

ARAB PALOTÁK
SZOLGÁLÓJA
VOLTAM

Laila
SHUKRI

Arab paloták szolgálója voltam

Laila Shukri

Kossuth (máj 2022)

Címke: regény, India, Arab világ

Egy indiai lány megrázó története, aki dúsgazdag emberek szolgálatába szegődött.

Földünk szegény országaiból embermilliók kelnek útra, hogy a Perzsa-öböl partján, jómódú emberek házánál vállalt munkával próbáljanak meg a maguk és otthon maradt családjuk érdekében pénzt keresni.

Laila Shukri Bibi Shaik történetében meséli el azok sorsát, akik a saját bőrükön tapasztalták meg a modern kori rabszolgaság rendszerének kínjait.

A tízéves Bibi saját édesanyja küldi dolgozni Kuvaitba. A kislány egy csecsemő gondozását kapja feladatul, miközben el kell végeznie az összes házimunkát az őt felfogadó családnál, akik minden idejére igényt tartanak, és szüntelenül újabb feladatokkal halmozzák el. Bibi hamar rájön, hogy teljes mértékben függ a munkaadóitól.

Milyen egy szolgáló sorsa az arab házaknál, palotákban? Mekkora árat kell fizetni egy emberibb jövő reményéért?

Egy távoli világ eltérő mentalitása és szokásai, amelyek egy európai ember számára sokkoló események.

Laila Shukri

ARAB PALOTÁK SZOLGÁLÓJA VOLTAM

I. FEJEZET

Bibi

Tízéves voltam, amikor először elindultam szolgálni a gazdag Kuvaitba. Még nem jött meg a menzeszem, de anyu Bombayban, az utazás előtti fürdetésemkor elmagyarázta, mit kell tennem, ha megjelenik az első vér.

- Hamarosan - mondta, miközben alaposan beszappanozta fejletlen gyermeki testemet - meg fognak jelenni rajtad az első szőrszálak. Itt, a hónod alatt - dolgos keze gyengéden megcsiklandozott -, és itt - mutatott rá a szeméremdombomra. - Akkor majd szólj erről az asszonyodnak, akinél dolgozni fogsz. Kérj tőle egy villanyborotvát, és tüntesd el a szórt! Ne felejtse el: mindig gondosan tisztálkodj, ez nagyon fontos!

Csüngtem a szavain, hiszen anyu régebben három éven át dolgozott szolgálóként Kuvaitban, és egyébként is mindent tudott. Nagyon okos volt.

- Ha pedig megjön a vérzésed, kérj Kotexet az asszonyodtól - magyarázott tovább.

- Mi az a Kotex? - Nem ismertem ezt a szót.

- Olyan betétféle, amit a lábad közé raksz, hogy össze ne piszkítsd a ruhádat.

- De hát az kényelmetlen... és biztosan kipottyan - aggodalmaskodtam.

- Ne izgulj - nyugtatott meg anyu, miközben lendületesen csutakolta a hajamat. - Zsebes bugyikat veszek neked, amelyekbe beillesztheted a betéteket. Kényelmes lesz.

Ó, az én édes anyukám! Mindig mindenre gondolt, minden helyzetben tudta, mi a teendő. Még a hasában hordozott, három hónapos terhes volt velem, amikor - hogy megmentsen - a falujából a városba szökött. Félt, hogy a brutális verések, amelyekben örökké részeg apám rendszeresen részesítette, vetéléshez vezethetnek. Őrjöngő férje csalással vádolta. Kijelentette, hogy a gyerek nem az övé, és mindent megtett, hogy ne jöhessen világra.

Anyu egy sötét éjszakán karjára kapta akkor ötéves nővéremet, Anisát, és halkán kiosont a házból. Gyalog vágott át előbb a hegyeken, majd a száraz évszakban kiszikkadt tómedren – így jutott el a városba, ahol hajlékot és munkát talált. Kijárt a városka melletti rizsföldekre, hogy megkeresse a maga és Anisa fenntartásához szükséges pénzt.

Nagyon dolgozó és megbízható volt, ezért az emberek szívesen alkalmazták. Amikor eljött a szülés ideje, kórházba került, ahol váratlan komplikációk adódtak, és egy hónapot bent kellett töltenie.

Anyu mesélte, hogy születésemkor a nővér Indirának hívott, mivel annyira hasonlítottam nagy honfitársnőnkre.^{1} Magas homlokom, a járomcsontom és az orrom jellegzetes formája miatt a mai napig, ahányszor csak visszatérek Indiába, az emberek megjegyzik ezt. – Indira Gandhi! – kiáltják utánam az utcán. De az okmányaimba a nevemhez azt írták be: *Bibi Shaik*. Az apám után, akit sosem láttam. Azaz egyszer ugyan megjelent nálunk, de én még annyira kicsi voltam, hogy nem emlékszem rá.

A kórházi lábadozást követően anyu visszatért velünk a saját falujába. A fülébe jutott, hogy apám elhagyta a házukat, és átköltözött egy másik településre, ahol újra megnősült. Mi muszlimok vagyunk, így a férfiaknak egyszerre több feleségük is lehet. Anyu remélte, hogy apánkat majd lefoglalja az új élet, és talán megfélemezik rólunk, így békében élhetünk. Rögtön munkába is állt, hogy legyen mit ennünk.

Amíg ő távol volt, a nővérem vigyázott rám. Ha leülünk hármasan teázni, anyu és Anisa a mai napig gyakran felidéznek az egyik emlékezetes esetet. Ahányszor anyánk egyedül hagyott minket otthon, a testvérem feladata volt a pelenkacsere, meg az, hogy ringasson, ha sírtam. Egy mennyezetgerendához csomózott lepedő volt a bölcsőm.

Anyu időnként hazajött a munkából, hogy megszoptasson. Egyszer aztán döbbenetesen látta, hogy a testem duzzadt, és az arcom vörös a bögéstől. Ráadásul a rajta éktelenkedő horzsolásokból vér is szivárgott.

– Mi történt? – kiáltott fel rémülten anyám. – Mit műveltél vele? Hát így viselted gondját? – ripakodott rá a testvéremre.

- Én semmi rosszat nem csináltam... Én... Csak meghintáztattam egy kicsit... Eléggé meghintáztattam, a plafonig... - Hadonászott apró karjával Anisa. - Mert egyre csak nyafogott és nyafogott... És meg akartam nyugtatni... - mentegetőzött, de látva anyánk arckifejezését, nála is eltört a mécses.

Ő is kicsi volt még, és nem tudta, hogy a túl lendületes mozdulatok árthatnak nekem. A bölcső szövete kidörzsölte arcom finom bőrét, az erőteljes hintáztatástól pedig a padlóra zuhantam. Ezután, ha anyánk nem volt otthon, a szomszéd öregasszony vigyázott rám, aki maga is tizenegy gyereket nevelt fel.

Anyu mesélte, hogy négy hónapos koromban apám egyszer csak bent termett a házban. Szokás szerint részeg volt, és amint meglátott, előrántott egy jókora kést, azzal lódult felém. „Kinyírom ezt a rohadt fattyút!” - üvöltötte. Én rákacagtam, és a praclimmel úgy kalimpáltam a hosszú, hideg penge felé, mintha csodálatos játékszert kínált volna oda. Vidám voltam, élénken gögicséltem - örültem, hogy valaki játszani akar velem. Apám nekilendült, halálos szúrásra készült. A nővérem hisztérikus sikoltozására odaérő anyu az utolsó pillanatban rántotta félre a karját. Anyut ekkor valami eszeveszett bátorság szállta meg, és egy vaslábossal agyba-főbe verte apámat, majd végérvényesen kihajította az utcára. Három év múlva vette hírét, hogy apámat egy kobra halálra marta. Én a nevére sem emlékszem.

Anyunak egész életében nehéz munkát kellett végeznie annak érdekében, hogy ne éhezünk. Gyakran hajnali háromkor kelt, ilyenkor a társnőivel egy kétökrös bérszekéren zötykölődtek el az egyik távolabbi település mangóültetvényeiig, ahol a tulajdonosok zöld, még éretlen mangót árusítottak. Az asszonyok a mangót a szekérrre pakolták, aztán visszaszekereztek a mi falunkba. Itt elosztották egymás között a kemény gyümölcsöket, és gúlákba halmozták őket. Három-négy nappal később a mangók héja sárgás vagy enyhén narancssárgás színt öltött. Ekkor anyu, aki képes volt tapintással is megállapítani a gyümölcsök érettségét, a megfelelőket egy jókora kosárba dobálta át. Amikor a kosár színültig telt, anyu újra pirkadatkor kelt, a fejére illesztette a kosarat, és nekivágott a

környező falvaknak, hogy eladja a gyümölcsöt. Cserébe rizst vagy pénzt kapott.

- Mindezt érted tettem, kislányom - mondogatta, miközben a hajamat fésülte. - Igyekeztem, hogy otthon mindig legyen legalább egy maréknyi rizs... Te pedig imádtad a fehér rizst, a legdrágább fajtát. Így hát mindkét irányban nehéz terhet cipeltem... Odafelé a mangót, visszafelé pedig a rizskötegeket...

Amikor Anisa tízéves lett, eljött hozzánk anyu testvérének a férje, és magával vitte a nővéremet látogatóba a nénikénkhez. Öt nappal később anyánk hírt kapott, hogy a sógora férjhez adni készül Anisát valamelyik távoli rokonához. Anyu ideges lett, nyomban a hátára vett, és már indult is, hogy megakadályozza a házasságot. Hosszú volt az út. Autóbusszal csak félútig jutottunk, a táv többi részét gyalogosan kellett megtennünk. Verejtékes küszködéssel kaptattunk át a hegyeken, aztán rengeteget csúszkáltunk az évszakban kiszáradt tófenék tapadós sarában. Borzasztóan fáradt voltam, így hát sírtam. Anyu vitt, ameddig bírta, de amikor már nem bírta tovább, magának kellett mennem.

- Ne húzd az időt! - nógatott egyre. - Szedd a lábad szaporábban, mert elkésünk!

Mire két nap múlva odaértünk, az esküvői fogadás már véget ért.

Anisa egy szerény, piros szegélyű fehér száriban üldögélt nagy csapat asszonytól közrefogva egy dobogón. Az arca szomorú volt, apró teste már-már elveszett a ruharedők között. A lehangoló látványt a ráaggatott virágfüzerek sem derítették fel. Nyakában kókadtan fityegett egy piros korall nyaklánc, az úgynevezett *nallal patiya* - annak jeleként, hogy a házasságot megkötötték.

- Anisa! - kiáltottam, és bögve a nyakába borultam. Addig minden időnket együtt töltöttük, most meg egy hete nem láttam. A testvérem magához szorított. A teste remegett. Nem tudom, felfogta-e egyáltalán, hogy mi történt.

- Kinek adtátok oda a gyermekemet? - üvöltötte hisztérikusan anyu.

- Kinek adtátok oda a kislányomat?

Az ifjú férjről kiderült, hogy egy mérhetetlenül szegény család huszonegy éves fia. Mi is sok ínséget láttunk, és voltak napok, amikor nem került ennivaló az asztalunkra, de a család, amelyhez most már szeretett nővérem is csatlakozott, valóságos koldusokból állt. Olyan borzasztó nincstelenségben éltek, hogy amikor később meglátogattuk őket, görcsösen kapaszkodtam anyám szárijába, nehogy egyedül maradjak abban a sivár környezetben. Emlékszem, mindössze egy fazekuk és három tálkájuk volt – a családtagok számának megfelelően. Amikor étellel kínáltak minket, azt mondták, várjak, amíg a felnőttek végeznek az evéssel, és felszabadul egy tányér. Mivel igencsak éhes voltam, és azonnali étket követeltem, a saját adagomat a fazék fedőjében kaptam meg.

A nővérem esküvőjének napján az Anisát körülfogó asszonyoktól anyám megtudta, milyen alacsony társadalmi helyzetű az ifjú férj. Amikor kiderült, hogy elkéstünk, anyám bánata a tetőpontjára hágott. Elkeseredésében lekapta a szandálját, és azzal esett neki a sógornak.

- Mit műveltél? - ordította. - Hogy merészelted? Miért nem kértél tőlem engedélyt? Ki engedte meg, hogy az én gyerekem sorsáról dönts?

- Csak úgy záporoztak az ütései a férfi fejére, testére. Az összegyűlt vendégek egymást túllicitálva igyekeztek anyánkat megnyugtatni. Elrángatták a sógortól, elmagyarázták anyámnak, hogy most már nem tehet semmit. A lánya már feleség, és ezen semmi nem változtat. A legjobb lesz, ha beletörődik a történetekbe. Egyébként is biztosan éhes, és nyilván Bibi is az, így egyenek inkább pár falatot a hosszú utazás után, és ünnepeljék együtt a többiekkel az Anisa számára oly fontos napot.

Az egyik nő egy tányérban gőzölgő rizst és mangót tett elém. Az éhségtől majd kilyukadt a gyomrom, ezért mohón falni kezdtem. Az étel azonban nem ízlett, így undorral löktem arrébb az edényt. Nem értettem, mi folyik körülöttem, de azt tudtam, hogy az anyám tényleg dühös, a testvérem meg rosszkedvű – így én is rázendítettem. Ettől anyámnak végképp elege lett. Kézen fogott, azt mondta: „Megyünk!” Majd nem törődve a lakodalmas vendégek tiltakozásával, lerángatta Anisát az emelvényről, átvitte az egyik

szomszédos szobába, és levette róla a fehér, esküvői szarít. A sarokba hajította a ruhát, majd feladta a kislányára azt a szoknyát és blúzt, amelyben egy héttel korábban otthonról útnak indította. Így hát készen álltunk a hazaútra, és a kijárat felé vettük az irányt. Anyu – miközben átverekedte magát az óbégató tömegen – szorosan maga mellett tartott mindkettőnket. A vőlegény családtagjai ugyan megpróbálták visszatartani, de anyu megmakacsolta magát, és hamarosan már a hazafelé vezető hegyi ösvényt tapostuk.

Ettől kezdve Anisa – bár egyelőre még továbbra is velünk lakott – hivatalosan férjezettnek számított. Férje, Movlal időnként meglátogatott minket, némi zöldséget, gyümölcsöt, édességet és teasüteményt hozott magával. Mindig vártam, hoz-e jákafagyümölcsöt, imádtam ugyanis a lágy, édes ízét. A szokásnak megfelelően Movlal várt a házasság elhálásával addig, amíg a feleségének megjön az első menstruációja. A nővérem tizenkét éves múlt, amikor ez megtörtént. A zavartalan együttlét érdekében anyu külön szobát készített elő a házaspárnak. Nem tudom, mi történhetett ott, de attól fogva, ahányszor csak Movlal megérkezett hozzánk, Anisa elszökött otthonról, és a közeli hegyekben húzta meg magát. Az égvilágon semmi nem bírhatta rá, hogy még egyszer kettesben maradjon a férjével. Anyu elmagyarázta a vejének, hogy türelmesnek kell lennie, és időt adni a lánynak. Így hát Movlal várt. Amikor pedig eljött hozzánk, főleg engem szórakoztatott. Sétálni vitt, a nyakában cipelt, népszerű játékokat játszott velem. Szerettem a *rangoli*^[2] mókásságát, ennek készítésekor mindig sokat nevettünk.

Civódtunk, milyen anyagokat és színeket használjunk, hogy a legszebb minták tűnjenek elő. Időnként a szomszéd gyerekek is csatlakoztak hozzánk, és *kabbadi*^[3] játszottunk. Imádtuk ezt a játékot, és képesek voltunk órákon át elszórakozni vele. Csak Anisa volt szomorú, miután Movlal elutazását követően visszasomfordált hegyi rejtekéből.

- Azt én is szerettem volna játszani... - jegyezte meg keserűen.
- Akkor maradj, és játssz velünk! Miért menekülsz el?
- Nem tehetem... - felelte komoran, és elfordította a fejét.

Ilyenkor megpróbáltam a kedvében járni, és javasoltam, hogy játsszunk golyósat. Az egyszínű golyók különféle sorokba való rakosgatása teljesen elbűvölte, így csakhamar felderült az arca.

Egy nap észrevettem, hogy anyu a két legjobb száriját pakolja bele egy kistáskába. Megkérdeztem, mit csinál.

- Kuvaitba utazom, kislányom... - Szorosan magához ölelt. - Ott gazdag emberek élnek, és én nekik fogok dolgozni. Soha többé nem fogsz már éhezni. - Kedvesen megcirógatott, és pusztit nyomott a fejem búbjára.

Nem tudtam, mi az a Kuvait. Azt hittem, valahol a közelben lehet - és ha anyu ott dolgozik, estére biztosan hazajön majd. De nem így történt. Éjjel egykor anyu felébresztett minket.

- Kísérjete ki a vasútállomásra! - mondta.

Két másik szomszédasszonyunk is ekkor indult el Kuvaitba, hogy szolgálóként dolgozzanak az idegen országban. Őket is elkísérte a családjuk. Egész kis tömeg baktatott az éjszakában az állomás felé. Még akkor is sötét volt, amikor odaértünk. Az utasokkal együtt vártuk a vonatot. Engem kimerített a hosszú menetelés, így csakhamar elbóbiskoltam.

- Ébredj már! Anyu elutazik! - rázott meg alaposan a nővérem.

A peronon örvénylett a tömeg. Egy pillanat alatt szem elől veszítettem anyut. Tekintetemmel megpróbáltam követni a sokszínű szárik, a hajnal gyér fényétől elmosódott arcok tömegében, a búcsúölelésekben összefonódott karok ingoványában. Nem találtam meg. Amikor a vonat elindult, sokáig kiáltozva futottam az utolsó vagon mögött:

- Anyu! Anyu! Maradj! Kérlek, ne utazz el! Ne hagyj itt, anyukám! - Hangosan zokogtam. Azt hittem, ha anyu meghallja a sírásomat, menten visszafordul. A vonat eltűnt a távolban, de én még mindig abban reménykedtem, hogy másnapra anyu hazajön. De nem jött meg sem másnap, sem az utána következő napon - de egy hét, egy hónap, egy év múlva sem. Csak három évvel később láttam viszont.

Anyu elutazása után beköltözött hozzánk a nővérem férje a szüleivel.

Anisa már nem tudott elszökni Movlal elől, és egy szobában kellett aludnia vele. Ettől fogva az arcán mindig ott bujkált egy kis szomorúság.

Egy idő múlva anyu kezdett pénzt küldeni az eltartásunkra, és ruhákkal teli csomagok is érkeztek tőle. Emlékszem egy kék-fehér, fodros ruhácskára. Amikor az rajtam volt, úgy éreztem, mintha az a gyönyörű baba lennék, amit szintén anyu küldött Kuvaitból. Sokszor játszottam ezzel a babával, és ilyenkor anyura gondoltam.

Az esős évszak közepén egyszer csak berontottak hozzánk a halott apánk rokonai.

- Takarodjatok innen! - ordította apánk bátyja. - Ez nem a ti házatok!

Ti nem lakhattok itt!

- De hová menjünk? - kérdezte sírva Anisa. - Nekünk nincs másik házunk!

- Az utcára! - rikácsolta apánk bátyjának a felesége. - Annyian laknak az utcán, miért pont ti ne tehetnétek ezt? - Az összes holminkat kihajigálták a ház elé. Minden vagyonunk a sárban kötött ki. A fazekak, a tálak, a ruháink, az ágyneműnk, még az egyetlen babám is. A kedvenc ruhám is itt végezte. A szakadó eső cseppjei belemosták a szövetét a felázott latyakba, és hamarosan elveszítette szép, élénk színeit, barnás ronggyá változott.

- Nem! Nem akarom! - Hisztérikus bömbölésbe kezdtem. - Anyu!

Anyu!

Látva kétségbeesésemet, a testvérem ököllel esett neki a nagybácsinknak. Az felbőszülve a földre lökte Anisát, majd ütni-verní, rugdosni kezdte. Nem nézhettem, hogy a nővéremet ütlegelik.

Kiszaladtam, és bőrig ázottan már fordultam is vissza, kezemben egy durva élű kődarabbal. Teljes erőből odacsaptam vele a testvéremet még javában tángáló bácsinak. A füle mögötti sebből patakokban ömleni kezdett a vér.

- Rendőrség! Rendőrség! - sikoltozta a bácsi felesége. - Ez a lelenc megölte a férjemet!

Olyan csetepaté támad, hogy az összes szomszéd összefutott. A falu vezetőjének szerepét betöltő öregember is értesült a dologról.

- Mi folyik itt? - kérdezte, miközben igyekezett rájönni, miről is szól a kavarodás.

- Nekik nincs joguk itt lakni! - kiabálták túl egymást apánk rokonai. - Ez a Bibi fattyú, nem családtag!

- A ház az apámtól maradt ránk, az öcsém nem él, ez pedig itt nem az ő kölyke! - A bácsi idegesen próbálta csillapítani a vérzést. - Minden miatta van! - Vádlón mutatott rám. - De én most elintézem! - És fenyegető arckifejezéssel megindult felém.

- Rendőrség, hívják a rendőrséget! - ordibálták apánk rokonai.

- Csukják börtönbe a lányt! - csatlakozott a kiabáláshoz a nagynénink.

Rémülten bújtam meg a falubíró háta mögött. Mindenki szörnyen felbőszült, még az öreg szavait sem voltak hajlandók végighallgatni, aki megkísérelt enyhíteni a helyzeten. Ekkor látva, hogy jó szóval nem megy semmire a házat máris elfoglaló, tomboló rokonoknál, az öreg így döntött:

- A kislányok most velem jönnek. Holnap pedig nyugodtan elbeszélgetünk, és megpróbáljuk józanul megoldani a vitát.

Anisával felkapkodtuk vagyonkánk sárból kimenthető maradványait, és követtük a bírót, aki elvezetett minket az otthonába. Egy apró, üres szobát utalt ki nekünk szállásul.

- Most aludjatok - mondta. - Holnap majd foglalkozom veletek.

Ezzel becsukta az ajtót, mi pedig Anisával összebújtunk a földre vetett matracon, és egymás karjában zokogtunk. Arra gondoltam, hogy ha anyu itt lett volna, nem engedi, hogy idáig fajuljanak az események.

A következő napok sem hoztak megoldást. A nagybácsink hamarosan eladta családi fészünköt, így hajléktalanná váltunk. Néha elsétáltam egyszer volt, de elvett otthonunk előtt, és makacsul hajtogattam:

- Ez az én házam... Ez az én házam... - De nem mehettem be. A sárga-pirosra festett keretű bejárati nyíláson keresztül meglestem az égszínkéék falakat, és felidéztem magamban azokat a boldog pillanatokot, amelyeket odabent anyámmal töltöttem el. Időnként végigsimítottam az apró kertünk körül futó nádkerítésen, de az új tulajdonosok hamar elzavartak onnan. A nővérem ölelésében

kerestem menedéket. Ott maradtunk az öreg hajlékában. De Anisa férje nem sokkal ezután magával vitte a testvéremet a távoli városba, ahol munkát kapott. Így teljesen magamra maradtam.

Igyekeztem a tanulásra összpontosítani. Anyu még kuvaiti elutazása előtt beíratott az iskolába. Telugu^{4} nyelvet, matematikát, angolt és történelmet tanítottak. Ám a falusi tanítók nem álltak hivatásuk magaslatán, így iskolatársaimmal együtt időnk többségét a padban való haszontalan üldögéléssel töltöttük. Tanulmányaim valójában csak akkor indultak be, amikor anyu pénzt küldött arra, hogy beírássanak egy magániskolába. Matematikából és angol nyelvből osztályelső lettem. Nagyon igyekeztem, mert azt akartam, hogy anyám majd büszke legyen rám, ha hazajön.

Egy éve laktam már az öregnél, amikor azzal a hírrrel keresett fel a nővérem férje, hogy Anisa kisfiút szült. El is vitt magukhoz egy rövid időre, hogy megnézhessem az unokaöcsémet. A kicsit azonnal a szívembe zártam. A tekintete anyut juttatta eszembe. Annak is örültem, hogy végre megint a sajátjaim között lehetek. Nem akartam visszamenni a falunkba, ahol az emberek gonoszul bántak velem, mert úgy tartották, hogy házasságon kívüli kapcsolatból születtem. Movlal pár nap után mégis visszaküldött a falubíróhoz, mert szerinte iskolában van a helyem. Fittyet hánytam Movlal véleményére: úgy döntöttem, a magam feje után megyek, és visszautazom hozzájuk, hogy együtt lakjam a nővéremmel és a családjával. Már másnap éjjel elhagytam szerény szobácskámat. Összekapkodtam a ruháimat, és egy szál magamban kigyalogoltam a vasútállomásra. A nővérem ajándéka, néhány rúpia zörgött a zsebemben, amit a látogatáskor kaptam tőle. Emlékeztem rá, hogy a vonat hajnali négykor indul. A szemem le-lecsukódott, de küzdöttem az álmosággal, mert félttem, hogy a vonat nélkülem megy el. Sikerült ébren maradnom, és az utasok tömegében én is felkapaszkodtam a vagonba. Tudtam, hogy sokáig fog tartani az utazás, és csak másnap reggelre fogok odaérni. Néhány óra múlva mardosó éhség vett rajtam erőt, de nem akartam az utolsó rúpiáimat elherdálni, mert nem tudtam, mikor lehet rájuk ennél is nagyobb szükségem. Csak egy kis doboz teasütemény volt nálam. Ezt eszegettem – mire rögtön odaszaladt egy kisgyerek, és a kezét

nyújtva kért belőle. Az összes maradékot neki adtam a csomagból. Ezt meglátva a gyerek szülei megkínáltak a náluk lévő elemőzsiából. Így az éhségem csillapult.

A vonat zakatolt, zakatolt, én pedig lestem a nagy hidat, mert emlékeztem rá, hogy az utána következő harmadik megállónál kell leszállnom. Mikor végre a hídhöz értünk, és a vonat meglehetősen hosszan haladt a nyílt, barna víztükör felett, az emberek kinyitották az ablakokat, és pénzerméket kezdtek hajigálni a vízbe. Nem tudtam, miért szórják be a pénzt, de én is úgy tettem, mint a többiek – így utolsó pénzecskéim a nagy folyóban süllyedtek el.^{5}

Világosban értem el úti célomhoz. A nővérem egészen elképedt, amikor meglátott az ajtóban.

– Te meg hogy kerültél ide? – sikoltotta. – És hogyhogy egyedül jöttél? Hiszen nagyon messze lakunk!

– Itt vagyok, ragyogok! – vigyorogtam, mert örültem, hogy végre az enyéim között lehetek. – Veletek akarok lakni!

Végül a sógorom beleegyezett a maradásomba, mert megígértem, hogy segítek a kisfiú gondozásában és a házimunkában. Új kötelességeim hamarosan annyira lefoglaltak, hogy nem is lett volna időm iskolába járni.

Az egyik legfontosabb esemény, amit azokból a napokból megőrzött emlékezetem, az embermilliók gyászának és sírásának hangja az utcán.

– Megölték Indira Gandhit! Indira Gandhi merénylet áldozata lett! – adták tovább szájról szájra a hírt.

Mindenki az elérhető tévékészülékek elé gyűlt, és együtt nézték az élőben közvetített eseményeket. Méltatói sírva emlékeztek meg a kiváló vezetőről, aki nagy betűkkel írta be magát országunk történelmébe. A nővérem is talált egy zsúfolt helyet, ahol az emberek egy villogó fekete-fehér képernyőről próbáltak friss híreket megtudni. Az összegyűlték lábai között csusszantam előre, de a készülék csak nagy füstfelhőket és lángoló tüzeket mutatott. Nem találtam érdekesnek ezeket a képeket, ezért inkább kimentem biciklizni.

Egy másik esemény, amire jól emlékszem, a fényképésznél tett látogatás volt. Anyu az egyik, Kuvaitból visszatérő szolgálóval pénzt

küldött, hogy készíttessünk magunkról fotót a testvéremmel, és küldjük el neki, mert már rég nem látott minket. A kis unokáját is szerette volna megnézni. Azóta is megvan ez a fénykép. A nővérem mellett állok mintás, térdig érő szoknyában és ugyanolyan anyagból varrt blúzban. A hajamból Chameli jázminból{6}_font girland omlik alá. A karomban tartom az unokaöcsémet. A homlokunkon, a szemöldökünk között ott látható a szemmel verés{7}_ellen festett fekete pötty. Amikor mostanában elnézegetem ezt a képet, leginkább a szokatlanul soványka karom és lábam tűnik fel magamon. No meg a végtelenül szomorú, hatalmas szempár.

Amikor Nazir kétéves lett, Anisa aggódni kezdett, miért nem beszél még. A kisfiú kiadott ugyan valamiféle hangokat, de ezeket nem értette meg senki. Movlal orvoshoz vitte, aki megállapította, hogy nem hall. A nővérem ekkor úgy döntött, Mallikardzsunára{8}_változtatja a kisfia nevét. Hitt benne, hogy ez majd segíteni fog a kicsi csodás gyógyulásában. A Tirumala szentélyhez{9}_is elutaztunk, hogy imádkozzunk a gyermek egészségéért. Sajnos nem történt csoda, és Mallikardzsuna jelenleg is siketnéma.

E korszak legboldogabb napja az volt, amikor meglátogatott minket a falunkból az egyik régi szomszédunk. Emlékszem, hogy amikor hazaértem, már nálunk ült, és teát kortyolgatott.

- Megjött anyukád Kuvaitból! - kiáltotta, amint beléptem az ajtón.

- Anyukám! Anyukám! - tapsoltam, ugrándoztam boldogságomban. - Anyu visszajött! - Sebesen pörögni kezdtem - ennyire örültem a fantasztikus hírnek.

Kis idő múlva azonban észrevettem, hogy Anisa könnyezik.

- Miért sírsz? - rohantam oda hozzá. - Hisz hazamegyünk, találkozunk anyuval! Ne sírj! Anyu! Anyu! - hajtogattam egyre, és máris újra pörögtem.

A testvérem elmagyarázta, hogy ő nem utazhat velem. Óriznie kell a házat, hazavárni a férjét, aki akkoriban már egy másik településen dolgozott. Anisa tudta, hogy ha elutazom, egyedül kell vigyáznia a beteg kisfiára. Így hát ő egyelőre nem találkozhatott anyuval. Sajnáltam, hogy nem jön vissza velem a falunkba, de még

ez sem tudta elhomályosítani boldogságomat, hogy most már hamarosan együtt leszek az anyukámmal.

És a falunkba érve a szomszéd a saját házukhoz vitt el! Anyu a Kuvaitban megkeresett pénzért visszavásárolta az épületet az előző tulajdonosoktól. Megint ugyanabban a szobában laktam, amit gyerekkorom óta ismertem, a saját ágyamban feküdtem, anyu pedig ott ült mellettem. Én voltam a legboldogabb gyerek a világon! Egy lépésnyire sem tágítottam anyutól, és úgy hittem, hamarosan visszaülök az iskolapadba is. Akkor majd meglátja anyu, hogy milyen okos kislánya van!

Mégsem mentem vissza az iskolába. Azokban az időkben anyu rengeteg emberrel beszélt. Ezekből a beszélgetésekből megértettem, hogy kuvaiti tartózkodása alatt anyu lezuhant valahonnan, és még mindig komoly gond van az egészségével. Az orvos megtiltotta anyunak a munkát, mert az erőfeszítéstől akár teljesen le is bénulhatott volna.

Egy alkalommal hallottam, amint anyám azt mondja egy idegen férfinak:

- Intézd el Bibinek az útlevelet! Erre a férfi így szólt:
- Úgy kell csinálnunk, hogy idősebbnek látsszon, mert túl fiatal.

Nem sokkal ezután furcsa események vették kezdetüket, amelyeket egyfajta játékként fogtam fel. Anyu fényképészhez vitt. Elmondta, hogy az útlevéllhez fényképre lesz majd szükségem. Nem tudtam, mi az az útlevél. A fotóm valószínűleg nem nyerte el anyu tetszését, mert közölte, hogy csináltatnunk kell még egyet. Egyszer éjjel kettőkor rázott fel, majd a kialvatlanságtól bedagadt szememet kohllal{10} feketítette körbe, és száriba öltöztetett. El voltam ragadtatva: életemben először viseltem úgy a szárit, mint a felnőtt nők. Megint elmentünk az ismerős fényképészhez. Ő is alaposan megszemlélte, de úgy tűnt, nem teljesen elégedett a kinézetemmel, mert maga látott neki, hogy a szememet vastagon körülkerítse kohllal. Kiadta az utasítást anyunak, aki erre olyasfajta lágy hullámokat fésült a hajamba, amilyeneket csak idősebb nők viseltek. A férfi csak ekkor fotózott le, majd elégedetten rámosolygott anyura. Később megtudtam: fontos volt, hogy a fényképen idősebbnek tűnjek, mint amennyi valójában voltam. Az útlevelemben a születési

évennél néhány évvel korábbi időpont szerepelt. Tízévesként nem szegődhettem volna el szolgálónak Kuvaitba.

Amikor az okmányok elkészültek, Bombayba utaztunk. Korábban sosem jártam ott. A nagyváros óriási méretei, zaja és az utcán nyüzsgő embertömeg teljesen elkábított. Szerencsére anyu ott volt mellettem. Egy aprócska szobát vettünk ki zuhannyal, de mosdóba a folyosóról lehetett bejutni. Egy férfi gondoskodott rólunk. Ahogy később megtudtam, ő a Kuvaitba szolgálókat toborzó cég ügynöke volt. Folyton elküldött valahová: orvosi vizsgálaton estem át, vért vettek, még a tüdőmet is megröntgenezték. Rengeteg hivatalos dolgot kellett elintézni, és mindenhová ez a férfi kísért el minket. Végül az ügynök kijelentette, hogy készen vagyunk: beleütötték az okmányaimba az utolsó pecsétet is, így lehetővé vált a kiutazás számomra.

Ekkor történt, hogy anyu alaposan megfürdetett, és elmagyarázta, mi a menzesz. Később néhány alapvető szót is lejegyeztetett velem kuvaiti nyelvjárásban. Azt mondta, ezekre nagy szükségem lesz a munkában.

Ta'ali azt jelenti, 'gyere', *savi* - 'csináld meg', *dzsibi* - 'hozd ide', *ruhi* - 'menj', *mai* - 'víz', *ruz* - 'rizs', *akl* - 'étel', *matbah* - 'konyha', *hammam* - 'fürdőszoba'. Az új kifejezések nehezek voltak, ezért gondosan leírtam az összeset. Anyunak volt még egy fontos tanácsa a számomra:

- Jegyezd meg, hogy ha enni adnak, mindent egyél meg! Ne csipegess úgy, ahogy otthon szoktál - simított végig a hajamon. Igaza volt. Otthon gyakran falatozgattam, de mindig csak apró adagokat: két kanál rizst, aztán egy óra múlva egy kis zöldséget, majd megint egy kanálka rizst. - Jegyezd meg, hogy nem mindig juthatsz ételhez, ezért meg kell tanulnod egyszerre megenni mindent, amit adnak! - Szorosan magához ölelt.

Az elutazás előtt szárit adott rám, és felkötötte a hajamat, hogy idősebbnek nézzek ki. Ekkor kellett először hosszabb ideig szárit viselnem. Nagyon kényelmetlen volt. Olyan mereven lépegettem, mint egy kirakati baba, mert féltem, hogy ha akkor esik szét a szövet, amikor anyu már nem lesz ott, nem fogom tudni jól összefogni. Anyu, a sógorom és az ügynök kísérték ki a repülőtérre. A

becsekkoláskor még ott voltak velem, de eljött a pillanat, amikor már magamnak kellett továbbmennem. Anyu és Movlal elsírták magukat.

- Elég legyen a könnyekből! - szólt rájuk keményen az ügynök. - Csak ráijesztetek! Na, menj már, menj! - lódított az átjáró felé. - Menj a többiek után! - Egyre erősebben taszigált. - Keresd meg a helyiséget, amin ez a szám van - mutatott rá egy számra a beszállókártyán. - És ott várj, amíg azt nem mondják, hogy beszállhatsz a repülőgépbe.

Amikor megtaláltam a számomat, és helyet foglaltam a repülőgép indulására váró emberek között, kimondhatatlan, egyre növekvő pánik fogott el. A fejemben egy halom megválaszolatlan kérdés kergette egymást. *Hol vagyok? Mit csinálok itt egyedül? Hová megyek? Mi vár rám?* Úgy féltem, mint még soha életemben - de csak ültem tovább dermedten, tehetetlenül. Rettegtem, hogy ha kicsordulnak a könnyeim, akkor az emberek majd kiabálni fognak velem. Tehát mélyen lehajtottam a fejem, és egész bensőmben hangtalanul zokogtam.

II. FEJEZET

Kuvait

A repülőgépen végig rettegtem. Életem első repülése volt. Kiosztották az ételt, de én egy falatot sem tudtam lenyelni. A mellettem ülő nőnek sikerült rábeszélnie, hogy igyak néhány korty gyümölcslevet. Ugyanez a nő, látva, hogy nem eszem semmit, az összes ételt bepakolta a táskámba, és rám parancsolt: vigyem magammal. A repülőgép nem közvetlen járatként közlekedett, többször át kellett szállnom.

Bahreinben az útitársaim szintén meg akartak etetni, de a nagy darab hús láttán öklendezni kezdtem. Emlékszem, rettentő hosszan várakoztunk Dubajban, így amikor végül leszálltunk Kuvaitban, már csak arra vágytam, hogy ledobhassam a kényelmetlen szarit, lefeküdjek, és rendesen kialudjam magam.

Kuvaiti munkaadóimnak a repülőtéren kellett volna várniuk, csak hogy nem voltak ott. A hivatalnokok felhívták néhányszor az irataimban szereplő telefonszámot, de senki nem vette fel a kagylót. Egy szűk helyiségben, kényelmetlen széken ültem végig az éjszakát a többi, Indiából, Srí Lankáról, a Fülöp-szigetéről ideérkezett munkással együtt, akik arra vártak, hogy a szponzoraik magukkal vigyék őket.

Reggel hivatalnokok jöttek értem, akik közölték, mehetek, megjöttek a munkaadóim. Az épületből kilépve megláttam egy *disdásás*,^{11} a fején *ghutrát*^{12} viselő férfit és egy nőt fekete *abajában*.^{13} Életemben először láttam ilyen viseletet. A nő bepólyált csomagocskát tartott a karjában.

Amint beültünk az autóba, máris a kezembe nyomta, és így szólt:
- Ő a kislányom, Bászma. Te fogsz rá vigyázni.

Vagyis, azt hiszem, valami ilyesmit mondhatott. Nem beszéltem még a kuvaiti arab nyelvjárást, és a helyzetből próbáltam kikövetkeztetni, mit mondanak nekem. A kislány csecsemő volt még, talán három hónapos lehetett. Egy idő múlva a *madame*, mert úrnőm utasított, hogy így forduljak hozzá, visszavette tőlem.

Egy magas apartmanházhoz érve a kuvaiti férfi kiszállt a kocsiból, átvette a babát a feleségétől, majd bement vele az épületbe. Azt hittem, hogy végre lefekhetek, de a madame inkább azonnal magával vitt a közeli *szukba*,^{14} hogy megfelelő ruhát vegyen nekem. Három váltás diszdását és két hálóinget kaptam. Később éveken keresztül ezeket hordtam.

Mire hazaértünk a vásárlásból, teljesen kimerültem. Hasogatott a fejem, és nagyon rosszul éreztem magam. Mivel két napon keresztül kizárólag vizet és gyümölcslevet ittam, újra és újra sárga folyadékot öklendeztem fel. A madame ekkor szólt, hogy fürödjek meg, és feküdjek le aludni. Az álom szinte letaglózott.

Másnap a madame ébresztett fel. Talán már dél is lehetett. Teát kaptam, és egy darab kalácsot, de most sem ment le a torkomon egyetlen falat sem. A madame újra utasított, hogy fürödjek meg. Ezúttal ő is velem jött a fürdőszobába. Amikor levetköztem, meglepetten kiáltott fel:

- Ez egy gyerek! Hiszen ez még gyerek!

Meztelenül álldogáltam a zuhany alatt, a madame pedig rosszállóan csóválta a fejét. Aztán tüzetesen átvizsgálta a hajamat. Később jöttem rá, hogy azt ellenőrizte, tetves vagyok-e. A kuvaiti nő besamponozta és megmosta a hajamat. Lehunytam a szemem, és azt képzeltem, hogy anyu foglalkozik velem. Egy pillanatra képzeletben Indiában találtam magam, drága anyukám karjai között. Ám az egész csak rövid ideig tartott. Valaki szelíden vállon veregetett. A madame nyújtotta oda a szappant, és intett, hogy most már magam folytassam a tisztálkodást, és legyek nagyon alapos.

A fürdés után magamra vettem az egyik új ruhát. A nyilvánvalóan rendkívül ideges madame eközben egyfolytában telefonált. Amint a férje hazajött a munkából, mindnyájan átautóztunk a madame szüleinek a házába. Nekik egy tágas villájuk volt, amelyben négy Srí Lanka-i szolgáló dolgozott. A ház lakói mindnyájan egyszerre beszéltek hozzám, talán kérdeztek tőlem valamit - de én semmit nem értettem az egészből. A hangulat egyre komorabbá vált. A szolgálók - csak hogy megmutassák a gazdáiknak, milyen rátermettek - egymás szavába vágva próbáltak mindenáron elmagyarázni valamit, de továbbra sem voltam képes

felfogni, mit szeretnének mondani. Egy kicsit megrázogattak, egy kicsit megütögettek, nem mintha ez segített volna abban, hogy szót értsünk egymással. Fogalmam sem volt, mit akar tőlem mindenki, és az arcomon kövér könnycseppek csordultak végig.

Ekkor a madame apja, egy méltóságteljes, idős kuvaiti férfi elkergette a szolgálokat, és nekilátott utasításokat osztogatni. Amikor ő beszélt, mindnyájan csendben figyelték, mit mond.

A madame az apja szavára telefonálni kezdett. Kis idő múlva a kezembe nyomta a telefonkagylót, és ekkor végre a saját anyanyelvemen szólt hozzám valaki.

- Az édesanyád munkatársa vagyok - mutatkozott be egy nő. - Én ajánlottalak be erre a munkára. Odaadtam nekik az irataidat, hogy vízumot csináltassanak a számodra. Nekik arra van szükségük, hogy vigyázzon valaki a kisbabájukra, mert a madame visszamegy dolgozni. Anyukád azt mondta, hogy el tudsz látni egy csecsemőt! Most viszont a gazdáid haragszanak rám, és azt mondják, hogy egy kisgyereket küldtem oda nekik. Téged vissza akarnak küldeni Indiába, és rám parancsoltak, szerezzek nekik valaki mást. - A nő egyértelműen bosszús volt.

- De én tudok vigyázni a babára! Tényleg tudok! - zokogtam bele a telefonba.

- Nem hazudsz?

- Nem, tényleg nem! - fogadkoztam.

- Mert ugye tudod, mi lesz, ha visszaküldenek Indiába?

Fogalmam sem volt, mi történhet, de a nő hangja olyan fenyegetőnek hangzott, hogy teljesen kétségbeestem.

- Megint elveszítitek a házatokat! - közölte keményen a nő. - Mert anyukád ugyan visszavásárolta, de rögtön utána el is adta, hogy pénzt szerezzon az ideutazásodra!

Úgy éreztem, megszakad a szívem. Szegény anyu! Hol fog lakni? A falubíró szobája olyan kicsi! És ki tudja, az öreg befogadja-e? Utcára kerülhet! Az én anyukám hajléktalan lesz! Elképzelve szakadt, nyomorult koldusként az édesanyámat, amint egy marék rizsért könyörög az utcán. *Nem, ezt nem engedhetem!* - dübörgött át a fejemben. - *Jó gyermeke vagyok anyámnak!*

Anyám elvesztésének a gondolatára még inkább rázott a zokogás.

- Ne bőgj már! - Anyu munkatársa szörnyen mérges volt. - Mondd meg az igazat! El tudsz látni egy csecsemőt? Nekem ne merj hazudni!

- Igen... - hajtogattam szakadó könnyeimen keresztül -, el tudok látni...

- Vigyáztál már kisbabára?

- Igen, a nővérem fiára...

- És meg tudod oldani egy gyerek gondozását?

- Igen...

- Ez biztos?

- Biztos...

- Rendben van. Most add ide a madame-ot, és én megmondom ezt neki.

Átnyújtottam a telefonkagylót a kuvaiti asszonynak. A madame, miközben a készülékbe fülelt, egyfolytában rám meredt. Aztán a tekintete lassanként megenyhült. Végül nagyot sóhajtott, szólt pár szót, és újra a kezembe nyomta a kagylót.

- Most hallgass ide! Sikerült meggyőzőnöm, hogy adjon neked még egy esélyt. Három hónapos próbaidőt kapsz... - Örömben vadul törölgetni kezdtem a könnyeimet: *Itt maradhatok és dolgozhatok!*

- Anyád mondta, hogy mit kell csinálnod?

- Igen.

- A legfontosabb, hogy mindig pontosan azt csináld, amit mondanak neked. Az elején még megmutatják, hogyan képzelik, aztán egy idő múlva megtanulsz arabul. Mi itt mindnyájan arabul beszélünk. És jegyezd meg... - a nőt ekkor valószínűleg elhívta valaki, mert hadarni kezdett -, hogy sose nyúlj semmilyen pénzhez vagy aranyholmihoz! Ők direkt elöl hagyják ezeket, hogy ellenőrizzék, tisztességes vagy-e. Most már be kell fejeznem. Fogadj szót nekik, csináld, amit mondanak, és akkor lehet, hogy náluk maradhatsz!

Tudtam, hogy minden erőmből igyekezni fogok, és hogy a keresetemet elküldöm majd anyámnak Indiába. Csak most kaptam észbe, hogy az elutazásom előtt járt a házunknál egy férfi, akinek rengeteg pénz volt a táskájában. Anyu akkor ezt mondta:

- Ez itt a tiéd, az utazásodra. Az útlevelekre, a vonatjegyekre, a bombayi tartózkodásunk költségeire, a repülőre, a közvetítőkre, akik a vízumot intézik... Sokba kerül, nagyon sokba... - És miközben aláírta a papírokat, keservesen sóhajtozott.

Így hát maradtam, és megtettem minden tőlem telhetőt, hogy a gazdáim elégedettek legyenek. De el kell mondanom, hogy bizony nagyon nehezen ment a munka. Indiában teljesen mást jelentett gyerekre vigyázni, mint Kuvaitban. Nem tudtam, mi a papírpelenka, a tejpor, a tápszerek, a bébipapik. A madame-nak meg kellett tanítania, hogyan pelenkázjak eldobható pelenkával, hogyan készítsem elő a cumit a sokféle csecsemőtápszerrel, gyógynövényteával, és hogyan vezessem be a baba táplálásába az üveges bébiételeket. Igyekeztem mindent jól a fejembe vésni, csak hogy nem mindig sikerült. Ideges voltam, mert a madame reggel munkába ment, délután pedig a családját és az ismerőseit látogatta végig, én pedig egész napra egyedül maradtam Bászmával. A kicsi gyakran sírdogált, és ilyenkor órákon át ringattam vagy kézben hordoztam. A kislány szunyókálásának kurta időszakában a tágas lakást takarítottam, amelyben három fürdőszoba, négy hálószoba és egy óriási nappali volt. Ezenkívül ki kellett szolgálnom a munkaadóimat. *Babának*^{15}*_naponta* szüksége volt tiszta, vasalt disdására. Mivel korábban sosem használtam vasalót, a gazdáim eleinte nem voltak elégedettek a vasalásommal.

Miközben nagy igyekezettel simítottam a textíliák gyűrődéseit, gondolataim Indiába repítettek. Azokról a nyúlfarknyi, boldog napokról ábrándoztam, amikor anyu visszatért Kuvaitból. Hozott egy villanyvasalót is magával. Egyetlen szomszédunk sem látott még ilyen szerkezetet, így összeszaladtak és megcsodálták. A falumban izzó széndarabokkal megtömött, súlyos és kényelmetlen vasalókat használtak, melyek hamar kihűltek, és ilyenkor várni kellett, amíg a tűzhelybe visszahelyezett széndarabok újra izzani nem kezdenek. A villanyvasaló hatalmas népszerűsége tett szert, és folyton kölcsönkérték. Mivel gyakorlatilag egyfolytában használatban volt, hamar tönkrement.

A kuvaiti munka pár hét alatt kiszívta minden erőmet. Egyfolytában rettentően fáradt és kimerült voltam. Indiában az időm

nagy részét a szabad levegőn töltöttem, itt viszont csak a négy fal vett körül. Nem volt senki, akivel játszhattam és beszélgethettem volna. Mivel egyáltalán nem jártam ki a lakásból, úgy éreztem, mint akit börtönbe zártak. Egy magányos és elhagyott kislány voltam. Hiányoztak a kedvenc játékaim, a nyílt tér, a természet zöldje, az emberek. Tekintettel a Kuvaitban uralkodó hőmérsékleti viszonyokra, a külső ablakpalettákat folyton zárva tartották. Az országban, amely felett szinte egész évben ragyog a nap, én egyáltalán nem jutottam természetes fényhez.

Reggelente a madame férje, Fejszál ébresztett, és utasított, hogy terítsek reggelihez, készítsem elő a vasalt disdását és a kifényesített cipőt. Ezután a madame-ot szolgáltam ki, akitől megkaptam az egész napi tennivalóim listáját. Éjszakánként a síró Bászma-hoz keltem fel, aki egyre nyűgösebb lett. A madame erősen szorgalmazta, hogy hamar tanuljak meg főzni, és legyen kész az ebéd, mire a háziak hazaérnek a munkából. Meggyűlt a bajom az olyan elektromos berendezések használatával, amelyeket azelőtt még csak nem is láttam. Fogalmam sem volt, hogyan működtessem a turmixgépet, az egykarú mixert vagy a gyümölcscentrifugát. Sok gondot okozott a mosógép programjának megfelelő beállítása. Ha hibáztam, a gazdáim keményen leteremtettek. Ilyenkor a könnyeimet nyeldestem, és irigyeltem a kis Bászmat, hogy őt soha senki nem fogja szolgálónak elküldeni. Ellenkezőleg! Bászmanak mindig lesznek szolgálói, akik majd lesik a parancsait. Néha eljátszottam a gondolattal, hogy milyen jó lett volna kuvaitinak születni, jómódú szülők gyermekének lenni ebben a gazdag országban.

Teltek-múltak a napok, és a feladataim köre egyre csak bővült. Egy idő után neheztelni kezdtem anyura, amiért ide küldött. Hogy tehette ezt velem? Hogy kényszeríthetett ilyen helyzetbe? Hiszen tudta jól, milyen egy kuvaiti szolgáló élete! Napi huszonnégy óra robotolás, kiszolgáltatva a munkaadók kényének-kedvének!

Titokban sokat sírtam, és a lelkem mélyén arról álmodoztam, hogy hazaküldenek. De rögtön eszembe jutott anyu munkatársnője, aki megmondta, hogy ha itt hagyom ezt a helyet, megint elveszik a

házunkat. Tudtam tehát, hogy maradnom kell, mert különben utcai koldusként végezzük anyuval.

Bár a munkavégzés során sokat hibáztam, a háziak végül mégis úgy döntöttek, hogy tovább dolgozhatnak náluk. Szerintem Bászma miatt határoztak így, aki meglehetősen nehéz természetű kisgyerek volt.

Egyfolytában figyelmet követelt magának, és ha nem foglalkoztak vele, rettenetesen üvöltött. Mivel általában én voltam vele, így én tudtam a leggyorsabban megnyugtani is.

Amikor megszületett a végleges döntés az alkalmazásomról, rengeteg formalitáson kellett még átesnem, hogy állandó vízumot kapjak. Az útlevelemben addig csak beutazóvízum volt bepecsételve. Az ügyintézés során meg kellett jelennem különféle hivatalokban és egészségügyi intézményekben. Alapos orvosi vizsgálatnak vetettek alá, tüdőrontgent csináltak, ujjlenyomatot vettek tőlem. Az összes helyen soknemzetiségű tömeg tolongott, csupa olyan ember, aki dolgozni jött Kuvaitba. A nők főleg Indiából, Srí Lankáról, a Fülöp-szigetektől érkeztek, és az volt a céljuk, hogy szolgálóként találjanak munkát. Férfi honfitársaik sofőrök lettek, kertészek, pénztárosok vagy kétkezi munkások. Iránból, Pakisztánból és Bangladesből is áradt a munkaerő.

Az összes hivatalban órák hosszat vártunk a sorunkra – ám ennek én kimondottan örültem, hisz végre kiszabadultam a lakásból, és beszélgethettem egy kicsit az anyanyelvemen. A mellettem ülő szolgálók elsősorban arról cseréltek véleményt, hogy milyen házakhoz és szponzorokhoz kerültek. A sorsuk most már kuvaiti gazdáik kezében volt. A munkaadók általában elvették munkásaik útleveleit. Az életünk szolgálóként teljes mértékben az általunk kiszolgált emberek jószándékától függött.

Voltak, akik már ekkor panaszkodtak a gazdájukra. Az egyik asszony sérelmezte, hogy hajnali négy harminckor keltik fel, pedig nem feket le éjfél előtt. Egy másik azon zsörtölődött, hogy nem kap eleget enni.

Mindnyájunkat bántottak a ránk rótt korlátozások, különösen az, hogy nem mehettünk ki szabadon a lakásból. A szponzorok még a rokonokkal és barátokkal való telefonbeszélgetéseket is limitálták,

sőt egyesek meg sem engedték, hogy a személyzet ilyen módon tartson kapcsolatot a hozzátartozókkal. Irigyen hallgattuk azt a pár nőt, akiknek heti egy szabadnapjuk volt. De az összes kellemetlenség ellenére is mindenki egyetértett abban, hogy aki szolgálóként munkát kapott Kuvaitban, az megütötte a főnyereményt. A kiutazás költségeinek fedezésére felvett kölcsönök visszafizetését követően – bár kuvaiti szemmel igen alacsony bérért dolgoztunk – sokan egy teljes családot tartottak el a fizetésükből távoli szülőföldjükön.

Akkoriban nagy hatást tett rám egy széles körben ismertté vált, szájról szájra járó történet. Egy kuvaiti nő meggyilkolta ázsiai szolgálóját, aztán a férje segítségével eltemette a holttestet a sivatagban.

– Ez borzasztó! – mondta az egyik hindu nő. – Képzeljétek, hogy maga a kuvaiti férfi jelentette be a gyilkosságot – de csak két hónappal a bűncselekményt követően.

– Hogyan is történt pontosan? Miért ölték meg? – kérdezgették a sorban várakozó szolgálók.

– A gyilkosságnak senki nem tudja a valódi okát – foglalta össze egy nő. – Csak annyi tudható, hogy a munkaadónője egy bottal verte halálra a szerencsétlent.

Feltűnt, hogy egy erősen fülelő indiai nő arcára kiült a rémület.

Láttam, hogy a fél szeme duzzadt és bevérzett. A karját véraláfutások borították.

– Miért ölték meg? – kérdezte halkán.

– Senki nem tudja. A kuvaiti férfi vallomása szerint a felesége telefonált neki, hogy a szolgálónak rohama van, és szörnyen vérzik. Azonnal hazarohant, és az életveszélyes állapotban lévő szobalányt be akarta vinni a kórházba. Csakhogy a felesége nem engedte neki. Nem egészen egy óra múlva az áldozat meghalt.

A sorban állókon a borzadás moraja futott végig.

– Furcsa, hogy a férfi magától bevallotta ezt – jegyezte meg a mellettem álló szolgáló.

– Valószínűleg büntudata volt, és megijedt, amikor bejelentették, hogy a sivatagban nemrég egy holttestet találtak – folytatta a jól értesült nő. – És bár a hír egy másik bűncselekményre vonatkozott, a

férfi nyilván rájött, hogy a házában elkövetett gyilkosságot szintén felderíthetik.

- Hallottam, hogy később megpróbálta visszavonni a vallomását - szólt közbe egy asszony. - Azt mondta, hogy egy szó sem igaz az egészből, és csak egy elfajult házassági veszekedés miatt vádolta meg a feleségét.

- Igen ám, csak hogy a rendőrök nem hittek neki. Megkezdtek a nyomozást, és kihallgatták a portást, aki látta, hogy a házaspár két hónappal korábban egyik éjjel egy nagy ládát cipelt ki. Nyomkövető kutyákat is bevetettek, és megtalálták a testet a sivatagban.

Egyszerre elcsendesedtünk. Valószínűleg mindenkinek ugyanaz járt a fejében: *Ugyan milyen sors vár rám szolgálóként?* A tartózkodási engedélyben az állt, hogy kötelesek vagyunk két éven keresztül ugyanannál a munkaadónál dolgozni. Néhányan elővették otthon maradt gyermekeik fényképeit, mintha ez segített volna nekik a lerosszabb pillanatok átvészelésében. Törtem a fejem, hogy vajon a gazdáim lakásában van-e valamilyen bot vagy rúd. De semmi effélet nem láttam.

Végre jó néhány, hivatalban tett látogatást és sokórás várakozást követően bepecsételték az útlevelembe a szolgálakat jelölő húszas számot. Ekkor újra felhívott anyu munkatársa.

- Látod, minden remekül ment - közölte elégedetten, mert örült, hogy nem kell valaki mást keresnie a helyemre. - Hogy boldogulsz? Adnak enni? Jók hozzád?

- Enni adnak, de időnként kiabálnak velem.

- Miért?

- Nem nagyon értek az elektromos készülékek használatához... Ezenkívül a madame azt akarja, hogy naponta főzzek... Én viszont nem tudom, hogyan kell kuvaiti ételeket készíteni.

- Ne aggódj, idővel majd mindent megtanulsz - vigasztalt.

- Meg aztán egyfolytában bent vagyok a lakásban - panasztam el. - És nincs kivel beszélnem. - A hangom megtört.

- Így megy ez itt...

- Hogy fogok itt két évet kibírni? - A könnyem végicsordult az arcomon.

- Mindnyájan kibírjuk... - sóhajtott nagyot a nő.

- De nekem nem megy! - jajdultam fel kétségbeesetten, és már hangosan sírtam. Csak arra vágytam, hogy az anyukámhoz bújhassak. - Anyu! - Akaratlanul szakadt ki belőlem a kiáltás.

- Ne sírj már, kölyök! Ne sírj! - A nő hangja vigasztaló volt. - Gyorsan eltelik az idő...

Bászma szépen növekedett, de egyre több odafigyelést igényelt.

Emiatt, ha a gazdáim bárhová mentek, vittek magukkal engem is. Volt, hogy kimentünk a tengerpartra. Amikor kicsit alábbhagyott a hőség, a gyermekes családok megragadták a szép idő nyújtotta lehetőségeket. A családokhoz szolgálók hada csatlakozott. A többségük olyan ruhát viselt, mint én: földig érő, hosszú ujjú disdását; mások disdászerű hálószerű inget hordtak. Voltak, akik a hajukat eltakaró kendőt is kötöttek, mert a munkaadók ezt várták el tőlük. Megint másoknak speciális egyenruhájuk volt: nadrág és fehér galléros, szegélyes tunika többféle színben. A kuvaiti családok leterítették a pokrócaikat a parton, kipakolták ételhordóikat, kávé és teás termoszaikat. A szolgálók körülöttük sürgölődtek: előkészítették és felszolgálták az ételeket és az italokat, majd foglalkoztak a gyerekekkel. Ha véletlenül azonos nyelvet beszélő vagy arabul jól tudó segítők kerültek egymás mellé, beszélgetni kezdtek egymással. Mindig ugyanazokkal a kérdésekkel kezdték. Jól bánnak-e velük a gazdáik? Mióta vannak Kuvaitban? Milyen a fizetésük, és van-e kimenőjük? Némely munkaadók még az ilyen kurta csevegést sem engedélyezték, mert úgy tartották, hogy az idegen szolgálók fellázíthatják a nekik dolgozó személyzetet. Ugyanebből az okból ritkán lehetett olyan szolgálóval találkozni, aki kimenőt is kapott.

Amíg Bászma aludt, figyeltem a homokos partot nyaldosó lány, mélykék hullámokat. Azután a tekintetem átvándorolt a kacagó gyerekekre, akik a szüleikkel fröcskölték egymást a vízben, vagy labdázta, homokvárat építettek, tarka játékokkal játszottak a strandon.

Ilyenkor erős szorítást éreztem belül, és kialvatlan szememből megállíthatatlanul potyogott a könny.

Több mint egy éve voltam már Kuvaitban, amikor beköszöntött az a bizonyos nap. Kora reggel szokás szerint baba ébresztett.

Kinyitottam a szemem, és ijedten felkiáltottam. A hálóingem és az ágyam merő vér volt! Megrémültem, hogy nagyon beteg vagyok, és hogy mindjárt meghalok. Anyura gondoltam, akit talán sosem látok többé. Baba rögtön magával cipelt a fürdőszobába, majd hívta az asszonyomat. A madame megérkezett, és elmagyarázta, hogy ez normális egy korombeli lánynál. Azt mondta, mosakodjam meg, és tiszta inget is adott. Rögtön ezután hozott egy bugyit is, amihez saját kezűleg erősítette oda a betétet. Így hát egy távoli országban, idegen emberek szolgálatában értem nővé.

III. FEJEZET

A madame szeretői

Ahogy telt-múlt az idő, egyre ügyesebben láttam el a feladataimat. Már nem jelentett gondot az elektromos készülékek használata, és lassanként főzni is megtanultam. Feltűnt, hogy sok kuvaiti étel hasonlít azokhoz, amelyeket anyu főzött nekem. A népszerű fogások közé tartozott a csirkés *biriani*, egy rizsből – sáfrány, kardamom, fahéj, curry, kömény, koriander, piros paprika, babérlevél, valamint frissen kockázott gyömbér hozzáadásával – készült egytálétel. A gazdáim szerették a csípőset, ezért utasítottak, hogy adjak hozzá bőven csilipaprikát is. Ezenkívül paradicsom, fokhagyma, hagyma és paradicsompüré is került bele. A biriani egyik változata volt a Kuvaitban talán a legnépszerűbb fogásnak számító *majboos*. A birianinhoz hasonló alaphoz csirkét, bárányt vagy halat tettem.

A gazdáim csakis hófehér, hosszú szemű basmati rizst vásároltak, amit Indiából hoztak be Kuvaitba. Ebből annyit ehettem, amennyit csak akartam, mert nem sajnálták tőlem az ennivalót. Eszembe jutottak azok az idők, amikor egy maroknyi ebből a rizsfajtából fenséges csemegének számított a falumban. Akkoriban India lakosságának jórészt disznóparéjból^[16] készült kása volt a fő eledele, amibe a főzést követően erős paprikát keverték. Ki nem állhattam ezt az ételt, így mindig sírva fakadtam, ha megláttam a tányéromon. Előfordult, hogy az egészet a padlóra borítottam, és üvöltve rontottam ki a házból. Az éhezést elviselni legalább ilyen nehéz volt. Anyu és Anisa egyetlen panaszcso szó nélkül túrték, ha három napig egy falat sem jutott a szájukba. Én viszont képtelen voltam megbirkózni a gyomromat égető éhséggel, a gyengeséggel és a szédüléssel. Ilyenkor lehunytam a szemem, és teljes erőmből koncentráltam, hogy ha kinyitom a szemem, gőzölgő finomságoktól roskadozó asztalt lássak magam előtt. De persze ez nem történt meg, viszont a fantáziámtól felizgatott gyomrom olyan követelődzőn jelentkezett be, hogy a fájdalomtól a padlón fetrengtem.

Anyu ilyenkor megsimogatta a hajam - de nem volt a háznál semmi, amit enni adhatott volna.

- Bírd ki még egy kicsit, kislányom - mondta, egyre csak simogatva a fürtjeimet. - Holnap... - A hangja megremegett. - Holnap biztosan találok munkát, és megetetlek. Holnap...

Mivel anyu tudta, mennyire utálok a disznóparéjkását, igyekezett az én részemet inkább egy tányér rizsre elcserélni. A kész főtt kásával bekopogott a szomszédokhoz, hogy ezért cserébe egy tálka rizst kapjon. Ha sikerült neki, a tálat a kisszekevényre rakta, hogy akkor majszolhassak belőle, amikor csak kedvem tartja. Anyu és a nővérem ehhez hozzá sem nyúltak.

Kuvaiti gazdáim étrendjében rengeteg hal és tenger gyümölcsei szerepeltek. Időnként kimentünk a halpiacra, ahol a jéggel borított standokon több tucat fajta hal, valamint garnéla, tengeri rák, homár, languszta, osztriga, fésűkagyló, kalmár és polip tornyosult halomba. De a legtöbbször a madame férje által megfogott halat kellett megfőznöm. Baba, a szenvedélyes horgász a jó fogás reményében minden hétvégén kihajózott a Perzsa-öböl vizére. Ilyenkor három napon át színét sem láttuk otthon.

Amikor Bászma kicsit nagyobb lett, gyakran tettünk látogatást a madame szüleinél. Szerettem oda járni, mert a villájuk nagy volt, sokan nyüzsögtek benne, így nem éreztem olyan magányosnak magam. A szülőkön kívül a házban lakott még a madame két bátyja és négy nővére. Négy, Srí Lankáról érkezett szolgáló dolgozott náluk, mindegyiknek jól körülhatárolt munkaköre volt. Az egyik a főzéssel foglalkozott, a másik a vasalással, kettő pedig - emeletenkénti megosztásban - a takarítást végezte. Ekkor a saját bőrömön tapasztaltam meg, milyen az, ha a szolgálók közt rivalizálás támad. Mindegyikük igyekezett a lehető legkedvezőbb fényben feltűnni a háziak előtt, mert a kedvencek jobb bánásmódban részesültek, és a muszlim ünnepeken magasabb pénzjutalmat kaptak. A személyzet tagjainak többsége a teljes havi fizetését az otthon maradt családjának küldte el. A ruhát, az ételt és az alapvető higiéniai apróságokat általában a munkaadók biztosították. Ha valakit különösen kedveltek a gazdái, számíthatott rá, hogy a kedvenc samponját vagy szappanját kapja tőlük, és gyakrabban

cserélik ki a ruháit. Időnként borraivaló is jutott a legkedveltebbeknek. Nemegyszer láttam, amint a szolgálók alaposan kiszúrnak egymással, és elrontják egymás jól elvégzett munkáját. Ki tudja, miért ásított az égetett lyuk a kuvaiti háziasszony kedvenc blúzán; az imént kitakarított fürdőszoba miként lett összefröcskölve székléttel, vagy az elkészült étel hogyan lett keserű ízű. A szolgálók mérhetetlenül irigyek voltak, és gyakran árulkodtak egymásra.

Nem vettem részt a mocskos játszmákban, de – talán mert én voltam a legfiatalabb, tulajdonképpen gyerek – a madame egész családját megkedvelte. Emlékszem, hogy az egyik szolgáló, aki a leghosszabb ideje dolgozott a háznál, és a szolgálók között a legtöbbre tartotta magát, ezt nem volt képes elviselni. Csandrának hívták, és folyton gáncsolt.

Kinevetett, hogy nem beszélek még olyan jól arabul, mint ő; folyamatosan sértegetett, kérdezgette, hogy az anyám minek küldött ide, és feljelentett asszonyomnál, hogy rosszul gondozom Bászmat.

Eltűrttem a rosszindulatát, mert aljas viselkedése és hazugságai nem jártak eredménnyel. Mivel mesterkedései nem értek célra, Csandra teljesen kivetkőzött magából: egy idő múlva szándékosan hanyagul öblítette le a rizst, sőt bele is köpött a gazdáink ételébe. Ezt nem nézhettem, nem tűrhettem el. Bár addig soha ilyet nem tettem, ezúttal szóltam a madame-nak arról, hogy mit művel Csandra.

A madame eleinte nem hitt nekem:

– Miket beszélsz? Hiszen több mint tíz éve szolgál a családunknál!

– De igazat mondok! – bizonygattam. – Nézze csak meg az ételbe rakott rizst, milyen mocskos! Még férgek is vannak benne!

Én mindig nagyon alaposan, több vízben öblítettem át a rizst, és a kis fekete állatkákat kihalásztam a rizsszemek közül.

– Képtelenség! Képtelenség! – rázta dühösen a fejét a madame.

A legközelebbi étkezésnél észrevettem ugyanakkor, hogy gyanakodva vizsgálja a tányérja tartalmát, és miután alaposan megnézte, egy falatot sem vett a szájába. Este, miközben Csandra a vacsora előkészületeivel foglalkozott, asszonyom csendben beosont a konyhába, hogy meglesse, hogyan dolgozik a szülei szolgálója. Csandra háttal állt az ajtónak, és nem vette észre. Hangosan

csörömpölt az edényekkel, és mormogott valamit a maga nyelvén az orra alatt, miközben többször is beleköpött a lábasokba.

Az asszonyom felháborodott, és iszonyú dühbe gurult.

- Takarodj innen! Most azonnal, kifelé! - ordította feldúltan. - Mindnyájunkat meg akarsz mérgezni? Indulj a szobádba! Csomagolj össze, holnap mész vissza Srí Lankára!

Csandra, akit meglepett a madame felbukkanása és őrzöngése, eleinte kővé dermedten állt, mintha fel sem fogta volna, mit történik.

- Mit állsz ott? - A madame fortyogott a dühtől. - Ki vagy rúgva! Még ma megveszem a jegyedet, és holnap már nem akarlak itt látni!

Csak ekkor értette meg Csandra, hogy rajtakapták. Hisztérikusan felbődült, és térdre vetette magát.

- Ne! Kérem! Könyörgöm, ne tegye! - jajveszékelt. - Hány éve dolgozom már ennél a háznál! - Nekilátott saját magát pofozni, a haját tépte. - Nem teszek többet ilyet! Soha többet! - Szinte véresre karmolta az arcát; mindenképp igyekezett szánalmat ébreszteni maga iránt.

Megragadta a madame lábát, csókokkal árasztotta el a lábfejét. De a madame rendíthetetlen volt, és undorodva rugdosni kezdte.

- Ne érj hozzám, te mocskos disznó! Most azonnal takarodj ki a konyhából!

Csandra elkapta a csuklóját.

- Madame, kérem, kérem! - Szinte fuldoklott a zokogástól. - madame, én voltam a szobalánya, amikor még itt lakott! Hányszor játszottam magával, madame, amikor kislány volt! - Megpróbálta elkapni a kuvaiti asszony kezét.

Az undorral kirántotta magát a szorításból, és hozzám fordult:

- Bibi! Dobd ki ezt az ételt, aztán alaposan mosogass el, és gőzölj ki minden edényt! Vagyis ne! A legjobb lesz, ha mindent most rögtön kidobsz! Holnap veszünk új edényeket és evőeszközöket! Te pedig sürgősen csomagolj össze! - parancsolt rá Csandrára. - Megmondom apámnak, mit műveltél, és nyomban megvesszük a jegyedet!

Amint a madame kitette a lábát a konyhából, a feldúlt Csandra ökölrel esett nekem.

- Te aljas kis szuka! - Csak úgy záporoztak a fejemre az ütései. - Rohadt fattyú! - Nem tudom, miért ezt a szót használta, de jobban fájt, mint a verése. - Besunnyogtál ide, ki tudja, honnan, és az első adandó alkalommal kitúrtál! Ezt nem bocsátom meg! - Idősebb volt, testesebb, így könnyedén a padlóra lökött. - Te ribanc! Te szégyentelen kurva! - Megragadta a fejem, és kegyetlenül beledöngölte a padlóba. - Nem tudod, hogy nekünk itt össze kellene tartanunk? Úgy robotolunk itt, mint a rabszolgák, csak azért, mert valamikor olajat találtak a földjükben! Hat éve nem láttam a gyerekeimet! Most hogy menjek vissza, mit adok majd enni nekik? Miből fizetem az iskolájukat? Mindenkit gyűlölök itt, de téged a legjobban!

- Segítség! Segítsenek! - ordítottam kétségbeesetten. A fejem döngött, úgy éreztem, a koponyám menten darabokra esik szét.

A rémítő csetepaté zaja a konyhába csalta a madame bátyját, Badart.

Badar harmincéves lehetett, és azt tartották róla, hogy cudar természete van. Az összes szolgáló rettegett tőle.

- Mi a fene folyik itt? - mennydörögte haragosan. - Mit művelsz, te *madzsnuna!*^[17] - ordított rá Csandrára. - Hagyd békén! Most azonnal engedd el Bibit! - A hajánál markolta meg Csandrát, úgy cibálta ki a konyhából. Majd, mint egy batyut, bedobta a porszívók és seprűk tárolására használt sötét fülkébe. - Holnapig ott maradsz! - kiabálta. - Holnap kapsz egy órát, hogy összepakolj! És aztán tűnés a házunkból!

A fájdalom szinte kettéhasította a koponyámat. Megpróbáltam feltápászkodni, de alig támaszkodtam rá a kezemre a felálláshoz, olyan szédülés tört rám, hogy tehetetlenül zuhantam vissza a konyhakőre. A fülem egyre zúgott, rosszul voltam. A többi szolgáló odaszaladt, és két oldalról megragadva, nagy nehezen talpra állítottak. Nyomban elhánytam magam. A szolgálok becipeltek a hálótermükbe, és lefektettek a padlón heverő egyik matraca. Összegömbölyödtem, és magamban így fohászkodtam: *Anyu, anyukám, kérlek, segíts rajtam! Legyen már vége ennek a fájdalomnak!*

Egy óra múlva benézett hozzám a madame.

- Hogy érzed magad? - kérdezte.

- Rosszul... Iszonyúan fáj a fejem, és állandóan hányok - nyöszörögtem.

A madame rövid ideig eltűnődött, aztán így szólt:

- Itt maradunk ma éjszakára. Most kapsz tőlem fájdalomcsillapítót, és ha reggelig nem érzed jobban magad, elmegyünk az orvoshoz.

A következő órákat csendes jajgatással, magamra hagyottan töltöttem a matracon. A három szolgáló éjfél körül érkezett meg. Ekkor ért véget a munkanapjuk. Rögtön kipletykálták Csandrát.

- Hát arra emlékszel, amikor nemrég nyoma veszett a pénzednek?

- És hogy az urak ékszerdobozából eltűnt az egyik arany karperec? - álltak elő egyre újabb ügyekkel.

- Na és az a ruha? Emlékeztek? Gyönyörűen kivasaltam, és vállfára raktam; később pedig asszonyunk leordította a fejem, mert zsíros ujjnyomokat talált rajta! Hogy alaposan kezet kellene mosnom vasalás előtt! Pedig amikor kiakasztottam, még nem volt azon semmiféle folt!

- Bizony, gonosz egy nő ez a Csandra!

- És milyen felvágós volt!

- Kis híján agyonverte Bibit. Hát te? Hogy érzed magad? - fordultak oda hozzám.

- Nem vagyok jól... Egyfolytában szédülök és öklendezem.

- Hozzunk enni valamit?

- Ne, ne! - Már az étel említésétől is rosszul lettem. - Vízet... Adjatok egy kis vizet - kértem őket csendesen.

A szolgálók hoztak vizet, aztán sorban egymás után mosakodni mentek a szobájukhoz tartozó apró fürdőszobába. Csakis ezt a fürdőt használhatták, így meglehetősen sokáig tartott, amíg mindenki elkészült az esti tisztálkodással. A fáradt nők hamar elaludtak. Pár óra múlva várta őket az újabb, teljes napot betöltő robot.

Reggelre sem lettem jobban. A szolgálóktól hallottam, hogy Csandra az egész éjszakát a takarítóeszközök szufnijában töltötte, mert a gazdáink féltek, hogy valami szörnyűséget követ el. Előfordult

már, hogy a szolgálók bosszúból maró folyadékot töltöttek a gyerekek tejébe, vagy apránként mérgezték meg a háziakat.

Egy órával a repülőgép indulása előtt Badar beráncigálta Csandrát a szolgálók szobájába, hogy szedje össze a ruháit. A szobában nem voltak szekrények. A négy matrac mellett négy táska hevert, és reklámszatyrok, amelyekben a nők a személyes holmijukat tartották.

Csandrát megpillantva a szívem a félelemtől feldübörgött. Úgy nézett ki, mint egy kísértet: a szeme körül fekete karikák tűntek fel, a tekintete ölni tudott volna; a szája sarkában kétoldalt mély barázdák indultak meg lefelé. És a haja! Életemben először láttam, hogy valaki egyetlen éjszaka alatt megöszül! Kócos, égnek álló, szürkés hajcsomói démonivá tették a kinézetét.

Az ő matracán feküdtem, és amikor közelebb jött, szinte átdöfött késként szűrő, gyűlölettel teli tekintetével. Ösztönösen felpattantam a helyéről. Azonnal jött is az újabb szédülési és émelygési hullám, de összeszedtem minden erőmet, és elhúzódtam, hogy a lehető legtávolabb legyek tőle. Látva rémületemet Badar ráordított Csandrára:

- Ne merészelj hozzányúlni! Ha bántod, a kuvaiti börtönben kötsz ki, és sosem látod viszont a gyerekeidet!

Csandrát mintha áramütés érte volna. Csendben nekilátott összeszedni a dolgait. De annyi ellenségesség áradt belőle, hogy egyszerre úgy éreztem, nincs levegő a szobában. Badar bent maradt egy darabig, aztán kiment, Ramát hívta, az egyik szolgálót. Csandra megragadta az alkalmat, gyorsan felkapta a matracán maradt zsebkendőmet, behúzódott az egyik sötét sarokba, és kezében a kendőt dörzsölgetve egy átkot kezdett el sebesen hadarni. Láttam, hogy a csuklójára fekete szalagot kötött. Ritmikusan mantrázott valamit, és egyfolytában a nevemet motyogta. Ekkor érkezett be a szobába Rama.

- Bibi! - kiáltott fel, amint meglátta az üres matracot. - Bibi! Hát itt vagy! - Gyorsan odarohant hozzám. - Minden rendben van? Nem történt bajod? - Gyanakvó pillantással méregette Csandrát. Amikor rájött, mit csinál, rögtön rákiabált: - Elég volt a fekete mágiából! A jó embereket úgysem tudod bántani vele!

Csandra gonosz képet vágva fordult felém, és még egyszer gyilkos pillantást vetett rám. Reszketés futott végig a gerincemen.

- Ne félj tőle, nem árthat neked - sietett megnyugtatni Rama, de a hangja bizonytalanul csengett.

- Összecsomagoltál már végre? - hallottam meg az asszonyom hangját. - Nem vagy még kész? Akkor siess, mert egy fél óra múlva indulunk a repülőtérre! - sürgette Csandrát.

A madame kiment, Csandra pedig folytatta a ruhái összeszedését.

Negyedóra múlva a madame a bátyja társaságában tért vissza.

- Mutasd csak a táskáidat! - utasította Badar. - Átnézzük.

Csandra a holmijára mutatott. A madame és Badar feltúrták a szolgáló csomagjait. Ebben a pillanatban Csandra hirtelen odalibbent mellém. Ösztönösen eltakartam az arcomat. Könnyű rántást éreztem, és kisolló nyisszanását hallottam. Ugyanebben a pillanatban kellemetlen kuncogás hangzott fel, mintha a túlvilágról érkezett volna.

Felnyitottam a szemem, és láttam, hogy Csandra diadalmasan magasra emeli az egyik hajfürtömet. Már szólni akartam a madame-nak, hogy mit tett, de ekkor Badar hangja dördült fel:

- Te átkozott tolvaj! - Kezében tartott egy arany karperecet. - Ez a tied? - fordult a testvéréhez.

- Igen! - mondta a madame. - Hogy mennyit kerestem! Egy ékszeregyüttes része. Van egy hozzá illő nyakláncom is! Hogy tehetted ezt velünk? - vetette oda szemrehányással a hangjában Csandrának. - Hiszen jól bántunk veled!

- Ne beszélj vele! - figyelmeztette Badar. - Szerencsére ezt a szemetet nemsokára a falakon kívül tudhatjuk! Indulás! - parancsolt a szolgálóra ellentmondást nem tűrő hangon.

Csandra ekkor kígyópillantását belém mélyesztve rikácsolni kezdett:

- Megátkozlak téged és a gyerekeidet! Sose legyél boldog! A te gyerekeid ugyanúgy szenvedjenek majd, ahogy az enyéim fognak! Megátkozlak!

Badar idegesen lökött egyet Csandrán.

- Fejezd be! Ne pofázz! Fogd a cuccod, és takarodj!

Amint a madame, Badar és Csandra elhagyták a szobát, minden erőm elhagyott. Úgy éreztem, Csandra átka máris hatni kezdett.

- Feküdj le, és pihenj! - mondta Rama, aki látta, hogy milyen állapotban vagyok.

- Nem tudok aludni ezen a matracon, amin... - Képtelen voltam kiejteni Csandra nevét.

- Akkor fekédj le ide - ajánlotta fel a saját helyét. - Nekem most már mennem kell. Utasítottak, hogy amíg nem találnak új embert a munkára, vegyem át Csandra helyét a konyhában.

Másnap bejött hozzám a madame, és megkérdezte, jobban vagyok-e.

Várta már, hogy hazamehessen a saját lakásába, és biztos akart lenni benne, hogy át tudom venni Bászma gondozását. De az egészségi állapotom nem javult. A madame végül úgy döntött, hogy orvoshoz kell mennünk.

- Nem, nincs rá szükség... - tiltakoztam.

- Látnia kell egy doktornak. - A madame nagyon határozott volt.
- Menj, és fürödj meg, Rama pedig adjon rád egy tiszta diszását!

Először a közeli orvosi rendelőbe mentünk. A tartózkodási vízummal jogom volt az ingyenes orvosi ellátásra és az alapvető gyógyszerekhez. Miután az orvos megvizsgált, beutalót kaptam a kórházba. Ott rögtön röntgenfelvételt készítettek a fejemről. Szerencsére a koponyám ép volt, de a tüneteimből az orvosok arra jutottak, hogy enyhe agyrázkódásom van. Azt javasolták, hogy fekédjek, ne használjak párnát, és két hét múlva jelentkezzem felülvizsgálatra.

Mivel nem tudtam Bászmat gondozni, a gazdáim úgy döntöttek, hogy egy ideig még a madame szüleinek a házában maradunk. Egy hétig fekédtam a szolgálók szobájában. Rama hordta be nekem az ételt és a vizet. Amikor jobban lettem, időnként felkeltem, és sétáltam egy kicsit a házban. A háziak kedvesen bántak velem, hisz megszabadítottam őket a tolvajtól és a köpésekkel teli ételektől.

Asszonyom édesapja, Abu Badar különösen megkedvelt. Ahányszor csak hozzám fordult, ráncoktól barázdált arcáról áradt a jószándék. A fiatalkorára emlékeztettem, amikor gyakran megfordult Indiában.

Időnként magához intett, és kérte, készítsek neki erős sáfrányteát, majd leültetett a lábához a puha szőnyegre, és arról mesélt, milyen volt a kőolaj felfedezése előtti korszak Kuvaitban. Akkoriban nagyon népszerűek voltak az Indiába irányuló tengeri kereskedelmi expedíciók, ezek jelentették a kuvaitiak egyik fő bevételi forrását. Abu Badar elmondta, hogy egyszer néhány barátjával vitorlásan jutottak el Indiáig. A legtöbbször a kuvaiti vizekből kihalászott gyöngyöt vittek magukkal, vagy Irakból hajóztatták át a datolyát. Egy-két hetet töltöttek Indiában, ahol rizst, fűszereket, teát, cukrot, szezonális gyümölcsöt és zöldséget, valamint szöveteket vásároltak. Azután visszahajóztak Kuvaitba, hogy itt kereskedjenek tovább az indiai áruval.

Az asszonyom édesapja jól ismerte Kuvait történetét, és szívesen mesélt róla. Egy új világ nyílt meg így előttem, ezért nagy érdeklődéssel hallgattam a történeteit. Lehunytam a szemem, és elképzeltem, hogy még kicsi vagyok, és a nagypapám csodás meséit hallgatom.

Abu Badar beszélt az Arab-félsziget végtelen sivatagairól és az rajtuk vándorló beduin törzsekről. A 18. század elején az egyik beduin törzs, a Bani Utub tagjai megérkeztek a mai Kuvait területére, ahol apró települést hoztak létre. A törzs tagjai felhagytak vándorló életmódjukkal, és halászsokká, hajósokká, kereskedőkké váltak. Kiváló stratégiai elhelyezkedése miatt a település egyre nagyobb szerepet kapott a tengeri kereskedelemben éppúgy, ahogy karavánállomásként is.

- Már nagyon-nagyon régen is fontos csomópont volt ez - mondta a teáját kortyolgatva Abu Badar, aki láthatólag igen büszke volt az elődeire. - Képzeld csak el, hogy a 18. század közepén már olyan karaván beérkezését is feljegyezték, amely ötezer tevét és ezer férfit foglalt magában! Egy ötezer tevés karaván! - ismételte meg, és a fejét csóválta. - A mi nagyobb hajóink pedig, amiket *booms*nak neveztek, nemcsak Indiába tartottak, de eljutottak Jemenbe is, ahonnan dohányt hoztak be, Perzsiába, ahol dohányt és szárított gyümölcsöt vásároltak, no meg Kelet-Afrikába is, ahol mangrovegerendákat rakodtak fel, hogy itt, Kuvaitban házakat

tudjanak építeni. A kereskedőink tiszta vérű arabs lovakkal is kereskedtek. Azok ám a gyönyörű állatok...

Abu Badar időnként elcsendesült; ilyenkor úgy tűnt, mintha gondolatban azokban a régmúlt időkben járna. Én csak ültem, és egy szót sem szóltam – de egyszer mégiscsak összeszedtem a bátorságomat, és megkérdeztem:

– És mikor bukkantak rá a kőolajra?

– Ezerkilencszázharmincnyolcban... Attól kezdve minden megváltozott...

Időnként elgondolkoztam azon, hogy nézne ki ma Kuvait, ha nem találnak a földje mélyén kőolajat. Eljátszottam azzal a gondolattal is, mi lett volna, ha a mi kis falunk határában fedeznek fel egy olajmezőt.

Napról napra jobban éreztem magam, és tudtam, hogy a gazdáim most már bármikor úgy dönthetnek, hogy hazautazunk, és én újra munkába állhatok. Összebarátkoztunk Ramával, és éreztem, hogy hiányozni fog a társasága. Rama rokonszenves volt, és azon ritka szolgálók közé tartozott, akik hetente egy kimenőnapot kaptak. Egy alkalommal könnyes szemmel, zaklatottan ért haza.

– Rama! Mi történt? – kérdeztem ijedten.

– Az egyiket meggyilkolták, a másik meghalt. Óóó! – nyöszörögte.

– Kit bántottak? Ki halt meg? – faggattam.

– A nővéreket... A két nővért...

– A te nővéreidet? – rémültem meg.

– Nem. Az ismerőseimet. Nem élnek! Nem élnek! – Hangosan felzokogott.

– Baleset történt velük?

– Rosszabb, sokkal rosszabb. – Rama csillapíthatatlanul ontotta a könnyeket.

Majdnem egy órába telt, mire valamennyire meg tudtam nyugtatni.

Akkor Rama nagy nehezen elmondta, mi is történt.

– Megint ugyanaz. Már megint... – motyogta, a könnyeit törölgetve. – Egyre gyakrabban fordul elő. A szponzorai tették. Megkínozták. Dzsálat sokszor borították véraláfutások.

Egyfolytában azt szajkóztuk neki, hogy hagyja ott azt a munkát. De akkor vissza kellett volna mennie Srí Lankára! Srí Lankán pedig ott a két kisgyerek, a testvérek, az idős szülők – pénz meg semmi. Ketten a hűgával tartották el mindnyájukat... Az otthoniak most mihez fognak kezdeni?

Papír zsebkendőt nyújtottam neki, amellyel megtörölte könnyáztatta arcát.

- Figyelmeztettük, hogy tragédia lesz a vége. De nem hallgatott ránk. Ki akarta bírni a két évet, aztán keresett volna másik munkát. Ha most ment volna el, és a szponzor nem egyezik bele a vízum átruházásába, el kellett volna hagynia Kuvaitot. Akkor pedig miből fizette volna vissza az ideutazásba fektetett kölcsönt? De miért nem tette mégis? Talán nyomorban, de legalább még mindig élne! – Rama mélyen, szaggatottan felsóhajtott. – Az a kuvaiti férfi megint őrvöngeni kezdett, hogy szerinte hanyagul végzi a munkáját. Összeverte, a végén pedig olyan szerencsétlenül lökte meg, hogy az eséstől végzetesen megsérült a gerincvelője. Esélye sem volt... És mit csinált ekkor a munkaadója? Bepakolta a holttestet a kocsijába, és elszállította a hűgához, hogy intézze ő a temetést! És amikor az a szerencsétlen asszony meglátta az autó hátsó ülésére hajítva a testvére természetellenesen kifordult testét, ott helyben szívrohamot kapott, és meghalt! Micsoda tragédia! Micsoda tragédia! – Ramát a kétségbeesés újabb hulláma öntötte el.

Arra gondoltam, milyen szerencsés vagyok, hogy olyan gazdákhöz kerültem, akik nem vernek, és annyi ételt adnak, amennyire szükségem van. De a hallott történet brutális nyerseséggel hívta fel a figyelmemet a kuvaiti társadalomban elfoglalt alacsony státuszomra. És hozzá kellett szoknom, hogy egy darabig itt kell élnem.

Nem sokkal később visszatértünk a gazdáim apartmanjába. Újra felvettem a munkát. Bászma gyorsan növekedett, állandó felügyeletet igényelt. Elkezdett tipegni, és egyszerűen mindenütt ott volt. Nagy kihívást jelentett takarítani, főzni, mosogatni, mosni és a kislányra vigyázni egyszerre, de minden erőmmel azon voltam, hogy a gazdáim elégedettek legyenek velem. Esténként kimerültem

rogytam az ágyba. Most, hogy nagyobb lett, Bászma az egész napos szaladgálás után már átaludta az éjszakák többségét.

Egyik éjjel furcsa hangokra ébredtem. Ágyrecsegést hallottam, nyöszörgést, suttogásokat. Félálomban támolyogtam oda Bászma kiságyához, mert azt hittem, rémálmok gyötrik. De a kislány nyugodtan aludt. Halkan kiosontam a gyerekszobából a nappaliba. A madame szobájából tompa fény és hangok szűrődtek ki: fojtott beszélgetés és nevetgélés hangjai. Furcsáltam, hogy az egyik férfihang. Hiszen baba – mint minden hétvégén – kihajózott horgászni! Talán korábban ért haza? Ellenőriztem, hogy a cipője a szokott helyén van-e, de nem volt ott.

Akkor ki lehet bent a madame hálószobájában? Kíváncsi lettem, ezért lábujjhegyen a háziak hálójának kissé nyitva hagyott ajtajához lopóztam. A látvány megdöbbsentett. Az asszonyomat láttam kipirultan, fekete, áttetsző hálóingben. Meztelen testén érzéki redőket vetett az anyag.

Nemrég vásárolhatta, mert – bár én gondoztam a gardróbját – ezt a hálóinget nem láttam korábban. Háttal nekem egy teljesen csupasz férfi ült. A körvonalai egy cseppet sem emlékeztettek a madame férjére!

Sokkal magasabb és testesebb volt nála! Először láttam a madame-ot negligzsében! Ráadásul egy idegen férfi jelenlétében! Ha a madame elment otthonról, mindig gondosan betakarta a fejét egy kendővel, a testét pedig a laza abaja borította. És mennyire ügyelt, hogy egyetlen hajfürt se bújjon elő a *hidzsáb*^{18}-alól! Mindig azt ismételtette, hogy *haram*,^{19}-ha valaki meglátja a haját. Itthon is szerény ruhákat viselt, sosem láttam illetlen öltözékben. Most viszont kibontott hajjal ült, a fürtjei fedetlen melleire hullottak; terpeszben, fehérnemű nélkül, egy teljesen ismeretlen férfival szemben! Döbbsenten bámultam. Látszott, hogy a pár kellemesen tölti az idejét. A nagy házastársi fekhely közepére ezüsttálcát helyeztek, rajta felhalmozva azok a gyümölcsök, amelyeket este én magam vagdostam apró kockákra. Megdöbbenve figyeltem, hogy a madame hol egy lédús görögdinnyefalatot, hol illatos sárgadinnyét tol kacarászva a partnere szájába.

- Igggeen... - mormolta elégedetten a férfi. - Igen, Amber, csináld... Először hallottam, hogy valaki kimondja a madame nevét. A legtöbbször Umm Bászának nevezték, a férje pedig néha *Ja mar'a*-nak ^{20}hívta.

- Amber! - A férfi egy piros gyümölcsdarabbal kínálta meg az asszonyomat. - Amber... - A létől csöpögő finomságot a nő szájába helyezte. A madame érzéken felsóhajtott, körülnyalta ajkait, de a gyümöcslé vékony patakban telt mellére csordult. Ezt látva a férfi egy gyors mozdulattal félretolta a tálcát, és nyalogatni kezdte a madame mellét. A nő egyre hangosabban nyögdecsejt, és a lábait átkulcsolta a férfi hátán. Egy rövid ideig megtartották ezt a helyzetet, aztán lendületesen pózt váltottak. A madame a hátára feküdt, és a férfi hozzásimult, miközben szenvedélyesen simogatta a partnere mellét és fenekét. Ekkor egy pillanatra felvillant előttem az arca. Egyszerűen nem hittem a szememnek: az ismeretlen férfi nem más volt, mint a madame férjének az öccse, Adil!

Ez végképp megbotránkoztatott. Nem bírtam tovább nézni.

Fejvesztve rohantam vissza a szobába, azzal sem törődve, hogy zajt csapok - de a pár annyira el volt foglalva, hogy nem vettem észre semmit. Lefeküdtem a padlóra vetett matracomra, és még sokáig nem jött álom a szememre. A szívem örülten kalapált. Furcsa, új érzések ébredtek bennem, amelyek valahol lent a hasam aljában kavarogtak.

Hallgattam az ágy nyikorgásának ritmikus zaját, a felszakadó sóhajokat, amelyek egy idő múlva egyre hangosabbá váltak. Ösztönösen összeszorítottam a combom. Kellemes érzés öntött el.

Másnap korán keltem, és nekigyürköztem a feladataimnak. Amikor ágyba vittem a reggelit, az asszonyom teljesen hétköznapiak tűnt.

Hosszú ujjú pamut hálóinget viselt, a haját magasra tűzte. Úgy festett, mint a megtestesült mértékletesség. Egy pillanatra át is futott a fejemen, hogy talán csak álmodtam az éjszakai eseményeket. De a szobában valami erős szag terjengett, az ágynemű gyűrött volt, a madame szeme pedig folyamatosan izzó fényben csillogott.

- Bibi! - szólalt meg a szokásosnál mélyebb, rekedtes hangon, amitől máris felidéződtek bennem a kilesett éjszakai jelenet képei. -

Ma egész nap nem leszek itthon. Vigyázz Bászmára, és ne főzz semmit, majd eszem a városban. Ezenkívül... – nagyot nyelt – takarítsd ki alaposan a hálót... Porszívózz fel, szellőztess és cseréld ágyneműt! Estére szeletelj fel friss gyümölcsöt, és mosogasd el a két nagy fagyaltoskelyhet... – Az utolsó szavaknál a tekintete valahová a távolba révedt. Ha a férje még mindig halászik, miért van szüksége két kehelyre?

A madame estefelé ért haza.

– Menj le, és hozd fel a bevásárlást! – nyújtotta oda a kulcsokat.

Kimentem az autóhoz, amelyben különféle exkluzív üzletek reklámszatyrai tornyosultak. Kíváncsiságból beléjük is kukkantottam. Egy rakás erotikus fehérneműt és luxuskozmetikumot láttam bennük. Mindent felcipeltem. – Hagyd a holmikat a hálószobában, és eredj aludni! Késő van! – parancsolt rám. A haja csillogott, a bőre ragyogott, a testéből aromaolaj illata áradt. Biztos, hogy nem csupán bevásárlással telt a napja, hanem szakított időt a szépségszalonna is.

– Na, menj már végre, menj! – sürgetett. – Nincs már rád szükségem.

Bár alig esteledett, be kellett mennem Bászma szobájába, ahol aludni szoktam. A kislány hiányolta az anyukáját, és játszani szeretett volna vele, de a madame kijelentette, hogy nagyon elfoglalt. Felvillant bennem, hogy Bászma egész nap nem látta az anyukáját, pontosan úgy, ahogy annak idején, kiskoromban én sem. Annyi volt csak a különbség, hogy az én anyukám látástól vakulásig azért dolgozott, hogy egy maroknyi rizs jusson a tányéromba.

Elővettem a kockákat, és elkezdtünk várat építeni Bászmával. A kislánynak rengeteg tarkabarka játéka volt – az én kis falumban ilyesmit elvétele lehetett csak látni. Még a Kuvaitban dolgozó anyák is főleg pénzt és élelmiszert küldtek a gyerekeiknek; időnként ruhát, de szinte sosem került a csomagba játék. Szerettem elüldögelni Bászma rózsaszín-fehér szobácskájának puha szőnyegén, és kockákból különféle építményeket emelni.

Egy óra múlva Bászma elfáradt. Ahogy az minden este lenni szokott, megvacsoráztattam és lefektettem aludni. A jóllakott, megfürdetett, pizsamába bújtatott kicsi nyafogni kezdett:

- Mami! Mamiii! Mamihoz akarok menni! - És már robogott volna az anyja szobája felé. Nem zavarhattam meg a madameot, így megpróbáltam lekötni valamivel a figyelmét.

- Ezt nézd meg! Itt a maci! Ó, milyen cucci maci! A maci most szépen aludni megy Bászmaival...

- Nem kell a maci! A mamit akarom! - sírta el magát a kislány.

- De hát a maci álmos! Azt mondja, hogy bújjatok be hamar az ágyba, és szundikáljatok együtt! - Szerettem volna megnyugtatni a gyereket.

- Nem! Megyek a mamihoz! - A kislány felpattant, és az anyja szobája elé szaladt. De a hálósoba ajtaja zárva volt.

- Mami! Mami! - Bászma a kilincs felé nyújtogatta a kezét, és dühösen rugdosta az ajtószárnyat.

- Bibi! - Asszonyom hangja vágott, mint a kés. - Most rögtön vidd innen azt a gyereket! Hogy vigyázol te rá? Tisztában vagy a feladatoddal? - Belülről elfordította a kulcsot a zárban. - Hányszor mondjam, hogy dolgom van!

Felkaptam az ordító és rúgkapáló Bászmat, és nagy nehezen becipeltem a szobájába. Egyre csak üvöltött: „Mami! Mami!”, és nem akart befeküdni az ágyba. Jó párszor fel kellett húznom a kedvenc zenedobozát, mire nagy nehezen álomba szenderült.

Holtfáradtan nyújtóztam végig a matracomon. Eszembe jutottak Rama szavai, aki szerint a kuvaiti gyerekek úgy nőnek fel, hogy idejük többségét szolgálók és sofőrök társaságában töltik. A szülők gyakran úgy élnek hatalmas villáik kényelmében, hogy napokon keresztül még csak meg sem pillantják a gyerekeiket. Volt olyan, hogy a sofőrrel átvitettek egy kisfiút egy pajtása szüleinek a rezidenciájára, és a kölyök anyjának csak pár nap múlva tűnt fel, hogy a gyerek nem alszik otthon. Az iskolában a tanárok panaszkodtak, hogy tanítványaik semmilyen nyelven nem beszélnek rendesen, mert az őket nevelő szolgálók tört arabját vagy angolját veszik át. Úgy érzem, hogy a szélsőséges nyomor és a mérhetetlen gazdagság időnként ugyanolyan eredményre vezet: fájdalmasan ritkán látott szülőkhöz és tudásbeli hiányosságokhoz.

Azon az éjszakán nem tudtam elaludni. Füleltem, mi történik a lakásban. Úgy egy órával azután, hogy Bászma álma mélyebbre

fordult, megcsikordult a bejárati ajtó zárja. Meghallottam a madame és Adil túlfűtött hangját. Siettek a hálósobába. Tágra nyílt szemmel feküdtem, elképzeltem, mit csinálhatnak. Végül nem bírtam ki, és elindultam, hogy meglessem őket. Úgy terveztem, hogy ha lebukom, azt fogom mondani, hogy ki akartam menni a toalettre.

A háló ajtaját most sem csukták be, bár sokkal szűkebb volt a nyílás, mint előző nap. Lehasaltam a padlóra, és igyekeztem minél többet látni a keskeny résen át. A madame kihívó vörös-fekete bodyt viselt.

Aranyporral beszórt formás melle csábítóan hullámozott. A csípője köré kendőt kanyarított, melyen korallok és csillámló, kerek fémpitykék verték vissza a fényt. A lejátszóból áradó zenére érzéki hastáncot lejtett.

A felajzott Adil folyton tapsolni akart, de a madame vágykeltően megrázogatva hosszú haját, rubinajkát biggyesztve intett neki, hogy maradjon csendben. Adil tenyere időnként a madame hátsóján csattant, amivel még tüzeesebb mozdulatokra készítette a női testet. Amikor felhangzott a dobok ritmusos hangja, asszonyom csípője egyre gyorsabb ringásba és rezgésbe kezdett. Ekkor Adil felugrott, és türelmetlenül hozzálátott kifúzni a szexi fehérnemű szalagjait. A madame melle csakhamar teljesen előbuggyant. Adil vadul csókolgatni kezdte, majd a pár az ágyra dőlt. Túlságosan szűk volt az ajtórés, így nem láttam, mi történt később.

A hét utolsó napján baba rendkívül elégedetten tért vissza a horgászatból. Büszkén mutatta meg nekünk a zsákmányát: többféle tonhalat, makrélát, harcsát, lepényhalat és még másfajta halakat is fogott – ezeknek a nevét sem tudtam.

– Bibi! – hívott magához. – Gyere csak, és hozd ide Bászmat! A kislánnyal a karomban odamentem hozzá.

– Ezt nézd meg kicsikém! – dicsekedett baba. – Ez egy cááápa!

Az apró termetű cápa elővicsorította éles fogsorát, amit a kicsi rajongva megcsodált. A madame férje átvette tőlem a gyereket.

– Fogd a halakat, és pucold meg az összeset! – adta ki az utasítást.

Ezt a munkát utáltam a legjobban. A pikkelyek, uszonyok eltávolítása, a belsőségek kimetszése rengeteg időbe telt, és gyakran a kezem is megsérült közben.

Kimentem a konyhába, és nekiláttam a hálátlan feladatnak.

Hallgattam, ahogy baba a cápával szórakoztatja a lányát, aztán felhívja az öccsét, Adilt. Beszámolt neki a jól sikerült horgászásról, és áthívta vacsorára.

Amikor Adil megérkezett, a madame Bászmaival az ölében, földig érő, hosszú ujjú ruhában, a fején hidzsábbal ült illedelmesen a kanapén.

Röviden, egymásra sem nézve köszöntötték egymást. Baba lelkesen nekilátott feleleveníteni a legutóbbi öbölbeli portyájának történetét és a különösen gazdag zsákmány megszerzésének részleteit. Arról győzködte testvérét, hogy neki is részt kellene vennie ezeken a hajókázásokon, de ő gyenge egészségi állapotára hivatkozva elutasította a meghívást.

A vacsora egész ideje alatt az asszonyom egyetlen hangot sem ejtett ki. Szerényen lesütötte a szemét, még csak rá sem nézett Adilra. Bezzeg a férjéből csak úgy áradt a jókedv, és időnként elégedett pillantást vetett csendes és engedelmes feleségére. Mialatt leszedtem az asztalt az ebédlőben, az urak áttelepedtek a szalonba.

- Bibi! - intett oda baba. - A konyhában friss dinnyét és sárgadinnyét találsz. Darabold fel a gyümölcsöt, és hozd be desszertnek!

Egy lapos tálra halmoztam a lédús gyümölcsdarabkákat, és kiraktam eléjük a kisasztalra, a kistányérokkal és villácskákkal együtt. A madame udvarias vendéglátóként néhány falatkát Adil tányérjára helyezett, úgy nyújtotta át neki.

Ekkor - egyetlen pillanatra - izzó pillantásuk egymásba kapcsolódott.

Ám az önmagával szerfelett elégedett férj ezt nem vett észre.

A kuvaiti szokások közé tartozott, hogy a szomszédok időnként étkekkel teli tálkákat küldözgettek át egymásnak. A madame néha szólt nekem, hogy én is vigyek át a frissen készült ételeinkből a közelben lakó ismerősöknek. Különösen gyakran kellett ennivalót vinnem az egy emelettel lejjebb lakó Ali családjához. Ali idősebb, hetven év körüli férfi volt, aki a felesé gével és egy szolgálóval lakott egy lakásban. Feltűnt, hogy a nála dolgozó nők milyen gyakran váltják egymást: egyik sem maradt náluk egy hónapnál hosszabb

ideig. Időnként láttam, amint kisírt szemmel ürítgetik a szemetesvödröt. Arra gondoltam, hogy Ali felesége talán különösen rosszindulatú teremtés lehet, aki örömét leli abban, hogy megalázza a háznál felbukkanó segítőkét. Időnként szolgáló nélkül maradtak, ilyenkor bejárónőt vettek fel.

Egy alkalommal szokás szerint levittem egy tálat Aliék lakásához.

Maga Ali nyitott ajtót. Amint meglátott, torz mosoly villant fel az arcán.

- Gyere csak, gyere! - mondta. Beléptem, és már fordultam is a konyha felé. - Nem, nem arra! - Közvetlenül a hátamon éreztem felgyorsult zihálását. - Oda menj be! - És a hálószoba felé irányított.

Hozzászoktam, hogy végrehajtsam az utasításokat, ezért engedelmesen beléptem a hálóba. Letettem a tálat a kisasztalra, és indultam volna kifelé. Csakhogy Ali az utamat állta. - Te meg hová rohansz? - kérdezte, és közelebb húzódott hozzám.

- Mennem kell! Asszonyom vár! - Szerettem volna kikerülni, de Ali nem hagyta.

- Maradj még egy kicsit! - Szinte hozzám tapadt. Megragadta apró mellemet, és kellemetlenül megszorította.

- Jaj! - kiáltottam fel. - Ez fáj!

A férfi csak most nézett meg alaposabban.

- Miért vagy te ilyen kis vadóc? - Gátlástalanul, két kézzel fogdosni kezdett. - Egyáltalán: hány éves vagy? - kérdezte, mert megérezte, milyen aprók a tagjaim. - Talán még nem is voltál férfival? Hm? Valld csak be! Hogy állsz ezzel?

Ki akartam szakítani magam, de ekkor bedugta vén mancsát a disdása alá, és a bugyimat tapogatta.

- Ne! El akarok menni! - sírtam fel hangosan.

- Ne bögj már! - próbált megnyugtatni, de én nem hagytam magam, és kézzel-lábbal küszködve próbáltam az undorító érintéstől szabadulni.

- Mi a fene! Hát a többi szolgálókurva nem tanított meg rá, hogy rögtön pénzt kérj érte? Ezért makacskodsz?

- Anyu! - kiáltottam fel önkéntelenül, mint mindig, amikor rossz dolog történt velem.

- Na rendben, mennyi kell? - Elengedett, a tárcájáért nyúlt, de továbbra is elállta az ajtó felé vezető utat. - Ha most csinálod először, ennyit adhatok. - Kéthavi fizetésemnek megfelelő bankót lengetett meg az orrom előtt.

- Haza akarok menni! - Igyekeztem elérni a kijáratot.

- Ha nem kell a pénz, elveszem ingyen! - kiabált rám ingerülten, és az ágyra lökött. A teljes testsúlyával rám dobta magát, levegőt sem kaptam. Leráncigálta a bugyimat, és duzzadt hímtagját megpróbálta belém erőltetni. Teljes erőmből ellenálltam, szorosan keresztbe fontam a lábamat. Ám a férfi sokkal erősebb volt nálam, és hamar szétfeszítette combjaimat.

- Ali! Ali! Itt vagy? - A felesége éppen megérkezett a vásárlásból.
- Ali! Merre vagy?

A férfi gyorsan hátraugrott, így hát megúsztam. Én is felpattantam, és felrántottam a padlóra hajított fehérneműmet. Kinyílt az ajtó, és belépett Ali felesége.

- Hát itt vagy!

- Bibi ételt hozott - közölte Ali.

- Persze, persze... - Ali feleségének szeme megtelt néma szemrehányással.

Ali fenyegető tekintetet vetett rá, és az asszony már fordult is ki a szobából.

- Úgy is megkaplak, ha akarom! - szólt oda akkor nekem magabiztosan. - Elég, ha szólok a madame-odnak, és ő maga fog ideküldeni. Nem tudtad, hogy én is járok hozzá? Egy rakás férfit fogad, szóval engem is... Ha nem akarja, hogy a férje mindent megtudjon... - Megfenyegetett, és közben a saját aljasságával is kérkedett.

Ali felesége szerencsére ott mászkált a lakásban, így már rohantam is a mi emeletünkre. Attól kezdve nem leselkedtem az asszonyom után.

Féltem, hogy ha rajtakap, nekem is ugyanazt kell majd tennem a férfiakkal, amit neki. Hétfévente minden éjjel hallottam, ahogy nyílik a bejárati ajtó, és a beszűrődő férfihangok sem mindig a madame sógoráé voltak.

Egyik éjjel hangos dörömbölésre ébredtem.

- Nyissátok ki gyorsan! Kinyitni! - Baba volt az. Ösztönösen szaladtam ajtót nyitni. A nappaliban a félmeztelen madame kapta el a karomat.

- Várj! Menj be a hálóba, és azonnal takarítsd ki! - utasított suttogva.

- És hozd ide a hálóköntösömet!

A szemem sarkából láttam, amint Adil beoson a cselédszobába.

- Nyissátok ki, de rögtön! - Asszonyom férjének hangjából növekvő harag érződött ki.

- Máris, habibi, {21}_máris! - A madame úgy tett, mintha gond lenne a zárral. - Nem tudom, mi történt, valami beakadhatott!

- Akkor vedd ki a kulcsot, majd én megpróbálom a magaméval kinyitni.

- Nem megy... nem tudom kivenni! - hazudta a madame.

Szerencsére a hálósobában nem volt túl nagy felfordulás. Adil valószínűleg nemrég érkezhetett. Megigazítottam az ágyat, és ablakot nyitottam. Aztán kivittem a két kávéscsészét a konyhába, elmosogattam, és beraktam a helyére. Utána átnyújtottam a madame-nak a köntösét.

- Akkor most kinyitod, vagy nem? - Baba most már tényleg méregbe gurult. - Mindjárt betöröm az ajtót!

- Egy pillanat! Már nyitom is! - fuvolázta a madame, miközben úgy tett, mintha a zárral küszködött volna. - Hogyhogy ilyen hamar hazajöttél? - kérdezte ártatlan képpel.

- A vihar miatt... Értesítést kaptunk, hogy elromlik az idő... - A gyanútlan férj egyenesen a hálósobába tartott. Hamar lekapcsolták a villanyt. Szerelmes suttogás szűrődött ki. Kis idő múlva én zártam kulcsra az ajtót a kilopódzó Adil mögött.

IV. FEJEZET

Lányok árverésen

Kétévnyi kuvaiti munkát követően jogom lett volna otthagyni a gazdáimat, vagy hosszabb szabadságra menni Indiába. De végül egyiket sem tettem. Bár az általános megállapodás szerint az indiai visszaút repülőjegyárát a munkaadók állták, nem engedhettem meg magamnak az utazást. Anyám betegeskedett, és egyre több pénz kellett a kezelésére. A ház visszavásárlására felvett kölcsönt sem tudta még kifizetni.

Ráadásul a gazdáim sem akarták, hogy hosszabb időre elmenjek, mert Bászmat én tudtam a legjobban kezelni. Megfenyegettek, hogy ha elutazom, rögtön felfogadnak valakit a helyemre, mivel a lányuknak egész napos felügyeletre volt szüksége. A madame nem akart a háztartással foglalkozni.

Az olajmezők felfedezése és az ennek következtében élvezett jó mód miatt a kuvaitiak hozzászoktak a szolgákhoz, és nem dolgoztak valami sokat. Különösen fizikai munkával nem fárasztották magukat. A többi arab országból és az Ázsiából érkező tömegeket rengeteg gazdasági szektorban foglalkoztatták, és ez rendkívül kényelmes mindennapi életet eredményezett a helyi lakosság számára. Egyiptomiak és palesztinok növelték a tanárok, jogászok, orvosok számát; az irániak főképp kereskedők és munkások lettek. A többi ázsiai nép képviselőiből került ki a ház körül alkalmazott személyzet: szolgák, sofőrök, kertészek, takarítók. Később megtudtam, hogy bár a rabszolgotartó rendszert hivatalosan 1924-ben felszámolták az országban, az ötvenes évek végén a tehetős kuvaitiak háztartásaiban találkozni lehetett még a *mu'alids*nek nevezett rabszolgákkal. Ők többségükben afrikaiak voltak, akiknek a szülei generációk óta szolgáltak kuvaiti családoknál. Magas társadalmi státuszt jelzett, ha egy családnak rabszolgái voltak, ezért általában jól is bántak velük. A rabszolganők sokszor gazdáik ágyasaivá lettek, mert az iszlám megengedte az együttélésnek ezt a fajtáját.

A hetvenes évek közepétől a külföldiek foglalkoztatásában az úgynevezett *kafala*, vagyis a szponzorrendszer kezdett kulcsszerepet játszani. A nyolcvanas években a Perzsa-öböl Menti Együtműködési Tanács^[22] országain kívül eső területről érkező külföldi vendégmunkásnak saját szponzorral, vagyis *kafillal* kellett rendelkeznie.

Kafil lehetett akár magánszemély, de magán- vagy állami intézmény is. Ez a rendszer széleskörű hatalmat biztosított a szponzornak a munkavállalói felett.

Nekem is alá kellett vetnem magam a munkaadóim döntéseinek.

Semmiképp sem akartam elveszíteni a munkámat – amit megtörténhetett volna, ha szabadságra utazom. Ekkor, ha utána újra vissza szerettem volna térni Kuvaitba, előről kellett volna kezdenem az egész szponzori procedúrát. Ez irtózatossá tette a költségekkel, vagyis új kölcsönök felvételével járt volna. Egyszerűen nem engedhettem meg magamnak.

A munkaadóim, mivel nem utaztam el, egy kisebb összegű béremeléssel és a pénteki napjaim szabaddá tételével kárpótoltak. Eleinte Ramával együtt mentem kimenőre, aki jól ismerte Kuvaitot, de később már magam is kimozdultam. A szolgáltatók hagyományos találkozási helye a kuvaitvárosi római katolikus székesegyháznál volt. A katedrális számára a szép fekvésű telket maga a kuvaiti emír, III. Abdulláh al-Szálím asz-Szabáh^[23] ajánlotta fel templomépítés céljára, tekintettel a keralai, goai, Srí Lanka-i és filippínó keresztények növekvő számára a térségben. A templom környékén minden héten összegyűltek a szegény országokból érkezett és a legolcsóbb munkaerőt képviselő emberek.

Ezek a találkozók alkalmat adtak a helyi életet illető tapasztalatcserékre. Sorstársaim szenvedéseiről sok mindent megtudtam itt. Előfordult, hogy a munkaadók éveken keresztül nem fizettek bért a szolgálóknak, mert úgy gondolták, hogy nincs rá szükségük, mivel van fedél a fejük felett, etetik és öltöztetik őket.

Miközben tudták jól, hogy a munkások a bérüket nagyrészt hazaküldik távoli országaikba. Az emberek alázatosan lemondtak a magánéletükről, és már-már rabszolgasorsot voltak kénytelenek

elviselni annak érdekében, hogy hozzátartozóiknak valamivel jobb élet jusson otthon.

Voltak, akik nem akartak éjjel-nappal a szponzoraik rendelkezésére állni, ezért vízumot vásároltak a kuvaitiaktól, és önálló vállalkozóként dolgoztak. De ennek a megoldásnak is rengeteg hátulütője volt. Először is illegális volt, mivel törvény kötelezte a dolgozókat, hogy a munkavégzés helyén hivatalos dokumentumokat mutassanak fel. Ezenkívül a vízum ára a legalacsonyabb munkabérért dolgozók egész éves fizetését emésztette fel. Ráadásul aki erre vállalkozott, annak magának kellett biztosítania a lakhatását és az étkezését – az alig százdolláros havi minimálbérek mellett ez nem volt könnyű. Az ilyen emberek többsége bérelt lakásokban húzta meg magát, tízen-húszan, esetleg ennél is többen együtt. Ezeken a helyeken a higiéniai körülmények borzalmasak voltak.

Egyszer Rama elvitt abba a lakásba, ahol a barátnője élt. Megdöbbenő volt, amit ott láttam. Olyan mocsokban éltek, hogy a kínált teát is visszautasítottam. Mosdatlan testek, mosatlan ruhák, ürülék bűze töltötte be a levegőt. Amint leültünk, Rama barátnője panaszkodni kezdett, hogy senkiben nem bízhat meg a lakótársai közül, mert egyfolytában eltűnik valamije: az étele, a pipereholmijai, a ruhái, de elsősorban pénzt lopnak tőle.

– A legnagyobb gond mégis a munkával van – törölte le lopva a könnyeit. – Szünet nélkül csak járkálok, és olyan családokat keresek, akiknél takaríthatnék. És olyan bizonytalan minden munka... A házaknál még csak enni sem lehet. Nehéz így... Nagyon nehéz – sóhajtozott. – Aztán az időjárás is... Kegyetlen hőség, a por, a mindenhová beszűrődő homok. Mire elgyalogolok a buszig, aztán eljutok a lakásig, ahol takarítok, már dögfáradt vagyok. Amit pedig a takarítással megkeresek, arra sem elég mindig, hogy mindent kifizessek. Nem beszélve a vízumról... Két hónap múlva az is lejár. Honnan szerezzek addigra egy akkora vagyont, hogy megint befizethessem? – Az arcát könnyek barázdálták.

Rama próbálta megvigasztalni.

– Ne aggódj! Majd csak lesz valahogy, sikerülni fog – mondta, de a szavaiból hiányzott a meggyőződés.

Egyszer, amikor új ismerőseimmel üldögéltem bent Kuvaitvárosban, egy látásból ismerős hindu férfi lépett oda hozzám.

- Hogy hívnak? - kérdezte.

- Bibi.

- Én Radzsú vagyok - mutatkozott be. - Van munkád?

- Igen.

- És? Elégedett vagy vele? - faggatott tovább.

Nem tudtam, mit feleljek neki. Tulajdonképpen nem panaszkodhattam. Rendesen etettek, rendszeresen adták ki a fizetést, és még csak nem is kiabáltak velem túl sokat - de az állandó ugrásra készen állás, az elvárás, hogy minden utasítást teljesítsek, fárasztó volt. Függetlenül attól, mennyire lefoglalt a porszívózás, a főzés vagy a takarítás, bármelyik pillanatban magához hívhatott a madame, hogy adjam oda neki a retiküljét, ami ott feküdt mellette, épp csak a karját kellett volna kinyújtania érte. Vagy akármikor kérhette valamelyik blúzát a szekrényből; hogy hozzam oda a cipőjét, szolgáljak fel neki egy pohár vizet, vagy keressem meg az autókulcsát. Sőhajtottam, aztán így szóltam:

- Igen, elégedett vagyok.

De Radzsúnak feltűnt pillanatnyi habozásom.

- És nem lenne kedved munkát változtatni?

Mindaddig fel sem merült bennem ilyen gondolat. Úgy éreztem, hogy teljes mértékben a szponzoraimtól függök. Hallgatásomat Radzsú jó jelnek vette.

- Olyan munkára gondolok, ahol akkor járhatnál ki, amikor akarsz, nemcsak péntekenként. - És nekilátott előttem felvázolni egy szebb, színesebb életet. - Összességében véve: az időd nagyobb részében azt csinálhatnál, amit akarsz. Mennyit keresel? - Egy szót sem szóltam ugyan, Radzsú mégis buzgón hozzáfűzte: - Itt legalább háromszor annyit keresnél!

- De miféle munkáról van szó? - Úgy éreztem, hogy abból még nem lehet baj, ha ezt megkérdem.

- Van családod Indiában? - váltott témát Radzsú.

- Igen. Ott van anyukám... meg a nővérem.

- És anyukád hogy van?

- Beteg. Sajnos nagyon beteg...

- Biztosan rengeteg pénz kell a gyógyíttatására. És az ideutazásodra felvett kölcsönt visszafizettétek már?

- Nem, még nem.

- Magad is láthatod, hogy több pénzre lenne szükséged. Gondold át alaposan! Egy hét múlva beszélünk. Viszlát! - Elment, de elültette a szívemben a bizonytalanság magját.

A következő napokban, miközben kiszolgáltam gazdáimat, egyre azon járt az eszem, milyen lenne, ha nem kellene többet szüntelenül szolgálnom. Az utóbbi hónapokban különösen nehézé vált Bászma gondozása, aki borzasztóan elkényeztetett és önfejű kisgyerek lett. Bár a szülei nem töltöttek vele valami sok időt, amikor mégis maguk mellé engedték, minden létező határon túlmenően elkényeztették. Nem lehetett olyan kívánsága, ami ne teljesült volna. Ezenkívül rákapott, hogy a felnőtteket utánozva folyton parancsokat osztogasson nekem.

Szándékosan kiborította a kockákat, csak hogy később egyenként adogassam oda neki. Tartottam attól, hogy mi lesz később. Nemegyszer láttam kuvaiti gyerekeket a tengerparton, amint rugdossák és leköpdösik a szolgálókat, a szülők pedig ügyet sem vetnek erre. Az egyik kisfiú remek mókának találta, ha a rá vigyázó nő arcába homokot csapott, ami a szerencsétlen szolgáló orrát-fülét eltömte. Még csak meg sem tilthatta a rosszaságot a kölyöknek, pedig rászolgált volna egy alapos szidásra.

Rama egyik barátnője iskolában takarított. Elmondta, hogy a tanároknak legalább fél évükbe kerül, mire az új gyerekeket rendre tanítják. A gazdag családok csemetéi a tanárnőkkel is úgy bántak, mintha a szolgálóik lettek volna. Utasították őket, hogy segítsék fel rájuk az iskolatáskát, vegyék ki a tolltartójukat, pakolják ki a szendvicseiket, vagy rakják rendbe a füzeteket, könyveiket. Bár minden osztályban volt szemeteskosár, irtózatosan sokat szemeteltek. De miért is kellett volna másképp tenniük, amikor a szüleik is ahhoz szoktak, hogy az autójuk ablakán menet közben, egyenesen az utcára hajigálják ki az ételek csomagolását, az egyszer használatos poharakat és egyéb szemetet? Tudták, hogy a hajnalonta aprópénzért robotoló indiaiak csapatai majd mindent felszednek.

Egész héten arról álmodoztam, hogy a városban lakom, és korlátlanul szabad vagyok. Minél többet ábrándoztam, annál inkább vágytam rá. Bár láttam Rama barátnőjének lepukkant albérletét, és hallottam a panaszait, azt gondoltam, talán ő rontott el valamit. Annyi ember megél hivatalos szponzorok nélkül! Biztosan nem kell mindenkinek borzalmas körülmények között tengődnie és robotolnia! Amikor pénteken szokás szerint beutaztam Kuvaitvárosba, lestem, merre lehet Radzsú. De nyomát sem láttam. Vettem magamnak egy kólát meg egy zöldséges *samosát*,^{24} aztán letelepedtem egy nemrégiben megismert lány, Szudzsáta mellé.

- Mi újság? - kérdeztem.

- Minden rendben - válaszolta -, csak egy fickó egyfolytában bámul.

- Melyik?

- Az, aki ott áll - mutatott rá egy magas és feltűnően jól öltözött hindu fiatalemberre.

Amikor a férfi észrevette, hogy őt nézzük, nyomban odasétált hozzánk.

- Hogy vagytok, lányok? - szólított meg minket, mire Szudzsáta máris kuncogni kezdett. Látszott, hogy az új ismerős elnyerte a tetszését.

- Mohan - mutatkozott be a fiú.

- Szudzsáta.

- Bibi.

- Jól néztek ki, csajok - jelentette ki lazán Mohan. A barátnőm folytatta a flörtölést és a kacarászást, így Mohan figyelme rá irányult.

- Dolgozol valahol? - Szudzsáta biccentett. - Elintézem neked, hogy többet ne kelljen dolgoznod. - Nagyon tetszel nekem - állította Mohan, miközben tetőtől talpig felmérte a lányt. - Egy ilyen bombanőnek nem kellene dolgoznia. Mindent megkapsz tőlem - folytatta -, lakást, ennivalót... Pénzt is küldök a családnak... - Hogy meg ne kopjon a remekül sikerült első találkozás varázsa, a férfi a zsebébe nyúlt, és előszedett onnan egy apró, arany fülbevalót.

- Látod ezt? A tiéd lehet. Csak gyere el velem! A kincs láttán Szudzsáta teljesen fellelkesült.

- Ugye, milyen klassz? Még ma berakhatod a csini fülecskédba! - folytatta a puhítást Mohan. - Felpróbálad? - nyújtotta a lány felé a tenyerén a csillogó ékszert.

Szudzsáta olyan képet vágott, mint aki nem hiszi, hogy ilyen a valóságban is megtörténhet. A Kuvaitban élő honfitársaim számára az arany kiemelkedő értéket képviselt. Néhány évnyi munkát követően, amikor visszafizették a beutaztatásra felvett kölcsönt, és olyan fizetésemelést kaptak, ami már lehetővé tett némi megtakarítást is, minden megmaradó pénzüket mesterien megmunkált aranyláncokba, nyakékekbe, fülbevalókba és karkötőkbe fektették. Büszkén dicsekedtek el egymásnak ezekkel a holmikkal, és minél súlyosabbak voltak az ékszerek, annál nagyobb irigységet és csodálatot keltettek. A kuvaiti tartózkodás sikerét mindenki a saját országába hazavitt arany mennyiségével mérte. E nemesfémnek több szerepe is volt: egyrészt mutatta a tulajdonosa presztízsét, másrészt biztonságot adott - hisz válsághelyzetben mindig el lehetett adni. Köztudott, hogy Indiában a lányok férjhez adása mindig óriási költséget jelentett. A menyasszony családja köteles volt aranyat és nagy összegű készpénzt átadni a jövődöbéli férjnek. Minél nagyobb volt egy lány hozománya, annál jobb esélye volt megfelelő férjjelöltet találni - olyat, akinek jó végzettsége és állandó munkája volt. Ezért a Kuvaitban dolgozó indiaiak éveken keresztül gyűjtögették az aranyat, hogy egyszer, a megfelelő időben, a lányaik jobb jövőjének biztosítása érdekében felhasználhassák azt.

Szudzsáta habozás nélkül nyúlt a fülbevalóért. Ügyesen kikapta kilyukasztott füléből az olcsó fülbevalót, és beleillesztette a nemes anyagból készült darabot. Azután apró tükröt vett elő, és nekilátott tüzetesen megsejmelni magát benne. Mohan folytatta a hízelgést.

- Ugye, milyen jól áll? - dicsérte meg. - Állandóan ezt kellene viselned!

- Tetszik rajtam? - fordult hozzám Szudzsáta.

- Igen, nagyon. - Egy pillanatra szívembe szúrt az irigység. Én is szívesen hordtam volna ilyen.

- Most vedd le szépen! - szólt rá Mohan. - A tied lesz, ha eljössz velem.

Szudzsáta látható vonakodással szolgáltatta vissza az ékszert. A szemét utána már le sem vette róla, Mohan pedig gondoskodott arról, hogy a tenyerén még jó sokáig nézegethesse.

Ebben a pillanatban, mintha a föld alól ugrott volna elő, felbukkant mellettünk Radzsú.

- Hagyod azonnal békén Bibit! - kurjantott rá Mohanra. - Én beszéltem vele először! Az enyém!

Mohan tekintete a mellette ülő Szudzsátára villant.

- Állj már le! Minek vitáznánk? Hiszen ketten vannak! Mindenkinek jut! - jegyezte meg békülékenyen.

- Akkor fogd a magadét, és tűnj el innen! Most nekem van itt dolgom! - És sokatmondó pillantást vetett Mohanra.

- Rendben, rendben! Miért vagy olyan ideges? Nincs miért veszekedni! Gyere! - Ezzel kézen fogta a még mindig az arany bűvöletében leledző Szudzsátát, és elmentek.

Amint leléptek, Radzsú rögtön a tárgyra tért.

- Na? Döntöttél? Nézd csak, milyen okos lány a barátnőd! Ő aztán nem fogja az idejét vesztegetni alig fizető szolgamunkára! Mohan mellett királyi élete lesz! - Megint eszembe jutott a csillogó-villogó fülbevaló és anyu betegsége. - Mikor voltál utoljára Indiában? - Kérdezte Radzsú, mintha csak olvasott volna a gondolataimban.

- Régen. Több mint két és fél éve...

- Ennyi ideje nem láttad a beteg anyukádat? - kérdezte hamis gondoskodással, és ettől úgy éreztem, mintha rossz gyermeke lennék anyámnak. - És miért nem mentél szabadságra, amikor letelt a két év? - faggatott tovább Radzsú.

- A gazdáim azt mondták, hogy ha elmegyek, már nem jöhetek vissza.

- A gazdáim így, a gazdáim úgy... Megmondták, megtiltották, megparancsolták. - A férfi grimaszolt. - Mindig úgy bánnak velünk, mintha a tulajdonukban lennénk. - Radzsú arcán beteges görcs futott át.

- Mintha a rabszolgáik lennénk. Mindig azt kell tennünk, amit ők akarnak. - Egy pillanatra elhallgatott, de aztán máris újabb lendületet vett. - Muszáj lesz belátható időn belül eljutnod Indiába! -

győzködött hevesen. – És ha anyukád meghal? Ha sosem látod többé? – A szívem megdermedt. Akár meg is történhet! Látva az arcomra kiülő rémületet, Radzsu tovább ütötte a vasat. – Figyelj! Nincs min gondolkodni! Még ma gyere velem, ne is menj már vissza hozzájuk! – Annak lehetősége, hogy nem kell a nap huszonnégy órájában valakinek a parancsait hallgatnom, hogy akkor mehetek ki, amikor és ahová akarok, valamint az, hogy végre hamarosan hozzábújhatok anyukámhoz, nagyon csábító volt. – Gyere velem! Gyere velem most! – sürgetett.

Mindezek ellenére kicsit féltem. Tudtam, hogy sok szolgáló megszökik a szponzoraitól, de még nem voltam biztos benne, hogy képes vagyok megtenni ezt a lépést.

– Hát, nem is tudom... – haboztam.

Ekkor két másik indiai férfi lépett oda Radzsuhoz.

– Radzsu! Különleges megbízatásod van! Mi ketten nem tudjuk megoldani. Segítened kell! – És rámutattak az egyik közelben parkoló, elegáns autóra, amelyben öt kuvaiti férfi foglalt helyet. – Óriási buli!

Radzsu vetett egy pillantást a legújabb típusú BMW-re, aztán hozzám fordult:

– Figyelj! Most mennem kell. Menj haza, szedd össze a holmidat, aztán egy hét múlva találkozunk ugyanitt!

A következő napokban másra sem tudtam gondolni, mint hogy hamarosan ledobom a rabigát. Az utóbbi hónapokban különösen Bászma pesztrálása merített ki. A kislány borzasztóan makacs volt, és egyáltalán nem hallgatott rám. Amikor a gazdáim munkába mentek, le kellett vinnem a háztömb közelébe, hogy játsszon egy kicsit a levegőn. Bászma kirántotta magát a kezemből, és már robogott is ész nélkül, amerre a szeme látott. Néhányszor még az utcára is kifutott. Rágondolni is szörnyű, mi történt volna, ha arra gurul egy autó! A kuvaiti gyerekekre felvigyázó szolgálókhoz hasonlóan nekem sem volt semmiféle tekintélyem Bászma előtt. Ha bögni kezdett, máris a szobában termett a madame, és azt tudakolta, mi rosszat tettem az ő kicsikéjével. Minden grimasza, könnye, összepiszkított ruhája, elromlott játéka az én hibám volt. Sosem Bászmaé. Naponta többször leteremtettek azért, mert valamit rosszul

csináltam. Ráadásul az elviselhetetlen, szófogadatlan gyerek mellett a mindennapi házimunka elvégzése is kész tortúrává vált. Bászma mindenbe belemászott, mindenbe bele akart nyúlni, még az elektromos készülékekbe is. Egy pillanatig sem volt képes egyedül játszani. Ügyelnem kellett, hogy sose hagyjak elől mosószert, mert meg akarta kóstolni. Egy pillanatnyi figyelemkimaradásom tragédiába torkolhatott volna. Esténként meg azért ordibáltak velem a szülei, mert az apartman nem volt elég tiszta, az étel kellően finom, vagy a ruhák mosása és vasalása nem készült el időre. De hogyan is teljesíthettem volna mindezt, amikor egy csökönyös, gyakran őrzöngési rohamokat produkáló vagy agresszíven támadó kisgyerekekért kellett felelnem?

Elegem volt az egészből!

Pénteken bepakoltam a cuccaimat egy reklámszatyorba. Nem volt sok holmim: néhány váltás fehérnemű, a már meglehetősen elhasznált diszások és a hálóingek, amelyeket az érkezésemkor vettek a gazdáim.

Minden héten a kimenőm előtt a madame figyelmeztetett:

- Nehogy elkéss nekem! Este dolgom van! Bász mával kell maradnod!

- Jól van - mondtam, de ezúttal magamban arra gondoltam, hogy én ide már nem jövök vissza többet. Végre enyém lesz a várva várt szabadság!

Kuvaitvárosban körülnéztem, nincs-e a környéken Szudzása. Meg akartam kérdezni tőle, összejött-e Mohannal. De sehol nem láttam.

Egész nap vártam Radzsut, aki csak alkonyatkor jelent meg. Amikor meglátta a reklámszatyrot a kezemben, diadalmasan felnevetett.

- Megszöktél! - állapította meg elégedetten. - Jól tetted, nagyon jól tetted! Gyere velem!

Követtem. Indiaiak tömegén verekedtük át magunkat. Néhányan, akik látták, hogy Radzsival megyek, furcsa pillantásokat vetettek ránk. Egy viharvert kocsihoz értünk, amelyben már két nő ült a csomagjaival.

- Mindegyik megvan! - szólt oda Radzsú a sofőrnek. - Nyomás!

Hamarosan már a gyorsforgalmi úton autóztunk. Talán háromnegyed óra telt el, mire olyan vidékre értünk, ahol még sosem jártam.

Amikor a gazdáimmal utaztam valahová, a szélvédő mögött mindig utcák, apartmanházak, villák vonultak, vagy a tenger látszott. Most mindkét oldalon sivatag terült el. Csak barna homokot és végtelen pusztaságot láttam.

Az autóban senki nem beszélt. Mellettem két törékeny filippínó lány ült. Görcsösen szorongatták a batyujukat, és időnként szomorú pillantást váltottak egymással.

Az autó letért a főútról. Úgy tíz perccel később egy néhány panelházból álló, magas fallal körülvett településre értünk be.

Meghökkenítő volt, hogy összevissza karcolt és horpadt vén kocsik roncsai mellett a legdrágább autómárkák csillogó példányai parkoltak, amelyekben itt-ott sofőrök is várakoztak. Amint kiszálltunk, máris hangos zene és mulató hangok ütötték meg a fülem. A panelek mellett egy kisebb medence helyezkedett el, ennek a partján szórakozott egy ugyancsak felhevült társaság. Tradicionális diszdását vagy mindössze egyetlen szál színes rövidnadrágot viselő kuvaiti férfiak üldögéltek ott, akiket rengeteg különféle korú és nemzetiségű nő zsongott körül. Arra gondoltam, hogy sokat kell majd takarítanom egy ilyen mulatság után. *De nem számít!, vigasztaltam magam. Végre a magam ura lehetek!*

Hogy bejussunk az egyik panelbe, el kellett sétálnunk a medence mellett. Radzsú ment elől, mi hárman a nyomában. A kuvaitiak vidáman üdvözölték az indiai férfit.

- Radzsúra mindig lehet számítani! - rikkantott fel az egyik, teli poharat szorongató kuvaiti. - Mindig akad nála friss áru! Méghozzá nem is rossz! - fordult oda a haverjához. - És milyen fiatalok! - mért végig minket.

Amint elmentem mellette, erős élesztőszag csapta meg az orrom.

Egy piszkossárga, sűrű folyadékkal telt, jókora üvegdemizsont vettem észre. A társaság tagjai egyre-másra járultak az edényhez, és bőségesen csorgatták belőle a folyadékot. Rájöttem, hogy házi módszerrel kifőzött, illegális szeszt fogyasztanak. Tudtam róla, hogy Kuvaitban, mivel szigorúan tilos, egyetlen boltban sem tartanak

alkoholt. De arról is hallottam, hogy a földijeim titokban foglalkoznak italglyártással, ám ez a szesz nem mindig volt túl jó minőségű. Akár meg is betegíthette a fogyasztóját, és előfordult, hogy valaki megvakult tőle.

Lifttel mentünk fel a második emeletre. Radzsu bekopogott. Egy nő nyitott ajtót. Leharcolt ábrázata volt, a keze reszketett, szájában sárga, lyukas fogak dülöngéltek.

- Megvannak! - közölte Radzsu, miközben benyomakodott a lakásba.

- Foglalkozz velük, ahogy kell, és készítsd fel őket! Én megyek a vendégekhez.

A lakás meglehetősen szűk volt: konyhából, fürdőszobából és két kisebb szobából állt. A lányok matrcai szanaszét heverték.

A nő bevezetett minket a kisebbik szobába.

- Mi már ismerjük egymást - mondta a filippínóknak. Azután hozzám fordult:

- A nevem Lata. Téged hogy hívnak?

- Bibi.

- Lalítának fognak hívni - döntötte el Lata. - Az jobban hangzik. És most mindnyájan mutassátok a ruháitokat! - adta ki az utasítást.

A filippínók kibontották a batyujukat. Lata hozzáértéssel vette kézbe a csipkés tangákat és melltartókat, a különféle színű bodykat, a miniszoknyákat és a spagettipántos, csillogó blúzokat. Elismerő tekintetet vetett a kozmetikumokra és az arcfestékekre, az óvszerekre és a különböző hosszúságú szőke parókákra.

- Rendben! - állapította meg jóváhagyólag. - Pontosan úgy, ahogy megbeszéltük. Most menjetek mosakodni, és holnap kezdtek.

Amikor a filippínó lányok kimentek, Lata nekifogott átnézni az én holmimat.

- Hát ezek meg micsodák? - meredt agyonmosott, szürkés rongyaimra, amik inkább emlékeztettek törlóruhára, mint emberi öltözékre. Tanácstalanul ácsorogtam, nem tudtam, mit feleljek. - Radzsu nem mondta, mi lesz a munkád?

- Takarítani... tudok takarítani - suttoztam. - Ezenkívül gyerekekre vigyázok.

Latából kirobbant a nevetés, mintha valami jó tréfát sütöttem volna el.

- Azt mondd, hogy takarítasz. Rendben! - Annyira nevetett, alig tudta abbahagyni. - Ejnye, ez a Radzsu... - sóhajtott fel végül -, mindig mindent az én nyakamba varr. - Cigarettaért nyúlt, és reszkető kézzel rágyújtott.

- Dohányzol? - tolta elém a paklit.

- Nem.

Lata szippantott párat, és éber tekintettel végigmért.

- Tulajdonképpen hány éves vagy?

- Tizenkettő... Akarom mondani, nemsokára betöltöm a tizenhármát.

- Voltál már férfival? - szegezte nekem a kérdést. Rájöttem, hogy arra a dologra gondol, amit asszonyom csinált a férje öccsével.

Lehajtottam a fejem. - Vagyis még soha senkivel nem voltál? Szűz vagy? - Bólintottam. - Biztos, hogy nem hazudsz? Mert akkor sokat kérhetünk érted.

A gyomrom görcsbe rándult. Hirtelen szerettem volna Bászma játékokkal teletömött szobájában teremni. Felálltam, és elindultam a kijárat felé.

- Nekem most már mennem kell, mert Bászma... és a madame várnak.

Azt mondta, hogy menjek haza. Már rég otthon kellene lennem - habogtam.

- Ácsi, ácsi, ácsi, kicsikém! - Lata elfordította a kulcsot a zárban. - Innen nincs menekvés! Magad jöttél ide, tehát mostantól közénk tartozol.

Ráébredtem, hogy a börtönből a pokolba kerültem. Eszembe jutott, hogyan vetette rám magát a közel hetvenéves szomszédunk.

- Megyek... mennem kell... - dadogtam gépiesen, és megpróbáltam az ajtó felé kerülni.

- Leülsz! - Lata durván rálökött az egyik matracra. - Innen nem lépsz le! Hová mennél egyedül? A sivatagba?

Összekuporodtam a matracon, és sírva fakadtam. Lata két zöld levélkét nyújtott oda.

- Nesze! Vedd a szádba, és rágd el! Úgy rágd, mint a rágógumit!

Mivel hozzászóltam ahhoz, hogy mindig végrehajtom az utasításokat, engedelmeskedtem neki. Úgy éreztem, mintha kesernyés ízű füvet rágcsálnék.

Negyedóra sem kellett, máris jobban éreztem magam. Szokatlan eufória tört rám. Felpattantam, és táncolni kezdtem. „Lalita, Lalita!”, ismételtettem újonnan kapott nevemet.

Radzsú lépett be a szobába.

- Ezt meg mi lelte? - kérdezte.

- Adtam neki egy kis *katot*,^{25}_mert szörnyen rinyált. Hát te? Nem mondtad neki, hogy milyen munkára szánod?

- Nem volt rá idő.

- Még hogy nem volt rá idő! - zsörtölődött Lata. - Most viszont, ki tudja, mennyit kell még befektetni, hogy hasznot hozzon! Még egy rendes bugyija sincs!

- Viszont nagyon fiatal! - érvelt Radzsú.

- Az igaz... És valószínűleg szűz is! - ismerte el Lata.

- Nem mondd? - Radzsú tűzbe jött. - Akkor egész rendes áron dobhatjuk piacra! Még csak nem is csúnya.

- Csinálunk belőle egy pinduri, csodás, szexi babucit, aztán majd ölik egymást érte!

Lata és Radzsú párbeszéde mintha ködfüggönyön keresztül ért volna el hozzám. De annyit felfogtam, hogy egy csodaszép babává fogok változni. Soha többé nem leszek már Bibi, a szolgáló, akit a gazdái és Bászma ide-oda ráncigálhatnak!

- Lalita vagyok, a szexi babuci! Lalita, gyönyörű kis Lalita! - sikkantgattam, és önkívületben tekeregtem, időnként felfelszökkenve áradó örömemben.

- Figyeld csak, mit művel! Nagy muri lesz belőle! És extra pénz! - Latának is megjött a jókedve.

- Csak megfelelően elő kell készíteni. - Radzsú remekül értett alattomos kis üzletéhez.

- Rendezzünk árverést! Eladó a szűz Lalita! Ki ad többet? Klassz lenne, ha a hír eljutna a leggazdagabb sejkekig. Ők szeretnek hencegni egymás előtt. Ha rendesen befűzik egymást, igazán jó árat is elérhetünk!

- Egy kis pluszpénz tényleg jól jönne, mert a mostani bevételek mellett hamarosan hiába tömjük ki a rendőrök zsebét - panaszkodott Lata. - Naponta jönnek be kettesével-hármasával, és a legdögösebb csajokat követelik. Nem beszélve arról, hogy mennyit isznak!

Másnap késő délelőtt szaggató fejfájásra ébredtem. Fel akartam kelni, hogy szokás szerint nekilássak a ház körüli teendőknél és Bászma felügyeletének. Csak amikor kinyitottam a szemem, döbbsentem rá, hol vagyok. Az egymás mellé ledobott matracokon hat lány aludt. Az esti tivornya után még csak át sem öltöztek, és elterpeszkedve hagyták láttatni tangás, tömör feneküket, brokátblúzaikon áttűnő mellüket és részeg arcukon az elkenődött sminket. A szobában vágni lehetett az izzadság- és a savanyú alkoholszagot. Óvatosan lépkedve átkecmeregtem közöttük, és rátaláltam a mosdóra. Iszonyúan mocskos volt: a földön lehajigált véres betétek, a vécékagyló mellett használt vécépapír hevert; a mosdót rászáradt hányás borította.

- No lám, máris felébredtél! - hallottam meg Lata hangját. - Nagyon helyes. Azt mondtad, értesz a takarításhoz... Hát akkor állj is neki, kezd a fürdőszobával! A lányok reggeltől estig dolgoznak, nincs erre idejük. Neked viszont meg kell keresned a napi betevőre valót, mielőtt először túladsz rajtad. Na, mozdulj már, iszkiri, mert ha a lányok felébrednek, a fürdő késő éjszakáig foglalt lesz! A szekrényben alul találsz tisztítószert és törlőrongyokat.

Undorral láttam neki a munkának. Visszagondoltam gazdám apartmanjának csillogó, tiszta fürdőszobájára. Annak mindennapos tisztán tartása semmiség volt ennek az apró lyuknak a rendbehozatalához képest. Kínlódva kapartam fel a visszaokádott ételmaradványokat, miközben még csak le sem tudtam törölni csordogáló könnyeimet. *Anyukám, kérlek, csinálj valamit, segíts nekem!* - ismételtettem magamban. - *Anyu, anyucikám, ments meg innen!* - hívtam őt néma kétségbeesésben.

Alighogy megbirkóztam a fürdőszobával, Lata kiküldött a medence körüli részt feltakarítani. Ott még rosszabb volt a helyzet: zsíros ételmaradványok, mindenféle elhajigált, egyszer használatos poharak, tányérok és evőeszközök, használt óvszerek,

cigarettacsikkek és rengeteg sivatagi homok. Mire nagyjából végeztem az egész területtel, jócskán benne jártunk a délutánban. Csak akkor tudatosult bennem, hogy reggel óta egy falat sem volt a számban. Kimerülten felmentem a lakásba. A lányok egymás után ébredtek, és készülődtek az éjszakai munkára. Beléptem a konyhába.

- Éhes vagyok - mondtam.

Az egyik lány odanyújtott egy darab lapos arab kenyérkét és egy kocka krémsajtot.

- Ez a napi adagod - adta tudtomra. - Ha majd dolgozni kezdesz, a kuncsaftokkal együtt fogsz enni. Ők gyakran hozatnak ide éttermekből is ennivalót.

Ettem, és néztem a konyhaasztalnál sminkelő lányokat. Megint eszembe jutott a velem erőszakoskodó szomszéd.

- Nem! Nem akarom! - kiáltottam, és berohantam a szobába.

Tehetlenségemben vadul bőgtem, és az öklömmel vertem a falat.

Lata máris felbukkant.

- Nyughass! - üvöltött rám. - Ne szórakozz velem! Kapd ezt be! - Három zöld levélkét dugott a számba. - Jól rágd meg, csinálj belőle gombócot a nyelveddel, és tartsd a pofazacszkódban!

Megtettem, amire utasított, és fél óra múlva váratlanul óriási energialöketet kaptam. Nevetni támadt kedvem, táncolni akartam, és hogy olyan vágykeltően néztek ki, mint a szobában készülődő lányok.

Széles mosollyal keringtem körül őket, könyörögtem, fessék ki az én szememet is színes, csillogó árnyalatokkal, púderezzenek be az arcomat, és kenjenek az ajkaimra vérvörös rúzsot. Elragadtatásomat látva Lata utasította néhány lakótársnőmet, foglal kozzanak velem egy kicsit. A lányok bedugták a zuhany alá, majd porcukorból és citromléből kikevert pasztával megszabadították a testemet az utolsó szőrpihétől is. Ezután még egyszer alaposan lecsutakoltak, végül a bőrömbe argánolajat dörzsöltek. Olyan csodásan éreztem magam! Most végre engem szolgáltak ki! Csak ültem a széken, miközben a lányok a körmömet lakkozták, a hajamat fésülgették és kisminkeltek. *Lalita, Lalita!*, daloltam magamban. *Lalitának szolgálói lettek!*

Lata új fehérneműket hozott: szoknyácskákat, harisnyát, fűzős cipőt, szőke parókát és egy széles szalagot. A piros szegélyű, fekete, csipkés bugyin hátul buggyos masni ült. A tükörben láttam, hogy hátul csábos, szív alakú szabásból gömbölyödött elő a fenekem. A nagyon kurta kis ruha felső részén zsinóros fűző hangsúlyozta kissé még éretlen alakomat. A szoknya rengeteg, hullámozó tüllből készült, és minden mozdulatra érzékenyen ringatózott. Combközépig érő hófehér harisnyámat díszes csipke szegélyezte. A piros lakkcipő jó magas sarkot kapott.

Mindezt egy hosszú, szőke paróka koronázta meg, a fejem búbján jókora piros masnival.

Amikor végre a tükörbe néztem, egyszerűen nem hittem el, hogy magamat látom! Nem a jelentéktelen szolgálány Bibi voltam, hanem szolgálóktól körülrajzott, gyönyörű kis Lalita! Boldogan tapsikoltam, és megpördültem. A szoknyácska frivolán megemelkedett, a bugyim teljes pompájában előtűnt.

- Vanessa! - fordult oda Lata az egyik lányhoz. - Vidd Lalitát a medencéhez, hadd lássák a kuncaftok! De légy mellette egész este, őrizd! Lalita hamarosan árverésre megy. A vendégek megnézhetik, csorgathatják a nyálukat, de még csak a kisujjához sem érhetnek hozzá. Ne felejtsd ezt el! Egy tapodtat se mozdulj mellőle!

Örömben magasra szökkentem. Vanessa az én saját, személyes szolgálóm lesz! Lata még pár zöld levélkét gyömöszölt a számba.

Javában tartott már a parti, amikor lementünk. A medence smaragdszínű, enyhén hullámozó vizében visszaverődött a villogó reflektorok sokszínű fénye. Kellemes dallamok áradtak a hangszórókból. Kacarászó, flörtölő lányok szórakoztatták a kényelmes fekhelyeken elterülő férfiakat.

- Figyelj rám! Csináld pontosan azt, amit mondok - fogott bele a kiokosításomba Vanessa. - Ezeket itt mind ismerem. Vannak, akikkel jobb, ha nem foglalkozol. Sokat fecsegnek, hencegnek, de vacakul fizetnek. A civil ruhás rendőrök a legrosszabbak. A legklasszabb csajokat válogatják ki, de egy vasat sem adnak. Szerintük ez jár nekik, mivel hagyják működni az üzletet.

Ahogy végigsétáltunk Vanessával a medence partján, férfiak pillantása tapadt rám. Páran máris készen álltak rá, hogy velem

töltsék az éjszakát, és az árról kérdezősködtek. Ám Vanessa fojtott hangon, mintha csak titkot árult volna el, közölte:

- Ő még szűz. Azé lesz, aki a legtöbbet fizeti érte. Hamarosan árverést szervezünk!

Az érdeklődők többsége nyomban megkérdezte, mikor lesz a licit.

- Nem tudom - felelte Vanessa Lata utasításának megfelelően. - Hamarosan... - Aztán hozzátette: - Bármelyik nap megtörténhet.

Jó páran a karjukat nyújtották felém, meg akartak tapintani, belém csípni - mintha ellenőrizni akarták volna, jó minőségű-e az áru.

Ilyenkor Vanessa odatolta nekik rövid borszoknyába bújtatott fenekét, amivel sikeresen megakadályozta az illetéktelen fogdosást. Így sétáltunk fel-alá egy darabig, egyre nagyobb érdeklődést keltve a nyilvánvalóan részeg férfiak körében.

Feltűnt, hogy két indiai férfi újabb nagy üvegdemizsonban hoz szeszt. Nyilván az elsőnek a végére értek.

- Ma forró helyzet várható - súgta oda Vanessa. - Ha teljesen leisszák magukat, nehéz lesz bánni velük.

A medence végéhez érve észrevettem, hogy a közelben paravánokat állítottak fel. A válaszfalak mögötti félhomályban hatalmas, színes párnákkal teleszórt ágy terpeszkedett.

- Ez meg micsoda? - kérdeztem kíváncsian.

- Ezt különleges alkalmakkor használják.

- Milyen alkalmakkor?

- Majd meglátod. Talán még ma - közölte Vanessa, miközben a vízbe fejest ugráló, fiatal kuvaiti fiúkat figyelte. A pompásan szórakozó srácok egymást lökdösték, hajigálták be a medencébe. Látszott, hogy majd szétveti őket az energia.

- Általában így kezdődik - jegyezte meg Vanessa. - Eleinte azon versenyeznek, ki ugrik be messzebbre, azután pedig...

- Mi lesz azután?

Vanessa nem válaszolt. Visszatértünk a vendégekhez. Nagyban tartott a buli, a hangulat is egyre tüzesebbé vált. Néhány férfi már választott magának nőt - ők ott szorongatták egymást a fekvőhelyeken, vagy eltűntek az épületben, hogy szobát keressenek maguknak. A láttomra füttyögések, cuppantások hangzottak fel.

- Lalita! Lalita! - Tudták már a nevem. - Gyere csak ide hozzánk! Mire várnál?

- Én adom a legtöbbet! - Egy fogatlan vénember kászálódott fel az egyik fekhelyről, és tántorogva közeledett felénk. - Van ám pénzem! Rengeteg pénzem van! - Ügyetlenül kotorászni kezdett a zsebjeiben, de csak néhány kisebb értékű bankjegyet rángatott belőle elő.

- Látjátok? Meg tudom venni! - A gyűrött, piszkos papírdarabok a csempézett padlóra hullottak.

- Ahmed! Most viccelsz? Hogy mid van neked? Enyém lesz a kicsike!

- Egy különösen hájas, kövér képű kuvaiti férfi nyújtogatta felém a mancsát.

Vanessa közénk állt.

- El innen! - ordított rá Ahmed alkoholt lihegve. - Ne állj az utamba! Vanessa próbált enyhíteni a feszültségen.

- Kérem, hagyja őt békén, még nem jött el a napja! - Egész idő alatt úgy manőverezett, hogy ne engedje hozzám férni azt az alakot. - Legyen egy kis türelemmel! Az árverést napokon belül megtartjuk.

- Mi van? - A dagi nekifeszült Vanessának, megpróbálta ellökni az útból. - Ki vagy te, hogy megmondd nekem, mit csináljak? Csak egy ribanc vagy, aki nekem szolgál! - Teletömött tárcát rántott elő a zsebéből. - Most kifizetlek, és megparancsolom, hogy tűnj innen!

A helyzet kezdett kicsúszni az ellenőrzésünk alól. Vanessa kétségbeesetten kapkodta tekintetét, segítséget keresett. Meglátta az egyik vendéggel beszélgető indiait, és odakiáltott neki:

- Radzsú! Hol van Radzsú? Hívd ide gyorsan! - Majd átkarolta a vállamat, és a lift felé taszigált. De nem tudtunk a liftig jutni, mert más férfiak is odacsődültek, és körülvettek minket.

- Itt mi vagyunk a kuncsaftok, és mi döntünk az árverésről! - ordibálták túl egymást. - Azt akarjuk, hogy ma legyen az árverés!

Meztelen fenekemhez ragacsos, tömzsi tenyér tapadt. Ösztönösen elrántottam magam, de akkor meg már többtucatnyi kéz foglalkozott azzal, hogy kibontsa a fűzőmet, markolássa a mellemet, és hogy minél nagyobb területre csapjon le a lábaim között. Reszketés tört rám.

Iszonyúan féltem, hogy a következő pillanatban az egész horda rám veti magát, és letépik rólam a ruhát. Vanessa is nagyon megijedt, de tehetetlen volt. A fiatal férfiak is odaértek a medencétől, és csatlakoztak a közönségesen fogdosó kuncsaftokhoz.

- Uraim! Uraim! - harsant fel egyszerre Radzsus határozott hangja.
- A mai este igazán rendkívüli! Különleges szórakozásra számíthatnak!

A zene egyszerre felerősödött, és egy hevenyészett jelenet keretében három különösen dögös lány kezdett erotikus táncba, a testüket egymáshoz dörzsölve. Ez elterelte rólam a férfiak figyelmét. A többség átvonult az emelvényhez, hogy jobban láthassa a buja produkciót.

- Hé, Radzsus! - szólalt meg a fiatal srácok egyike, akiről még patakzott a víz. - Ne gondold, hogy olyan okos vagy! Minket ilyen könnyen nem szerelsz le!

- Mi Lalitát akarjuk! - tette hozzá a másik. - Azt akarjuk, hogy Lalita legyen a versenytrófeánk!

Radzsus végignézett a körülötte tornyosuló kuncsaftok elképesztően kigyúrt sziluettjén. Látszott, hogy a fiatalok napi jó pár órát töltenek el az edzőteremben.

- Uraim! - Radzsus kétségbeesetten törte a fejét, hogy is másszon ki a nehéz helyzetből úgy, hogy közben állandó kuncsaftjait se veszítse el. - A verseny remek gondolat! Lányok! Gyertek csak ide! - intette oda a medence partján tekergő prostituáltakat. - A legszexibb lányainkat a versenyzőknek! Hányan neveztek be?

Három férfi választott magának egy-egy partnert, és elindultak a medence vége felé.

- Lalita is velünk jön! - fordult meg egyikük. - Ő a díjunk!

- Rendben, menjen Lalita is! - egyezett bele Radzsus. - De csak nézőként! És ti is csak nézhetitek őt! A fődíj viszont Lili lesz, aki nagyon hasonlít Lalitára! - intett kezével egy törékeny filippínó lány felé, aki két copfban viselte a haját, és kockás, bő miniszoknya volt rajta.

- Vanessa! - szólt oda Radzsus a társnőmnek -, amint végeztek, rögtön hozd fel Lalitát az emeletre!

Az egész társaság elvonult a sötétített, paravánokkal takart zug irányába. Mocskosnak éreztem magam az izzadt mancsok tapogatásától, az áporodott leheletektől, a nekem címzett disznó megjegyzésektől.

Kiköptem a számból az agyonrágott levélgombócot, ami már kezdett kényelmetlenné válni.

- Jobb lett volna bent hagyni - mordult fel mellettem Vanessa.

- Fáradt vagyok. - Csak most tudatosult bennem, hogy reggeltől kezdve mennyit dolgoztam, és hogy alig valami került a gyomromba. - Vissza akarok menni a szobába.

- Nem mehetsz. Szurkolnod kell a versenyen.

- Miféle versenyen?

- Majd meglátod.

Mire a nagy ágyig elértünk, a multság már kezdetét vette. A három férfi maga alá gyűrte az előzőleg kiválasztott szajhákat. A társaik körbeállták őket, és jókora kortyokban, egyenesen az üvegből eregették le torkukon a whiskyt, miközben ocsmány üvöltésekkel biztatták az orgia résztvevőit keményebb akciókra. Nem akartam ezt nézni.

- Vanessa, kérlek, nem akarok itt maradni! - könyörögtem. - Engedd, hogy visszamenjek a lakásba!

- Azt kell tennünk, amire Radzsú utasított. - Így hozta tudomásomra új életem komor igazságát. - Mindnyájunknak feltétel nélkül meg kell tennünk, amit parancsol.

A fiatal, kisportolt férfiak nagy lendülettel vetették rá magukat az alájuk szorult nőkre. A szexet sportnak fogták fel: olyan alkalomnak, amikor büszkélkedhetnek fizikai erőnlétükkel.

- Ha eddig még sosem csináltad, jobb, ha figyelsz! Legalább tanulsz is valamit.

De én nem akartam tanulni. Amikor a férfiak egymás után nekiláttak a szexnek, a barátaik exkluzív órákra pillantgatva (melyek ára nekünk Indiában többéves túlélést biztosított volna) elkezdték mérni az időt.

Fogadtak is rá, hogy melyik haverjuk bizonyul ez alkalommal a legjobbnak.

- Gyerünk, nyomjad! - szították fel bennük a versengés parazsát.
- Öt perc! - számolták ki.

Láttam, hogy a megtermett férfiak alatt az apró filippínó lányoknak nem könnyű elégedettséget színlelniük, mert arcukon sokszor jelent meg a fájdalom grimasza.

- Ezek a barmok azon versenyeznek, hogy melyikük tudja a legtovább elhúzni a közösülést. Az a szabály, hogy egyfolytában bent kell lenniük - magyarázta Vanessa.

Kis híján sírva fakadtam, és reméltem, hogy a borzalom mielőbb véget ér. Amióta nem volt a számban a rágcsálni való golyócska, a környező világ borzalmi ismét rám törtek.

- Gyerünk! Gyerünk! - üvöltözték a kanos férfiak. - Tíz perc! Összeszorítottam a szemem, hogy ne lássam, mi történik. Hallottam, hogy egyre több néző tömörül az ágy körül.

- Tizenöt perc! - jelentették be. - Még, még! Menni fog!

- Vége! Mahmud kiesett! Tizenhét és fél perc!

- Tarekre fogadok! Tarek! Tarek!

- Ne hagyd magad, Jaszin! Húsz perc!

- Huszonöt perc! Huszonhat! Huszonhét! Huszonnyolc! Jaszin, vesztettél! Kipottyant az izéd!

A társaság harsogó hahotára fakadt.

- Tarek! Most mutasd meg, mit tudsz! Harminc perc! Harmincegy!

Harminckettő! Harminchárom! Harmincnégy! Megvan! Úúúúú! - süvöltötték az összegyűltek. - Bravó, Tarek! - A füttyögés és harsány éljenzés nem akart véget érni.

Kinyitottam a szemem. A kikészült filippínó lány nagy nehezen lekecmergett az ágyról, miközben próbálta eltakarni csupasz, agyongyötört testét. A gratulációkat és az elismerő vállveregetéseket büszkén fogadó győztes pedig egyenesen az üvegből szopta a whiskyt. Az egészet végignéző és a sorára váró Lili arcára rémülettel vegyes undor ült ki.

Végül Vanessa visszakísérhetett az épületbe. A lakás üresen állt, mert a begerjedt kuncsaftok az összes lányt használatba vették. Nem maradt semmi erőm, és ruhástul rogytam a matracra. Szerettem volna minél hamarabb elaludni, hogy elfelejthessem, hol vagyok, és

mi vár rám hamarosan. De nem jött álom a szememre, mert újra meg újra elém vetültek azok az undorító jelenetek, amelyeket képtelen voltam kitörölni az emlékezetemből.

- Miféle veszekedés volt ma a medencénél? - jutott el hozzám Lata hangja.

- Az új kicsikéről volt szó - magyarázta Radzsú. - Gyorsan túl kell adnunk rajta. Nem tarthatjuk itt túl sokáig. Már ma is kis híja volt, hogy csoportosan megerősökölják.

- Akkor mire vársz? Hirdesd ki az árverést, és letudva a dolog.

- Várnék még pár napot, amíg a hír eljut az itteni milliomosok füléig. Akkor lesz csak igazi nyereség rajta.

Szorosra zártam a szemhéjamat, tettettem az alvást. Felcsillant a remény szikrája. *Van még néhány napom!*, gondoltam. *Ezalatt el kell innen menekülnöm! Esetleg észrevétlenül elbújhatnék valamelyik parkoló autóban, és így megszabadulhatnék Radzsú csápjaiból?*

Terveket szöttem, ettől kissé reménykedőbb hangulatba kerültem.

- Neked meg miért olyan komor a képed? Örülj, hogy sok pénzhez jutunk! - mondta Lata.

- Sajnos gondunk akadt! - magyarázta letörten Radzsú. - Pechünkre a mai partin részt vett a körzeti rendőrfőnök is. Látta, hogy mindenki mennyire odavan Lalitáért! - Radzsú durván elkáromkodta magát. - És most őt kéri kenőpénznek, hogy fel ne dobjon minket!

- Nem elég, hogy a zsernyákok nap mint nap idejárnak, vedelnek és ingyen használják a lányainkat, most elvonná a bónuszunkat, aminek köszönhetően egy kis lendületet kaphatnánk? - Lata nem titkolta felháborodását. - A pokolba velük! - dühöngött, és csak úgy áradtak belőle a rendőroket becsmérő szavak és átkok. - Van ötleted, hogy másszunk ki ebből?

- Egyetlen megoldás van csak. - Radzsú értett hozzá, hogy a nehéz helyzetekből is kivágja magát. - Lalitát valaki olyannak kell megvennie, aki rangban magasabban áll a rendőrfőnöknel. Valakinek, aki szupergazdag és szuperbefolyásos.

- Csak nem arra a perverz örültre gondolsz? Lalita még gyerek!

- Nem tudom... Nem tudom, kit szervezzünk be az üzletbe.

Lemegyek, megnézem, hogyan boldogulnak a lányok.

Elöntött a rémület. Mit akarnak ezek velem csinálni? *Anyukám, merre vagy?*, kiáltoztam belül. *És miért küldtél ide engem?*

A következő négy napban egyre lestem az alkalmat, hogy megszökhessem erről a borzalmas helyről, ahová a saját naivitásom miatt kerültem. De ez nem volt könnyű. Lata éber volt, egyfolytában szem előtt tartott, és azt sem engedte, hogy kiköpjem a kábító leveleket, amiket naponta, reggel osztott ki nekem. Gyorsan felfogtam, milyen hatással vannak rám, és igyekeztem ellenállni nekik, megőrizni gondolataim tisztaságát. De a ravasz Lata azt is figyelte, hogy mennyire duzzad ki a levélgombóctól az arcom, és rögtön reagált, ha a vécéről előkerülve a dudor kisebb lett. Ekkor újabb levélkéket tolt a számba, és mérgesen sziszegte:

- Ilyet többet ne csinálj! Itt mindennek borsos ára van!

Ha alkalmam nyílt rá, a lányokkal beszélgettem. Kétségbeesetten igyekeztem rájönni, van-e esélyem a szökésre. Sajnos elég hamar kiderült, hogy a kuplerájból szinte lehetetlen megszabadulni. A Radzsunak dolgozó indiaiak gondosan őrizték a területet, ráadásul körülöttünk sivatag terült el – és mivel a környéken több, a mienkhez hasonló kupi üzemelt, még ha valamilyen csoda folytán ki is jutok innen, nagy eséllyel kerülhetek csöbörből vödörbe. Ráadásul Lata rájött a kíváncsiságom okára, és még szorosabb felügyelet alá vont.

- Nem értem, miért akarsz olajra lépni – csodálkozott az egyik szobatársam. – Szinte átalusszuk a napot, éjjel pedig mulatunk! Nem olyan rossz itt!

A lányok eltérő szerepeket játszottak Radzsu üzletében. A túlnyomó többségük teljes mértékben rabja lett a rossz minőségű szesznek és a drogoknak, és mély vagy felszínes önkívületben töltötte napjait. Mivel fizetniük kellett Radzsunak az ellátásért, így is, úgy is Radzsuhoz került vissza a szánalmas kis fizetésük. Nem voltak egyebek, mint Radzsu kis pénzcsináló gépezetei. Csak néhány lány kereshetett komolyabb pénzeket. Ők szereztek maguknak néhány állandó kuncaftot, akik mindig őket kérték. Ezeknek a lányoknak jutott külön borraivaló, és időnként ajándékokat is kaptak.

Pár nappal később hallottam, amint Radzsu odaszól Latának, hogy aznap estére készítsenek elő. Ezenkívül utasította Vanessát és

két másik, nem drogfüggő, csinos lányt, hogy szegődjenek társamul. Nyomban görcsbe rándult a gyomrom. Hát eljött az árverés napja? Szinte már éreztem is, hogy egy izzadt férfimancs undokul a fenekembe markol. *Ezek szerint nincs menekvés?* Pánikba estem.

Radzsú jobbkeze, Pahlaj azonban ezúttal nem a medence partjára kísért le minket, hanem beültetett egy terepjáróba. Most még jobban megrémültem. A lakótársaim között rémmesék keringtek egy perverz, undorító vénemberről. *Talán már le is zajlott az árverés, és most hozzá visznek?*, futott át a fejemem. Erről a kuncsafról szörnyű történeteket meséltek. Szadista volt, a legborzasztóbb tortúrákkal kínozza a nőket.

Állítólag nosztalgiával emlékezett vissza azokra az időkre, amikor egy háremnyi rabszolganője volt – bár azóta is minden nőt a tulajdonának tekintett. Az a hír járta, hogy két lány sosem tért vissza tőle. Elméletek születtek arról, melyik birtokán tarthatja fogva őket, sőt azt is gyanították, hogy az egyikük már nem is él. Egyszer kihallgattam két nagyon részeg prosti locsogását:

- Most már talán fel sem áll a vén trotyosnak!
- Akkor minek neki egy szűz?
- Követhetetlen, hogy mit akar az a perverz dög.
- Szeret mindenféle tárgyakat bedugni oda.
- Csak nehogy keresztüldöfje!

Amint eszembe jutottak ezek a szavak, olyan szúró fájdalom jelentkezett az alhasamban, hogy kétrét görnyedtem kínomban.

- Vanessa, hová megyünk most? – A hangom remegett.
- Fogalmam sincs – felelte, és elfordította a tekintetét.

Kibámultam a szélvédőn. Dűnékkel borított sivatagon haladtunk keresztül. Nem volt út, de az abroncsnyomok meglehetősen élénk forgalomról árulkodtak. Egy kúszó kígyót pillantottam meg a közelben. Hatalmas volt, részben a homok alatt siklott, miközben hullámozó nyomot hagyott maga után. Időnként kiemelte a fejét, megdermedt egy pillanatra, hogy aztán a természetes, hosszú test ritmikusan előre lökve magát újra csúszni kezdjen. Indiában a kígyó fallikus jelkép, a mozgása pedig a spermát szimbolizálja. Ebben a környezetben rossz jel volt a hüllő felbukkanása.

Harminc-negyven perc múlva egy kisebb sátoráborhoz értünk, mely körül drága gépkocsik parkoltak. Pahlaj utasítására kiszálltunk.

- FigyeljeteK, úgy egy órát leszünk csak itt. Azért jöttünk, hogy megmutassuk nekik Lalitát. Aztán te - mutatott rá az egyik lányra - itt maradsz, és a hely tulajainak fogsz dolgozni ma éjjel. Így egyeztünk meg velük azért, hogy bejöhessünk ide.

Beléptünk a legközelebbi sátorba, ahová néhány olcsó műanyag széket és asztalt hordtak be. Meglepett, hogy nem volt bent más, mint egy hindu munkás. Pahlaj pár szót váltott vele, ő pedig a sátor sarka felé mutatott.

- Gyertek! - intett nekünk Pahlaj.

Csak most vettem észre a sötétlő nyílást és a lefelé vezető betonlépcsőt. A felszínhez közel még csend és félhomály uralkodott, de ahogy egyre lejjebb haladtunk, felerősödött a zaj, és valamiféle zene hallatszott. Végül egy nagy, vendégektől zsúfolt terembe jutottunk, ahol már nagyban dübörgött a parti. Vanessa elmondta, hogy a sivatag közepén, több mint tíz méterrel a föld alatt egy éjszakai klub működik.

A diszkó felszerelése elképesztően modern, egyenesen futurisztikus volt. A fenti galériáról szétekintve egy szürke, tekervényes betonkonstrukció bontakozott ki előttünk, amelyben a különböző szinteken táncparketteket, ülőhelyeket és félkör alakú pultokat alakítottak ki. A falakat óriási, színes graffitik és különféle szeszekkel telt üvegekről készült fotók borították. A sarkokban vörös plüsskanapékat láttam, amelyeket művészi rendtelenséggel odavetett, tarkabarka párnák tettek kényelmessé. A kanapék előtt hamuszürke, kerek asztalkák álltak. A legmodernebb konzoloknál tevékenykedő lemezlovas lelkesen rakosgatta fel egymás után a táncra buzdító számokat. A bőségesen felszerelt bároknál feldobott hangulatban lévő társaságok rendelgettek színek italokat.

- Riszáljátok magatokat kicsit, hogy alaposan szemügyre vehessék Lalitát! - A zene olyan hangosan szólt, hogy alig hallottam, mit mond Pahlaj.

Egy pincérnő lépett oda hozzánk, és magas poharakban koktélt tett le eléNK.

- A főnök küldi, a cég ajándéka.

Szalmaszálon keresztül szívoztam életem első alkoholos italát. Bár fanyar volt, a hozzáadott gyümölcsle miatt mégis finomnak éreztem.

Pár percen belül egyszerre vonzónak találtam ezt a környezetet. Szivárványszínű fények villogtak, a buli résztvevői pedig nevetve ugrándoztak a zene ritmusára. Radzsua mula tójával ellentétben itt nemcsak férfiak szórakoztak, hanem nők is. A kuvaiti nők fémes ezüst, türkiz és sárga színű miniruháikban, valamint elképesztően kifejező sminkjeikben pont olyan örült mulatozást csaptak a táncparketten, mint a férfiak. Külföldiek vegyes csoportjai is feltűntek.

- Ők amerikaiak és britek - magyarázta Vanessa. - Ha megvannak a kapcsolataik, akár minden hétvégén itt szórakozhatnak. - Kézen fogott, és a táncoló tömeg felé húzott. - Na, mozdulj már! - kiabálta túl a fülünket betöltő lármát. - Fent vannak a magánpáholyok, azokból minden jól látható. Ott mulatnak a nagyágyúk!

Eleinte elég ügyetlenül ugrándoztam, de hamarosan annyira átjárt a szesz és az uralkodó extatikus hangulat, hogy teljesen megfeledkeztem az ideérkezésünk céljáról. Az izgalmas elrendezésű beltér, a jókedvű, gyönyörű ruhákba bújt vendégek, a professzionális zene és a fények elérték, hogy úgy érezzem magam, mint azok a bollywoodi filmcsillagok, akiket a falunk bírójának szobácskájában időnként a tévében láthattam. A testem magától rátalált a tánc lüktetésére, és már csak egy tini voltam, aki remekül szórakozik a diszkóban.

Negyedórával később a nyugati slágereket arab zene váltotta fel. A vendégek erre is remekül tudtak bulizni. Aztán hirtelen kialudtak a fények, majd pár másodperccel később a reflektorok az egyik magasabb platformra irányultak. A tömeg elcsendesedett. A bevezető dallam után, amelytől úgy éreztük magunkat, mintha a sivatag legmélyére hatoltunk volna el, az emelvényen egy vérbeli keleti szépség jelent meg. Lágyan hullámoztatta csípőjét, meglobogtatta éjfekete, derékig érő, csillogó haját, és karperecekkal díszített csuklóit művészién hajlítgatta.

Tökéletes teste olyan csodás harmóniában feloldódva mozgott, hogy a vendégek egyszerűen képtelenek voltak levenni róla pillantásaikat. A nő hastáncot adott elő, de valódi mágikus ereje mesebeli szépségében rejlett, amelyet kihangsúlyozott a táncosnőhöz képest megdöbbenően egyszerű szabású ruhája. Fekete szatén melltartó emelte ki tökéletes mellét és világos bőrét; a csípőjét ölelő keskeny övre pedig vágykeltő hangon zizegő ezüstpitykét, valamint áttetsző, felhasított fekete túllcsíkokat erősítettek, amelyek látni engedték csodás vonalú lábait. A nő érzékein remegtette csípőjét és hasát, miközben a nézőket hatalmas, fekete, hosszú pillákkal árnyékolt szemének hipnotizáló tekintetével bűvölte el. Vörösre festett, telt, kissé nedves, nyílt ajkai egzotikus élvezeteket ígértek. Megfordult, és a túll alól átderengett meztelen, kerek fenéke. A nő majdnem pucér volt, de érzéki, egyúttal kecses mozdulatai és márványos, szoborszerű teste inkább emlékeztetett istennőre, mint emberi lényre.

- Ki ez a nő? - faggattam Vanessát.

- A neve Manszura. Marokkói. Ő itt a piacvezető szépség. Mesés pénzeket keres, és csak a kiválasztottak ábrázolhatnak róla.

A műsor végén a vendégek elragadtatott tapsba és éljenzésbe kezdtek; amikor pedig újra felhangzott a popzene ritmusos löktetése, az örült mulatság tovább folytatódott. Feltűnt, hogy a teremben sok jóképű indiai fiú kering, akiknek a kuvaiti hölgyek italokat fizetnek.

- Na, ennyi elég is volt! Megyünk! - Pahlaj határozott mozdulattal megragadta a karomat, és a lépcső felé kormányzott.

Mire felértünk, teljesen besötétedett. Körülöttünk hullámozott a sivatagi szél. A tábor elhagyatottnak tűnt, csak a sátrak mellett parkoló autók jelezték, hogy a környéken valahol rengeteg ember gyűlt össze.

Beültünk a kocsiba, és máris újra robogtunk előre, át a homokdűnéken, bele az áthatolhatatlan sötétségbe. Egy óra múlva a távolban villogó fények tűntek fel. Közelebb érve a szemem előtt egy újabb sáttortábor formái bontakoztak ki, ami ezúttal inkább apró városkára hasonlított. Mielőtt behajtottunk volna a tábor területére, két ór állta utunkat. Pahlajnak sokáig kellett magyarázkodnia, mire

végül beengedtek. Bent az örök nyomban átvették Pahlajtól a járművet. A parkolóban a legdrágább autócsodák várakoztak.

- Fogd Lalitát, és vidd körbe! - utasította Pahlaj Vanessát. - Fontos, hogy minél több férfi lássa! Te pedig - fordult oda a velünk utazó prostituálthoz -, most rögtön állj be dolgozni! Ma az itteniek lesznek a főnökeid! Késő van, szóval igyekezz, dobd be magad, mert nem lesz még egy ilyen alkalom!

Kőcsempével kirakott utakon sétáltunk végig, kuvaiti férfiak és nők zajos csoportjait előztük meg. A nők nagyon elegáns ruhát viseltek, lábukon magas sarkú cipő. Némelyikük hát nélküli, nagy dekoltázsú vagy combig felvágott maxiruhában volt. Mesteri frizurákba fésült hajfürtjeik selymesen ragyogtak, kihívó sminkjük vonzotta a tekinteteket. A sétálóutcácskákat hangulatos utcai lámpák világították meg, a több helyen felbuzgó szökőkutakban megnyugtatóan csobogtak a megvilágított vízugarak. A fejünk felett terebélyes pálmalevelek susogtak. Egy óriási sátor fapadlóján több mint kétszázan szórakoztak egyszerre. Bementem a mosdóba. Meglepetten állapítottam meg, hogy a padlót márvánnyal rakták ki, és a porcelánszerelvényeket gazdag díszítés borította. Átfutott a fejemben, hogy ha pénz van, bármilyen fantázia kielégíthetővé válik.

- Éhes vagy? - kérdezte Vanessa, amint visszatértem hozzá.

- Igen... Azt hiszem. - Csak most tudatosult benne, hogy amióta megszöktem a szponzoraimtól, a napi darabka sajton és szelet kenyéren kívül mást nem ettem.

A nagy konyhasátorban különböző országok szakácsai serénykedtek, hogy a vendégek választékos fogásokból válogathassanak. A gazdagon megrakott büféasztalról indiai ételt vettünk magunkhoz, és leültünk a szomszéd sátorban felállított asztalkák egyikéhez. Élvezettel majszoltam a pikáns currysósokban elkészített, tökéletes csípős csirkét. Ismét feltűnt, milyen sok indiai fiatalember szórakoztatja a kuvaiti nőket.

Vanessa tekintete követte az enyémet.

- Ezek is tudják ám, hogyan kell tálalni magukat - jegyezte meg, miközben jó étvágyal tömött magába egy újabb adag zöldséges rizst.

- Miért? Ők mit csinálnak itt? - kérdeztem. Vanessa jót derült rajtam.

- Te butus, hát azt, amit mi! A nőknek is megvannak a szükségleteik! És vagy még nincs férjük, vagy már nincs nekik... Esetleg az uruk nem képes megfelelően kielégíteni őket...

Eszembe jutott az én asszonyom és a sógora.

- Hát Radzsú történetét ismered? - érdeklődött Vanessa. - A fejemet ráztam, nem ismertem. - Radzsú valamikor egy jelentős kuvaiti családnak dolgozott. A sofőrjük volt, főleg a gyerekeket hordta iskolába. Elégedett volt a munkájával, jó fizetést kapott, rendesen bántak vele, és minden pénteken kimenő járt neki. - Vanessa aznap meglehetősen szószátyár hangulatban volt. Gondolom, ebben jelentős szerepet játszott az a pár pohár ital is, amelyekre a pinceklubban hívatta meg magát néhány férfival.

- Egy alkalommal - mint minden kimenőnapján - éppen gyalogolt az útpadkán a buszmegálló felé. Egyszer csak lefékezett mellette egy autó, amelynek a vezetője, egy kuvaiti nő felajánlotta, hogy beviszi Kuvait városba. Ő persze boldogan élt a lehetőséggel, örült, hogy időt spórolhat, és nem kell a városi közlekedésben a többiekkel együtt nyomorognia. De hamarosan észrevette, hogy rossz irányban haladnak. Csakhogy már késő volt! - Vanessa közelebb hajolt. - És aztán... A nő kivitte Radzsút a sivatagba! Valamiféle főzetekkel, drogokkal elkábította. Jó pár hétig tartotta ott, és minden létező módon kihasználta, sőt a barátnőinek is odaadta! - Úgy tűnt, Vanessának furcsa örömet szerez, ha arról beszélhet, hogy Radzsú, akinek minden utasítását szó nélkül végre kellett hajtanunk, valamikor éppen olyan kiszolgáltatott helyzetbe került, mint mi. - Aztán később...

- Indíts! Dolgozni! - dördült fel a hátunk mögött Pahlaj. - Nem pletykálni jöttetek ide!

Vanessa úgy ugrott talpra, mintha darázs csípte volna meg.

- Máris, máris... Gyere! - fordult hozzám. - Még végig kell járnunk néhány sátrat.

Pahlaj fenyegető pillantást vetett Vanessára, és megjegyezte:

- Csak fél óránk maradt! Ne vesztegessétek az időt!

Felkerestük a többi sátrat is. Voltak, amelyek elegáns szalonokra hasonlítottak, tele fantasztikus mintázatú szőttesekkel letakart kanapékkal, fotelekkel és márványasztalokkal. Népes szolgálhad szervírozta fel a szeszt és az ínycségeket. Más sátrakban kényelmes dupla ágyak várakoztak mives, áttört térelválasztókkal. Mindenütt fényűző kényelemmel berendezett fürdőszobák csalogatták a vendégeket.

A parti már javában tartott. Sok kuncsaft oda is szólt nekünk:

- Lalita, Lalita... - ismételték új nevemet, és falták tekintetükkel fehér harisnyába bújtatott lábamat és testhez simuló balettruhámat, amely a legkisebb mozdulatra is fellebbent, láthatóvá téve az alatta levő apró csipkebugyit, hátul a szív alakú kivágással. - Miért sétálgattok ott magatokban, lányok? Gyertek ide mulatni! Ne vesztegessétek az időt!

Elfogadtunk néhány italmeghívást, és ez alkalomból Vanessa mindenkinek elismételte, hogy közeleg az árverés, és szétosztogatta Radzsú névjegykártyáit. Pahlaj távolabbról figyelt minket, és látszott, hogy elégedett az általunk keltett érdeklődéssel. Egyszer az őrség tagjai közül valaki odalépett Pahlajhoz, és a karóráját mutatva figyelmeztette, hogy lejárt az időnk. Rövid alkudozást követően Pahlaj felemelt kézzel jelezte nekünk, hogy nyertünk még tíz percet.

- És mit történt később Radzsúval? - kérdeztem kíváncsian, amint egyik sátorból a másik felé tartottunk. - Hogy sikerült meglépnie onnan?

- Ezt senki nem tudja... - Vanessa szorongva pillantott Pahlaj felé. - Annyi biztos, hogy mivel sokáig nem jelentkezett a munkaadóinál, kidobták, valamint elvesztette annak lehetőségét is, hogy menő szponzorokhoz kerüljön át. De nem akart visszamenni Indiába, így lassanként a saját lábára állt. Észrevette, hogy ebben az országban a szigorú tiltások ellenére is élénk az éjszakai élet, és emiatt bizonyos szolgáltatások iránt is rendkívüli kereslet jelentkezik. Láttad a flancos sátrat, ahol a vendégek táncolnak?

- A márvány fürdőszobásat?

- Pontosan! Gondoltad volna? Márványmosdók a sivatag kellős közepén! Mindent saját generátoros árammal oldanak meg. Van fogalmad arról, mennyibe kerülhet egyetlen ilyen sátor? Ötvenezer

dollárba! Ennyi pénz egyetlen sátorért! Egy Marokkóból jött lemezlovas azzal vált rövid időn belül milliommossá, hogy ilyen sátrakat árult, vagy bérebe adta őket. Az egynapos sátorbérletért több mint ötezer dollár ütötte a markát! Képzeld csak el, hány bulit tarthatnak itt! Itt aztán megéri befektetni!

A Vanessa által említett összegek egyszerűen nem fértek a fejembe.

- Hát Radzsú? Ő min gazdagodott meg? - faggattam izgatottan.

- Ha jól tudom, eleinte két-három lányt szállított be apartmanokba, ahol éjszakai bulikat szerveztek. Az alacsonyabb osztályok így mulatnak. Ezek speciális lakások, hangszigetelt falakkal és plafonnal, így semmi nem hallatszik ki. Amint egy kicsit felocsúdott a traumájából, Radzsú nekilátott csinos indiai srácokat kiszervezni kuvaiti nőknek. Ehhez már jókora adag diszkrécióra volt szükség. De Radzsúnak van érzéke az ilyesmihez. Amikor felmérte, hogy bizonyos nőket - a leggyakrabban férjezett asszonyokat, akik nem vethették bele magukat az éjszakai tivornyákba - a kuvaiti férfiak is érdeklik, nekik kezdett el találkákat szervezni.

- Mégis hol? A sivatagi telepen nem láttam egyetlen kuvaiti nőt sem!

- Tudod, az egész szupertitkos. De a kuvaiti nők időnként képesek még a férjük mellett is pasikat fogadni!

- Hogyhogy?

- Mondjuk bemegy valakinek a csilivili, oltári nagy villájába egy afféle „barátnő”, tetőtől talpig fekete abajában, de úgy, hogy még az ujj hegye sem látszik ki, nem beszélve az arcáról. Ezt a „barátnőt” (még hogy barátnő!) - Vanessa kacsintott - a férj nem láthatja, hiszen a ruhája mindent eltakar. Ha pedig férjje be akar menni abba a szobába, ahol a „nők” - Vanessa jelentőségteljesen köhintett - időznek, kénytelen bekopogni, vagy a szolgálon keresztül beüzenni, hogy szeretne bejutni. Hogy a „barátnőnek” legyen ideje felöltözni... akarom mondani, eltakarni magát! - Vanessából kitört a röhögés. - Mert hát ezek a kuvaitiak aztán igazán törődnek a jó hírükkel! Egy férfi nem teheti meg, hogy elkendőzetlen nőt meglásson, mert rögtön meggyűlik a baja a férfi rokonokkal! - Vanessa legyűrte a nevetést. Ha nem láttam volna a saját szememmel a hálószobájában

szórakozó madameomat, egy szót sem hittem volna Vanessa meséjéből. – Radzsú pedig megragad minden alkalmat, hogy pénzt csinálhasson! – folytatta most már kimondottan szószátyáran Vanessa. – Egyszer meghallotta, amint a hozzánk kijáró fiatal srácok arról dumálnak, hogy érett nők kellenének nekik.

Megunták az olcsó ribancokat, akiket csak edzésre használnak, és valami különlegeset kívánnak. Hallottam én is, hogy egyikük szerint csakis az elvirágzott asszonyiség képes őt tökéletesen kielégíteni. „Elképzelni sem tudod, micsoda titkokat rejtegetnek ezek a nők...” – Pontosan ezt mondta az egyik bájgúnár a másiknak. Szóval Radzsú mostantól férjezett kuvaiti asszonyokat szerez nekik. Persze olyan is van, hogy a nőknek támadnak speciális igényeik. Ha például sötét bőrű férfiakat rendelnek... Radzsú ezeket a vágyakat is teljesíti. Na ja, ennek a faszinak aztán van érzéke az üzlethez! – fejezte be elismeréssel Vanessa.

– Mára végeztünk! Visszamegyünk! – kiáltott oda messziről Pahlaj.

Elhagytuk ezt a különleges helyet, és hamarosan újra körülvett minket az éjszaka. Csak robogtunk előre, és én egész úton képtelen voltam megemészteni, hogy milyen szokatlan titkokat rejt a kuvaiti sivatag.

A következő napokban ébredéskor a lehető leghosszabb ideig igyekeztem zárva tartani a szememet. Éltetett a hiábavaló remény, hogy talán újra Bászma rózsaszín-fehér szobácskájában találok magam; azután a gazdáim munkába mennek, én pedig a tágas, tiszta lakásban nekilátok a feladataimnak. De körültekintve nem ez várt rám. Bászma tarka játékaik helyett másnapos és betépett prostituáltakat láttam, feltakaríthatatlan fürdőszobát és szeméttel ellepett területet a medence körül. A mocsok eltüntetésére ráment a teljes napom. Azzal is tisztában voltam, hogy az árverés ideje elkerülhetetlenül közeledik. Teljes szívemből bántam már, hogy megszöktem asszonyomtól.

Egyik nap délben éppen két jókora, megtömött szemeteszsákot vonszoltam ki a kinti konténerhez.

– Bibi! Bibi! – Azt hittem, a Lata által naponta a számba erőltetett levéltől hallucinálok, hiszen itt mindenki Lalitának hívott. – Bibi! –

Rama bújt elő az egyik, szeméttel megrakott konténer mögül.

- Rama! - Egyszerűen nem hittem a szememnek. - Tényleg te vagy az? Mit keresel itt?

- Psszt! - intett le a barátnőm. - Még meghallja valaki...

- Rama! Hogy találtál rám? - Anyukám visszatérési hírének sem örültem jobban, mint most, barátnőm láttán.

- Bibi, te teljesen megörültél? Meglépni az ország legnagyobb stricijével? - támadt rám nyomban. - Mibe másztál bele? Kicsim, mit tettek veled? - Aggodalmasan átkarolt.

- Semmit, semmit, egyelőre nem történt semmi... - Már csordult is ki a könny a szememből. - De most már bármikor megtörténhet... A napokban kezdődik az árverés. - A könnyek áradatának már semmi nem állhatta útját. - Én nem ezt akartam! Azt hittem... Könyörgök, vigyél el innen! - Szorosán átkaroltam.

- Most nincs idő az érzelmekre! - tolt el magától Rama. - Át kell gondolnunk, hogyan juthatsz ki innen.

- De mégis hogy találtál rám? - ismételtem meg a kérdést.

- Az itteni indiaiak általában tudják, mivel foglalkozik Radzsu. Többen látták, hogy beülsz a kocsijába.

Elöntött a szégyen. Hogy lehettem ekkora liba? Rama folytatta:

- Azt volt a legnehezebb megtudni, hogy pontosan hová is vittek el.

Végül sikerült lefizetnem a lányok ideszállításával foglalkozó egyik sofőrt. Meggyőztem arról, hogy túl fiatal vagy. Neki is van egy veled egykorú lánya. Segített idáig eljutni, de többet nem tehetett. Nem akarta elveszíteni a jövedelmező állását Radzsunál.

Meghallottuk, hogy valaki közeledik a szemeteskonténer felé.

- Láttam az ablakból, amint leviszi a szemetet. - Ez Vanessa hangja volt. Az egyik lányhoz beszélt. - Itt kell lennie valahol. Lalita! Hol vagy?

- Rama! Bújtass el valahová, kérlek! - rimánkodtam pánikban.

- Ha már keresnek, jobb, ha mész! Én itt maradok, és megpróbálok kitalálni valamit! - Rama fürgén behúzódott a konténer mögé.

- Lalita? Hol tekeregsz? - Vanessa ekkor ért a szeméttárolóhoz. - Latának fent van rád szüksége! Ma lesz az árverés. - A hírre

ösztönösen görcsbe rándultam, mintha előre próbáltam volna kivédeni, ami pár óra múlva rám vár. Minden porcikám tiltakozott az ellen, hogy valamelyik, a vágyait kiélni ide járó férfi akárcsak hozzámérjen. Megértettem, miért szökött el mindig a testvérem a férje elől a hegyekbe. Éreztem, hogy összeszorul a torkom, és végigdübörög rajtam a rettegés, amely annyira megbénította tagjaimat, hogy moccanni sem tudtam. – Siess már, Lata szörnyen dühös! – nógatott Vanessa. – Radzsú megparancsolta, hogy fessenek ki rendesen!

Látva, hogy továbbra is földbe gyökerezett lábakkal állok, Vanessa karjával a hónom alá nyúlt, és tekintetével utasította a társnőjét, tegye ő is ezt a másik oldalamon. Így botladoztam fel velük a lakásig. A lábam mintha vattából lett volna, egy csepp erő sem maradt benne.

– Ezzel meg mi a fene történt? – harsant fel láttomra Lata. – Ilyen szétbőgött és kókadt lányért egy vasat sem adnak! Radzsú azt mondta, hogy ma fontos kuncsaftok érkeznek! Tennünk kell valamit! – Egy palackot húzott elő a fiókból, és valami zavaros folyadékkal töltött tele egy poharat. – Nesze! – tolta orrom alá a bűzös alkoholt. – Idd meg! – Tétován szürcsöltem egyik kortyot a másik után. – Igyál! Igyál! – sürgetett Lata. – Idd ki fenéig!

A pancsolt szesznek undorító szaga volt, és cseppet sem emlékeztetett a föld alatti luxuslokálban felszolgált ital ízére. Képtelen voltam rászánni magam, hogy megigyam. Látva viszolygásomat, Lata a poharat a számhoz szorítva kényszerített ivásra, míg csak fenéig nem ürítettem azt. A folyadék égette a nyelőcsövemet. Az utolsó korty cigányútra ment. Köhögőrohamot kaptam.

Lata forrt a dühtől.

– Ez a kis hülye az örületbe kerget ma! – Fel-alá körözött a szobában.

– Ez élete legfontosabb napja, erre úgy néz ki, hogy kész rémálom! Lányok! Csináljatok már valamit! Itt vannak a cuccai! Egy óra múlva legyen belőle szexi baba! – Lalita idegességében lehúzta a palack maradékát.

A belém erőltetett alkohol annyira letompított, hogy a továbbiakra csak ködösen emlékszem. A prostituáltak először is megfürdettek, majd a bőrömbe olajat masszíroztak, frizurát csináltak, kisminkeltek és felöltöztettek. Úgy adtak kézről kézre, úgy játszottak velem, mint egy rongybabával. Később a lányokkal az ablakon át lestük, mikor érkeznek a vendégek. A lányok megbámulták az érkező, egyre fényűzőbb autósodákat és a belőlük kiszálló nagykutyákat.

- Ó! Ó lesz az enyém! - kiáltozták túl egymást.

Tudták, hogy engem csak egy férfi kaphat meg, de ők is jó pénzre számíthattak - sőt valamelyik gazdag pasast akár állandó kuncsaftnak is kifoghatták.

- Hajaj, nézd csak, az a pszichopata is eljött! - mutattak egy bottal sántikáló aggastyánra.

- Csak nehogy ehhez kerüljön Lalita...

- Elég a locsogásból! - Lata, mint rendesen, ellenőrzése alatt tartotta a helyzetet. - Indíts! Lefelé mindenki, és foglalkozzatok rendesen a kuncsaftokkal! Te viszont itt maradsz egyelőre! - fordult oda hozzám. - Az árverés majd akkor kezdődik, miután a sejkek már lazítottak, ittak egy kicsit!

Az ablakon keresztül figyeltem, ahogy a disdásás férfiak letelepszene a medence körül, a szolgálók pedig ételeket és luxusalokat kínálnak körbe. A lányok körülhízelegették a férfiakat, lendületes riszálással igyekeztek felhívni magukra a figyelmet. Vártam, hogy Lata intésére a megfelelő pillanatban megjelenjek a színen.

Időnként, józanabb perceimben a szeméttárolónál rejtőző Ramára gondoltam. Miért éppen ma ért ide? Miért nem egy-két nappal korábban? Radzsú szolgálatba állította az összes munkatársát, hogy a kuncsaftok a lehető legegységesebbek legyenek. Még egy egér sem csúszhatott át ezen a rendszeren! A mai lehetett volna a szökésem napja erről az iszonyú helyről, de helyette inkább borzalmas megaláztatásom és fájdalmam napja köszöntött be!

Bejött Pahlaj.

- Minden rendben van Lalitával? - kérdezte.

- Valamiért nagyon feszült - közölte Lata.

- Nem csodálom - mordult fel Pahlaj. - Még az a perverz is idevonszolta magát!

- Akitől a két legmenőbb lányunk nem jött vissza?

- Az.

Lata előkotort egy újabb palackot, és három pohárba töltötte szét a zugpálinkát. Az egyiket a kezembe nyomta.

- Nesze, idd meg! Szükséged lesz rá!

Pahlaj és Lata koccintottak, és jókorákat kortyolva félig ürítették poharaikat. Én is velük ittam. Inkább ezt választottam, mint hogy Lata újra leerőszakolja az italt a torkomon.

- Kíváncsi vagyok, mennyiért megy el - Lata rágyújtott egy cigarettára.

- Hát, gondolom, tisztában vagy vele, hogy ez nem Dubaj vagy London... - Pahlaj értett az üzlethez. - Na, ott aztán valódi pénzek forognak! Londonban! - Pahlaj elábrándozott. - Ott a gazdag arabok a kiskorú lányokért akár százötvenezer fontot is megadnak! Százötvenezer fontot! - ismételte meg, ízlelgetve a szavakat. - Ehhez jönnek még a további attrakciókért befolyó összegek...

- Miféle attrakciókról beszélsz?

- Például, ha mondjuk az áruba bocsátott tizenhárom éves előad egy spéci táncot... De ott az irániak kezében van ez az üzlet. Iránból, Lengyelországból, sőt Angliából is ők gyűjtik be a kiscsajokat.

- Lehet, hogy egyszer mi is áttelepülünk Londonba?

- Álmodozz csak! Bár inkább felejtse el! Ekkora pénzek esetében a szexkereskedő bandák senkinek nem engednek újabb részeket kiszakítani a tortából. Senkit nem engednek be a területükre. Az arab sejkék igazi aranybányának számítanak! Egyes lányok saját magukat hirdetik licitre. Hallottad már, hogy annak mi a rekordja?

- Nem.

- Egy tizennyolc éves perui lány árverésre bocsátotta a szüzességét, és egymillió-háromszázezer dollárért adta el egy szaúdinak. A fickó ötvenhárom éves volt.

- Ilyen pénzeket adnak ki egyetlen éjszakáért? Nem hiszek a fülemnek!

- Ugye? Pedig az egyik katari sejk egy amerikai csajnak hárommillió-hétszázezer dollárt fizetett a szüzességéért!

A számjegyeiktől kábult Lata kihörpintette a poharát.

- Na ja, és különösen a gyereklányok jelentenek jövedelmező árut - szögezte le meggyőződéssel. - Hallottam valakitől, aki most érkezett Indiából, hogy megint elraboltak két szép kis tinit, amint mentek haza az iskolából. Ha a Perzsa-öböl környékére dobják át őket, akkor a szülők többé nem is láthatják a gyerekeiket.

- Ez mostanában már tömegesnek mondható. A csinos kölykök általában Dubajba kerülnek. Indiában vagy Pakisztánban előfordul, hogy az apák, de még gyakrabban az anyák maguk adják el a lányukat a sejkeknek. - Pahlaj is végzett az italával. - Inkább feláldozzák az egyik családtagot, hogy a többieknek kényelmesebb élet jusson... Na, én indulok. - Pahlaj felkászálódott. - Ideje megnézni, mi folyik ott lent.

Meg kell tudnom, mikor vihetjük ki Lalitát. Radzsú azt mondta, hogy érezni kell a megfelelő pillanatot. A kuncsaftok legyenek ellazulva, de még ne túl részegek, mert akkor már mindegy nekik, kit kapnak el.

Mielőtt kiment volna, Pahlaj furcsa képpel nézett végig rajtam, majd a zsebéből egy kis zacskót húzott elő: tabletták voltak benne.

- Legjobb lesz, ha a kicsike beveszi ezt - nyújtott oda egy pasztillát Latának -, mert ha az a degenerált szerzi meg...

- Mi a fene, friss szállítmány jött? - kérdezte Lata, a tenyerében tartva a tablettát.

- Igen, ezúttal sikerült. Szerencsére... Mert a múlt héten a parti őrség lekapcsolta az Iránból érkező hajót. Tizenkét iránit és két afgánt tartóztattak le, nem beszélve a lefoglalt áruról! Pedig ott aztán volt minden! Heroin, hasis, kokain, ópium és drogtabletták ezerszámra!

Mennyi érték veszett oda! - panaszkodott Pahlaj, aztán behúzta maga után az ajtót.

A szesztől már kóválygott a fejem. Lata beledugta a számba a tablettát, és gondosan ügyelt, hogy lenyeljem. Fásultan bámultam ki az ablakon. Egyszerre egész szórakoztatónak találtam a színes lampionokkal megvilágított medenceparti bulit. Élénk, vidám társaságot láttam szórakozni a kellemes, meleg éjszakában. Radzsú emberei és a vendégek magánszemélyzete fűrgén gondoskodott

arról, hogy senki ne lássa híját semminek. A lányok odatelepedtek a sejkek mellé, mély dekoltázsukat, meztelen combjukat mutogatva kokettáltak velük, egyre-másra csendült fel vágykeltő kacagásuk. A közelükben a munkások előregyártott elemekből egy pavilont állítottak össze. Azok a lányok, akik éppen nem a kuncsaftokkal foglalkoztak, színes virágfüzéreket erősítettek a szerkezetbe. A munkások szárazjéggel teli zsákokat és fémedényeket helyeztek el az építmény körül.

- Nem semmi forgatókönyvet készített elő Radzsu! - állt mellém Lata. - Neki aztán van érzéke az üzlethez!

- Ez mind miattam készült? Tényleg miattam? - Éreztem, hogy nagy hullámban előnt egyfajta beteges eufória.

- Lalita miatt! - magyarázta Lata. - Lalitának szépnek kell lennie az árverésen!

- Lalitának! Lalitának! - A mesterséges érzelmektől fűtötten már kedvem támadt dalra is fakadni.

Aztán megláttam, amint a vénember ráparancsol a szórakoztatását végző két prostituáltra, hogy négykézláb mászkáljanak körülötte.

Hosszú botjával megbökdöste a pucsitó fenekeket, miközben fogatlan szájából sárgás nyál csordult ki, és perverz röhögéssel rikácsolta:

„Báránykáim, báránykáim!”

Lata gyorsan elhúzott az ablaktól.

- Figyelj arra, amit mondok! Akárki nyer az árverésen, neked meg kell tenned mindent, amit csak kér! Pénzt kapsz, ha a kuncsaft elégedett lesz veled! Érted, mit mondok? Pénzt kapsz! És új ruhákat! Ne felejtse el! A kuncsaft összes kérését teljesíteni kell!

Majd Radzsu lépett be a lakásba.

- Készen áll? - Radzsu olyan figyelmes pillantást vetett rám, mint a kereskedő, aki épp most teszi ki az áruját a kirakatba. - Lata! Fesd pirosabbra a száját, és igazítsd meg a fehér szalagot a hajában! - Egy műanyag poharat nyújtott oda nekem, amelyben teaszínű folyadék lötyögött. - Most a legjobb whiskyt kapod tőlem. Ezzel a sejkek kínáltak meg. Ez a te napod! Tedd oda magad! - Egy húzásra leküldtem a szeszt. Radzsu megigazította kurta kis szoknyámat, és

kedélyesen a fenekemre csapott. – Gyerünk, csajszi, mozgás! – tolt az ajtó felé. – Végre egyenesbe jutunk! – vetette oda kifelé menet Latának.

Odalent Radzsú személyesen mutatott be az összegyűlt vendégeknek.

Arab zenére, a begerjedt kuncsaftok beszólogatásai, a lányok sikongatásai közepette lépdeltünk végig néhányszor a medence partján, hogy az érdeklődők minden oldalról alaposan szemügyre vehessenek. A kanos vénember időről időre idegbeteg hadonászással pattant fel a székéből, és a botját élvezettel lengetve pördült körbe, miközben közösülésre utaló mozdulatokat tett. A szolgálak forró vizet lötyyintettek a szárazjégre, így teremtetve mesterséges ködöt a pavilon környékén.

– Íme, ő Lalita! Érintetlen szűz! – fogott neki a reklámozásomnak Radzsú. – Hamarosan azé lesz, aki a legmagasabb összeget kínálja érte! Vessenek még egy pillantást Lalitára! – Büszkén keringett velem az ülő sejkek körül, míg végül elvezetett a pavilonhoz, ahol eltűntem a sűrű ködfelhőben.

– Kezdünk! – Radzsú elemében volt. – Ezer dinár! Ki lesz az első? Ki ad többet? Kétezer! Ki lesz a következő? Két és fél! Három! Három és fél! Ötezer! Bravó!

Ekkor hallottam meg először a bot kopogását és a jellegzetes, baljós röhögést, amitől kirázott a hideg. A tudatalattimból alattomos, csúszós kígyóként tekeredett elő a korábban hallott: „Csak nehogy ehhez kerüljön Lalita!” mondat. Hirtelen hányingerem lett, a szemem előtt sötét foltok jelentek meg. *Anyu! Anyukám! Vigyél el innen, könyörgök! Anyu!*, fohászkoztam kétségbeesetten.

Újabb számok röpködtek. Időközönként felhangzott az undok röhögés és a bot kísérteties kopogása. Kirázott a hideg. Az árverés remekül alakult, a kuncsaftok egymást túlkiabálva verték fel az árat.

– Tizennégyezer dinár! Tizennégy és fél! Ki ad többet? Tizenötezer! – rikoltzott izgatottan Radzsú. – Tizenötezer először! – A bot ritmust vert. – Tizenötezer másodszor! Tizenötezer... – Radzsú pillanatnyi hatásszünetet tartott. – Harmadszor! Eladva! – A bot kopogása felgyorsult, dübörgésre váltott.

Görcs állt az alhasamba, mintha egy fémdoronggal ütöttek volna meg. Ugyanebben a pillanatban felhangzott a vénség sátáni vihogása, aki utasította a szolgálait, hogy vigyenek elé. Az árverés keltette izgalom a tetőfokára hágott, és a sejkek buja örületben marakodni kezdtek egymással a legjobb szajhákért és az utolsó üveg whiskyért. Két hindu szolga lépett oda hozzám, és szemükben együttérzéssel szóltak, hogy menjek oda a borzalmas öreghez.

A félelemtől merev lábakkal botorkáltam elő a pavilonból. A sejkek irigy tekintetének kíséretében igyekeztem az árverés győztese felé. A vénség kéjes élvezettel elegy könyörtelenséggel meredt rám. Hosszú botjával irányította a szolgálakat, hogy ültessenek be a kocsiába. Vontatott léptekkel indultunk meg a parkoló felé.

Egyszerre mindenfelől súlyos bakancsok dobogása hangzott fel. A medence körüli területre egyenruhás férfiak törtek be.

- Rendőrség! Rendőrség! - ordították, ami nagy ijedtséget keltett az összegyűlteknél. Először a prostituáltakat kapták el, akiket már gyömöszöltek is be a járorkocsikba. Néhány vendég megragadta az utolsó szárazjeges zsákokat, és sűrű ködfüstöt előidézve, annak takarásában próbált meg maga is köddé válni. Káosz lett, egy darabig semmi nem látszott. Kiáltozást hallottam, és csobbanásokat, mert páran beestek a medencébe. Csak álltam tanácstalanul, amikor egyszerre éreztem, hogy valaki hirtelen a fejemre borít egy fekete textilt, és már lökdös is, hogy siessek.

Amikor feleszméltem, minden porcikám sajgott. Irgalmatlanul hasogatott a fejem, és szörnyen szomjas voltam. Az utóbbi órák eseményeire nem emlékeztem. Körülöttem csend volt, így először arra gondoltam, hogy az öregember valamelyik villájának a pincéjében lehetek. Ki sem mertem nyitni a szemem, mert attól féltem, hogy amit látni fogok, még a Radzsuféle mulató rémálmánál is borzasztóbb lesz.

Mozdulatlanul feküdtem, mintha a dermedtség megóvhatott volna attól a szenvedéstől, amelyben nemsokára részem lesz.

- Bibi! Bibi! - Azt hittem, anyukám hangja szólít meg álmomban.
- Bibi! Ébredj!

Rama volt az!

- Rama! Te vagy! Tényleg te? - tárult ki a szemem, és hitetlenkedve bámultam barátnőmre.

- Bibi! Micsoda szerencse, hogy megjöttek a rendőrök! - Rama megkönnyebbülten szorított magához.

- Hol vagyok? - Csak ekkor vettem észre, hogy fekete abaját viselek. - És miféle öltözet ez?

- Abu Badar házában vagy! Mégsem hozhattalak ide azokban a kihívó rongyokban! Alig tudtam eltüntetni a képedről a sminket!

Éreztem, hogy az abaja alatt még mindig viselem a Lalita-jelmezt.

- Mi volt ez a váratlan rajtaütés? - csodálkoztam. - Hiszen a rendőrök maguk is naponta eljárak Radzsuhoz.

- Azt hiszem, a rendőrfőnök adta ki az utasítást. Legalábbis ezt mondták azok a rendőrök, akik velem együtt bujkáltak a szemetes környékén a razzia előtt. A főnök jól a szájukba rágta a parancsot. Pontosan az árverés végén kellett beavatkozniuk. A rendőrfőnök így állt bosszút Radzsun. Valószínűleg valamilyen személyes elszámolás állhatott a háttérben. A főnök egyértelmű utasítást adott, hogy a rendőrök akkor lépjenek akcióba, amikor a pénz már Radzsuzsebében lesz. Azt is hallottam, hogy Lalitát egyenesen a parancsnoknak kell leszállítani. Kis idő múlva jöttem rá, hogy rólad van szó.

- Hát a vénember? Az is valami nagykutya lehetett.

- A kuvaitiaknak nem tesz keresztbe a rendőrség. Felteszem, az összes kuncsaft büntetlenül leléphetett, és azok is, akik elsőként távoztak a helyről, inkább a jó híréket féltették, mint hogy a rendőröktől rezeltek volna be.

- Akkor hogy tudtál elhozni onnan? Egyik oldalon ott volt a rendőrség, a másikon a vénember, aki úgy érezhette, hogy már megvett engem.

Az egész szörnyen komplikáltnak tűnt.

- Amikor rájöttem, hogy a rendőrfőnök tulajdonképpen rád vágyik, tudtam, hogy mindenkit meg kell előznom. Találtam a szemetesben egy kopott abaját, és a balhé kezdetekor rögtön téged kerestelek. Eleinte mindenki a meneküléssel foglalkozott, én viszont összefogtam Radzsuh egyik sofőrjével.

Rama híreitől a fejem még inkább hasogatott.

- Nem érzed jól magad? - kérdezte Rama.

- Mindenem fáj - panasztam el. - És borzasztóan szomjas vagyok.

A barátnőm hamarosan két tablettával és egy pohár vízzel tért vissza.

- Most pihenhetsz egy kicsit, de aztán szedd össze magad! Este eljön érted az asszonyod.

- Hát persze, a madame! Mit szólt, amikor egyszer csak nyomom veszett?

- Az egész család szörnyen aggódott érted. Amikor nem értél vissza időben, tudták, hogy történt veled valami. Hogy baleseted volt, vagy valami hasonló... Végigtelefonálták a kórházakat!

Leírhatatlanul szégyelltem magam, hogy így becsaptam a munkaadóimat. Hisz nem is voltak rosszak hozzám!

- És Bászma? Vele mi van? - Minden probléma ellenére nagyon is kötődtem ahhoz a kislányhoz, akit csecsemőkora óta gondoztam.

- Egyfolytában bőgött és hívogatott: „Bibi! Bibi!” Ezért a madame már másnap utasított, hogy kezdjelek el keresni.

- Akkor most mit mondjak nekik?

- Már ki is találtam neked egy mesét. Azt mondtam, hogy idejött dolgozni a nénikéd Indiából, te meg annyira örültél, hogy végre láthatsz valakit a családoból, hogy nála maradtál pár napig. Csak meg akartad tudni, mi újság van anyukáddal és a nővéreddel.

- És? Elhitték?

- Nem tudom, nem biztos... De nekik az a legfontosabb, hogy előkerültél. Végül is a madame férje a szponzorod, és egy szökött szolgáló csak gondot jelent a munkaadónak. A legfontosabb, hogy Bászma imád téged!

- Rama! Nagyon köszönök mindent! - Letöröltem a meghatottságtól kicsorduló könnyeket.

- A lényeg, hogy az a vénség nem kaparintott meg! Soha többet ne csinálj ilyen hülyeséget! Ne engedd, hogy szép szavakkal elcsábítsanak!

- Rama felállt. - Mennem kell. Vár a munka.

Egyedül maradtam a szobában, és elgondolkodhattam azon, hogy mi is történt az elmúlt héten. Még ekkor is rajtam volt Lalita fehér

harisnyája, miniszoknyája, fűzője. Úgy éreztem, egész korszakok választanak el azoktól az időktől, amikor utoljára Bászma gyerekszobájában ébredtem. Mintha hirtelen, néhány éjszaka alatt évtizedeket öregedtem volna.

Visszatértem hát a gazdáim lakásába, ahol vártak rám a napi kötelességek. A madame nem bízott többé bennem, és munkába menet mindennap kulcsra zárta a bejárati ajtót. Időnként felmerült bennem, hogy tűz esetén mi lenne velem és a kicsivel. A pénteki kimenőimet is megvonták. Csak akkor léphettem ki a lakásból, ha Bászma vigyáztam, és ilyenkor is velünk tartott valamelyik, esetleg mindkét szülő.

Hétvégenként a madame továbbra is férfiakat fogadott. Én, aki ekkor már sajnos bepillantást nyertem a kuvaiti éjszakai életbe, egészen más szemmel néztem a környező világra. Most már sokkal több dolog tűnt fel nekem. Időnként úgy éreztem, hogy léptenyomon prostituáltakba botlom. Az út szélén szűk farmerben, testhez tapadó felsőben, a tűző fénytől napernyőkkel védekező filippínó lányok sétálgattak. Arra vártak, hogy egyszer csak lefékez mellettük egy autó, melynek kuvaiti gazdája majd igénybe veszi a szolgáltatásaikat. A szupermarketekben a kihívó ruhákban virító kínai lányok vásárolgatást tettetve vadásztak kuncsaftokra. Ázsia legkülönbélebb országaiból származó nők grasszáltak, csípőjüket provokatívan riszálva, a férfiakkal tömött kávézók környékén. Még a teljes testtakarást, sőt arcot rejtő függönykét viselő kuvaiti hölgyek is, akiknek mindössze hosszú szempillákkal körülvett, kohllal kihúzott, hatalmas, fekete szemük villant elő – nos, ők is tüzes, csábító pillantásokkal lestek körül, és a telefonszámaikat osztogatták. Lányok, asszonyok, elvált és özvegy nők utaztak be Kuvaitvárosba csak azért, hogy csinos hindu fiatalembereket kerítsenek maguknak, de előfordult, hogy megelégedtek a rezidenciáikon dolgozó sofőrökkel is. Hallottam, amint a nők egymás között megtárgyalják, hogy már a nagyáruházak hosszú, húsos és vaskos kolbászfüzérei is szexuális asszociációkat ébresztenek bennük, és lánggra lobbantják érzékeiket. A kuvaiti férfiak és nők sokszor egyszerűen csak a kocsijukból kihajolva kötöttek egymással ismeretséget, majd együtt keresték fel

valamelyik, a lakóhelyüktől távol eső negyedek, hogy az ottani parkolóban vagy a homokkal borított, lakatlan vidéken leállított autókban szexeljenek. Ha kivitem a szemetet, nemegyszer láttam ritmusosan himbálódzó autókat az apartmanházunk mögött.

Úgy tűnt, hogy abban az országban, ahol a házasságon kívüli nemi kapcsolatért hároméves börtönt vagy száz botütést ítélték meg, szinte minden második nő prostituált. És ez nemcsak az utcán sétálgató nőkre, hanem az otthon ülő háziasszonyokra is vonatkozott.

V. FEJEZET

Dalaja

A szökésemkor megtapasztalt sokkoló jelenetek éjszakánként gyötrő rémálmok formájában tértek vissza. Különösen a folyton visszhangzó árverési számolás kínozta meg. Egyre magasabb és magasabb összegek repkedtek, amelyek kezdeti ritmustalan felbukkanása egy idő múlva a másodpercmutató járásának kattogásaként tért vissza, vagy pénzkötegek lezúdulásának zajára váltott. Ezek az elviselhetetlen hangok végül kidobtak az álomból – majd hosszú ideig csak feküdtem, és képtelen voltam újra elaludni. Ilyenkor Indiára, a borzasztóan hiányzó anyura, Anisára meg a gyermekkori vidám falusi játékaimra gondoltam.

Kuvaitban november elejétől március végéig tartott a kempingszezon, ami annyit jelentett, hogy teljes, többgenerációs nagycsaládok vonultak ki a sivatagba, és töltötték ott a hétvégéiket vagy a szabadnapjaikat. A madame édesapja mesélte, hogy a kuvaitiak elődei az Arab-félsziget sivatagos, félsivatagos szívéből érkeztek be az országba, és emiatt utódaik is erősen kötődtek a sivataghoz. Bár hihetetlenül fényűző, exkluzív villáik vannak, a valódi békét és pihenést a sivatagi égbolt alatt, a homokba vert sátrokban találják meg.

Táborokat létesítenek, amelyek nagysága és felszereltsége kifejezi a tulajdonosok gazdagságát. Az alapfelszereléshez tartoznak a következők: áramgenerátor, amelynek köszönhetően a tábor egész területét és a sátrakat megfelelően be tudják világítani, hatalmas vízestartályok, valamint néhány, különböző funkciót ellátó, kiegészítő sátor. Hisz nem hiányozhat a fürdőszoba, de a konyhasátor sem, ahol az élelmiszert, a tűzhelyet és a gázpalackokat tárolják; külön sátrakat használnak hálószobának, és kell lennie egy olyan nagy sátnak is, amelyben – mint egy nappaliban – együtt lehetnek a családtagok. Kívül a sátrak fehérek vagy bézs színűek, a belsejükben viszont a piros és a bordó szín uralkodik. Ezek a hordozható házak igényes kényelmi felszereltséggel rendelkeznek.

A padlót aranyornamentikájú szőnyegek borítják több rétegben. A sátor falainak mentén elhelyezett puha, piros ülőhelyeket a beduin hagyományban gyökerező, függőleges fekete-fehér sávokkal díszítik, amelyeken geometrikus minták vonulnak végig. A táborokban – akárcsak egész Kuvaitban – a bennszülött lakosságot sürgő-forgó szolgálhad látja el. Amikor a nyári, tikkasztó, ötven fokig is emelkedő hőmérséklet kissé megenyhül, a kuvaitiak a sivatagi pihenő jótéteményeit élvezik, amelyet stresszoldó terápiának, valamint a mindennapok kötelességeitől és problémáitól való menedéknek tartanak.

A madame édesapjának is volt egy ilyen sivatagi magántáborhelye, amelyet az egész család használhatott. Baba néha a horgásztúrák helyett a sivatagba vitt ki minket. Eleinte nem szerettem kijárni oda, mert a hely Radzsura és az üzletére emlékeztetett. Főleg, mivel Ramától megtudtam, hogy a rendőrségi razziát követően tulajdonképpen nem változott meg semmi. Radzsura nem került börtönbe, mert a sejkek támogatását élvezte, és velük még a rendőrfőnök sem dacolhatott.

Radzsura jól szervezett szolgáltatásai nagy népszerűségnek örvendtek, amelyekről a kuvaitiak nem szívesen mondtak volna le. Ezenkívül bármikor adódhatott újabb, árverésre bocsátható szüzlány is.

El kellett telnie némi időnek, mire a sivatagról nem az illegális éjszakai élet jutott az eszembe. Csak miután már sokszor láttam a gyermekeik hadával a táborhelyeiken időző, a gondtalan felüdülést élvező családokat, csak azután hittem el, hogy a sivatag a szolid családi szórakozás helyszíne is lehet, nem csupán a föld alatti partiké és a prostitúcióé.

Csandra kidobását követően a madame édesapjának házába új szolgáló érkezett, Dalaja, egy gyönyörű, a bollywoodi sztárokat idéző szépségű, huszonöt éves indiai lány. Dalaja feladata a főzés volt, és el kell ismerni, valódi mesterszakácsként űzte ezt a mesterséget. Már hosszabb ideje Kuvaitban dolgozott, és bármelyik helyi ingyencsapatot bravúros könnyedséggel készítette el. Mivel nagyon kedves, jószívű lány is volt, még a madame zord bátyja, Badar is megkedvelte, és vele nem ordibált úgy, mint a többi

szolgálóval. Örültem, hogy Dalaja csatlakozott a madame szüleinek személyzetéhez, mert így lett egy barátnóm, akivel a saját nyelvemen beszélhettem, és együtt emlegethettük Indiát. Ezenkívül Dalaja barátsága azért is fontos volt nekem, mert a szökésem miatt nem járhattam ki önállóan, így alig találkoztam honfitársaimmal.

Mivel a népes család kiszolgálása a sivatagi kempingben a teljes napunkat igénybe vette, csak késő éjszaka juthattunk egy kis szabadidőhöz. Az egész napos, friss levegőn való játék után Bászma úgy aludt éjszakánként, mint a tej; Dalaja pedig ilyenkor fejezte be a reggeltől estig tartó sütés-főzést, és leülhetett végre. A mosogatást, a takarítást, az ételek és italok felszolgálását a nagysátorban helyet foglaló család számára már más szolgálók végezték. Mi Dalajával tehát fogtuk étellel megrakott tálkáinkat, és a tábor egyik félreeső sarkában telepedtünk le, ahol a kései vacsorát követően nemegyszer hajnalig beszélgettünk.

Dalaja szegény családból származott, amelyben az indiai vélekedés szerint borzasztó csapás esett meg: a szülőknek hat kislányuk született. Közülük egyedül Dalajának lett munkája, tehát a szülők és az öt lánytestvér mindnyájan a barátnóm – teljes összegben nekik elküldött – fizetéséből éltek.

- De a családom legalább nem Rádzsasztánban^{26}_él! - Dalaja finom vonású arcán komor árnyék suhant át. - Ott biztosan egyikünk sem maradt volna életben! Én vagyok a legidősebb közülük, és jól emlékszem, mennyire kétségbeesett az apám, ahányszor csak hírül hozták neki, hogy megint kislánya született!

- Rádzsasztánban tényleg megölik a kislány babákat? - Az én vidékem messze feküdt ettől az államtól, és bár korábban hallottam erről a szokásról, nehezemre esett elhinni, hogy valóban létezhet ilyesmi.

- Bizony! Ráadásul borzalmas módszerekkel végeznek velük! - Mindig úgy éreztem, hogy a szörnyű dolgokról való beszéd cseppet sem illik a világszép és melegszívű Dalajához. - El sem tudod képzelni, hány módszert találtak ki, hogy végezzenek az ilyen apróságokkal!

Nem voltam biztos benne, hogy szeretnék-e erről többet is megtudni.

Különösen azért nem, mert ekkor is egy olyan félszigeten tartózkodtunk, ahol régebben hasonló szokás uralkodott. Abu Badar, öt lány büszke apukája említette egyszer, hogy az iszlám korszak előtt az arabok a kislányok születését nagy szerencsétlenségnek tartották. Sok törzsnél a balszerencse elhárítására és a szegény elleni védekezésként élve temették el az újszülött kislányokat.

- Az indiai falvakban például a csupaszs kis csecsemőt egy dobozba fektetik, és éjszakára földet szórnak rá - magyarázta Dalaja.

- A kicsik nem jutnak levegőhöz, és megfulladnak - aztán hajnalban kiássák, majd újra eltemetik őket.

- Hagyd abba, Dalaja! Ez iszonyatos!

- És ez még nem minden! Rengeteg módszer van még! Egy anya, aki a saját kezével ölte meg nyolc lányát közvetlenül a születésük után, bevallotta, hogy volt olyan, amelyiknek nedves rongyot nyomott az arcába, másokat pedig kén-hidrogén-oldattal mérgezett meg.

- Hogy tehet ilyen borzalmas dolgokat egy anya? - Eszembe jutott az én szerető anyukám, aki annyi nehéz munkát vállalt, hogy nekem és a nővéremnek enni tudjon adni. - Miért hord egy nő kilenc hónapig egy magzatot a szíve alatt, ha rögtön a világra jöttekor elteszi láb alól?

- Te talán nem ismered a régi indiai közmondásunkat? „Lányt nevelni olyan, mint a szomszéd fáját öntözni.” Nálunk az a szokás, hogy a lányok átkerülnek az apósék otthonába, ahol minden házimunkát nekik kell elvégezniük, és az ő feladatuk a férj szüleinek a gondozása is. Tehát a szülőknek egy lányból idős korukra nincs hasznuk. Ráadásul a lány hozományát is ki kell adniuk a jövődöbéli férjnek!

- Igen, ez tényleg nagy probléma... - sóhajtottam. Amikor még kijárhattam Kuvaitvárosba, láttam, hogyan örülnek indiai honfitársaim minden megvásárolt aranyholminak, miként dicsekszenek ezekkel - hiszen ezáltal jobb jövőt biztosíthatnak aányaiknak. Ilyenkor néha arra gondoltam, hogy mivel az én anyukám betegeskedik, magamnak kell összegyűjtenem azokat az eszközöket, amelyekre a házasságkötésemkor szükségem lesz. De

anyu gyógyíttatása olyan sokba került, hogy akkoriban még mindig annak a hitelnek a terhét nyögtük, amelyet a házunk visszavásárlására vettünk fel.

- Tudtad, hogy egy lány hozományáért az apja öt éven át dolgozik?

Ez egy többlányos apa számára maga a csőd! A vőlegénynek súlyos arany ékszereket, pénzt, teljesen felszerelt lakást kell ajándékozni. Időnként az ifjú pár szülei megegyeznek abban, hogy a hozomány egy részét az esküvő után törlesztik. De ha a fiatalasszony később nem tudja teljesíteni az ígéretet, szerinted mi vár rá? A halál! - Megremegtem e szó hallatán. A sivatagi szél felsüvöltött, mintha ezzel nyomatékosította volna az indiai nők sorsának keserű igazságát. - Biztosan magad is ismeresz ilyen eseteket. A lányt legtöbbször az anyósa öli meg, de olyan ügyesen, hogy a halált szerencsétlen kimenetelű balesetnek tekintik.

„Véletlenül” meggyullad a fiatalasszony szárijája... Vagy megfullad, mert „elfelejtették” elzárni a gázt.

- Igen, az én falumban is történt már hasonló... - Az egykori emléket a legmélyebb gondolataim egyik zugába számúztem, abban a reményben, hogy nem kísért a későbbiekben.

- Vízbe fulladt... - suttogtam, és újra megjelent előttem halott szomszédasszonyunk természetellenesen szürke, feszesre felpuffadt teste, amint kiemelik a folyóból. Különösen az arca volt ijesztő, mert a szeme helyén lyukak vöröslöttek - a szemgolyókat halak ették ki. - A család azt állította, hogy megcsúszott a parton, és beleesett a vízbe, de ezt senki nem hitte el. Azt pletykálták, hogy a saját férje meg az anyósa együtt lökték be a szerencsétlent. A férfi nem sokkal később újra megnősült, és egy nagy hozományú nőt vett el.

- Magad is láthatod, hogy megy ez nálunk... - Ha szomorú volt, Dalaja még törékenyebbnek tűnt. - A csecsemőgyilkos anyák úgy gondolják, hogy az eljövendő szenvedésektől mentik meg a gyermekeiket. A szegénységtől, az erőszaktól, a megaláztatástól... Más asszonyok a férjük vagy a férj rokonainak nyomására ölik meg a gyerekeiket. Egy kislány még akkor sem lehet biztonságban, ha nem végeztek vele közvetlenül a születése után. Az apák bármikor az életükre támadhatnak, ha úgy érzik, hogy nem tudják fizetni a

majdani esküvő költségeit. Mielőtt Kuvaitba jöttem volna, a szomszéd faluban egy három hónapos kislány holttestét találták meg rettenetes sérülésekkel.

Harapásnyomok voltak rajta, cigarettacsikk okozta égésnyomok, és kitekérték a nyakát...

Hideg borzongás futott végig rajtam. Nem tudom, hogy ennek Dalaja történetéhez vagy a sivatagi éjszakához volt-e köze, ahol a forró napokat igencsak hűvös éjszakák váltották.

- Indulnunk kell - mondtam.

Felkeltünk, átöleltük egymást, és aludni tértünk a szolgák részére kijelölt kis sátorba.

Másnap szokás szerint Bászma-ra vigyáztam. A kislány egyik kedvenc sivatagi tábori mulatsága a sárkányeregetés volt. Jó néhány ilyen szerkezetet vettek neki, csupa hatalmas és tarkabarka játékot. Bászma a kezébe fogta a hosszú zsineget, és kacagva vágta vele; időnként hátranézett a szinte mindig felhőtlen égen lengedező sárkányra. Ha elfáradt, engem kért meg, hogy reptessem én, ő pedig lecsücsült, és gyönyörködött a libegésében. Szerettem ezeket a pillanatokot, mert egy kis időre megfeledkezhettem arról, hogy szolgál vagyok, és újra önfeledten játszó kislánnyá válhattam. Hiszen az ég egyformán borul fölénk.

Egy alkalommal Bászma, aki boldogan figyelte óriási, mackó formájú, sárga sárkánya repülését, kiszaladt a táboron kívülre. Rákiáltottam, hogy nem szabad - de persze nem hallgatott rám. Csak futott, amerre látott, nem törődött a figyelmeztetésemmel.

- Nem állhatok meg! - kiáltotta hátra lihegve. - Ha megállok, leesik a maci!

Mire végül kimerülten lefékezett, már messze kerültünk a sátrainktól.

- Siessünk vissza! - kaptam el a karját. - Ha a mama észreveszi, hogy elcsavarogtunk, haragudni fog majd ránk!

Bászma húzatta magát és nyafogott, én meg felkaptam, hogy minél hamarabb visszaérjünk a táborba. Egyszerre kvadok fülsiketítő robaja hangzott fel. A közeli dűnéről néhány berregő jármű robogott felénk, amelyeket fiatal kuvaiti férfiak vezettek. A sivatagi kvadversenyek a kedvenc szabadidős szórakozási formák

közé tartoztak. A férfiak körbemotoroztak minket; a fordulásoknál felhőkben repült a homok.

Láttam edzőtermekben kigyúrt izmaikat, és lelki szemeim előtt máris feltűntek a medenceparti szexverseny jelenetei. Magamhoz öleltem a kislányt, és futva igyekeztem a táborunk felé.

A kvadok továbbra is körülöttünk dübörögtek, és egyre nagyobb zajt csapva vágták el utunkat. A rémült Bászma elbögte magát, és ijedtében elengedte a sárkányt. Ettől teljesen esztét vesztette: a könnyeket féktelen őrzöngés váltotta fel. Alig bírtam kézben tartani, de a távolban már feltűntek a sátraink, így megpróbáltam a lehető leghamarabb eljutni oda. Közben az egyik kuvaiti fickó mellénk kanyarodott, és odakiáltott:

- Hé, te! Mi a neved? Szép vagy! - A szertefröccsenő homok a szemembe vágódott. - Állj már meg! Beszéljünk! Minek rohansz úgy?

A Radzsunál szerzett tapasztalatok megtanítottak rá, hogy egyetlen pillantást sem szabad vetnem a férfira. Csakis arra összpontosítottam, hogy a gyerekekkel együtt bejussunk a tábor biztonságába. Egyszer csak egy felém rohanó alakra lettem figyelmes.

- Bibi! Bibi! Hová tűntél? - kiabálta Dalaja. - A madame őrzöng, mióta észrevette, hogy nem vagytok meg Bászmaival!

A gyorsabb mozgás érdekében Dalaja megemelte disdásáját, amely alól előtűntek formás lábai. A szél összekuszálta gesztenyeszínű fürtjeit, feszes melle a futás ritmusára hullámozott. Gyönyörű arca ragyogott.

Hallottam, hogy a kvad motorja felbődül, és nagy robajjal a szaladó nő felé lendül. A férfi hol jobbra, hol balra kanyarodott a járművével; érezhetően teljes mértékben uralta a gépet. Láttam, hogy végül elállja a kvaddal Dalaja útját, és váltanak néhány szót egymással.

Pár pillanat múlva már együtt tepertünk Dalajával a tábor felé.

Fejszál nyomban kikapta a kezemből Bászmat, a madame pedig pokoli jelenetet rendezett.

- Te meg hol mászkáltál ezzel a gyerekekkel? Hogy merészeltél elmenni engedély nélkül? - Öklével keményen megszorozta a fejemet.

Ez volt az első alkalom, hogy megütött. – Hát semmiből nem tanulsz? – Az ütései egyre durvábbak lettek. – Sehová nem mehetsz el egyedül! Érted vagy nem érted? – Nagy verést kaptam, a közelben álló családtagok pedig csak bámulták a jelenetet.

Ezután rám parancsolt, hogy menjek a konyhasátorba, és a többi szolgálóval együtt mosogassam el a használt edényeket. Már mindnyájan túl voltak az ebéden, így a sátorban tornyokban álltak a koszos tálak, tányérok. Nekifogtam Ramának segíteni, de negyedóra sem telt bele, és asszonyom hívatott, hogy foglalkozzam mégis inkább Bászmaival. Ebéd után a család rövid sziesztára vonult vissza, és senkinek nem volt kedve az önfejű kislányra vigyázni, aki egész idő alatt nyafogott, és mindenkit halálra fárasztott azzal, hogy feltétlenül keressék meg az elveszett sárkányát. Felkaptam Bászmat, ölebe vettem, és megígértem neki, hogy később megpróbáljuk előkeríteni a játékát. A kislány ugyan grimaszolt még egy kicsit, de annyira kifárasztotta az iménti intenzív játék és a rúgkapálás, hogy hamarosan elnyomta az álmom.

Még véget sem ért a délutáni szieszta, amikor a tábor kerítése fölött megláttam a mackósárkányt himbálózni fent a levegőben. Amikor odamentem, egy fiatal és elképesztően jóvágású férfit láttam meg, aki a kezében tartotta a sárkány zsinórját.

– Add ide, kérlek! – mondtam.

– Szólj Dalajának, hogy jöjjön ide! – A hangjáról ráismertem. Ő volt az a kuvaiti fiatalember, aki a kvadjával a legközelebb körözött hozzánk. – Csak neki adom vissza!

Tudtam, hogy szolgálóként nem állhatok le vitatkozni vele, meg amúgy is úgy forgatná ki a szavaimat, ahogy neki tetszik. Inkább gyorsan a barátnőm keresésére indultam, hogy vegye vissza ő Bászma kedvenc játékát. Reméltem, hogy a kislány ettől megnyugszik, és nem durcáskodik tovább. Szerettem volna minél hamarabb lezárni ezt az ügyet, még mielőtt a többiek felkelnek, és meglátják, hogy egy idegen férfival beszélek.

– Dalaja! Az a kuvaiti, akivel ma beszélte, meghozta Bászma sárkányát! – fordultam barátnőmhöz, aki már a vacsorára szánt zöldségeket szeletelte serényen. – De azt akarja, hogy te vedd át. Kérlek, menj, mert nem bírok a kicsivel!

Dalaja egy pillanat alatt átlátta a helyzetet; kezét mosott, megigazította a haját, és gyors léptekkel a kerítéshez sietett. Negyedóra múlva ért vissza, és nála volt a sárkány.

- Köszönöm! - Nagyon megörültem. - Ismered Bászmat! Ha egyszer a fejébe vesz valamit... - A barátnőm mintha nem is figyelt volna rám.

Ködös tekintettel nézett maga elé, látszott, hogy a gondolatai máshol járnak. - Dalaja! - kiáltottam rá, de nem reagált. - Dalaja! Hallasz engem? - Könnyedén megböktem.

- Tessék? - nézett rám réveteg pillantással.

- Veled meg mi van? Térj magadhoz!

- Tessék? Jó, jó... - Lélekben továbbra sem volt jelen.

Késő este, amikor mindenki a nagy sátorban vacsorázott, én szokás szerint arra készültem, hogy beszélgetni fogunk Dalajával. Csakhogy a barátnőmet sehol nem találtam. Benéztem az összes sátorba, de nyoma sem volt. Felmerült bennem, hogy az aznap megismert kuvaiti fiatalember esetleg szökésre beszélte rá. Ki tudja, talán az én érzékeny Dalajámat elvarázsolták a szép szavak, és hagyta, hogy egy idegen elcsalja? Felidéztem magamban mindazt a sötét titkot, amit a végtelen sivatag rejthet magában. Dalaja olyan gyönyörű, hogy biztosan óriási szenzációt keltene az összes titkos mulatóhelyen. Szépsége vetekedett az éjszakai klubban látott marokkói hastáncos lányéval. Csak remélni tudtam, hogy barátnőm nem olyan hiszékeny, amilyen én voltam!

Még egyszer bejártam az egész tábort. Ekkor láttam meg őket. A sátrak köré vert kerítés fölött bújtak össze, a telihold fénye kiemelte tökéletes sziluettjüket. Egymás felé forduló arcuk szinte összeért, összefonódott kézfejük pedig mintha egyé vált volna. Szélcsendes este volt, és a mindent betöltő csendben úgy éreztem, hogy ezek itt ketten egymásnak vannak teremtve. Mintha örökre így kellett volna maradniuk, ilyen mélyen egymásba és az érzelmeikbe merülten, mozdulatlanul a sivatagi égbolt alatt. Megrendülten álltam. Teljesen elvarázsolt a belőlük sugárzó mágikus harmónia.

Nem tudom, meddig tartott mindez. Talán pár percig, órákig, talán az örökkévalóságig. Végül a nő elhúzódott a kerítéstől, bár a férfi még utánanyúlt, és végigsimított a karcsú kézfejen. Dalaja

megfordult, és felém tartott, de a fiatalember még mindig mozdulatlanul, áhítattal követte tekintetével a lány tökéletes alakját.

Dalaja felém indult el ugyan, és el is ment mellettem – csak hogy nem vett észre. Könnyedén lépdelt, mintha az imént egy másik világból érkezett volna vissza. Zavarodottan, csendben követtem őt.

Amikor a szolgálók sátrába léptem, Dalaja tágra nyílt, álmodó szemmel feküdt az ágyon.

– Dalaja! Ki volt ez? Mesélj! – Fúrta a kíváncsiság az oldalamat, hogy ki nyűgözte le ennyire a barátnőmet.

– Omár... – Az érzéki, tökéletes rajzú ajkáról épp csak hallható sóhajként rebbant fel a férfi neve.

– Omár... – visszhangoztam.

– Omár... Ő olyan különleges! – lelkesedett Dalaja. – Láttad, milyen alakja van?

A pillanat varázsa, ami az imént magával ragadott, most elillant; aggódni kezdtem, hogy a barátnőmet ennyire rabul ejtette egy éppen csak megismert férfi vonzereje.

– Dalaja! Térj észhez! Hiszen csak ma ismerted meg! Mit tudsz róla egyáltalán? – Próbáltam az értelméhez szólni.

– Nem értesz semmit! – Azelőtt sosem fordult elő, hogy Dalaja megemelte volna a hangját. – Ezt érezni kell, nem tudni! Szerettél már valaha férfit? – Hallgattam, ezért Dalaja folytatta: – Na látod! Túl fiatal vagy ezekhez a dolgokhoz!

Eszembe jutott a Radzsú mulatójában töltött néhány nap. Azalatt annyit láttam, hogy úgy gondoltam, mégiscsak lehet saját véleményem ebben a témában.

– De ő kuvaiti! A kuvaitiakat csak egy dolog érdekli! – hadartam.

– Pont, hogy nem olyan! Nem mind olyanok! – győzködött buzgón Dalaja. – Most elmondom neked, mit történt egyszer a régi munkahelyemen, és magad is belátod majd, hogy igazam van. – Dalaja mesélni kezdett.

– A korábbi madameom kezdettől fogva ki nem állhatott. Amikor kicsit megtanultam arabul, kihallgattam, amint panaszkodik rám a barátnőjének, hogy nem képes megtűrni engem a háznál, mert túlságosan szép vagyok. Attól félt, hogy esetleg felkeltem a férje érdeklődését. Pedig az a férfi egy cseppet sem foglalkozott velem!

Mélyen vallásos ember volt, naponta ötször imádkozott, és péntekenként mecsetbe járt. Úgy bánt velem, mint a hűgával. Tényleg! Higgy nekem!

- győzködött szenvedélyesen Dalaja. - És mit tett a madame? Nem engedte meg, hogy a két év lejártával meghosszabbíttassa a vízumomat! Pedig rengeteget dolgoztam nekik, és három kisgyerekükre vigyáztam. Óriási házuk volt, és én mindent magam csináltam, főztem is, és sosem volt okuk panaszra. De a végén a madame nem engedte, hogy tovább dolgozzam! Miért? Mert olyan dologgal gyanúsította a férjét, amire az még csak nem is gondolt! Tehát nem az összes kuvaiti férfi gonosz és hazug! Néha az asszonyaik százszor rosszabbak náluk!

Ebben egyet kellett értenem Dalajával. Még mindig éreztem a fejemen asszonyom kemény ütlegeit. És milyen simán a férje szemébe hazudott, amikor az hamarabb ért haza a horgászatból! Épphogy bevettem az ágyat az öccse után, a madame máris a vágyódó feleséget színlelte!

- Ha a régi madameod ilyen féltékeny természetű volt, akkor nem értem, hogyan húztad ki náluk két évig - jegyeztem meg.

- A nő az elejétől fogva el akart küldeni. De a férje hallani sem akart erről. Ő ízig-vérig rendes ember volt, és tisztában volt azzal, hogy el kell tartanom a szüleimet meg az öt hűgomat. Úgy tartotta, hogy ha rendesen elvégzem a kötelességeimet, akkor nincs oka felmondani nekem. Különösen azért, mert a madame vádjai teljesen légből kapottak voltak! Megmondta a feleségének, hogy ha én elmegyek, nem vesz fel a helyemre új szolgálót. A kuvaiti nőkről pedig tudható, hogy milyenek... Inkább a szolgálókkal hadakoznak, csak ne kelljen valamit a saját kezükkel megcsinálniuk.

- Akkor hogyan vette rá a madameod a férjét, hogy a két év lejártával megváljon tőled?

- Na, az egy másik történet... Eldugta az útlevelemet, és azt mondta, csak akkor adja vissza, ha közvetlenül a repülőtérre indulok. Felfogtad? Még azt sem engedte volna, hogy Kuvaitban maradjak!

- Hát a férje? Nem vett védelmébe téged?

- Elege volt már az állandó zsémbelésből, a botrányokból és a gyanúsítgatásból. Különbözik pedig ledolgoztam a két évet, így végül is nem dobott ki a munkából, csak nem hosszabbította meg a szerződésemet. Ha jól érzékelttem, próbált megtartani, de a felesége akkor óriási patáliát csapott! Üvöltözött, hogy ezt nem éli túl... Még kórházba is került emiatt - szóval a férfi mindenbe beleegyezett, csak nyugta legyen végre. A legrosszabb, hogy nem írta alá a vízumtranszfert, mert a felesége makacsul hajtogatta, hogy el kell hagynom Kuvaitot, és vissza kell mennem Indiába. Ezért később, csak hogy újra munkába állhassak, kölcsönt kellett felvennem, hogy kifizethessem a közvetítőket... - Dalaja egy pillanatig eltűnődött, de aztán visszatért a mondanivalójához. - Tehát magad is beláthatod, hogy nem minden kuvaiti férfi vadászik ránk. Omár pedig... ő egyszerűen tökéletes! Azt mondta, hogy amióta meglátott, nem tud másra gondolni, csak rám! Nekem is rögtön megtetszett. Ahogy egyszer csak ott termett a sivatagban a kvadon: egy lenyűgöző, izmos, ragyogó, fekete szemű férfi, amint rám szegezi a tekintetét... Ó, Bibi, Bibi! - Megragadta a kezemet. - Azt hiszem, szerelmes vagyok! - Dalaja arca olyan fényben tündökölt, mintha az élete végre értelmet nyert volna.

Az én fejemben viszont továbbra is ott motoszkáltak a nemrég megtapasztalt mocskos élmények. Nemigen hittem abban, hogy Omár szándékai tisztességesek. Ám Dalaja olyan biztos volt az igazában, és annyira boldognak látszott, hogy nem akartam elrontani a jókedvét.

Legalábbis nem ezen a számára különleges napon.

A következő néhány napban, amit a madame családjának szolgálatában töltöttünk a sivatagban, Dalaja éjjelente titokban találkozgatott Omárral. A barátnőm egyetlen alkalommal sem hagyta el a tábor területét, és a szerelmesek a tábor kerítése felett összekapaszkodva, érzelmes beszélgetésekbe merülten töltötték az időt. Dalaja sugárzón, minden alkalommal lángolóbb szerelemmel tért vissza ezekről a randevúkról, és egyre biztosabb volt abban, hogy Omár az ő egyetlen és igaz szerelme.

- Tudod, én soha, senki iránt nem éreztem még ilyet - vallotta be nekem egyik hajnalban. - És én még soha... Érted... - Magához

ölelt, mintha vágyakozó teste már most egy másik személy szívverését vágná érezni. – Sokan akartak megkapni, de tudod, hogy megy ez Indiában. Egy lánynak szűznek kell lennie az esküvője napján. Láttam apám szenvedését, ahányszor csak újabb lánya született. Mégsem haragudott ránk soha. A világ minden kincséért sem csapnám be őt, és nem hoznék szégyent a fejére! – Dalaja olyan jó volt, mindig gondolt másokra is. – El is mondtam az elveimet Omárnak. És tudod, mit válaszolt rá? Hogy igazán, szívből örül neki, és így most még jobban szeret!

Akaratlanul is visszhangzott a fejemben a kuvaiti férfiak hangja, akik az árverésen egyre magasabbra srófolták az árat.

– Dalaja! Nagyon kérek, légy óvatos! – Nem tehettem mást, figyelmeztetnem kellett őt. – Hiszen alig néhányszor találkoztál csak ezzel az emberrel!

Barátnőm csalódottan eltolt magától.

– Többet nem beszélek erről veled! Ehhez te túl fiatal vagy! Ha egyszer majd igazából szerelmes leszel, akkor megtudod, mint jelent, ha mélyen, tökéletes elfogadással szeretsz egy férfit! Olyan szerelemmel, ami átjárja az egész tested, és nem hagy helyet semmiféle kételynek! Mit ér az élet a tiszta, feltétlen szerelem nélkül?

Ezzel hátat fordított nekem. A szavai letaglóztak. Törtem a fejem: vajon lesz-e bárki, akinek valaha is hinni tudok? Lehet, hogy Dalajának igaza van? Egyszerűen csak hunyjuk le a szemünket, és adjuk át magunkat minden kétség nélkül a szívünk szavának?

Másnap asszonyommal, babával és Bászmaival a sivatagi táborból visszautaztunk a városi apartmanba. Bászma harmadik születésnapját készültünk nagy húhóval megünnepelni. A madame egy szalonban varratott ruhát a lányának a jeles alkalomra. A ruhácska igazi szabászati műremek volt. Elefántcsontfehér szaténból, csipkéből és tüllből állították össze. A felső részét kézzel hímzett virágminták díszítették, a Bászma lábszárközepéig érő, dúsan ráncolt, többretegű aljra apró, finom kis selyemvirágokat öltöttek. Sok időbe telt, mire a madame a luxusboltok kínálatát áttúrva megtalálta a szoknyához illő harisnyanadrágocskát, amely fényes volt, a ruha színénél egy árnyalattal sötétebb gyöngyszínben tündöklött, és csodásan teljessé tette a kreációt.

Nekem ekkor már csak a Rama által a szökésem után odaadományozott használt, kopott ruháim voltak. Az összes holmim Radzsú lakásában maradt – de azok az öltözékek amúgy is olyan foszladozók és agyonmosottak voltak, hogy nemigen lehetett nyilvánosan megjelenni bennük. Mivel Bászma születésnapját egy exkluzív hotelben rendezték, a madame gondoskodott róla, hogy én is a körülményekhez méltón nézzek ki. Egy munkaruházati boltban csinos egyenruhát vásárolt nekem, ami sötétkék nadrágból és fehér szegélyű tunikából állt. Új cipőt is kaptam, mert a régi már teljesen szétesett.

Az ünnepség napján a madame elfuvarozta magával a leányát a szépségszalomba. Bászmanak hosszú, sűrű és rakoncátlan haja volt. Több mint egy órába telt, mire hajvasalóval és bőségesen locsolt kondicionálóval nagy nehezen megfésültem. Megragadtam az alkalmat, hogy nem kellett velük tartanom, ezért úgy döntöttem, teszek valamit a saját ápolt kinézetemért is. Mivel a lakásban egyedül voltam, megengedtem magamnak egy hosszabb fürdőt. Utána megmostam és befésültem a hajam, majd gondosan kivasaltam az egyenruhámat.

Amikor a madame délután hazaért a kicsivel, végigmért, aztán helyeslő pillantásban részesített.

Este segítettem Bászma felhúzni az új ruhát és cipőcskét. Csodásan festett a kislány. Csillogó hajfürtjei a végüknél lágy hullámot vetettek, a mesebeli ruhaköltemény pedig tökéletesen állt rajta. Feltűnt, hogy a pilláit szempillaspirállal húzták ki, arcocskáját bepúdereztek és rózsásra festették. A száját is kirúzsolták.

A szobába az estélyi ruhába öltözött madame lépett be Fejszállal.

– Készen van a mi királykisasszonyunk? – kérdezte. – Mindjárt indulunk!

Baba a gyerek mellé kuporodott, és homlokon csókolta a kicsit.

– Sok boldogságot kívánok születésnapod alkalmából! – Egy vörös bársonydobozt nyújtott oda neki. – Ez a tied! – Aztán segített kinyitni az ajándékot.

A dobozban egy arany ékszerkészlet kapott helyet. Bászma nyújtotta a kacsóját, a madame pedig felhúzta rá a kis karkötőt, majd egy jókora medállal ellátott láncot akasztott a nyakába.

- Hát a fülbevaló? - kérdezte. - Hagyjuk bent azt, amit most viselsz, vagy rakjunk be újat?

Kuvaitban szokás a kislányok fülét kilyukasztani. Időnként már az egy-két hetes újszülöttek fülébe is fülbevalót dugnak. Bászma nagyon szerette az első fülbevalóját, és sosem akart másik pár ékszert a fülébe rakni, pedig volt neki jó néhány. Mivel jól ismerte lánya csökönyösségét, a nyűg és a nyafogás elkerülése érdekében a madame inkább megkérdezte, mit választ.

- Nem tudom - felelte a kicsi.

- Dönts gyorsan, mert indulnunk kell! - sürgette az anyja.

Bászma szótlanul álldogált, ezért az anyja elkezdte kiszedegetni a fülecskékből az aranygömböket. - Akkor most betesszük az újakat - közölte.

- Nem, nem akarom. - A kislány grimaszolt.

- Rendben, akkor gyere már, mert időben oda kell érnünk a hotelbe.

Rengeteg vendég érkezik ma! - Az anyja megfogta a kislánya kezét.

- Azokat akarom! - rántotta ki magát Bászma, és a dobozban lévő csecsebecsére mutatott.

A madame megint a gyermek fölé hajolt.

- De ne vedd ki a régieket! - kiáltott rá határozottan a kislány. A madame idegesen tolta el a lányát.

- Bibi! Kezdj vele valamit! Nekem már nincs hozzá erőm! - intett oda engem, és kiment a szobából.

- Bibi! Öt perc múlva legyetek készen Bászmaival, mert indulunk!
- tette hozzá baba, és ő is távozott.

Bászma mogorván álldogált. Finoman a fehér toalettasztal tükre felé fordítottam.

- Bászma, *habibti!* - szólítottam meg gyengéden. - Meg kell néznünk, melyik pár fülbevaló illik a legjobban a csodás ruhácskádhoz. - Megemeltem az egyik ékszert. - Beletesszük ezt az egyik füledbe, és megnézzük, hogy tetszik vagy nem tetszik. Rendben? - Bászma aprót biccentett a fejével. - Most ki kell vennem a régit, mert másképp nem tudjuk meg, melyik a szebb. Benne vagy?
- A kislány hallgatott, ezért lassan kikapcsoltam a fülbevalóját. -

Nézd csak, az újnak éppolyan mintája van, mint a karperecednek. Nagyon szép lesz... – Igyekeztem egyfolytában szóval tartani. Bászma a saját báli ruhás tükörképét figyelte, és meg is feledkezett arról, mit csinálok. Sikerült beraknom az egyik új fülbevalót.

– De gyönyörű! Most a másik következik, és indulhatunk is az ünnepségre! Kíváncsi vagyok, milyen ajándékokat kapsz! – Bászma festett szájacskáját biggyesztette, és mókás képeket vágott. Nem is figyelt arra, hogy mit csinálok. – Készen vagyunk!

A kislányon már rajta volt a teljes ékszerszett, amikor a fekete abaját és a fején hidzsábot viselő madame újra előkerült. Elégedett pillantással mérte végig a kislányát.

– Indulás! Sietnünk kell! Nem várakoztathatjuk meg a vendégeket.

Még sosem jártam ilyen óriási és pompázatos szállodában. Csak ámultam a fényes márványpadló, a míves vonalú lépcsők, a kristálycsillárok, az aranyozott keretű, hatalmas tükrök és a káprázatosan elegáns bútorok láttán. Az impozáns hallon átvágva érkezünk meg a lefoglalt terembe, ahol nagy létszámú női személyzet várta asszonyom utasításait. A fogadást kizárólag nők számára tartották, akik egymás társaságában levethették az abaját és a hidzsábot, így szabadon megtekinthették egymás ruhakölteményeit. A teremben a pincérnőkön kívül animátor lányok is jelen voltak, a madame velük beszélte át az ünnepség részleteit.

Hamarosan szállingózni kezdtek a vendégek. Kislányos anyukák jöttek. A gyerekek báli ruhában, rengeteg arannyal feldíszítetten érkeztek. Az elragadtatott madame jókedvűen köszöntötte iskolai és egyetemi ismerőseit, valamint a család nőtagjait. Nem mindenki érkezett gyerekekkel: megjelentek a madame hajadon barátnői is, hogy együtt ünnepeljék vele ezt a fontos napot. Asszonyom a saját vendégeivel foglalkozott, mi, szolgálók a gyerekekre vigyáztunk. Általános, örömteli hangulat lengte be a termet. A szolgálókkal is madarat lehetett volna fogatni, hisz ők is találkozhattak honfitársaikkal, akikkel anyanyelvükön fecseghettek egy kicsit. Vártam, mikor jelenik meg a madame édesanyja, mert reméltem, hogy láthatom Daláját. Ha az idős asszony kilépett otthonról, azt

mindig valamelyik szolgáló kíséretében tette. Kíváncsi voltam, hogy alakult Dalaja kapcsolata Omárral.

Az én feladatomban volt a terem sarkába tolt jókora asztalra rárakosgatni a színes papírokba csomagolt ajándékokat. Bászma ezeken kívül ékszerdobozkákat rejtő, csillogó kis díszzacskókat is kapott. Ezeket haladéktalanul továbbítottam a madamenak. Vidám zene szólt, az animátorok rengeteg léggömböt fújtak fel. A kislányok kacagva és visítózva próbálták megszerezni ezeket; rakott, bő szoknyácskáik felhőiben lelkesen száguldoztak a lufik nyomában. A rájuk felügyelő szolgálók minden szabad pillanatot megragadtak, hogy legalább egy-két szót válthassanak egymással. A többségük sosem léphetett ki egyedül a házból, és csakis ilyen alkalmakkor beszélgethettek egy kicsit ismerősökkel.

Az ajtóban megpillantottam Bászma nagymamáját és mögötte az ajándékokkal megpakolt Daláját. A barátnőm a szokásosnál is szebb volt. Mintha valamiféle ragyogás vette volna körül, amelynek titkát egyedül ő ismerhette. Intettem neki, de nem tudtam odamenni hozzá, mert Bászmaival kellett foglalkoznom. A madame nővérei szintén megérkeztek, ezért Dalájának is égett a keze alatt a munka – ki kellett bújtatnia a hölgyeket az abajából és a hidzsábból, majd takarosán összehajtogatni a ruhákat.

A következő belépő azonnal magára vonta az egybegyűltek figyelmét.

A madame barátnői kíséretében sietett is köszönteni őt, és együtt kísérték a vendéget a központi asztalhoz. A jövevény csinos fiatal nő volt fehér, rendkívül elegáns, klasszikus szabású kosztümben, feltűzött, lágy hajfürtökkel. A fejét magasra emelte, és csak úgy sugárzott belőle a méltóság – az összegyűlt hölgyek tisztelettel fordultak felé.

– A hercegnő! A hercegnő! – hallottam meg izgatott suttogásukat.

A madame jelt adott, hogy vezessem oda Bászmat. Kézen fogtam a kislányt, és odasétáltunk az édesanyjához és különleges vendégéhez. A hercegnő kedves mosollyal köszöntötte Bászmat, és egy ajándékot tartalmazó kistáskát nyújtott át neki. Olyan nemesség és egyúttal olyan kedvesség áradt a lényéből, hogy az általában zabolátlan Bászma is megszelídült a jelenlétében. A madame szólt a

lánykának, hogy köszönje meg, amit kapott, majd utasított, hogy vigyem be a gyerekek közé a kicsit, és mondjam meg a személyzetnek, hogy kezdhetik a programot.

A filippínó pincéernők hideg italokat hordtak körbe, az animátorok felhangosították a zenét, majd székeket rendeztek egymásnak háttal két sorba. A kislányok ezeket futották körbe, majd, amikor elhallgatott a muzsika, igyekeztek helyet találni maguknak. Mivel a futkározó résztvevőknél eggyel kevesebb széket helyeztek ki, mindig volt olyan, akinek nem jutott ülőhely. A lányok vidám ritmusokra száguldoztak, és amikor az egyik filippínó lány lekapcsolta egy pillanatra a dallamot, visítva vetették magukat a szabad helyekre. Az anyák és a szolgálók biztatták őket, így a termet kiáltozás és a nevetés töltötte be. A vesztesek arcán időnként könny csordult végig – ilyenkor a személyzet sietett a vigasszal, és színes pántlikás léggömböt nyomott a szomorkodó markába.

Mivel a gyerekeket lefoglalta a játék, az anyákat meg a szurkolás vagy a társalgás, megragadtam az alkalmat, hogy odalopakodjam Dalajához, aki csak úgy árasztotta magából a boldogságot.

- Mi újság veled? – kérdeztem. – Találkoztok még Omárral? – Elragadtatott arccal fordult felém, és mutatta kézfejét, melynek egyik ujján aprócska gyűrű csillogott. – Tőle kaptad ajándékba? – faggattam.

- Omár megkérte a kezem – súgta Dalaja, és minden szót olyan áhítattal ejtett ki a száján, mintha legalábbis a legértékesebb gyémántot őrizte volna. Egyszerűen nem hittem a fülemnek. – Ez szerelem első látásra – folytatta. Olyan belső nyugalom áradt belőle, mintha másképp nem is történhetett volna. – Nemsokára összeházasodunk.

- De hisz ez olyan... – nyögtem ki –, olyan valóságos!

- Hát az mennyire valószínű, hogy te, egy szegény indiai család gyermeke egy ötcsillagos hotel márvánnyal borított falú termében üldögélsz egy vérbeli kuvaiti hercegnő közvetlen közelében? – A madame felé kaptam a fejem, aki barátnői társaságában lelkesen tereferált a hercegnővel. Dalaja is arrafelé lesett. – Ugye? Az életben bármi megtörténhet. Nem szabad korlátot szabni az álmainknak. A sors által eléink sodort rendkívüli események száma végtelen –

közölte olyan hangnemben, mintha a legnagyobb titkot súgná meg nekem. – Csak hagyni kell beteljesülni a sorsot... Omár most már az én Omárom... Mindörökre... – Ellágyultan végigsimított a gyűrűjén. Érzelmek oly erősek voltak, hogy még rám is átsugárzottak. Úgy tűnt, mintha Dalaját valami számomra ismeretlen erő ölelné körül, amely felfoghatatlan módon képes csodát tenni. – Hiszen léteznek itt is vegyes házasságok – érvelt nyomatékkal. – Előfordul, hogy a kuvaitiak hindu vagy filippínó lányokat vesznek el... – El kellett ismernem, hogy igaza van. Habár nem esett meg gyakran, de már én is láttam ilyen párokat és a gyerekeiket. – És mi szeretjük egymást. – Dalaja számára ez a rövid mondat mindent tromfolt.

Nem tudtam, mit mondhatnék erre. Hiszen nem ítélt meg a világot csakis a saját rossz tapasztalataim alapján.

– Honnan ismeri a madame a hercegnőt? – váltottam témát.

– Együtt jártak egyetemre. Rama azt mondta, hogy a hercegnő kétszer is járt a madame szüleinek a házában.

Ekkor észrevettem, hogy asszonyom jelzi, szükség van rám. Odaléptem az asztalához, ő pedig a következő utasításokat adta:

– Amíg vége nem lesz a gyerekek játéknak, maradj Bászma közelében. Utána vidd ki a teremből, mert a játékot az ünnepelt tortás bevonulása fogja követni. Megjehet, ha csak az idegen animátorok lesznek körülötte.

Az utolsó versenyt Bászma nyerte meg. Büszkén vette át a filippínó lányok által behozott díjat. Ezután az animátorlány szerette volna kézen fogni Bászmát, de a kislány ezt nem hagyta. Odaléptem hozzájuk, és Bászma fülébe súgtam:

– Gyere velem, kint egy nagy torta van! Megnézzük, hogy tetszik-e neked.

A kislány ezután már szófogadóan jött át velem és a mősorszámot lebonyolító lánnyal a terem melletti helyiségbe. Itt egy csodálatos jármű várt minket: egy rózsaszín, bársonnyal bélelt, virágfüzerekkel ékesített kis hintó. Bászma felvisített örömeiben. Segítettem neki fellépni a bakra. Gondom volt rá, hogy bő ruhafodrait is szépen eligazítsam a fenséges ülésen. Ezután a filippínó lányok egy asztalkát raktak be a hintó padlójára: erre került a rengeteg rétegből összeállított, emeletes, cukorvirágokkal díszített

krémtorta, amely színvilágában csodásan illett a kislány ruhájához. Mivel hozzászokott a kiszolgáláshoz, Bászma remekül érezte magát. Apró kezecskéjével irányította a lányokat, hová helyezték a születésnap süteményt. A torta tetején a gyertyákon kívül még három kis tűzijáték is helyet kapott – ezeket az animátor ekkor gyújtotta meg. Szikraeső lövellt a magasba, és körülöttünk is apró, hideg csillagszórószikrák villogtak.

- Bibi! – sikoltott fel ijedten a kislány.

- Itt vagyok! Itt vagyok! Ne félj! – bátorítottam, és szorosan fogtam a kezét.

- Ugye, nem hagyysz itt? – kérlelt Bászma.

- Nem, egész idő alatt melletted leszek – nyugtattam meg.

- Minden rendben? – fordult hozzám a személyzet egyik tagja. – Kezdhetjük?

- Hogyne – feleltem.

A két filippínó lány a hintót húzta, én pedig ott ügettem mellettük, hogy Bászma egy pillanatra se tévesszen szem elől. Felhangzott a *Happy Birthday*, kitérték a nagyterem ajtaját, ahol már izgatottan váraakoztak a vendégek. Leoltották a fényeket, és Bászma nyugtalanul lesett felém, velem vagyok-e. A küszöbön átlépve színes reflektorfény vágódott a hintóra. Meglepett kiáltások hangzottak fel, azután mindenki önfeledten dalolta a *Happy Birthday*. Ezután arabul csendült fel a szülinapi dal, a *Szana helva*. Miután a tűzijáték kialudt, felkapcsolták a villanyt, és Bászma elfújta három szülinapi gyertyáját a tortán. Az egybegyűltek hangosan éljeneztek, majd az ünnepelthez odalépett az édesanyja és a hercegnő. A madame hatalmas pusztit nyomott a lánya arcára, a hercegnő pedig gratulált. Közben Bászma barátnői körülvették, majd megrohmozták a hintót. A filippínó lányok fürgén lekapták a tortát, és hagyták, hogy a kicsik megszállják a járművet. A hintón hamarosan rajokban lógtak a bősöknyás kislányok, akik mind Bászma ülése köré gyűltek. Mindegyikük királylánynak szerette volna érezni magát egy pillanatra.

Az ételt a büféasztalnál szolgálták fel. A hölgyek sorban járultak a párálló fogásokhoz. Bőségesen felrakodtak a finom ételekből, és csevegvé tértek vissza asztalukhoz. A kislányok is mind többen

megéheztek, ezért a szolgálók az ő tálkáikat is megtöltötték. Hogy folt ne kerüljön a csinos ruháscskákra, néhány anya arra utasította a szolgálóját, hogy adogassa a gyermek szájába a falatokat. A szolgálók nem ettek.

Én a lelkesedő Bászmat felügyeltem, aki a hintón és annak környékén bolondozott a társaival. A lányok fogócskáztak, felkapaszkodtak a lépcsőn, letelepedtek a puha ülésekre, és egymás kezéből kapkodták ki az animátortól kapott játék koronát. A gyerekek felett örökös szolgálók éber tekintettel vigyáztak, és időnként gyümölcslevet nyújtottak a szomjazóknak. Végül a vad játékban kimerült apróságok a büfé felé vették az irányt.

A madame szólt, hogy vigyem hozzá Bászmat, mert a hercegnő távozni készül. Ő hagyta el elsőként az ünnepséget. Kézen fogtam a kislányt, és a madame-mal együtt kísértük ki a terem ajtaján a hölgyet.

A hercegnő még egyszer sok boldogságot kívánt Bászmanak, megszorította a madame kezét, majd arcán jóindulatú mosollyal távozott. Észrevettem, hogy gyönyörű kosztümjére nem húzott abaját, és a haját sem takarta el hidzsábbal.

Hamarosan a szülinapi buli többi résztvevője is szedelőzködni kezdett. Minden kislány apró ajándékot vehetett át a madametól. Nagy zaj támadt, mert az összes nő igencsak lelkesen köszönte meg asszonyomnak a jól sikerült ünnepséget. Fél órával később a teremben már csak a madame édesanyja, a nővérei és két középiskolás barátnője maradt. Egyikük a lányával érkezett, aki sokat játszott Bászmaival. A másik még hajadon lehetett, mert az ujján nem viselt karikagyűrűt.

Dalajával nagy zsákokba rakodtuk az ajándékokat. Némelyik csomag óriási méretű volt, és olyan sok volt belőlük, hogy alig bírtuk összeszedni valamennyit. Asszonyom sürgetni kezdett. Azt mondta, mindjárt megjön a férje, aki majd hazavisz minket. A madame bátyjának is fel kellett volna bukkannia, hogy hazaszállítsa az édesanyját. Mivel férfiak érkezését várták, a hölgyek abaját öltötték, és a fejükre hidzsáb került.

Miközben az ajándékokat pakoltuk, megragadtam az alkalmat, hogy feltegyek néhány kérdést a barátnőmnek, amelyek miatt egész

este nyugtalanzkodtam.

- Dalaja... Biztos vagy benne, hogy Omár igazat mond? Vagyis... hiszel neki?

Dalaja egyetlen szóval felelt:

- Igen.

Megértettem, hogy e rövid válaszban benne van Dalajának a szerelem hatalmába vetett minden bizalma, vágya, határtalan odaadása és hite.

- Bibi! Bibi! - harsant fel asszonyom hangja. - Hordd ki az ajándékokat az autóhoz!

Megmarkoltam a legközelebbi zsákot, de az olyan nehéz volt, hogy nem tudtam felemelni.

- Dalaja! Segíts! - kértem a barátnőmet.

- Nem! - A madame bátyja már a teremben volt. - Bibi, ezt egyedül kell megoldanod! Dalaja! Fogd anyám holmiját, és indulás! - Badar beszéd közben a húga hajadon barátnője felé sandított.

Látva a zsákokkal folytatott erőlködésemet, a személyzet tagjai segítettek kicipelni az ajándékokat az autóhoz. Hamarosan megtelt a csomagtartó, és a kocsı belsejébe is annyi holmit zsúfoltak, hogy Bászmát ölbé kellett vennem ahhoz, hogy beférjünk. A kicsi lelkesen hadonászott a karomban, miközben az apjának ecsetelte a születésnap eseményeit.

- Igazi hintón utaztam! A torta szikrázott! És versenyt is nyertem! És egy igazi hercegnő gratulált nekem! - A rengeteg élmény hatására folyamatosan csacsogott.

Fejszál mosolygott. Időnként kérdezett valamit, és szemmel láthatóan boldog volt, hogy ilyen remekül sikerült a kislánya ünnepe.

Mivel Bászma visítózott izgalmában, hogy milyen ajándékokat kaphatott, baba azonnal a gyerekszobába hordatta be azokat.

A madame be sem lépett már oda. Közölte, hogy fáj a feje.

- Nézd át Bibivel az ajándékokat! - mondta a lányának, és eltűnt a szobája ajtaja mögött.

Bászma rávetette magát a színes dobozokra.

- Bibi! Ezt bontsd ki! Meg ezt is! És most azt a nagyot! - Pár perc múlva a szobát elborították a széthajigált dobozok, a csillogó

csomagolópapírok és a tengernyi játék. Az ajándékok többségét a különféle alkalmi öltözékeket viselő babák, valamint különböző játékkészletek tették ki: egy egész bolt pulttal, pénztárgéppel, árukkal és játékpénzzel; konyha, amelyből nem hiányoztak a fazekak, lábasok, tálak, tányérok és evőeszközök; orvosi táskaszettoszakkal, fecskendővel, fehér köpennyel; fodrász- és szabókellékek. A játékok között akadt néhány csecsemőbaba is, a hozzájuk tartozó babaápolási felszereléssel. Érkeztek kávékészletek kannákkal és csészékkel. Továbbá három babakocsi. Bászma extázisban ragadta meg a színes tárgyakat: egy pillanatig tartotta csak a kezében ezeket, aztán máris félredobta, és nyúlt a következőért. Ott ült habosan szétterülő, hatalmas szoknyájában, és körülötte egyre nőtt a játékhalm. Olyan sok ajándék volt, hogy némelyiket megérinteni sem maradt idő. A következő óriási csomagból egy gyönyörű, háromszintes babakádat hámoztam elő, amelynek szépségétől elakadt a lélegzetem. A ház összes falát textiltapéta burkolta, a padlóra apró szőnyeget terítettek. Az első szinten volt a nappali, ettől egy fallal elválasztva az étkező. A bútorok fából készültek, a kanapét és a foteleket mintás anyaggal kárpitozták. A plafonról csillár lógott le, a falakra képecskéket függesztettek, a kandalló előtt pedig egy apuka ült a kislányával. Az asztalon váza állt, benne virágcsokor. Az étkező melletti konyhát hihetetlen aprólékossággal szerelték fel. Az ilyen helyiségben elvárható konyhai felszereléseken túl állt benne egy apró madárkalitka is, benne kismadárral; a ház asszonyának lábához pedig kiscica dörgölözött. A nappaliból csigalépcső vezetett fel az emeletre. Tekintetem bejárta a szobákat – egyszerűen nem tudtam elszakadni a míves játéktól. Egyre újabb részleteket fedeztem fel. A finoman faragott lábú asztalkákon olvasólámpák álltak; a hálósobákban szekretereket helyeztek el, aranycsapocskák ragyogtak a fürdőszobákban... És volt egy hófehér gyerekszoba is csodaszép, faragott kiságygal, öltözőasztallal és vastag szőnyeggel.

- Bászma! Ezt nézd meg, milyen gyönyörű ajándékot kaptál! - kiáltottam fel.

A kislány vetett ugyan egy pillantást a házra, de cseppet sem nyűgözte le. Valószínűleg azért, mert a saját szobája egy

hajszálnyival sem volt csúnyább, mint a babaházban látható gyerekszoba. Sőt, talán még szebb is volt annál.

- Bibi! Bibi! Van ott még az a naaagy doboz! Most azt bontsd ki! - mutatott rá az ajtónál lerakott óriási csomagra.

A jókora kartondobozból egy lila üléses, rózsaszín kisautó, egy kabrió került elő.

- Autó! - rikkantott fel örömeiben a kicsi.

Felpattant, és belevetette magát a kocsiba. Csinos ruhájában nagyon jól mutatott a nyitott járműben. Mintha kimondottan neki készítették volna.

- Indulás! Indulás! - adta ki az utasítást, miközben a kormányt tekergette. - Bibi! Gyere ide! Gyere ide gyorsan! Bibi! Tolj meg!

Utazunk! - kiáltotta türelmetlenül.

A játékokkal és szétdobált dobozokkal telezsúfolt szobában nem maradt túl sok hely, de elkezdtem előre-hátra tologatni a kabriót, hogy teljesítem Bászma parancsát. A kislány lelkesen nyomkodta a dudát, és kapcsolgatta a különféle, villogó gombokat.

- Az enyém a legújabb modell! - hirdette ki meggyőződéssel. - Az enyém a legújabb modell! Mindenkinek elmondom, hogy az enyém a legújabb modell - ismételte.

A kuvaiti nők gyakran váltogatták az autókat, szívesen dicsekedtek új szerzeményeikkel. Valószínűleg Bászma is sokszor hallotta, hogy erről beszélgetnek, és most a felnőttek kifejezéseit szajkózta. Aznap este annyit tologattam a kabrióban, hogy megfájdult a karom. Éjszaka lett, mire a holtfáradt ünnepeletet végre ágyba lehetett dugni.

Nekem még rengeteg munkám maradt. Halkan, hogy föl ne ébresszem a kislányt, összeszedtem a dobozokat, a kartonpapírokat, egyéb csomagolóanyagokat, és kihordtam ezeket a szobából. Bászmanak sok helyre lesz szüksége, hogy játszani tudjon, ha felébred. Némely játékot ki sem bontottunk teljesen. Ha Bászma látta, hogy megint egy újabb baba, játék csecsemő vagy konyhakészlet tűnik elő, bosszúsan biggyesztette ajkait, és ujjacskájával a következő csomagra mutatott - ami esetleg valami érdekesebbet rejthetett. Eszembe jutott, mekkora örömet szerezne egy ilyen játékhalom az indiai kislányoknak. Három falu kislányait

meg lehetett volna örvendeztetni ennyivel. Már ha találnánk ott egyáltalán lányokat. Ahogy Dalaja mondta, hazánkban vannak olyan falvak, ahol a csecsemőgyilkosságok miatt egyáltalán nem is élnek kislányok. Rakosgattam egymásra a vadonatúj játékdobozokat, és arra gondoltam, milyen lesz majd az én lányom sorsa egyszer.

Végül óvatosan a helyére toltam a méternél is magasabb, különlegesen igényes babakázat. Miközben nézegettem, lelki szemeim előtt megjelent a sár, amelybe a holminkat hajigálták sivár indiai otthonunkból. Újra bőrömmön éreztem a falusi bíró szobájának spártai hűvösét. Megszemléltem a babakáz lakóinak figuráit. Kezembe vettem az apró, szépséges ruhába bújtatott babát, és eleinte félénken, majd egyre merészebben ide-oda rakosgattam a babakáz különböző szintjeire és helyiségeibe. Másik kezembe fogtam az apa- és az anyafigurákat, és mindenféle családi helyzetbe rendeztettem őket a csinos szobabelsőkben. A játék hajnalig teljesen elbűvölt. Képzeletben a lépcsőkön szaladgáltam, játszottam a cicával a szobámban, és a szüleimmel csacsogtam a nappaliban. Már nem voltam szolgálga.

A következő hónapokban folytatódott a kempingszezon, és a madame családjával közösen többször is kitelepültünk a sivatagba. Dalaja mindvégig titokban találkozgatott Omárral.

- Mikor lesz hát az esküvő? - kérdeztem meg tőle, amikor az egyik éjszakai randevúról tért vissza.

- Próbálja megpuhítani a családját - magyarázta Dalaja átéléssel.

- Megbeszéltük, hogy ez nem lesz könnyű. De Omár megígérte, hogy akár a családja beleegyezése nélkül is elvesz.

- Akkor mire vártok?

- Omár szeretné, ha a család mégiscsak áldását adná. Végül is velük fogunk itt élni. És a gyerekeink...

- Hát már ehhez is hozzáfogtatok? Mi a...

- Mit képzelsz? - kiáltott rám felháborodottan Dalaja. - Hiszen ismered az elveimet!

Nagyra értékeltem a szabályokat, amelyek szerint Dalaja élt. Így legalább nem lép váratlanul csapdába. Úgy döntöttem, hogy én is így fogok tenni.

- És bemutatott már a családjának?

- Nem... - Dalaja a homlokát ráncolta. - Eddig még nem... Az édesanyja még nem áll készen. De végül biztosan elfogadja a helyzetet. - A barátnőm arcára visszatért a szokásos, üdvözült bizalom. - Végül is az elsőszülött fiáról van szó. Nyilván azt szeretné, ha boldog lenne.

De vajon úgy gondolja-e, hogy a fiát egy indiai szolgálóval kötött házasság teszi majd boldoggá?, visszhangzott a fejemben.

Dalaja, mintha csak olvasott volna a gondolataimban, gyorsan folytatta:

- Hát a szerelem? Az igaz szerelem legyőz minden akadályt! Annak semmi nem állhat az útjába! Ezért harcolni kell érte! A végsőkig! Ha lemondunk a szerelemtől, az életünk értelmét tagadjuk meg!

Úgy éreztem, Dalaja szavai megint helyre billentik a világképeimet.

- Hiszen magad is tudod, milyenek a kuvaiti nők! - folytatta meggyőződéssel Dalaja. - Nemegyszer hallottam, hogy a fő beszédtemájuk: milyen módszerekkel vegyék rá a férjüket újabb kiadásokra! Minden évben új autó kell nekik, külföldi utazások! És azok a drága ékszerek! Meg a ruhák! Egyre újabb követelésekkel állnak elő.

Mindegyiknek van legalább egy szolgálója. Ezek lennének az eszményi feleségek? Dönts el magad! - Én persze nem mondhattam el asszonyomról, hogy ideális feleség lett volna. - Nekem viszont nincs szükségem semmire! Semmire a világon! - Arra gondoltam, hogy egyszer én is szeretnék majd valakit ilyen erősen szeretni. - Hát azt tudtad, hogy Badar is nősülni készül? - folytatta Dalaja látszólag értelmetlenül. - A nővére barátnőjét fogja elvenni... Emlékszel rá? Ott volt Bászma születésnapján. Badar akkor látta először, egy pár percre. Szerinted van ennek bármi értelme? Tervezheti valaki az életét egy teljesen idegen emberrel?

Dalaja olyan kérdéseket vetett fel, amelyek akkoriban túl felnőttesnek tündek nekem. Csak egy kislánynak éreztem magam, akinek egyetlen vágya, hogy a babaházával játszhasson.

Másnap Badar már kora reggeltől a szolgálókat ugráltatta. Meghívta néhány barátját délutánra, akik a solymászat

szenvedélyének hódoltak. Alaposan ki kellett takarítani és feldíszíteni a kizárólag a férfiak használatában lévő sátrat, elkészíteni az egészben sült bárányból és rizsből álló gazdag lakomát, gondosan elmosogatni az összes edényt, amelyeket a sivatagban a legnagyobb elővigyázatosság mellett is folyton belepett az apró szemű por. Dalájának rengeteg dolga volt a konyhában, Rama próbált segíteni neki, de Badar még mindig nem volt elégedett a vendégek sátrával, és ráordított, hogy még egyszer essen neki a takarításnak és a rendezgetésnek. Én főleg Bászma-ra vigyáztam, aki a családi sátorban játszott. A madame ezúttal nem jött ki velünk a sivatagba. Azt mondta, nem érzi jól magát. Sejtettem, miért akart egyedül maradni otthon.

Kettesben üldögéltünk a szőnyegen Bászma-val, amikor belépett a sátorba a madame édesapja.

- Bibi! Főzz teát! - mondta Abu Badar.

Vittem neki egy csészével az illatos italból. Szomjasan kortyolt bele.

Játszott egy darabig a kislánnyal, azután mesélni kezdett. Mindig szerettem hallgatni.

- Ma megnézheted, hogyan vadásznak sólymokkal - fordult az unokájához. - A sólymok... Gyönyörű, büszke madarak... - Amikor mesélt, Abu Badar olyan révületben esett, mintha visszarepült volna a saját fiatalsága idejébe. - Évszázadok óta a társaink. A beduinok a végtelen sivatagban vándoroltak, főképp kenyérral, datolyával és tejjel táplálkoztak. És a sólymok, ezek a ragadozó madarak voltak azok, amelyek révén étrendjüket hússal egészíthették ki. A madarak megfelelő kiképzést kaptak, nyúlra és tüzokra^{27}_vadásztak, amelyeket odahordtak a tulajdonosaiknak. A sólymokat ügyességükért, intelligenciájukért, gyorsaságukért és eredményességükért igen nagyra tartották. Előfordult, hogy a sólyom gazdája közelebb érezte magához a madarát, mint a családtagjait. És hogy az országunk címerén is feltűnik az alakja, tanúskodik arról, milyen fontos szerepet játszottak a sólymok ezen a vidéken... - Abu Badar egy pillanatra elhallgatott. - Bibi! Tölts hozzá egy kis vizet! - Miután szomját oltotta, asszonyom édesapja folytatta érdekesítő meséjét: - Egy ritka, jól képzett sólyom

tulajdonosának lenni minden arab férfi számára nagy büszkeséget és magas presztízst jelent. De ez igen drága mulatság, nem mindenki engedheti meg magának. A sólymok ára néhány ezertől több százezer dollárig terjedhet!

Több százezer dollár egy madárért!, ismételtem meg magamban.

Időnként megszedített az a pénzmennyiség, amellyel a Perzsa-öböl lakosai rendelkeztek.

- Egykor nem voltak drágák - emlékezett vissza Abu Badar. - Csak az utóbbi évtizedekben ment fel az árak. A legmagasabb összegek pedig az árveréseken hangzanak el... - Az „árverés” szó hallatán a gyomrom görcsbe rándult. - A te országodból is hoznak be sólymokat - mutatott rám a madame apja -, és még Pakisztánból, Iránból, Marokkóból... Igen, a sólymászat drága hobbi, de a merészséget és az erőt jelképezi.

Kíváncsi vagyok, milyen versenyt rendeznek ma Badar ismerősei a sólymaikkal. - Ezután Bászma nagyapja kiitta a teáját, felkelt, és kiment a sátorból.

Badar barátai délután kezdtek gyülekezni. Jókora terepjáróikat leparkolták, és hosszú disdásákban szálltak ki belőlük. A fejükön ghutrát viseltek. Csillogó napszemüvegük tükrében visszaverődött minden, ami a környéken történt. A fiatal emberek sorban emelték ki autóikból a sólyomkalitkákat, és elmélyült tárgyalásokba bocsátkoztak kedvenceik értékéről és előnyös tulajdonságairól. A kalitkából elővett madarak szemét sapkával takarták el, lábukra széles, láncsal vagy zsinórral kapcsolódó bilincset raktak. Tulajdonosaik, akik vastag kesztyűvel védték karjukat, a kezükben tartott botokra ültették ki a madarakat.

Külön ketrecekben hoztak galambokat is. Látszott, hogy a vendégek szenvedélye a sólymászat, és türelmetlenül várják a pillanatot, amikor eldicsekedhetnek kedvencük képességeivel.

Miután megállapodtak a verseny kezdéséről, az első férfi levette a kapucnit a madara fejéről, és hagyta, hogy a sólyom a levegőbe vesse magát. Ezután szabadon engedett egy galambot. A madarak magasra emelkedtek a sivatag felett, és én is jól láttam, ahogy a ragadozó madár üldözőbe veszi áldozatát. A férfiak hátraszegett fejjel, a látványba merülten csodálták meg a mélykék ég háttére előtt

zajló eseményeket, és visszafojtott lélegzettel kísérték mindkét madár röptét. Néhányan távcsövekkel követték a vadászatot. A sólyom szélesre tárt szárnyakkal körözött a galamb körül, így próbált a közelébe kerülni. A megtámadott madár alacsonyabbra repült, igyekezett elkerülni ellensége karmait. De a sólyom nem hagyta magát lerázni, villámgyorsan a galamb nyomába eredt. Élet-halál kérdése függött a madarak táncától. A galamb kisebb-nagyobb köröket tett meg, lejjebb ereszkedett, hogy elbújjon a közeli homokdűnék mögött, majd megkísérelt kitörni, és messze szállni a végtelen térben. Egy pillanatig úgy tűnt, hogy a sólyom csupán hozzáér az áldozatához, amely nyomban zuhanni kezdett – ám a ragadozó madárnak még azelőtt jutott ideje elkapni, mielőtt a földre vágódhatott volna.

Lelkes kiáltások szálltak a magasba a madarak kivételes ügyessége láttán, majd a következő gazda mutatta be kedvence tudományát, és megisméltődött újra ugyanaz a rituálé. A vadászat végén a sólymok visszatértek tulajdonosaikhoz, akik jutalmul végigsimítottak acélszürke, fehér pettyekkel teleszórt szárnyaikon. Meglepett, milyen szeretettel fordulnak a sólymászok állataik felé. Tenyerükkel lágyan simogatták sólymaik tollát, végül megengedték, hogy a le vadászott galambokból lakomázzanak. Erős, kampós végű csőrükkel tépték apró cafatokra a galambokat, amelyek nem is olyan rég még a felhőtlen égen szárnyaltak szabadon. Néztem, hogyan száll szanaszét a szétmarcangolt áldozatok tolla és a húsdarabkák. Egyes tulajdonosok fogták a már félig felfalt galambokat, letépkedték róluk a maradék tollpíhéket, előpiszkálták a vérvörös húscafatokat, és saját kezükkel etették sólymukat. Úgy láttam, mintha az épp csak az imént lemészárolt áldozatok szíve még vert volna. Arra gondoltam, milyen szerencse, hogy Dalaját lefoglalja a munka a konyhában, és nem kell látnia olyan dolgokat, amilyeneket szerintem az érzékenysége nem bírt volna el.

Amikor a sólymok jóllaktak, a férfiak magukkal vitték őket a vendégeknek előkészített sátorba. Minden szolga azon iparkodott, hogy a legapróbb részletet is szigorú tekintettel figyelő Badar barátai elégedettek legyenek. Mikor a férfiak az étkezés végén megkapták erős teájukat, mi nekiláthattunk az elrakodásnak és a mosogatásnak.

Bázmát már korábban ágyba cipeltem, mert a kislány a nap élményeinek hatására szinte összeesett a fáradságtól. Bár egész nap megfeszített erővel dolgozott, Dalaja nem látszott fáradtnak. Amint kitakarítottuk a konyhát, már indult is fürdeni és haját mosni.

- Te meg hová készülsz? - kérdeztem, látva, hogy az új ruháját veszi magára, amit a kérésére Rama vásárolt neki a kimenője alatt.

- Hogyhogy hová? Omárhoz megyek, ma éjjel találkozunk.

- Nem lenne jobb, ha ma nem mennél? Ki kellene pihened a rengeteg robotolást.

- Nem, mennem kell. A szerelmem vár rám.

- És nem tudnád lemondani a találkozót? Rengetegen vannak most itt. Mi lesz, ha valaki meglátja, hogy kimész?

- Mindnyájan a sátrakban ülnek, ezenkívül pedig megvannak a titkos ösvényeim. - Dalaját nem lehetett rávenni a táborban maradásra.

El is ment a halványsárga, szűk ruhájában, amely kiemelte csodás alakját és hosszú, fekete hajának szépségét. Én magam olyan kimerült voltam, hogy pillanatok alatt elaludtam.

Amikor reggel felébredtem, rögtön észrevettem Dalaja üres matracát.

Azt gondoltam, talán Badar kelthette fel korábban, hogy bőséges reggelit készítsen a vendégeknek. Bementem a konyhába segíteni, de nem volt ott. Bejártam az egész tábor, de sehol nem találtam. Még mindenki aludt a sátrában. A sátrak között süvöltött a sivatagi szél.

Dalaja!

Kétségbeesetten törtem a fejem. Hová tűnhetett? Eszembe jutott a saját szökésem, és a szívem összeszorult. Talán megszökött Omárral? Teljesen elment az esze, és hagyta, hogy határtalan szerelme kerekedjen felül? Mindenre fittyet hányva követte szerelmét? De hihet-e Omárnak? A fejemben kavargtak a kérdések: *És ha a férfi egész idő alatt csak szédítette Dalaját, hogy elcsábítsa, és most valamelyik sivatagi bordélyba juttatta? Esetleg visszatértében kapta el valamelyik vendég, aki belökte a terepjárójába, és elvitte valahová? Egy magányos nő az éjszakában sosincs biztonságban. Dalaja! Dalaja! Merre jársz?*

Visszamentem a szolgálók sátrába, és megráztam az alvó Rama vállát.

- Rama! Rama! Ébredj! Dalaja még mindig nem ért vissza! Mondott neked tegnap valamit? - Azzal áltattam magam, hogy Rama esetleg többet tud nálam.

- Mi van? Mit akarsz? Hagyj aludni! - Rama a másik oldalára fordult.

- Rama! Nincs meg Dalaja! Meg kell csinálnunk a reggelit, mert mindjárt észreveszik, hogy elment!

Rama álmos szemét dörzsölgette.

- Hogy mi? Már megint? Lányok, csak a gond van veletek! Alighogy kihúztalak téged a slamasztikából, most meg Dalaja... Én aztán biztosan nem keresgélem a sivatagban! - fogadkozott.

- Nem erről van szó! Ha gyorsan elkészülünk a reggelivel, nem veszik észre, hogy hiányzik! Dalaja amúgy sem jár ki a konyhából, így nem tűnik fel senkinek. Kelj már fel végre! Csak addig tudok segíteni, amíg Bászma fel nem ébred. Utána muszáj lesz vele foglalkoznom!

Rama vonakodva feltápászkodott, miközben az orra alatt mindenfélét mormolt bizonyos buta lányokról. Nekiláttunk az étel előkészítésének, amikor Dalaja teljes önkívületben beesett a konyhába.

- Megjöttem! Itt vagyok már! - Céltalanul ténfergett a polcok között, ide-oda pakolászta az edényeket - mintha alva járt volna.

- Hol a fenében voltál? - förmedt rá Rama. - Aggódtunk miattad! - tette hozzá szemrehányással a hangjában.

- Hogy hol voltam? Hol is voltam? Az álmok, a boldogság, az élvezetek országában... - Mintha gyönyörű dalt énekelne, úgy buktak ki az ajkán a szavak. Kis idő múlva pedig a régi hindu közmondást idézte:

„Minden rendbe jön a végén.”

Ekkor Badar lépett be a konyhasátorba.

- Mi lesz azzal a reggelivel? - kiabálta. - Siessetek! Te meg mit művelsz itt, Bibi? - csapott le rám. - Bászma már felébredt, összevissza mászkál a táborban. Egy-kettő, indíts, vele foglalkozz! Megmondom a húgomnak, milyen munkát végzel? - Mielőtt kiment

volna, még szigorúan megparancsolta Ramának, hogy rögtön szolgálja fel a reggelit.

Mielőtt kiléptem volna a konyhából, hallottam, hogy Dalaja ezt mondja:

- Legkésőbb egy hónap múlva megesküszünk! Egy hónap múlva esküvő!

Dalaja szavai annyira megleptek, hogy másra sem tudtam gondolni egész nap. Ezek szerint az erős érzelmek legyőztek minden akadályt? Omárnak sikerült meggyőznie a családját a választása helyességéről? Biztos voltam benne, hogy Dalaja mindent megtesz majd a szeretett férfi boldogsága érdekében - csak Omár is szeresse éppolyan forró szenvedéllyel, ahogy őt a lány!

Alig bírtam kivárni az estét, hogy beszélhessek a barátnőmmel. Szerettem volna több részletet megtudni tőle. Mikor fog találkozni Omár családjával? Hamarosan be kell jelentenie a gazdáinak, hogy már nem dolgozik náluk tovább. Egyedül közli majd, vagy Omár is vele jön, hogy értesítse őket az esküvőről? És mi lesz az indiai családdal? Ők vajon tudnak Dalaja terveiről? Sikerül nekik egy hónap alatt megszervezni a lakodalmat? Hol fognak lakni? Szerettem volna rázúdítani a kérdéseimet, de mire munkám végeztével beértem a sátorba, Dalaja már elment a szokásos randevújára. Nagyon felszínesen aludtam ezen az éjszakán, így amikor hajnalban a barátnőm visszatért, nyomban felébredtem.

- Mesélj! Hol lesz a lagzi? Mit szóltak a szüleid? Hogyan beszélte rá Omár az édesanyját?

Úgy bámult rám, mint aki nem érti, mit mondok.

- Miféle lagzi? - kérdezte.

- Hát a tied és Omaré. Hiszen te említetted az esküvőt!

- Félreértetted. Omár csak annyit mondott, hogy függetlenül a családjá beleegyezésétől, egy hónapon belül aláírjuk a papírokat. Valójában mi már házasok vagyunk. A sivatag volt a tanúnk... És a nap... Pontosan abban a pillanatban kelt fel, amikor első alkalommal egyesültünk. Akkor emelkedett a látóhatár fölé... és minden rózsaszínbe borult. Bibi! - szólt lebegő emelkedettséggel. - Láttál már valaha rózsaszín égboltot? - Dalaja lángoló arcán könnyek csordultak végig, melyekben ott ragyogott szerelme essenciája. -

Az én édes Omárom! – Kezeit kereszt alakban a melléhez szorította.
– Omár! Omár! – Úgy tűnt, olyan kincs birtokába jutott, amely mindörökké az ő tulajdona marad.

A meghatottságtól egy hang sem jött ki a torkomon, csak bámultam a Dalaja arcán tükröződő elragadtatást.

A következő hónapban minden hétvégén kiutaztam a madame családjával a sivatagba. Bár már rég lejárt az idő, amikor Omár Dalajának házasságot ígért, az ügyben továbbra sem történt előrelépés. Dalaja minden éjjel kijárt, hogy minél több időt tölthessen a szerelmével. Ramával megpróbáltunk beszélni vele, észhez téríteni; azt hajtogattuk, hogy ha Omár tényleg komolyan veszi őt, akkor már rég meg kellett volna tennie azokat a lépéseket, ami legalizálja a kapcsolatukat. Ám a szerelmes Dalaja folyton talált felmentést az imádott férfi számára. Most már teljes beleéléssel azt magyarázta, hogy nem jó titokban összeházasodni.

– Tudjátok, milyen fontos itt a család – mondta, mintha egyenesen idézte volna Omár szavait. – Nem akarom, hogy Omár miattam összevesszen a hozzátartozóival. Csak egy kis idő kell, és a maga oldalára állítja az édesanyját. „Minden rendbe jön a végén” – szajkózta a hindu közmondást.

A tapasztalt Rama jött rá elsőként. Apró változást vett észre Dalaja alakján, és jelentőségteljesen súgta oda nekem:

– Ez a lány komoly bajba keveredett!

Eleinte nem tudtam, mire utalnak Rama szavai, de amikor Dalaja elkezdett émeltyegni, számomra is minden világossá vált.

Meglepetésünkre ő borzasztóan megörült a hírnak, hogy terhes.

– Most tehát hamarosan összeházasodunk – közölte meggyőződéssel.

– Omár édesanyjának ezt el kell fogadnia. Hiszen az unokájáról van szó.

Rama hitetlenkedve csóválta a fejét. Amikor Dalaja este elment, hogy értesítse Omárt a hírről, aggodalmas hangon közölte:

– Szerintem Dalajának fogalma sincs, milyen világban él.

– Ez a szerelem – válaszoltam.

– Tessék? – kérdezte Rama.

Nem tudtam, hogy rosszul hallotta-e, amit mondtam, vagy így akarta tudomásomra hozni, hogy ilyesmi nem létezik.

- A szerelem - ismétellem meg -, a szerelem vakítja el.

- Jaj, gyermekem, gyermekem... - sóhajtott nagyot Rama. - A valóság viszont nem ez. Vajon Dalaja tisztában van-e egyáltalán azzal, hogy ebben az országban a házasságon kívüli kapcsolatok illegálisak és büntetendők?

- Látva azt, ami itt folyik körülöttünk, nem lenne furcsa, ha megfeledkezne róla - jegyeztem meg.

- Van igazság abban, amit mondasz, de amit a kuvaitiak büntetlenül megúsznak, azt a külföldi szolgáltatók biztosan nem.

- Mit tehetnek vele?

- Nem hallottad a legutóbbi történetet? Az egyik szolgáltató rossz közérzetre és hasi fájdalomra panaszkodott. A munkaadója bevitte a kórházba, ahol csináltak neki egy terhességi tesztet, ami pozitív lett.

- És mi történt ezután?

- Mivel nem volt férjnél, a szponzora egyből bevitte a rendőrségre.

Ott letartóztatták, és fogdába zárták.

- Ne is mondj ilyet - rémültem meg. - El tudod képzelni a mi törékeny Dalajánkat terhesen egy börtöncellában?

- Sajnos itt ez a törvény. Ezért a nők többsége egészen a szülésig titkolja a házasságon kívüli terhességét. De utána még borzalmasabbak a következmények.

- Ugyan mifélek?

- Úgy fél éve egy ázsiai nő félig beásott, meztelen testét találták meg a sivatagban, és mellette egy újszülöttét, akiről még a köldökzsinórt sem vágták le. Ki tudja? Talán viszonya lett a munkaadójával, aki így próbált megszabadulni tőle.

- De Omár talán nem ilyen... - Dalaja érdekében nagyon akartam hinni ebben. - Végül is egyfolytában ide jár.

- Megkapja, amit akar, tehát jön - közölte szárazon Rama. - De nincs oda a házasodásért.

- Pedig most már nősülnie kell - szögeztem le. - Nem hagyhatja Dalaját csak úgy magára! Ha a viszony illegális, őt is megbüntethetik.

- Kuvaitban elsősorban a nőket büntetik - jegyezte meg szomorúan Rama. - Az egyik barátnőm egy szülészeti klinikán takarít. Ott bizony a férjezetlen nőket börtöntöltelékként kezelik... - Rama arca még komorabbra változott. - Egy elzárt részlegen tartják őket, ahol a termeket kulcsra zárják, és örök felügyelik. Úgy bánnak velük, mint a bűnözőkkel, csak azért, mert folyamatban van az eljárás ellenük a bíróságon. A szülés után börtön és deportálás vár rájuk.

- Hát a gyerekekkel mi lesz?

- Úgy tudom, régebben a kiutasított anyák nem vihették őket magukkal, hanem árvaházakba dugták be őket. De ez mintha manapság lassanként megváltozna.

- Dalaja, a mi Dalajánk... - sóhajtottam. Nyugtalanul gondoltam a barátnőmre és arra, hogy vajon hogyan reagál Omár a terhességről szóló hírre. - De ugye Omár jogot formálhat a gyerekre?

- Nem. Itt úgy tartják, hogy bűnből született gyerekek nem tartoznak az apákhoz. Dalaja számára az egyetlen kiutat egy gyorsan megkötött házasság jelenthetné... - Rama hosszan elgondolkozott, de mintha maga sem hitt volna ebben a megoldásban.

Ezen az éjszakán Dalajára várva le sem hunytuk a szemünket. Rama több esetet is elmesélt, amelyek egyre inkább kétségbe ejtettek. A történetek különféle helyekre kidobott újszülöttekről, halállal végződő illegális abortuszokról vagy házasságon kívül teherbe esett és emiatt elhajított, kétségbeesett nők öngyilkosságáról szóltak. Újszülött babák az utcán, a mecsetek és a sportklubok közelében...

- Ha a babákat forgalmasabb helyeken hagyják, némelyiket sikerül megmenteni - magyarázta Rama. - De ha néptelen vidéken teszik ki őket, akkor sokszor már késő. Az apró testecskéket már csak akkor fedezik fel, amikor a kutyák agyonharapdálták őket. Vagy szemétgyűjtőkben, csatornaaknáknak bukkanak rájuk, pár nappal később.

Dalaja hajnalban ért vissza, és mi elárasztottuk a kérdéseinkkel:

- Mi volt? Mit mondott Omár? Hogyan reagált?

- Minden rendben, hamarosan összeházasodunk. Megadtam neki a gazdáink címét. Elmegy hozzájuk, és megmondja nekik, hogy feleségül vesz. Most pedig hagyjatok, hogy legalább egy órát

allassak. Minden rendbe jön a végén! – mondta, mint általában, és a fejére húzta a takarót.

Egy hét múlva megint kimentünk Bászmával a nagyszülei táborába. Megkérdeztem Dalaját, felkereste-e a munkaadóit Omár, hogy értesítse őket a házasságról.

– Nem, még nem – felelte Dalaja. – De ma találkozunk, és akkor elmondja, mikor teszi meg.

Szíven ütött a határtalan bizalom, amit Dalaja érzett a szerelme iránt. Sosem vonta kétségbe a férfi szavát, mintha a saját tisztasága és jósága nem engedte volna, hogy bántó hazugság, gonoszság férközzön a közelébe.

Miután egész nap keményen dolgozott, Dalaja énekelve indult a találkára. Hajnalban jött vissza, kimerülten. Leült a matracára, és mereven bámult a sátor falának egyik pontjára.

– Mi történt? Mit mondott Omár?

Láttam, hogy az ajka vértelen, és enyhén reszket. A sivatagi éjszakák nagyon hidegek. Rama, aki akkorra már szintén felébredt, jelentőségteljes pillantást vetett rám, mintha már tudta volna a választ.

– Semmit... semmit... – Dalaja szavai tompán kopogtak.

– Hogyhogy semmit? De hát döntenem kellett valahogyan! El kellett mondanom neked, mit kezdjetez ezzel a helyzettel – hadartam.

– Nem mondott semmit. – A lány szobormereven ült tovább. – Nem jött el. – Szeme megtört, és egy hatalmas könnycsepp gördült le az arcán. – Vártam. Lestem, mikor jön. Bejártam a homokdűnéket, amik mögül előbukkanhatna. De nem volt ott. Nem jött el... – suttogta olyan halkán, hogy alig hallottam meg, mit mond.

Dalaja vallomása teljesen megdöbbenett. Annyira a szívemre vettem, mintha velem történt volna meg. Úgy éreztem, muszáj segítenem neki. Ahogy egykor nekem is segített Rama. Nekünk, szolgálóknak, abban az országban, ahol egyetlen hozzátartozónk sem volt, egymást kellett támogatnunk.

– Figyelj rám, Dalaja! – kezdtem el beszélni meggyőződéssel. – Megtaláljuk! Biztosan megtaláljuk! Ha újra meglát, nem lesz szíve ellökni magától téged és a gyermekedet! Hogy hívják Omárt? Hol lakik? – faggattam.

- Nem tudom... - Dalaja hangja szinte teljesen elhalt.
- Nem tudod, mi a családi neve?
- Omár. Omár a sivatagból...

Rama könnyörgőn rázta a fejét. Törtem a fejem, hogyan tudnám jobb kedvre deríteni Daláját, amikor ő hirtelen felpattant, és természetellenesen magas hangon beszélni kezdett:

- Tudom már! Tudom! Omár nem ért ide, mert biztosan a családját győzködi az esküvőnkéről! Hétféje van, most több ideje lehet rá. A jövő héten pedig eljön a gazdáinkhoz, és magával visz! Így lesz, biztosan!

Hisz megmondtam neki, hol lakom. Meg fog találni! - Szavai végeztével sietős léptekkel kiment a sátorból, mintha attól félt volna, hogy mondani találunk valamit, ami megrendítheti a szerelmese tiszta szándékába vetett hitét.

- Te mit gondolsz erről az egésze? - fordultam Ramához.

- Ugyan mit gondolhatnék? - vetett rám komor pillantást a barátnőm. - Ti, lányok, sosem tanuljátok meg, hogy nem szabad egy férfi minden szavát elhinni. - Ezzel baljós hallgatásba merült.

Dalaja aznap - talán az erős érzelmek, de talán az állapota miatt is - rengeteget hányt. Ismerve a titkát, éreztük, hogyan sűrűsödik a feszültség a levegőben. Jobb volt nem is gondolni arra, mit szólna Badar és a családja, ha megtudnák, mit tett a szolgálójuk. Jól emlékeztünk arra, miként reagáltak a munkaadóink Csandra vétségeinek napvilágra kerülésére. És ha rájönnének az igazságra, Dalaja megingása a szemükben százszor rosszabbnak számítana! Csak ekkor fogtam fel a helyzet kilátástalanságát. Daláját Kuvaitban a törvényen kívüli terhességért börtön fenyegette, és Indiába sem utazhatott haza. A mi országunkban a házasságon kívüli terhesség rettentő nagy szégyent jelent az egész családra nézve. Úgy tartják, hogy a nőt, aki ilyen szörnyű tette vetemedett, le kell önteni benzinnel, és fel kell gyújtani! Sokszor a szülőket teszik felelőssé a gyalázatért, azaz őket is ugyanúgy meg kell büntetni, mert rosszul nevelték a lányukat. *Szegény Dalaja! Mihez fogsz most kezdeni?*

Egész nap a barátnőmért reszkettem, miközben a különösen nyugós és egyfolytában akaratoskodó Bászma is az idegeimre ment. Tűkön ülve vártam az estét, amikor végre bemehetek a szolgálók

sátrába, és beszélhetek a többiekkel. De a sátorban egyedül Rama üldögélt.

- Hol van Dalaja? - kérdeztem.

- Hol lenne? - Rama is szörnyen zaklatott volt. - Kiment a sivatagba, ott lesi az ő Omárját.

- Félttem őt - mondtam. - Ma egész nap rosszul volt. Szenvedett a főzéssel, mert amint megérezte az étel illatát, már rohant is a mosdóba.

- Láttam - bólintott Rama.

- Rama, mit tehetnénk érte? Ha sikerült engem kimentened Radzsú kezéből, akkor Dalaja számára is kell lennie valamilyen megoldásnak.

Könyörgök, találj ki valamit! - Rama talpraesettségében véltem megtalálni az egyetlen kiutat a helyzetből.

- Talán van egy módszer... - kezdett bele kényszeredetten Rama, és minden szavát alaposan megrágta. - De az rettenetesen veszélyes.

- Hát Dalaja jelenlegi helyzete nem veszélyes? - szögeztem neki a kérdést. - Ennél már nem lehet rosszabb! Mondd gyorsan, mit találtál ki!

- Amikor a szolgálóknak ilyen gondjuk akad, próbálnak megszabadulni tőle. Méghozzá szó szerint... - Elborzadtam. Rama most az abortuszról beszél? El sem tudtam képzelni, hogy Dalaja ilyen módon szabaduljon meg a gyermekétől! - Többféle eljárást alkalmaznak - folytatta Rama. - Néha nagy adag forró, rengeteg fahéjat tartalmazó italt isznak meg. Vagy sok-sok papáját esznek. De ez ritkán segít. Van egy biztosabb módszer is, de az káros lehet az egészségre, sőt egyenesen életveszélyes. - Most már tudtam, hogy minél mélyebb szerelmével ajándékoz meg egy nő egy férfit, annál nagyobb árat kell mindezért fizetnie. - Van egy cserje nálatok, Indiában. - Rama szokatlan komorsággal szűrte a szavakat. - És ugyanez a növény itt is nő, a mi sivatagunkban. A frissen letört hajtásaiból fehér nedv csöpög, ami mérgező hatású. Ha egy ilyen ágacskát mélyen az intimtestbe helyeznek, természetes vetélést idézhet elő. Durva és veszélyes módszer, de ez a leghatásosabb.

Vajon Dalajának ilyen messzire el kell majd mennie?, gondoltam iszonyodva. *De ha Omár végérvényesen elhagyja, nem marad más*

választása.

- Sok szolgáló szabadult már meg így az ostobasága eredményétől - jegyezte meg Rama rosszkedvűen. - Bibi! Későre jár! Menjünk aludni!

Holnap megpróbálunk Dalajával együtt még valamit kitalálni.

Nem tudtam elaludni. Reménykedtem, hogy Dalaja hamar visszaér, de nem így lett. Én már nem álltattam magam, hogy Omár felbukkan. Jócskán elmúlt már éjfél, amikor úgy döntöttem, megkeresem Dalaját. Tudtam, hogy egész nap egy falatot sem evett, akár össze is eshetett a jéghideg sivatagban. Nagyon aggódtam miatta.

Amint kiléptem a sátorból, már-már feldöntött a rideg sivatagi szél.

Felkattintottam a kis elemlámpámat, és kiléptem a táborból. Körös-körül sötétség, csak a távolban pislogtak más táborok fényei. A lábam belesüppedt a homokba, lépni is alig tudtam. Fogalmam sem volt, melyik irányba induljak el, de reméltem, hogy Dalaja nem távolodott túl messzire. Többször, egyre szélesebb körökben jártam körbe a kempinget. Amikor rátaláltam, sárga ruhában, magasra emelt tekintettel ült egy buckán. Odamentem hozzá, és mellételepedtem. Nem lepődött meg, csak így szólt:

- Nézd, milyen gyönyörűek a csillagok! Mindig itt ragyogtak felettünk. Omárral nézegettük őket, neveket adtunk nekik. Most a gyermekünk nevét fogjuk kiválasztani.

Szépséges arcán melankolikus kifejezés ült. Az álom és a látomás határán egyensúlyozva, mozdulatlanságba dermedten eggyé vált a környező pusztasággal. Megfogtam jéghideg kezét.

- Dalaja! Gyere szépen! Nem ülhetsz itt hosszan! Felfázol!

- És Omár? Meg kell várnom! Mindjárt ideér!

- Gyere! Majd eljön hozzátok! - Reményt kellett adnom neki.

- Csakugyan? Igazad van, bemehetünk. - Felkelt. Átkaroltam, majd csendesen a sátrunkhoz vezettem.

Három hét múlva láttam legközelebb. A gazdáim pár napra Dubajba utaztak, és minket Bászmával átszállítottak a madame szüleinek villájába.

Dalaja rosszul nézett ki. A szeme karikás volt, az arca beesett, a szája körül a lemondás árnyéka tűnt fel. Nem kellett kérdeznem Omárról – elég volt egy pillantást vetni rá, hogy tudjam, a szerelme nem jelentkezett.

- Mi lesz vele? – faggattam Ramát.

- Nem tudom – mondta. – Sikerült megszereznem neki azokat a hajtásokat. Tudod, amiről beszéltem... Odaadtam neki, de ő habozik. Nem tudom, hogyan dönt végül.

Amíg Bászma a nagyapjával játszott, szerettem volna beszélni Dalajával, de ő elküldött, hogy túl sok a munkája. Azután én voltam elfoglalt, mert a zabolátlan Bászma végigrobogott a létező összes szinten és szobán, én meg nyargalhattam mögötte. Csak este sikerült pár szót váltanom Ramával.

- Hogy bírja ezt a helyzetet?

- Borzasztó rosszul – mondta Rama. – Egyre csak gyötrődik... Az indiai családjára gondol.

- Lehetséges, hogy az abortusz... Az abortusz lenne az egyetlen kiút?

- Én nem látok más lehetőséget. Csak sikerülne. De nem mindig jön össze.

Másnap reggel, amint felébredtem a szolgálok szobájában, észrevettem, hogy Dalajával nincs rendben valami. Csandra egykori matracán feküdt, az arca vöröslött, nehezen lélegzett, a homlokán verejtékcseppek ütköztek ki.

- Rama! Rama! Nézd! Dalaja nincs jól! – kiáltottam fel. Rama megvizsgálta.

- Valószínűleg használta a vetélést előidéző növényt. Ez a szervezet normális reakciója. Most három napig beteg lesz, de ha minden jól megy, túlesik rajta – magyarázta gondterhelten Rama. – Csak a munkaadóink észre ne vegyék, milyen súlyos az állapotba. Ha kórházba vinnék és megvizsgálnák, börtönbe kerülne illegális terhesség miatt.

Benedvesítettem egy zsebkendőt, és letöröltem vele Dalaja homlokát és arcát. Sötét karikákkal övezett szeme félig nyitva volt, száraz, repedezett ajkai hangtalanul ismételték az egyetlen szót: „Omár, Omár!” Ramával úgy döntöttünk, megosztjuk barátnőnk

konyhai feladatait egymás között, hogy a háziak ne jöjjenek rá a betegségre. A két másik szolgálóval együtt egész nap felváltva végeztük Dalaja munkáját. Időnként benéztünk hozzá, vizet vittünk neki, betakargattuk kimerült testét. Szerencsére a hatalmas villában, melynek gazdái hozzászoktak a kiszolgáláshoz, és ritkán bukkantak fel a konyhában, sikerül a titkot estig megőriznünk.

Éjjel Dalaját erős hidegrázás gyötörte. Önkívületben, vég nélkül ismételte: „Omár, szerelmem... a gyermekünk, édes szerelmem, Omár...” Ramával egymást váltva örködtünk mellette. Rama azt mondta, hogy ilyen erős krízis gyors vetéléshez vezet majd. Tiszta törölközőket készítettünk elő, vizes edényeket töltöttünk fel, és elővettük Dalaja néhány váltás hálóingét, hogy szükség esetén minden készen várja.

Dalaja hajnal előtt görnyedezni kezdett a heves hasi görcsöktől. Borzasztóan jajgatott, a fejét ide-oda dobálta, és egyre csak hívta a szerelmét. Sok-sok órán át szenvedett, de reggelig nem indult meg a vérzés. Ennek ellenére az állapota tovább romlott. Többször is elveszítette az eszméletét. Már szóltunk volna a gazdáinknak a bajról, de mivel attól tartottunk, hogy Dalaja a rendőrök kezébe kerül, végül mindig elodáztuk.

A következő több mint tíz óra sem hozott javulást. Dalajának nagyon magas maradt a láza, és hébe-hóba tért csak magához. A tetejébe Badar kezdett elégedetlenkedni a felszolgált étel minőségével. Dalaja igazi mesterszakács volt, vele egyikünk sem tudta felvenni a versenyt. Badar a végén rosszkedvűen fintorogva magához intett:

- Hívd ide Dalaját! Ezek az ételek... Nem ízlenek nekünk!

- Ez azért van, mert ő... - Úgy éreztem, sarokba szorítottak. - Dalaja... hát szóval... beteg. Vagyis hát megfázott.

- Mennyire? Láza van?

- Nem... Vagyis igen, egy kicsi.

- Akkor jobb lesz, ha kifekszi, nehogy mindnyájunkat megfertőzzön! Keresd meg valamelyik hűgomat, és mondd meg neki, én kérem, hogy adjon egy lázcsillapító tablettát Dalajának!

Egy levél gyógyszerrel értem vissza a szolgálók szobájába, és az orvosságot barátnőm kezébe nyomtam. Dalaja egész testében

remegett. Rama nagyon aggódott érte.

- Csak élje túl... - suttogta rémülettel a hangjában. - Ez egy erős mérég. Ha megmérgezi az egész szervezetét... Voltak szolgálók, akik az életüket veszítették miatta.

Az egész éjszakát átvirrasztottuk Dalaja mellett. Hajnalra a lázcsillapító hatására a láza csökkenni kezdett, és mi reméltük, hogy lassan túl leszünk a nehezén. De a vetélés csak nem indult be. Dalaja kimerült a testét szagató, hosszú fájdalomtól, és a fájdalomcsillapítóktól kábultan elaludt.

Reggel felkelés után odaléptem hozzá, és a kezemet a homlokára raktam. Sokkal hűvösebb volt, és én megörültem, hogy a barátnőm jobban van. Az érintésemre Dalaja kinyitotta a szemét, és halkán megkérdezte:

- Sikerült? Elment a terhesség?

- Nem - mondtam. - De most ne foglalkozz ezzel! Tényleg nagyon rosszul voltál... A legfontosabb, hogy túl vagy a krízisen! Próbáld még egy kicsit aludni, én elkészítem helyetted a reggelit. Megyek is, mert ha Bászma felkel, már nem hagy békén.

Megigazítottam Dalaja takaróját, és indultam a konyhába. Szerettem volna mindennel végezni még Bászma ébredése előtt, de ahogy az már lenni szokott, ha az ember nagyon siet, minden kifordul a kezéből.

Először egy poharat törtem el, aztán kiszóródott a só, végül a pulton álló olívaolajos üveget borítottam fel, ami nagy, zsíros tócsában áradt szét a padlón. A tetejébe még a mosogatószer is kifogyott, így el kellett mennem a tisztítószertárolóba újért. Az apró fülke, amelyben Csandra egyetlen éjszaka alatt megöszült, sötét volt. Nem találtam a villanykapcsolót, nem tudtam felkapcsolni a villanyt. Tapogatózva próbáltam meg felfedezni valami tisztítószeres palackot, amikor jeges hidegség ért az arcomhoz. Rémulten felsikoltottam, és mindkét tenyeremmel a falat súrolva kutattam a kapcsoló után. Végre rátaláltam. Megnyomtam és felnéztem. Dalaja lepedőt sodort össze, azt tekerte a nyaka köré; a végét az ablakot borító rácsra kötötte. Az arca szép volt, mint mindig, kicsit talán sápadtabb és halványlilás árnyalatú. Két karja tehetetlenül csüngött alá a sárga ruha mellett. Csodás, hosszú haja

körülölelte a testét. Olyan volt, mint egy angyal, aki a mennyekbe készül felszállni.

Ekkor, mintha a túlvilágról érkeztek volna, a szavai hangzottak fel az emlékezetemben: „Láttam apám szenvedését, ahányszor csak újabb lánya született. Mégsem haragudott ránk soha. A világ minden kincséért sem csapnám be őt, és nem hoznék szégyent a fejére!”

Másnap, miután Dalaja testét elvitték, csengettek a villa bejáratánál.

- Bibi! Eredj, nyiss ajtót! - utasított a madame édesapja. Teljesítettem a kérést. A küszöbön Omár állt.

- Dalajához jöttem - mondta. - Vagyis szólj neki, hogy jöjjön ki egy percre. Nem akarok bemenni... Mondd meg neki, hogy pénzt hoztam. - Látva elképedt arcomat, Omár magyarázkodásba fogott: - Tudom, hogy sokáig nem jelentkeztem, de most már törődni fogok vele. Menjen Indiába! Ne a falujába, hanem valamelyik nagyvárosba: Bombayba vagy Madrászba. Én majd eltartom őket. Őt és a gyereket. Lehet, hogy majd valamikor meg is látogatom. Menj, mondd ezt meg neki! Jöjjön ki hamar!

- Dalaja nincs itt.

- Akkor hol találom? - kérdezte.

Nem tudom, honnan merítettem annyi erőt, hogy megmondjam neki:

- Dalaja mindörökre elment. Tegnap felakasztotta magát. Eltelt egy kis idő, mire felfogta az igazságot.

- Én megpróbáltam... - Alig volt képes kiejteni a szavakat. - De anyám hallani sem akart róla.

- Megesküdhattetek volna titokban! - közöltem, vádlón meredve rá.

- Az nem olyan egyszerű. A nyomás, a család, a szokások... - Hatalmas, sötét szemében gyülekezni kezdtek a könnyek. - Ezt neki szántam - dadogta reszkető hangon, és egy zacskót adott át, bankjegyekkel. - Küldd el a családjának!

Elszoruló szívvel vettem át a csomagot. Eszembe jutott a barátnőm arca, amikor az Omárral töltött első éjszakájáról mesélt. Ez

lett hát a sivatagi szerelem vége, amelynek tanúja voltam, a rózsaszín fénnel áradó pirkadattól a mindent beborító éji sötétig.

VI. FEJEZET

A veszélyes betegség

A terhes Dalaja öngyilkossága teljesen összetört. Nem tudtam szabadulni a kínzó érzéstől, hogy mindez az én hibám. Éjszakánként Csandra gyűlölettel teli tekintete és a jósnő-boszorkánnyá átváltozott szolgáló csikorgó hangja kísértett: „Megátkozlak téged és a gyerekeidet! Légy átkozott!” Dalaja az ő matracán aludt, és abban a fölkében végzett magával, ahol Csandra a kirúgását követő éjszakát töltötte, mielőtt felrakták volna a repülőre. Biztos voltam benne, hogy a megalázott szolgáló gonosz átka tette tönkre Daláját. Ezenkívül szemrehányást tettem magamnak Dalaja és Omár találkozásáért is, hiszen nem kaptam el időben Bászmat, és Dalajának kellett minket megkeresnie a sivatagban. Egyfolytában rágtam magam: hogyan történhetett meg, hogy egy ártatlan sárkányeregetés ilyen halálos végkifejlethez vezessen? Azt is felrőttem magamnak, hogy nem maradtam mellette, amikor tudomást szerzett a vetélési kísérlete sikertelenségéről. Ott kellett volna ülnöm mellette, és támaszt nyújtanom neki. Éjjel-nappal, folyamatosan magamat vádoltam Dalaja tragikus haláláért.

A bánat miatt nem bírtam enni. Szó szerint egy falat sem ment le a torkomon. Már az étel láttán is émelyegni kezdtem. Pár hét alatt nagyon legyengültem, de továbbra is teljesítettem minden feladatomat. Néha rákényszerítettem magam az evésre, de még a gyümölcslével leöblített, legapróbb, nagy nehezen leküzdött kenyérfalatot is rögtön visszahánytam. Egyfolytában szédültem, száraz köhögés rázott, és sajgott az egész testem.

Egyszer, amint éppen ebédet főztem a gazdáimnak, közvetlenül a megérkezésük előtt elájultam. Arra tértem magamhoz, hogy nagy nehezen megpróbálom kinyitni a szemem, és fölém hajolva Bászma rémült arcát látom. Ekkor ért el a fülembe a madame ideges kiáltozása:

- Bibi! Bibi! Mi van veled? Kelj fel azonnal! - Nem tudtam önállóan talpra vergődni, így a madame segített. Egy székre ültetett,

vizet hozott, és megkérdezte: – Mi történt? Rosszul érzed magad?

– Igen.

– Fáj valamid?

– Nem tudom. Mindenem.

– Rendben. Most menj, pihenj le, és holnap meglátjuk, mi lesz – mondta asszonyom, savanyú képet vágva.

Jól ismertem ezt az elégedetlen hangszínt. Így beszélt mindig, amikor bármit a saját kezével kellett végeznie. A kuvaiti nők úgy tartották, hogy a szolgálóknak egyfolytában a rendelkezésükre kell állniuk, és ki nem állhatták, ha esetleg megbetegedtek. És most az én madameom is kelletlen pillantásokat vetett rám, mintha felháborította volna, hogy rosszul merészelem érezni magam.

Egész éjjel iszonyúan fáztam. Reggel a madame munkába ment, én pedig roskadozó lábakkal próbáltam magam összeszedni az egész napos takarításra és főzésre. De egyik munkát sem tudtam elvégezni.

Kimerülten elfeküdtem a padlón a gyerekszobában, és megkértem Bászmat, hogy játsszon egyedül. A kislány szokás szerint nyafogni kezdett, és egyfolytában unszolt, hogy csináljak valamit, mert unatkozik. Szót kellett fogadnom neki, mert különben bepanaszolt volna a madamenak. A testem minden porcikája annyira sajgott, hogy mozdulni is alig tudtam.

Megjött a madame, és jelezte, hogy teríthetek az ebédhez. Mondtam neki, hogy rosszul voltam, és nem főztem semmit. Ekkor haragosan felcsattant.

– Milyen munkát végzel te? – förmedt rám. – Ezért kapod a fizetést? – Dühösen zsémbelt, és fel-alá vágta azokat a lakásban, mintha a szolgáló munkából való kiesése teljesen kibillentette volna az egyensúlyából.

Bászma hangos sírásra fakadt.

– Mama! Mama! Éhes vagyok!

– Hát már a gyerekek sem adsz enni? – A madame most már komolyan megharagudott rám.

Ekkor ért haza baba.

– Mi ez az ordibálás? Mi folyik itt? – csattant fel.

- Bibi nem főzte meg az ebédet - közölte a madame, mérges pillantást lövellve felém.

- Bibi! Miért nem teljesítetted a kötelességeidet? - A madame férjének hangja kellemetlen árnyalatot öltött. Baba ezután megfogta Bászma kezét, és melegen megkérdezte tőle: - Miért sírsz, kicsim? - Érzelmesen magához ölelte a kislányt, és puszit nyomott az arcára.

- Mert éhes vagyok! - szipogta Bászma. Asszonyom férje fenyegetően emelkedett fel.

- Mi visszafogadtunk téged a szökésed után, és neked nincs kedved a munkához? - dörrent rám. Szerettem volna mentetegetőzni, de ekkor szörnyű köhögési roham kapott el. Annyira köhögtem, hogy kifogytam a levegőből, és úgy éreztem, megfulladok. - Talán mégiscsak van valami baja? - fordult baba a feleségéhez. - Vidd el orvoshoz, én pedig rendelek vacsorát.

A madame savanyú képpel abajába bújt, és demonstratív elégedetlenséggel kezdett készülődni, hogy elszállítson a rendelőbe. A klinikáig vezető úton az autóban egy árva szót sem szólt hozzám. Az orvos felületesen megvizsgált, és közölte, hogy nincs komoly bajom.

Mindössze paracetamol-tartalmú lázcsillapítót írt fel a hőemelkedésemmre, amit a fájdalmak ellen is be lehetett vetni.

- Na látod, semmi bajod! Lusta vagy dolgozni! - szidott meg hazafelé a madame. - El kell végezned az összes feladatodat, mert különben repülsz, mint Csandra! - fenyegetett meg.

Bár nagyon hiányzott az anyukám, nem szerettem volna elveszíteni a munkámat, és visszatérni Indiába. Tudtam, hogy ott nem lesz pénzünk ennivalóra, és megint utcára kerülhetünk.

Másnap minden kötelességemet igyekeztem maradéktalanul teljesíteni. Tudtam, hogy a kuvaiti munkáltatók nem sokat törődnek az alkalmazottaik sorsával. Jó bánásmódra csakis akkor számíthatott valaki, ha napi huszonnégy órában zúgolódás nélkül teljesítette gazdáinak minden szeszélyét. De hiába volt a rengeteg erőfeszítés, aznap nem sikerült maradéktalanul végigtakarítanom az apartmant és kivasalni az összegyűlt ruhákat. Különösen a vasalás volt kimerítő a számomra. Mivel minden porcikám hasogatott, nem tudtam hosszabb ideig a deszka mellett állni. A vasalót megemelni is

kész kínszenvedés volt. Végül kimerülten felhagytam a gyűrött disdásák, szoknyák, blúzok, valamint Bászma apró holmijának a vasalásával, és reszkettem, mert tudtam, hogy megint kiabálni fognak velem.

Mivel a rossz közérzetem már hetek óta nem múlt el, és nagyon lesoványodtam, elkezdtem aggódni az egészségem miatt. Nem akartam betegeskedni. Tudtam, a gazdáim az agyrázkódásomnál is csak azért törődtek velem, mert megszabadítottam őket a személyzetük egyik hűtlen tagjától, aki ráadásul tolvajnak bizonyult, sőt az ételükbe köpdösött. Nem voltak illúzióim: nyilvánvaló volt, hogy ezúttal nem fognak kedvesen bánni velem. Nemegyszer hallottam, amint a kuvaiti nők a személyzetükre panaszkodnak, illetve a szemükre hányják: csak szimulálnak, hogy ne kelljen dolgozniuk. A szolgálókra vonatkozó, hirtelen felmerülő problémákat szintén gyanakvással kezelték.

Köztudott volt, hogy a személyzet nem kaphat szabadságot és engedélyt rövid hazautazásra, még akkor sem, ha a gyermekeik megbetegedtek, vagy haláleset történt a családban. A szponzorok általában úgy vélték, hogy ha valaki valamilyen okból elhagyja a munkáját, nincs is miért visszatérnie.

Aznap, ahogy sejtettem is, a madame a vasalatlan ruhák láttán rögtön nekem esett:

- Ezt mégis hogy képzelted? Meddig folytatod a tettetést? Amíg távol voltál, más szolgálók nyilván jól kitanítottak a lógásra!

Kiokosítottak, mit tegyél, hogy a lehető legkevesebb munkát végezd! De engem aztán nem versz át! Az orvos megmondta, hogy semmi bajod!

Egy-kettő, add az ebédet, aztán fejezd be a vasalást! - És dühöngve bevonult a hálósobájába.

Bár az izmaim szinte izzottak, megpróbáltam elvégezni az asszonyom által rám rótt feladatokat. Kiraktam az asztalra az ételt, felállítottam a vasalódeszkát. Alig álltam a lábamon, a vasaló súlya tízszer nehezebbnek tűnt, mint addig. Ráadásul megint rám törtek a végtelen köhögési rohamok.

- Bibi miért köhög ilyen sokat? - hallottam meg Fejszál baba hangját.

- Mit tudom én! - vágta rá a madame. - Az orvos szerint nincs komoly baja.

Pár perc múlva baba újra előhozakodott a témával:

- Nem bírom hallgatni, ahogy egyfolytában köhög! Elveszi az étvágyamat!

- Hiszen tegnap már voltam vele orvosnál! - jegyezte meg ingerülten a madame. - Mit tehetnék még?

- Vidd el egy másikhoz! Én nem tudok enni ilyen körülmények között! Talán valami fertőző betegsége van, és továbbadja Bázmának! - közölte emelt hangon a férfi.

- Még csak az kéne, hogy naponta bejárogassak vele a klinikára! - háborodott fel a madame. - Ha beteg, menjen vissza Indiába! Dolgozni jött ide! Minket kell kiszolgálnia, nem pedig betegeskedni!

Asszonyom utolsó szavai megrémisztettek. Mi lesz velem és anyuval, ha tényleg Kuvait elhagyására kényszerítenek? Hol fogunk lakni? Mit eszünk majd? Hogyan szerzünk gyógyszert? Éreztem, hogy megint rám tör a köhögési roham, de megpróbáltam erővel visszafojtani. A mellkasomban érzett fájdalom még erősebbé vált. Igyekeztem végezni a maradék munkával, de egyre reménytelenebbnek tűnt a küszködésem. A karom görcsölt az erőfeszítéstől, a köhögés elfojtása már-már emberfeletti feladatnak bizonyult.

- Mit piszmogsz itt? - termett mellettem egyszer csak a madame.

- Azt mondtam, igyekezz! Túl jók voltunk hozzád! Igazuk van a barátnőimnek, akik azt mondják, ne bánjunk kesztyűs kézzel a szolgálkkal, mert rögtön visszaélnék vele! Majd én megmutatom neked, hogy kell bánni egy szolgálóval! - kiáltotta dühösen, és már lendült is a keze, hogy megüssön. Ösztönösen magam elé kaptam a kezem, és a tűzforró vasaló az arcomhoz ért.

- Jaj! - sikítottam fel fájdalommban, és az eszközt félrehajítva az arcomhoz kaptam.

A vasaló megpattant a márványasztalon, széttörte a madame kedvenc csecsebecségeit. Ennek láttán asszonyom őrzöngése nem ismert határt.

- Te meg mit képzelsz? - Az ütések csak úgy záporoztak rám. - Nem elég, hogy rossz munkát végzel, még a holmimat is

tönkreteszed? A következő két hónapban nem kapsz fizetést!

Keményen megvert, de olyan gyenge voltam, hogy a padlóra zuhantam. A madame egyre csak ütötte a fejemet. Bászma odaszaladt, és kíváncsian figyelte az eseményeket. Az ütések hatására az addig visszafojtott köhögés kétszeres erővel tört fel újra. A luxusszőnyeg felett kétrét görnyedve sűrű váladékot köhögtem fel.

- Takarodj a fürdőszobába! Összerondítottad a szőnyegemet! Nézd meg, mit csináltál! Menj, mosakodj meg, aztán takaríts fel magad után!

- A madame dühösen vágatott vissza a hálósobájába. Miközben a fürdő felé támolyogtam, hallottam, amint a rettenetes és fárasztó életéről meg a szolgálok miatti állandó gondokról panaszkodik a férjének.

Mivel az ezt követő napokban is folyton köhögtem, megint orvoshoz vittek. Ezúttal baba jött velem. A doktor még csak meg sem vizsgált, inkább a szponzorommal beszélte meg a tüneteket, és allergia elleni tablettákat írt fel. Csakhogy a gyógyszer nem segített, és pár nap múlva magas lázam lett. A következő látogatásom a klinikán antibiotikum felírásával végződött. Bár rendszeresen szedtem a gyógyszert, csak a lázam csökkent, én viszont egyre rosszabbul éreztem magam. Egyik reggel olyan rosszul voltam, hogy nem tudtam kikelni az ágyból, és a madamenak újra orvoshoz kellett vinnie. Kiderült, hogy negyvenfokos lázam van. Az orvos meghallgatta a tüdőmet, és beutalt tüdőrontgenre a kórházba. A felvétel nem sikerülhetett valami jól, mert ezután az orvos még egyszer alaposan megvizsgált, majd közölte a madamemal, hogy néhány órára megfigyelésre a kórházban kell maradnom.

- Meddig fog ez tartani, doktor úr? - kérdezte elégedetlenül a madame. - Ezt a lányt egy rakás munka várja otthon!

- Erre nehéz válaszolni - felelte az orvos. - Még ki kell elemeznünk a vizeletet, a vért és a tüdőváladékot. Kérem, jöjjön vissza pár óra múlva, és akkor meg tudjuk mondani, hogy a páciens kórházban marad-e, vagy hazatérhet.

A madame igencsak sértődött pillantást vetett rám, hogy vetemedhettem ekkora aljasságra. A szeme ezt szikrázta: „Hogy

merészeltél megbetegedni? A szolgálóknak nincs joguk betegeskedni!” Elment, még azt sem várta meg, hogy kiderüljön, hol fogok feküdni.

Az óriási, többemeletes állami kórházban, amelyben több szakrendelő is helyet kapott, a földszinten két jókora terem volt fenntartva külön a nők és a férfiak számára. Ide olyan betegeket helyeztek el, akik további gyors laboreredményekre és vizsgálatokra vártak. Az ápolónők általában filippínók vagy hinduk voltak, így körülöttem az anyanyelvemen beszéltek. Egy fehérköpenyes indiai nővér az egyik szabad ágyhoz kísért, majd megmérte a lázamat, vért és köpetmintát vett. Az ágyak mellett nyitható paravánok álltak, ezekkel szeparálták el a betegeket egymástól. Paravánnal elkerítve feküdtem az ágyban, és hallgattam, amint a nővérek a beteg nők körül sürgölődnek. A páciensek többségét kuvaiti hölgyek tették ki, akik annyira hozzászoktak a kiszolgáláshoz, hogy a kórházi személyzetet is a saját szolgálóikként kezelték:

egyfolytában ide-oda küldözgették őket, és folyton szükségük volt valamire, de azonnal. Mivel félték attól, hogy elveszíthetik a munkahelyüket, a kórházi ápolónők türelmesen viselték a megaláztatást. Miközben elég sokáig vártam a laboreredményekre, kihallgathattam, miről beszélgetnek a hindu nővérek.

- Szerinted elképzelhető, hogy megtörténik az a tömeges öngyilkosság? - kérdezte egyikük aggódalmas hangon.

- Ez háromszázötven ápolónőt érint! - felelt borzadva a másik. - Valakinek meg kell oldania a helyzetet!

- De hogyan? - szólt közbe egy másik. - Mennyi ideje tart már ez az egész, és semmi javulás! Azért fenyegetőznek a hindu ápolók, hogy ha minden marad a régiben, csoportos öngyilkosságot hajtanak végre!

- Honnan jöttek?

- Keralából és Tamilnádu államból.

- De mi készíti őket ilyen végzetes lépésre? - szúrta közbe egy újabb hang.

Az ápolónők eltávolodtak, már nem hallottam, miről beszélnek. De az öngyilkosság említésére előttem újra megjelent a gyönyörű Dalaja.

Egyre nehezebben jutottam levegőhöz, ráadásul irtózatosan szomjas is voltam, de szégyelltem hívni a nővért és vizet kérni tőle. Más betegeket a családtagjaik ápoltak, magánszemélyzet sürgölődött körülöttük. Én teljesen egyedül voltam.

Úgy fél óra múlva odajött hozzám az egyik ápolónő. Lázat mért.

- Még mindig nagyon magas! - mondta. - Hívom a doktort.

Az orvos csak több mint egy óra múlva ért el hozzám. A kivizsgálásra váró betegekkel a kevésbé képzett kórházi személyzet foglalkozott, a fenti emeleten dolgozó orvosok csak időnként bukkantak itt fel.

Miután az ápolónő jelenlétében megvizsgált, az orvos így szólt:

- Kapja tovább a lázcsillapítót! Infúzióra is szüksége lesz. Kérem, szóljanak, ha megjöttek a laboreredmények! - adta ki végül az utasítást.

Megragadtam az alkalmat, és kértem egy kis vizet az ápolónőtől.

Amikor odahozta, megkérdeztem tőle, mi a helyzet a tömeges öngyilkossággal. A lány gondosan behúzta a függönyt, hogy senki ne láthasson be, majd egy percre leült az ágyam szélére, és beszélni kezdett:

- Mindnyájan mélyen átérezzük a helyzetet. A mi társnőink is benne vannak.

- De hol vannak azok az ápolók? - kérdeztem.

- Az őket toborzó cég munkásszállóján.

- És mi a probléma?

- Az egész azzal kezdődött, hogy a magáncég hónapokon keresztül nem adta ki a teljes fizetésüket. Alig harminc százalékát kapták kézhez. Szerették volna megkapni azt, ami jár nekik, és sztrájkolni kezdtek.

Ekkor a céget a helyi hatóságok feketelistára tették, ami annyit jelent, hogy senki nem hosszabbítja meg velük a szerződését, és nem köt velük újat. Emiatt ezek az ápolónők automatikusan munkanélküliek lettek. A cég pedig őket hibáztatja a jelenlegi helyzetért, és nem akarja aláírni a vízumtranszfert más munkahelyre.

- De hiszen a cég a felelős azért, hogy nem fizette ki az ápolónők pénzét! - jegyeztem meg.

- Pontosan! De a cégtulajdonosok erről teljesen megfélemeztek. Bár ezek a nők felsőfokú ápolói végzettséggel és nagy gyakorlattal rendelkeznek, akár szolgálóként is munkát vállalnának. De ismered az itteni törvényeket... A szponzornak alá kell írnia a vízumátviteli beleegyező nyilatkozatot. Így aztán az a háromszázötven nő - némelyikük terhes - csapdába került. Indiába nem térhetnek vissza, mert a kuvaiti beutazás miatt teljesen eladósodtak. A közvetítők - nálunk éppúgy, mint itt - irgalmatlan összegeket gombolnak le a munkavállalókról.

- Tudom, miről beszélsz - biccentettem, mivel eszembe jutott a mi otthoni, továbbra is kifizetetlen házunk.

- A munkaügyek intézéséért akár tízezer dollárt is fizetnünk kell az ügynököknek! - panaszolta az ápolónő, aki látva, hogy valaki félre akarja rántani a függőnyt, gyorsan felpattant, és sürgősen a katétert kezdte ellenőrizni.

- Nővér! - kiáltotta egy türelmetlen kuvaiti nő. - Gyere gyorsan az anyámhoz! Megint hányni kezdett!

Az ápolónő máris ugrott az utasításra, én pedig magamra maradva eltöprengtem a munkanélküli nők sorsán, akiket megfosztottak az adósságuk megfizetésének lehetőségétől. Indiában az efféle esetek gyakran végződnek öngyilkossággal. Emlékszem az egyik földimre. Amikor visszatért Kuvaitból, nem ment haza a családjához, egyetlen ismerősét sem látogatta meg. Kisétált a mezőre, a vasúti sínekhez, és a vonat elé vetette magát. Nagy port vert fel akkoriban ez az eset, mert a családot csak arról értesítették, hogy a vonat levágta a szerencsétlen fejét. A faluban szájról szájra járt a hír. A Kuvaitból hazajött adósok gyakran végeztek magukkal. Felakasztották, vízbe fojtották magukat, vagy nagy adag orvosságot, esetleg mérget vettek be. Reméltem, hogy ennek a több száz kétségbeesett nőnek megoldódik a helyzete, és nem következik be egy újabb szörnyű tragédia.

Azután meghozták az eredményeimet. Az orvos épp csak egy pillantást vetett a papírra, és rövid utasítást adott ki: vigyenek az elkülönítőbe, mert „valószínűleg tébécé”.^{28} Nem tudtam, mi az a tébécé. Az ápolónők közölték, hogy az egy súlyos tüdőbetegség.

Felszólítottak, hogy másszam át a gurulós kerekű ágyra, hogy felvihessenek az emeletre. Mindnyájan maszkot vettek fel. Míg az előcsarnokban a liftre vártunk, észrevettem, hogy egy elegáns hölgy, aki éppen ekkor érkezett be az épületbe, megtorpant, és figyelmes pillantást vetett rám. Ezután odalépett az ágyamhoz.

- Te madame Amber szolgálója vagy? - kérdezte. Bólintottam. - Mi történt veled? - A nő közelebb akart lépni, de az egyik orvos óvatosságra intette.

- Kérem, ne hajoljon oda! Nem biztonságos!

A hölgy odavetette az ápolónőknek: „Viseljétek gondját!”, és elsétált az orvossal. A meglepett nővérek furcsálló pillantásokat váltottak.

- Te ismered a hercegnőt? - Nem tudták, hová legyenek a csodálkozástól.

- Az asszonyom barátnője - feleltem.

Az ápolónők a liftben hitetlenkedve mértek végig. Elmondták, időnként feltűnik a hercegnő, hogy a kórház igazgatójával megbeszélje a felmerülő karitatív ügyeket. Amikor a lift megállt az emeleten, már várt ránk egy orvos, és utasította az ápolónőket, hogy vigyenek a folyosó végén lévő elkülönítőbe.

- De hisz ő csak egy szolgáló! - fakadt ki az egyikük.

- Nem számít - felelt az orvos. - Ez az igazgató utasítása. Oda kell rá figyelniük!

Az elkülönítő egy tágas szoba volt, amelyhez fürdőszoba is tartozott. Volt benne még egy kanapé, egy asztal a vendégek számára, sőt telefon és tévékészülék is. A betegágy körül modern orvosi műszerek sorakoztak. Későre járt, és valószínűleg hamar elaludtam. Ködösen emlékszem arra, hogy hozzákapcsoltak valamelyik készülékhez.

A következő napok eseménytelenül teltek. Szakorvosok érkeztek konzultációkra, és arról vitáztak, milyen módját válasszák a gyógyításnak. Rengeteg orvosságot kaptam. Szinte egész idő alatt infúzióra voltam kapcsolva, az arcomra pedig oxigénmaszkot illesztettek. A lázam csak nem akart alábbhagyni. A harmadik vagy a negyedik napon hat orvos és két ápolónő lépett be a szobába.

Levették rólam a kórházi hálóinget, és egy könnyű lepedővel borítottak be.

Azután testszerte érzékelőket kapcsolnak rám. Ekkor a legidősebb doktor figyelmes pillantást vetett a környező kábelkötegekre és monitorokra, majd megkérdezte kollégáit:

- Készen állnak?

A jelenlévők biccentettek.

- Akkor kezdjük! - adta ki az utasítást a doktor. Nekem meg ezt mondta: - Ne félj! Mindent ellenőrzés alatt tartunk!

Páran erősen leszorították karomat-lábamat, míg a többiek egy keskeny csövet próbáltak a torkomba szuszakolni. Szörnyen kellemetlen érzés volt, és amint a gégembe idegen tárgyat toltak, máris narancsszínűre festett vizet okádtam vissza, ami ráfröccsent az orvosok köpenyére, és végigfolyt a műszereken.

- Semmi baj! Ez normális! - nyugtatott meg az orvos.

Végül az orvosoknak a monitoron kivetített képen elemezheték légútjaim állapotát. Mindent figyelmesen megvizsgáltak. Még javában tartott a konzílium, amikor a hozzám kapcsolt szerkentyűk váratlanul riadót jeleztek.

- Elveszítjük! Kifutunk az időből! Gyorsan! - hallottam, majd természetfeletti béke szállt meg, és csodás fény ölelt körül. A távolban közeledő alakok tűntek fel, magukhoz hívogattak. Szavak és mozdulatok nélkül juttatták el hozzám egyértelmű üzenetüket: „Gyere hozzánk!

Gyere hozzánk!” Ellenállhatatlan erővel vonzottak magukhoz. A tündöklő alakok egyre közelebb értek, és én egyszer csak megláttam a bonyolult gépekhez kötött fekvő testemet, valamint a körülöttem sürgölődő orvosokat, akik éppen oxigénmaszkot illesztettek az arcomra. Földöntúli nyugalom árasztott el. Éreztem, mindjárt csatlakozom Dalajához, és együtt tartunk tovább a végtelenbe. De ekkor egy másik kép vetült a szemem elé. Orvosoktól körülvett ágyamhoz három nőalak lépett oda. Felismertem anyut, Anisát és a hercegnőt, aki határozott mozdulattal ébresztgetni kezdett. A keze háromszor csapott a vállamra.

- Megvan! Visszatért! - kiáltott fel az egyik orvos.

Egy pillanatra felnyitottam a szemem, majd álomba zuhantam.

A következő három hetet is ebben a kórházban töltöttem, bár a betegségem természete miatt át kellett volna szállítaniuk egy tüdőbajosokat gyógyító szakkórházba. De súlyos állapotom nem engedte meg a szállítást. A lázam továbbra is negyven fok körül stagnált, egyfolytában rajtam volt az oxigénmaszk, és csöpögött belém az infúzió.

A kórházban tökéletes ellátást kaptam. Gyakran jártak be hozzám az orvosok és az ápolónők, ellenőrizték, hogy vagyok. Ám nem lettem jobban. Forró láz kínozott, vacogtak a fogaim, és gyakran fogott el a szinte leküzdhetetlen reszketés. A nővérek takaróhalmokkal burkoltak be, de ez sem segített. Ekkor az egyik hindu nővér, egy katolikus lány, megkérte az ismerősét, egy papot, hogy látogasson meg. Ő többször is eljött hozzám, és elmélyülten imádkozott értem. Pár korty szenteltvizet itatott velem, a fejemhez érintette a Bibliát, és ujjai között rózsafüzért tartva fohászkodott értem. A nővérnek egy üvegecskében olajat adott át, hogy naponta kenjen meg vele. A lány minden reggel kicsöpöpentett pár csepp olajat, majd bekente vele a nyakamat és a mellkasomat. Ilyenkor mindig kicsit jobban éreztem magam. Azelőtt le sem vehettem az oxigénmaszkot, mert rögvést fulladni kezdtem. A pap látogatásai és imái után öt-tíz percen keresztül önállóan tudtam lélegezni. Ilyenkor egy kevés beszélgetésre is futotta az erőmből az indiai ápolónőkkel.

Egyiküknek meséltem arról a különleges élményről, amit élet-halál mezsgyéjén járva tapasztaltam meg. A nő azt mondta, hogy a megjelenő három nőalak három különleges istennő lehetett, akik különféle személyek alakját képesek magukra öltetni. Az egyikük Laksmi, Visnu felesége, a hinduizmusban a jószerencse, a gazdagság és a szépség istennője. Őt a Tejóceán habjából született, mosolygós, nyugodt, lótuszvirágon ülő nőként ábrázolják. Az istennő virága a lótusz.

Mahálaksminak is nevezik, teljes nevének jelentése pedig: 'Akinek célja, hogy az emberek boldogok legyenek'.

A másik nőalak Padmavati, akit az anyanyelvemen Alamelu Mangának neveznek. Ő Laksmi lótuszának megszemélyesülése. Alamelu Mangát a hinduizmus egyik főistenségének, Laksmi istennőnek egyik változataként tisztelik. Úgy tartják, a támogatása

nélkül az ember nem érheti el a legfelsőbb kegyelmet. A harmadik istennő pedig Ganga, akinek megtestesülése a szent folyó, a Gangesz. Ganga a folyó lelki tartalmát szimbolizálja, amely kiárad a Legfőbb Lénytől az emberek felé, spirituális tudást és bölcsességet szállítva nekik. Ganga Siva isten második felesége, akit többek között Jótevőnek is neveznek. Az ápolónő azt magyarázta, hogy ez a három hatalmas istennő nem engedte, hogy elhagyjam a földi életet. Én magam abban hiszek, hogy súlyos betegségem napjaiban a mindent magában foglaló abszolútum nyújtott segítséget. Nevezhetjük istennek, istennőnek, de ugyanarról az erőről van szó, amely bármilyen formát magára ölthet.

Miután néhány hétig élet és halál között lebegtem, a testem végül alkalmasnak bizonyult arra, hogy átszállítsanak a tüdőbetegek kórházába. Mielőtt ez megtörtént volna, eltelt még néhány nap, melyek során a specialisták további vizsgálatoknak vetettek alá. Még a tüdőbetegek kórházából is átjött néhány szakember, hogy ellenőrizzék, megfelelők-e a számomra a kórházuk feltételei. Csak az ezt megvitató konzíliumot követően döntöttek úgy, hogy átvihetnek oda. Az ápolónők elmondták, hogy az itteni tartózkodásom igazán kivételes esetnek volt mondható. Bár az elkülönítőben feküdtem, az orvosok aggódtak amiatt, hogy fertőző baktériumokat terjeszthetek a légkondicionáló-rendszeren keresztül. Csak miután a tüdőbetegek szakkórházában más nővérekkel is beszéltem, döbbentem rá, milyen különleges elbánásban volt részem.

Kora reggel indult el velem a betegszállító, hogy átszállítson a szakkórházba. Előtte köszönetet mondhattam az orvosoknak és a nővéreknek a gondos ápolásért. Megkérdeztem azt is, megoldódott-e az ápolónők tömeges öngyilkossággal fenyegető helyzete. Megtudtam, hogy a hivatalos nővédelmi szervek beavatkozásának köszönhetően ezek a nők engedélyt kaptak a vízumtranszferre.

Amikor a mentőautó a tüdőbetegek számára fenntartott kórházhoz ért, az ápolók a kórház igazgatójának szobája melletti nagy elkülönítőbe vittek be. A következő három hétben továbbra is olyan gyenge voltam, hogy a mosdóba sem tudtam egyedül kimenni. Kivételt tettek velem, és megengedték, hogy a kuvaiti nők számára fenntartott fürdőt használjam, mivel az esett a legközelebb

a szobámhoz. A kórházban csupán néhány kuvaiti beteg tartózkodott, akik különszobákat kaptak. A páciensek többsége a külföldi szolgálók közül került ki. Voltak ott nők Nepálból, Srí Lankáról, Indiából, a Fülöp-szigetekről, Indonéziából, Etiópiából és Bangladesből. Velük csak három héttel később ismerkedtem meg, amikor átvittek az egyik közös terembe, ahol hat ágy állt. A Kuvaitban kötelező szeparáció miatt ezt a kórházat kizárólag nők számára tartották fenn, a férfiakat másik épületben kezelték.

Amikor végül lement a lázam, áthelyeztek a közös kórterembe, ahol megismerkedtem a kórházi mindennapok rutinjával. Korán keltettek minket: reggel négy óra harminckor. Pár naponta elemzésre vér- és köpetmintát vettek tőlünk. Ezután, öt óra körül, kiosztották az orvosságainkat, maroknyi különböző színű tablettát. Meglepett, hogy a betegek egy része elcsalta az orvosságok bevitelét. Amikor az ápolónők átnyújtották az adagjukat, a szájukba vették ugyan a gyógyszert, de aztán kiköpték, és a személyes holmijuk közé rejtették. Amikor a személyzet észrevette ezt, megpróbálták rávenni a pácienseket, hogy hagyjanak fel vele. De a rábeszélés nem hozott eredményt, a nők továbbra is minden trükköt bevetettek, hogy ne kelljen lenyelniük a pasztillákat. Eltöprengtem azon, hogy miért csinálják ezt. Végül arra jutottam, hogy jobbnak tartották az elhúzódó betegséget és a kórházi életet, mint hogy visszatérjenek kuvaiti gazdáikhoz, és folytassák a végeláthatatlan robotolást.

A reggelit egy cateringszolgáltatással foglalkozó cég munkatársai hozták be hatkor. A hatalmas műanyag tálcákon nagy halom finomság érkezett: fehér kenyér, vaj, tojás, különféle sajtok, felvágottak, dzsemek, olívbogyó, uborka, paradicsom és saláta. Ezekhez minden alkalommal tejet, gyümölcslevet, teát és kávét kaptunk. Az orvosok többször is felhívták a figyelmünket arra, hogy gyakran és változatosan kell táplálkoznunk. A tüdőbaj mindannyiunknál nagyon előrehaladott állapotban volt, így a betegség diagnosztizálása és a kezelés megkezdése előtt sokat veszítettünk a testsúlyunkból. Én harminchét kilósra fogytam, és hosszú ideig ennyi is maradtam. Bár rendszeresen tettem elém ínycsiklandó fogásokat, nem tudtam rávenni magam az evésre. Nem csábított sem a tízórára kiosztott sütemény és joghurt, sem a

többféle menüt felsorakoztató ebéd. A leves, a rizs, a csirke, a hal vagy a hús illata is taszított. Általában délutánra sikerült magamba erőltetnem pár falat gyümölcsöt, de a vacsorát ismét jórészt érintetlenül hagytam. A kórházban indiai orvosok is dolgoztak. Egyikük megkedvelt, és sokat foglalkozott velem. Türelmesen magyarázta, hogy megfelelő étkezés nélkül nem nyerem vissza az egészségemet, az erőmet. Az ő hatására lassanként kicsit többet ettem.

Bár kórházban voltunk, hivatalosan továbbra is a szponzorainktól függünk. Csakis a hivatalos munkáltatónk vihetett ki minket erről a helyről. Ez sok problémát okozott. Két-három hónapnyi kezelést követően a betegek eredményei általában már elég jók voltak ahhoz, hogy elhagyhassák a kórházat. Ugyanakkor előfordult, hogy a szponzorok nem jöttek el a szolgálójukért. Ilyenkor a kórház a szolgálót egy rendőrségi egységhez szállította ki, amely felvette a kapcsolatot a szolgáló országának nagykövetségével. Ha a hosszú nagykövetségi várakozás eredményeként összegyűlt a repülőjegy ára, a várakozó nőket hazaszállították. De egyikünk sem szeretett volna ilyen helyzetbe kerülni. A munkahely elvesztése és a Kuvaitból való túl korai, pénz nélküli hazatérés gondolata mindnyájunkat félelemmel töltött el.

Néhány páciensnek nem volt oka aggodalomra: az ő munkáltatóik figyelemmel követték szolgálójuk sorsát, és kapcsolatot tartottak a kórházzal. Ezek a szponzorok nyilatkoztak arról, hogy a kezelés végén a szolgáló visszatérhet a munkájához. De azok, akik nem voltak ilyen szerencsések, komolyan aggódhattak a jövőjük miatt. Sokan közülük gyereket, családot hagytak otthon, akik a Kuvaitból küldött pénzből tartották fenn magukat. Általános volt az a helyzet, hogy ha nem érkezett meg a fizetés innen, akkor az egész nagycsalád megélhetés nélkül maradt.

Az én madameom nem látogatott meg egyszer sem. Tudtam, hogy a tüdőbeteg-szakkórház értesítette arról, hol fekszem, de fogalmam sem volt, hogy a kezelés végén visszamehetek-e hozzájuk dolgozni.

Egyvalaki járt csak be hozzám rendszeresen: az előző kórházban megismert katolikus pap. Továbbra is imádkozott értem, és

megajándékozott egy Bibliával, amit az anyanyelvemre, telugura fordítottak le. Elolvastam az általa megjelölt részleteket a Szentírásból, és ez sokat segített. Mivel több keresztény beteg feküdt a kórházban, más papok is látogatták az intézményt, akik nemcsak hittársaiknak, de mindenkinek igyekeztek lelki támaszt nyújtani. Azoknak a szolgálóknak, akiket senki nem látogatott, ruhát, élelmet és piperecikket vittek be.

Egyik nap egy kritikus állapotban lévő beteg érkezett a kórházba.

Anisa Indiából származott. Olyan magas láza volt, hogy teljesen kifordult magából, borzasztó látomások kínozták. Éjszakánként az egész kórház visszhangzott a sikolyaitól és jajveszékelésétől. Olykor rémült üvöltéssel pattant fel az ágyáról, aztán lobogó hajjal végigszáguldott a folyosón, majd rávetette magát valamelyik betegtársára. Féltünk, mindnyájan éreztük, hogy ez a beteg nő akár a legszörnyűbb tettekre is képes. Alkonyatkor, amikor az ablak mögött feltámadt az erős, sivatagi szél, már dermedten vártuk a rettentő ordításokat. A szemünket sem mertük lehunyni, nehogy az önkívületben őrzőngő nőnek az útjába kerüljünk.

Az előző kórházban az egyik hindu ápolónőtől megtudtam, hogy éjjelente nekem is rohamaim voltak. Néha az ablakhoz rohantam, és feltéptem, hogy kivessem magam rajta. De a régi kórházban a biztonsági rendszer rögtön jelzett. Összeszaladt az egészségügyi személyzet, hogy megfelelő ellátásban részesítsenek. Az éjszakai ügyeletes orvos beadta a megfelelő szert, az egyik ápolónő pedig mellettem maradt, vigyázott rám, amíg megnyugodva el nem aludtam. De a tébécékórházban nem volt sem megfelelő eszköz, sem elegendő ember ahhoz, hogy a betegtársamat hasonlóképpen lássák el. Éjjelente csak ápolónők figyeltek ránk, orvosokat kizárólag vészhelyzetben lehetett hívni. A nővérekre voltunk utalva, akik között kitűnt egy különösen barátságtalan egyiptomi nő. Őt nagyon irritálta Anisa. Egyik éjjel észrevettem, hogy az önkívületben szenvedő lányt veri, miközben azt ordibálja, hogy Anisa jajgatása és rohamai miatt nem tud aludni. Az eset többször is megisméltődött. Egy ízben összeszedtem a bátorságomat, és szóltam ennek az ápolónőnek, hogy nem szabad így bánni egy védtelen, ágyhoz kötött nővel. Ekkor az ápolónő haragja ellenem fordult.

- Te amúgy is hamarosan túnsz vissza Indiába! - kiabált rám. - Elvisznek a rendőrsre, onnan pedig egyenesen a repülőtérre! A madameod tesz rá, hogy mi lesz veled! Még egyszer sem telefonált! Hamarosan kirúgnak a kórházból! Senki nem jön érted! Nemsokára Indiában találod magad! - rikácsolta perverz örömmel.

Megalázottan tértem vissza az ágyamba. Csak feküdtem, és egyre azon járt a fejem, hogyan vesz majd a beteg anyukám élelmet magának, ha engem kiutasítanak Kuvaitból.

Anisa állapota hamarosan válságosra fordult. Újabb orvosokat hívtak be hozzá, aztán sürgősen megoperálták. A műtét sokáig tartott. Anisa nem élte túl. Betegtársaimmal szomorúan figyeltük, amint a testét elszállították a műtőhelyiségből. Néztem vékony vászonnal letakart, csontsovány alakját, és arra gondoltam, hogy a halál egyfolytában gonosz táncot lejt körülöttem. A fejemben újra visszhangzott a régóta gyötrő kérdés: vajon megszabadulok-e valaha is Csandra átkától?

Egy nap az orvos közölte velem, hogy a laboreredményeim alapján hamarosan elhagyhatom a kórházat. Ekkor már tényleg rettegtem. Nem akartam a rendőrsön jelentkezni. Még kevésbé visszatérni Indiába.

Nem tudtam, értesítette-e valaki anyut a betegségemről. Amióta kórházban voltam, nem küldtem neki a fizetésemet, tehát az adósságunk - ahelyett, hogy csökkent volna - nyilvánvalóan növekedett.

Megértettem, miért szégyellnek visszatérni a falvaikba azok az emberek, akiknek nem sikerült gyökeret verniük Kuvaitban, és miért választják a végzetes megoldást. Az öngyilkosság elfogadhatóbbnak tűnt a számukra, mint hogy sokévnnyi távollétet követően üres kézzel térjenek vissza. Átéreztem a szégyenüket.

Mivel páran meggyógyultunk már annyira, hogy lehetett tudni: a kórházból csakhamar kiírnak minket, úgy döntöttünk, partit szervezünk ebből az alkalomból. Tébécébulinak neveztük el. Az egyik szobatársamat időnként meglátogatta a fivére. A lány őt kérte meg, hogy vegyen nekünk színes papírt, kartonlapot, filctollat, zsírkrétát. A többségnek ugyan egy árva vasa sem volt, mégis sikerült összegyűjteni a holmik megvételéhez elegendő dinárt. A

papunktól ragasztót kértünk, az ápolónőktől ollókat kölcsönöztünk. Este viccelődve és nevetgélve tarkabarka láncokat ragasztottunk össze, amelyekkel később a termet akartuk feldíszíteni. Az ápolónők eleinte le akarták kapcsolni a villanyt, és mindenkit ágyba zavartak volna, de az ügyeletes orvos a védelmünkre kelt. Közölte, hogy a jó hangulat legalább annyit segít a lábadozásban és a gyógyulásban, mint a gyógyszerek, na meg jár nekünk is egy kis öröm. Így hát egész éjjel fent voltunk, és színes papírcsíkokat szabtuk ki, melyeket lánccá kapcsolunk össze. Azon versenyeztünk, melyikünké lesz hosszabb, szebb. Közben gyermekkori emlékeinket felidézve nevetgélünk. Amikor elkészültünk a láncokkal, egy piros keménypapírból óriási szívet vágunk ki, és nagy, színes betűkkel ráírtuk: TBC-BULI. Ezután mindnyájan aláírtuk a szívet.

Kiderült, hogy nem mindegyik beteg tud írni: néhányan csak nehezen betűzték le a nevüket. Segítettünk nekik az írásban, ügyeltünk rá, hogy mindenkinek rajta legyen a neve a szíven. Az analfabéták virágokat, emberkéket, kacskaringókat, napocskákat és csillagokat rajzoltak, mert szerették volna ők is rajta hagyni a kézjegyüket. Megtetszett nekünk a rajzolás, így reggelig még egy-egy saját szívet is feldíszítettünk magunknak. Bár többeknek közülünk otthon férje és gyermekei is voltak, ezen az éjszakán mindnyájan úgy éreztük magunkat, mint a kollégiumban felhőtlenül szórakozó kislányok.

Bár egész éjjel fent voltunk, a közelgő buli miatti izgalom egy napközbeni rövid szunyókáláson kívül nem hagyott senkit aludni. A laborminták leadása, a gyógyszerek beszédése és az étkezések közötti szünetekben lelkesen függesztgettük ki színes papírláncainkat. A szoba főfalának közepére helyeztük a piros szívet a nevünkkel és a rajzainkkal.

Az orvosoknak tetszett a feldíszített terem. Örültünk, mert nagyon megdicsértek minket. Az egyik nővérke magnót hozott, mások kazettákat. A pap, aki tudott a buliról, cukorkát, kekszet, teasüteményt és szénsavas italokat küldött be. Izgatottan vártuk a bulit.

Este felvettük a legszebb ruhánkat, és kezdetét vette a parti. A magnóból indiai, filippínó és arab muzsika szólt. Láncot, kört,

koszorút formálva kifulladásig táncoltunk. Ugrándoztunk, tapsoltunk, énekeltünk, és mindenkit majd szétvetett a nevetés. Végül, jócskán hajnalban, emlékfotót készítettünk magunkról. A mai napig őrzöm.

Összebújva állunk tizenegynéhányan, tébécések. Különböző pózokat öltünk, fejünk felett színes papírláncok csüngenek. Öltözékünk:

egymáshoz nem illő, agyonmosott pizsamák, disdásák, olcsó szoknyák, nadrágok, blúzok. Az arcunk sápadt, beesett, a járomcsontunk szinte átböki a bőrt, karjaink pálcikák. De a szemünkben öröm ragyog – bár a tekintetekben itt-ott azért felfedezhető nyomokban a félelem és a bizonytalanság is. Némelyek kart karba öltve állnak, mások átölelik egymást. A fénykép elkészülte előtti napok, amelyeket a tébécékórházban, szobatársaimmal a bulira készülve töltöttem, egész kuvaiti tartózkodásom legboldogabb pillanatai voltak.

Közeledett a kórházi elbocsátásunk napja. Mindnyájan abban reménykedtünk, hogy megérkezik értünk a madameunk, és hazavisz minket. Ez a többség esetében meg is történt, de néhányan – köztük én is – még nem tudták, mit hoz a jövő. A kórház felhívta a szponzorokat, akik vagy időhiányra hivatkoztak, vagy nyíltan közölték, hogy nem jönnek a szolgálójukért. Ilyen kellemetlen helyzetben találta magát az egyik legkedvesebb barátnőm is, az Indonéziából származó Alicja. Ő négy hónapot töltött kórházban, és már rég ki kellett volna írni innen. A szponzorai eleinte azt mondták, hogy hazaviszik, de mindig közbejött valami, ami miatt nem jöttek, és nem írták alá a kórház elhagyására felhatalmazó dokumentumot. Pár hét után nyilvánvalóvá vált, hogy a munkaadói becsapták Alicját és a kórházat, mivel egyáltalán nem szándékoztak érte jönni. Ezért Alicját haza kellett küldeni. Láttam, mennyit sír emiatt. Mélyen együttéreztem vele, és az én szívem is összeszorult a félelemtől, hiszen talán rám is ugyanez a sors várt.

Végül eljött a nap, amikor az orvos közölte Alicjával, hogy fel kell hívnia az indonéz nagykövetséget. Ha az országa képviselője előbb jelentkezik érte, elkerülhető, hogy a rendőrsre szállítsák. Alicja leült az ágyára, a karjával átkarolta a térdét, a fejét behúzta, és úgy

összekuporodott, mintha el akart volna örökre tűnni. Láttam, hogy egész testét rázza a visszafojtott zokogás. Leültem mellé, átöleltem, és így maradtunk, a gyászunkba dermedten.

- Na, Alicja, végre megszabadulunk tőled! - harsant fel a rosszindulatú ápolónő hangja. - Már rég ki kellett volna rúgniuk innen! Hány hónapja döglesz itt, és zabálsz az ételt ingyen!

Nem először kötött bele az egyiptomi nővér a barátnőmbe. Már jó pár hete szinte naponta felemlegette, hogy lejárt a kórházi gyógyítás ideje, és a lehető leghamarabb távoznia kell innen. Az újabb sértő szavakra Alicja hangos, elkeseredett sírással reagált. Erősen magamhoz öleltem. Csak ennyit tehettem érte.

Szerencsére az indonéz nagykövetség egyik munkatársa már másnap jelentkezett, és megígérte, hogy intézkedik Alicja ügyében. Pár nap haladékot kért, amíg kitölti a szükséges iratokat, és keres egy olyan jótékonyági szervezetet, amely támogatná a hazaút repülési költségeit. Amikor kijelölték Alicja kórházi távozásának napját, kiderült, hogy a lánynak még ruhája sincs, amelyben repülőre szállhatna. Ekkor az egyház részéről érkezett segítség, és megszervezték az utazáshoz szükséges ruhaneműk összegyűjtését.

A tébécékórház működését felügyelő bizottság egyik tagja egy különösen jószívű kuvaiti asszony volt. Ő naponta több órát töltött bent a kórházban; ellenőrizte a dokumentumokat, és megfigyelte a személyzet munkáját. Arra is mindig akadt néhány perce, hogy velünk elbeszélgessen. Külön figyelmet fordított azokra a páciensekre, akiket senki nem látogatott, nem támogatott. Amikor hallott Alicja közeledő távozásáról, új ruhákkal látta el, és némi pénzt is adott az útjára. Ekkor tudtam meg, hogy ugyanez az asszony néhány hónappal korábban jótékonyági szervezetektől és adakozó magánszemélyektől egy számunkra szédítőnek tűnő összeget, tízezer dollárt gyűjtött össze, amit egy, a tébécékórházat elhagyó, rákbeteg hindu nőnek ajándékoztak. Ennek a pénznek kellett biztosítania a betegsége miatt Kuvaitban tovább dolgozni már nem tudó, Indiába visszatérő nő gyermekeinek és szüleinek megélhetését. A kuvaiti asszonynak sikerült az egyik adományozó alapítványtól még egy olyan ígéretet is kapnia, hogy pártfogoltja

Indiába való visszatérése után is támogatni fogják a további gyógykezelést.

Amikor eljött a kórházból való távozás perce, és búcsút kellett vennem Alicjától, mindketten keservesen sírtunk. Alicja a betegsége miatt elvesztett munkáját gyászolta, és hogy a családjára ínség leselkedik. Tudta, hogy a kórházból egyenesen a repülőtérre megy. Alicja, ahogy mi, többiek is, azért érkezett Kuvaitba, hogy a hozzátartozóinak jobb életet biztosítson, és biztosan nem ilyen hazatérésre számított. Utoljára a kórház ajtajában öleltük át egymást. Azóta nem láttam. Csak a csoportkép maradt meg emlékül, amelyen mellettem áll, és lesoványodott kézfejjével lelkesen szorítja a kezemet.

A következő napokban újabb betegeket írtak ki a kórházból, hogy helyet készítsenek az új pácienseknek. Tudtam, hogy kivédhetetlenül közeledik a pillanat, amely az én jövőmről dönt majd. Borzasztóan ideges voltam amiatt, hogy ha a madameom nem jelentkezik az átvételekre, vissza kell utaznom Indiába. Minden reggel arról faggattam az orvost, mikor jön értem a madame, de kitért a válasz elől. Féltékenyen figyeltem a többieket, akik szponzoraik kíséretében hagyták el a kórházat, és tértek vissza a munkájukhoz. Éjjelente arról álmodoztam, hogy másnap, amikor felkelek, szól a doktor, hogy csomagoljak, mert mindjárt értem jön az én asszonyom. De ez nem történt meg, és napról napra kevesebb reményem volt arra, hogy Kuvaitban maradhatok.

Egyik délután egykedvűen feküdtem az ágyamban, amikor valaki maszkkal eltakart arccal közelített felém. Az előírás szerint a látogatóknak egyszer használatos védőmaszkot kellett viselniük.

- Bibi! - szólított meg a maszkos alak. El nem tudtam képzelni, ki látogatott meg. - Bibi! Én vagyok az, Rama! - Csak ekkor ismertem fel barátnóm hangját.

- Rama! - Nagyon örültem, hogy látom, ugyanakkor iszonyú pánik vett rajtam erőt. Azt hittem, Rama azért jött be hozzám, hogy elbúcsúzzon, mert a madame nem jön értem, és vissza kell térnem Indiába!

- Bibi! Téged meg mi lelt? - kiáltott fel Rama, látva a rémületet a szememben. - Rosszul vagy? Hívjak orvost? - Elbögtem magam a

gondolatra, hogy pénz nélkül indulok vissza Indiába a beteg anyámhoz, és elzálogosított házunkból az utcára kerülünk. – Bibi! Bibi! Hagyd már abba! Mi van veled? – szólongatott Rama, amikor látta, hogy a testemen rángáshullámok futnak végig. – Nővér! Kérem, hívjon orvost!

Az egyiptomi ápolónő jött oda hozzánk, és nyomban ordítózni kezdett:

– Te meg mit színlelsz itt? Hisz most már kiírhatnak! Mi van, nem akarsz visszamenni dolgozni? A kórházban akarsz lógni, mint azok a csalók, akik nem veszik be a gyógyszereket? Nekem nap mint nap be kell jönnöm ide, nehéz munkát végezni, ti meg olyan lusták vagytok, hogy csak döglötök az ágyatokban, és ingyen zabáltok! – Az egyiptomi ápolónő az összes mérgét és frusztrációját rám ontotta.

Látva, hogy a gonosz szavak miatt összekuporodtam a takaró alatt, Rama gyorsan így szólt hozzám:

– Nesze, fogd ezt! – és a kezembe nyomott egy ruhákkal teli reklámszatyrot. – A madame azt mondta, hogy alaposan fürödj meg, és vedd fel ezeket az új ruhákat, amiket neked vett. Nem akarja, hogy bármit is magaddal hurcolj ebből a kórházból.

– A madame? – Egy szót sem értettem abból, amit mondott.

– Igen, eljött érted. Most az orvosi szobában van, és intézi a távozási papírjaidat.

Ennek hallatán a szemem megtelt könnyel. Maradok Kuvaitban!

Rohantam a zuhany alá, felvettem az új, szép diszdásámat, elbúcsúztam a szobatársaimtól, köszönetet mondtam az orvosoknak és az ápolónőknek, aztán elindultunk Ramával a madame kocsijához. Sok hónap után először láttam újra a kuvaiti utcákat és házakat. Egy kimerítő betegségtől meggyötörten készen álltam rá, hogy visszatérjek a szolgálatba.

VII. FEJEZET

A megszállás

A visszatérésem után rögtön munkába álltam. Különösen Bászma örült nekem, az egyik kedvenc mackóját is nekem ajándékozta. Egy elkényeztetett és önző kislánytól ez kivételes gesztus volt. Megtudtam, hogy amíg kórházban voltam, három szolgáló is váltotta egymást a családnál, de nem bírtak a szeszélyes gyerekekkel, így hamarosan távoztak. Amikor váratlanul kórházba kerültem, a madamenak egyik napról a másikra kellett kerítenie valakit, aki vigyáz Bászma, tehát kénytelen volt olyan szolgálókat felvenni, akik a saját maguk által vásárolt kuvaiti vízummal rendelkeztek. Ezért hivatalosan nem kényszeríthette őket, és bármikor odébbállhattak, ha úgy gondolták.

Az ezt követő hónapokban rendszeresen bejártam kontrollra a tébécéklínikára. Minden alkalommal megröntgeneztek, vér- és köpetmintát vettek, valamint elláttak a szükséges gyógyszerekkel. A madame szüleit is gondozásba vették; a családtagok a személyzettel együtt szintén ellenőrzésekre jártak, mivel sivatagi tartózkodásom során velük is közeli kapcsolatba kerültem. Bászmaról mint gyermekről eleve azt feltételezték, hogy kevésbé ellenálló, ezért fél éven át megelőző jelleggel gyógyszert kellett szednie.

Feltételezések szerint az emberiség körülbelül egyharmada fertőzött a tébécé baktériumával, de mindössze tíz százaléknál alakul ki a betegség. Sajnos Indiában, Bangladesben és Indonéziában – vagyis azokban az országokban, ahonnan a kuvaiti szolgálók többsége érkezik – nagy számban fordul elő ez a szörnyű betegség. A fertőző betegségek közül a tüdőbaj okozza a legtöbb halálesetet, és csak Indiában évente majdnem háromezrezer ember hal meg ennek következtében. Időnként eltöprengek azon, mi történt volna, ha nem utazom Kuvaitba, és a betegség otthon dönt le a lábamról. Ha Indiában fordul ilyen súlyosra az állapotom, mint amilyen beteg szolgálóként lettem, valószínűleg belehalok. Biztos vagyok benne, hogy a modern orvosi eszközök, a szakorvosok, a kiváló minőségű

gyógyszerek, valamint a hercegnő protekciója nélkül nem éltem volna túl. Azóta mindig – még akkor is, ha reménytelennek tűnő helyzetben találok magam – arra gondolok, hogy még a bajban is rejlik esetleg valami rejtett, fontos cél, amelyet talán pillanatnyilag nem látok át. Szerintem az ember sosem lehet biztos benne, hogy az éppen adott élethelyzete tekinthető-e maradéktalanul jónak vagy rossznak.

Egy újabb forró nyarat töltöttem el Kuvaitban. Sem én, sem az ország lakosai, akik 1990. augusztus 1-jén álomra hajtották a fejüket, nem sejtették, hogy másnap egy teljesen másik valóságra ébrednek. Később olyan pletykák keringtek, hogy éjjel Szaddám Huszein^{29} felhívta Kuvait akkori emírjét,^{30} és közölte vele, hogy másnap már nem lesz ideje megreggelizni. De lehet, hogy ez csak tréfa volt.

Csütörtökön reggel szokás szerint baba ment el elsőként munkába.

Nagyjából egy órával később hallottam, hogy a madame valakivel zaklatottan telefonál.

– Nem, nem, ez képtelenség – zihálta. – Az irakiak? Hol? Hogyan? – Megszakadt a kapcsolat, de a madame egyre csak állt ott, a füléhez tapasztott telefonkagylóval, és egyfolytában ezt ismételte: – Bejöttek, tényleg bejöttek, Bibi! Háborúban állunk. – Kétségbeesetten meredt rám, az arcát könnyek szántották végig.

Először éreztem úgy, hogy nem a szolgálót, hanem a szintén bajba jutott embertársát látja bennem. A katasztrófa szempontjából mindnyájan egyenlők vagyunk, vagyonra, nemzetiségre, társadalmi helyzetre való tekintet nélkül.

– Miféle háborúban? – kérdeztem.

– Szaddám Huszein betört Kuvaitba! – kiáltott fel, és kitört belőle a zokogás.

Ahogy később megtudtam, az iraki invázió hivatalos okául a határ menti Rumaila olajmező Kuvait általi állítólag jogtalan kitermelését nevezték meg. Szaddám Huszein azzal vádolta meg a szomszéd országot, hogy elloppja az iraki olajmezők értékes nyersanyagát. Maga Irak ekkor komoly eladósodással küzdött az alig két évvel korábban Iránnal folytatott költséges háborúja^{31} nyomán, és tízmilliárd dollárral tartozott Kuvaitnak. Szaddám azt is

felrótta Kuvaitnak, hogy megsérti az OPEC által meghatározott kőolaj-kitermelési limitet, ami árcsökkenéshez vezetett. A diktátor egyébként azt tartotta, hogy Kuvait történelmi szempontból tulajdonképpen Irak részét képezi. A szomszédos, gazdag ország annexiója Irak összes problémáját megoldotta volna.

Azonban már az invázió első napjától kezdve kering egy pletyka – és ezt később Szaddám Huszein is megerősítette –, miszerint a Kuvait elleni támadásról mégis valami más döntött. Nem sokkal az invázió kezdete előtt az iraki külügyminiszter találkozott Kuvait emírével, hogy megbeszéljék a vitás kérdéseket. Ekkor a kuvaiti emír a következő szavakkal fordult az iraki politikushoz: „Jelenlegi tevékenységemet mindaddig nem hagyom abba, amíg nem teszem tízdolláros kurvává az összes iraki nőt.” Szaddám Huszein ezt személyes sértésnek vette, és a csapatait ráeresztette Kuvaitra.

Sok szolgálóval és sofőrrel, Kuvait különböző részein élő emberekkel beszéltem, akiknek elbeszéléseiből kibontakozott előttem a megszállás első napjainak drámai története. Az iraki haderő, amely akkoriban a méretét tekintve a negyedik legnagyobb volt a világon, éjjel egy óra körül lépte át Kuvait északi határát. A több mint százezer katona, a hétszáz tank, a tehergépkocsik és a páncélautók oszlopai magabiztosan, szinte ellenállást sem tapasztalva törtek előre. Maga az invázió hatalmas meglepetésként érte Kuvait lakosságát. Erre senki nem számított.

Javában tartott a perzselően forró nyár, amely miatt rengeteg kuvaiti – szokás szerint – külföldön nyaralt. Az itthon maradottak lövésekre és helikopterek kerepelő zajára ébredtek. Az emberek először fel sem fogták, hogy immár háborúban élnek. Sokan álmosan úgy gondolták, hogy a klímájuk romlott el, az ad ki furcsa hangokat. Egyik társnőm mesélte, hogy amikor a madameja kinézett az ablakon, és észrevette a helikoptereket, biztos volt benne, hogy kuvaiti gépeket lát. Csak amikor megpillantotta a helikopterekre festett, háromcsillagos iraki zászlót, akkor döbönt rá, hogy a hazája rettenetes helyzetbe került.

Az én gazdáim nyugalmas környéken éltek. Amikor munkába indultak, meglepve tapasztalták, hogy több utcát katonák zártak le, akik megállították és igazoltatták az áthaladókat. Eleinte kevesen

eszméltek rá, hogy idegen hadseregről van szó. De hamarosan az egész országot bejárta a hír Szaddám Huszein agressziójáról. A lakosság egy része, féltve a maga és családja életét, és mivel ismerték a támadó ország diktátorának brutalitását, autójukkal a szaúd-arábiai határ felé indultak el. De nem mindenkinek sikerült bűvőhelyet találnia. Az irakiak kirángatták a rettegő utasokat a járműveikből, elvették kulcscsomóikat, és lezárták az alig egyórányi autóútra fekvő szaúd-arábiai határátkelőhöz vezető utakat. Az irakiak sokakat megöltek vagy foglyul ejtettek a házukat aznap elhagyó kuvaitiak közül.

A sokkal gyengébb kuvaiti hadseregnek esélye sem volt szembeszegülni Szaddám Huszein Köztársasági Gárdája önkéntes katonáival. Az iraki rohamhelikopterek által berepített kommandós alakulatok villámgyorsan elfoglalták a főbb stratégiai pontokat. Az emír élete és az állam léte komoly veszélybe került. Országának jövőjének érdekét szem előtt tartva Kuvait uralkodója, el-Dzsábir Ál Szabáh helikoptereket hívott a palotájához, ahonnan értéktárgyaival és a trónörökösével a nemzetközi repülőtérre menekült. Itt gyorsan egy sugárhajtású magánrepülőgépre rakodták át a kincseket. A gép felszállását követően nem sokkal az iraki hadsereg *Mirage* vadászgépei bombázták a repülőteret.

Később megtudtam, hogy az emír gépének sikerült eljutnia Bahreinbe. Onnan, rövid várakozást követően, az emír és felesége gazdagsága átrepült a szaúd-arábiai Dammámba. Az immár biztonságba került uralkodó nemzetközi segítségért folyamodott szövetségeseinél.

Kérte, hogy szabadítsák fel országát a diktátor uralma alól. Kuvaiti idő szerint reggel nyolckor Washington már közleményben ítélte el az agressziót. Nem egészen fél óra múlva ugyanezt tette a brit kormány is. Néhány órával később az ENSZ Biztonsági Tanácsa ítélte el az iraki támadást, és követelte a haderő azonnali visszavonását. Érdekes, hogy az első tankok már a kuvaiti sivatagban robogtak előre, amikor George Bush elnök a CIA azon jelentéseit elemezte, amelyek kizárták a fegyveres konfliktus lehetőségét Irak és Kuvait között. Talán az amerikai ügynökök

figyelmét elkerülte az emír iraki nőket sértő, Szaddám Huszein hiúságát bántó megjegyzése.

A megszállás első napján a tankokkal megtámogatott iraki kommandósok elfoglalták a televízió épületkomplexumát és a központi bankot. Az összes minisztérium és az emír két székhelye elkezeredetten védekezett. A tengerparton fekvő Daszman-palotát még hajnal előtt ostrom alá vonták, de a birtoklásáért folytatott legnagyobb ütközet dél körül zajlott le. Az irakiak az emírnek és tanácsadóinak elfogását tűzték ki célul. Szerencsére az emír még a roham előtt el tudta hagyni a létesítményt. Öccse, aki előző nap, az utolsó British Airways-géppel tért vissza Londonból, ott maradt. A kuvaiti hadsereggel közösen derekasan helytálltak a túlerőben lévő megszállókkal szemben. Azonban az iraki kommandósok akciója maga alá gyűrte a kuvaitiakat. Az emír testvére meghalt. A testét egy szemtanú szerint tankok taposták szét. Az emír másik palotáját a brit elitalakulat, a SAS által kiképzett nemzeti gárda zászlóalj védte. Miután az iraki tüzérség két órán keresztül komoly erővel lőtte a rezidenciát, a végső ostromban pedig ötven tank által támogatott kommandósok vettek részt, a védőknek kapitulálniuk kellett. Tizenegynéhány órán belül az ország kulcsfontosságú pontjai az irakiak kezébe kerültek.

Asszonyommal és Bászmával rettegve ültünk a nappaliban, hallgattuk az épület fölött köröző helikopterek lármáját és a becsapódások hangjait. Az ablakból láttuk, hogy a Perzsa-öböl strandját iraki katonák lepik el. Szorongva vártuk a ház urának hazatérését.

Nagyon féltünk az ellenségtől, tudtuk, hogy Szaddám hadserege könyörtelen. Vérfagyasztó sikereik titka abban rejlett, hogy a legkülönbözőbb kínzásokat alkalmazták: szemeket szúrtak ki, árammal égettek meg embereket, esetleg savval öntötték le vagy agybafebe verték őket.

Sokkal később, már a koalíciós erők 1991. februári győzelmét követően hallottam egy barátnőmtől arról a csapásról, amely a munkaadóját sújtotta. Szinte minden családban akadt háborús áldozat; volt, akit agyonverték, vagy foglyul ejtettek és Irakba szállítottak. Anyák gyászolták tizenéves fiaikat, kezükben fotókat

szorongatva, amelyeken gyermekeik felkoncolt teste volt látható. A barátnőm madameja sem tudott beletörödni a tizenkilenc éves fia elvesztésébe, akit az irakiak már a megszállás első napján elfogtak és meggyilkoltak. A fiú szobáját pontosan olyan állapotban őrizték meg, amilyenben hagyta. A barátnőm azt az utasítást kapta, hogy minden portörlésnél ugyanoda helyezze vissza a tárgyakat, ahol a fiú utolsó otlétekor voltak. Az anya órák hosszat üldögélt sírva gyermeke szobájában; nézegette a szekrényekben a fia összehajtott ruháit, a polcán álló könyveket, a személyes tárgyait, a sportkupáit, sőt férfiillatszerait is. Gyakran emlegette szeretett gyermeke szenvedéseit, és egyre azt ismételte, milyen jó ember volt. A fiának rengeteg terve volt, de eltávozott, mielőtt megkezdhetné volna valódi, felnőtt életét. Százával voltak efféle áldozatok.

Egy másik barátnőm egy kuvaiti pilóta családjánál dolgozott, akit a Kuvait felszabadításához vezető „Sivatagi Vihar” hadművelet első napján ejtettek foglyul. A barátnőm mindent tudott a pilóta fogságban töltött tapasztalatairól, mert felszolgálás közben többször is hallotta a férfi által a népes család tagjainak és az ismerősöknek elmondott történetet. A történelmi események tanújának vallomását szöveghűen adom tovább.

„1991. január 17-én a Abdul-Aziz király katonai repülőtéren állomásoztam Szaúd-Arábiában. Az amerikai hadsereg által használt *Skyhawk* harci repülőgépek tartoztak az állományunkba. Irakba főleg amerikaiak, britek és olaszok repültek; a rövid kuvaiti repülések elsősorban nekem és honfitársaimnak jutottak, mivel mi jobban ismertük országunk topográfiai jellegzetességeit. Harmincan voltunk pilóták, akiket az Egyesült Államokban képeztek ki. A legfiatalabb közülünk huszonegynéhány éves lehetett. Éjjel három körül felharsantak a riadószirénák, jelezve, hogy a bázisunkat Scud rakétákkal támadják.

Megkezdődtek a bevetéseink, melyek célja az ellenség állásainak bombázása volt. Akciónként négy-hat repülőgép volt a levegőben egyszerre. Én 14.30-kor startoltam, és 15 óra körül már a cél felett repültem: a kuvaiti iraki katonai bázisok felett. Sajnos aznap rossz, felhős idő volt, ez bonyolította a helyzetünket. Olyan műszereink voltak, amelyek igényelték, hogy szabad szemmel is jól lássuk a célt,

amikor kiengedjük a bombát. A korlátozott látótávolság miatt többször is közel kellett repülnöm a célhoz, így az ellenség be tudott mérni. Eltalálták a repülőgép bal szárnyát. A gép azonnal bukfencet vetett, és orral lefelé fordulva, hihetetlen sebességgel száguldott a föld felé. Katapultáltam. A kisebbik ejtőernyő nem nyílt ki, ezért igyekeztem úgy manőverezni, hogy a legmegfelelőbb helyszínen érjek földet. Amint lent voltam, már körbe is vettek az irakiak. Rögtön elvették a pisztolyomat. Ezután arccal lefelé egy dzsipbe löktek, majd elvittek az egyik, a sivatagba ásott bunkerjükkbe. Tudtam, hogy Kuvait déli területén vagyunk, valahol a Vafra és az Ahmad el-Dzsábir Légibázis között. Letépték az egyenruhámat, bekötötték a szemem, majd egyik katonai egységtől a másikig szállítottak. Mindenütt kihallgattak, de jutott bőven a gúnyolásból, sértegetésből, rugdosásból és verésből is. Megértettem, hogy így fejezik ki a kuvaitiak iránti gyűlöletüket. Aztán rájöttem, hogy valószínűleg már az országhatáron kívül lehetünk. Újra dzsipbe ültettek, a szememet bekötötték, a kezemet hátul megbilincseltek. Két katona tartott velem. Emlékszem, az egyiküket Dzsafárnak hívták, a másikat Ahmednek – ő az iraki hírszerzés hadnagya volt.

Megkövetelték, hogy szálegyenesen üljek, ami összebilincselte kézzel szinte lehetetlennek bizonyult. Magamtól is tudtam, hogy az egyik fő iraki hadműveleti központ, Nászirijja felé tartunk. Az utazás hosszára nem emlékszem, mert a fáradtságtól egy idő múlva el-elbóbiskoltam – de ilyenkor a katonák kíméletlenül felébresztettek. Mikor végül beértünk az egységhez, egy irodába vezettek, durván térdre löktek, és levették rólam a szemtakarót. Sok tisztet láttam magam körül. Egyikük nekifogott a kihallgatásomnak: az azonosító adataimra volt kíváncsi, aztán igyekezett minél többet megtudni a repülőbázisunkról. Majd megkérdezte tőlem, hogy felismerek-e valakit a teremben. Igennel válaszoltam, és rámutattam egy férfira. Ő volt Szaddám Huszein fia, Udaj.^{32} Egy idő múlva Udaj vette át a kihallgatásomat. Ő elsősorban a kuvaiti uralkodónak a szaúdi királyi családhoz fűződő kapcsolatáról kérdezett, valamint egyéb, politikai természetű dolgokról. A kemény, részletekbe menő faggatózást követően véget ért a kihallgatás első szakasza. Ekkor újra bekötötték a szemem, és átvittek egy másik szobába. Rövid

szünet után a kihallgatás folytatódott. A repülőgépem műszaki adataira vonatkozó kérdéseket tettek fel; kérdeztek a koalíciós erőkről, a stratégiájukról, a terveikről. De, mint afféle egyszerű pilóta, semmi fontosat nem tudtam erről a témáról. Ezenkívül biztos voltam benne, hogy miután a parancsnokság tudomást szerez az elfogásomról, megteszi a szükséges lépéseket, hogy az esetleg tőlem erővel kinyert információnak se legyen már jelentősége a katonai szövetségesek tevékenységét illetően.

Az éjszakát ebben a szobában töltöttem. Reggel beszédhangok szűrődtek át hozzám. Rájöttem, hogy a beszélgetők is hadifoglyok. Valószínűleg az a két brit pilóta volt, akikről még a bevetésem előtt elterjedt a hír, hogy *Tornado* gépeiket lelőtték. Aznap, január 19-én vette kezdetét a kihallgatásunk második fordulója. Különbőféle tárgyakkal vertek minket. A szemem le volt kötve, de időnként éreztem a nádbotot, máskor pedig azt, hogy töltött gumicsővel ütnek. Ez nagyon fájdalmas volt. Az is előfordult, hogy az irakiak pusztá kézzel sóztak oda. Az ütések váratlanul érkeztek, és bármelyik testfelületünket érhatték.

Ennek a fizikailag és lelkileg egyaránt megterhelő eljárásnak a foglyok megtörése volt a célja. Egészen január 22-ig kínoztak minket, amikor átvittek egy katonai bázisra, ahol börtön is volt. Egy olyan cellába kerültem, ahol korábban tartottak már kuvaiti rabokat. Ezt a falba karcolt szövegekből tudtam meg. Itt kaptam egy sárga rabruhát. Két amerikai és egy olasz pilótával kerültem össze, de mindenkit külön cellába zártak. A börtön a katonai hírszerzés irányítása alá tartozott, és egész elfogadhatóan bántak velünk.

Január 31-én egy újabb fogdába szállítottak át. Ezúttal egy bordó kerámiacsempével kirakott cellába kerültem. Nem volt benne sem ablak, sem szellőző. Nem tudtam, mikor kel fel a nap, mikor nyugszik le. Az ajtón nyílt egy csappantyú, amin keresztül egy tálban adták be a levest – vizes paradicsomlevest pár kocka krumplival. Ez volt az egyetlen étkezés, és egész napra elegendőnek kellett lennie.

A cellám plafonjáról folyamatosan csöpögött a víz. Emiatt a helyiséget még hidegebbnek éreztem. Volt egy pokrócom, ebbe burkolóztam bele, miközben körbejártam a cellában, hogy legalább

egy kicsit felmelegedjem. A teljes elszigeteltség volt a legnehezebben elviselhető, és az, hogy nem beszélhettem senkivel. Lehetetlen volt kapcsolatot teremteni, a vastag falakon nem hatoltak át a morzejelek. Az őnök nagyon rosszindulatúan bántak velem. Gyakran váltották egymást, meg egyébként sem lehetett velük beszélni. A csenddel kínoztak, emiatt a vízcsepegés gongként dörömbölt a fülemben, szinte megőrültem tőle. Volt, hogy az ajtót vertem, úgy könyörögtem segítségért. Arról fantáziáltam, hogy egyszer csak odalép hozzám valamelyik őr, és vált velem néhány szót. De ez sosem történt meg. Tökéletesen egyedül voltam. A jövőm baljós volt, a hideg és a nedvesség miatt tönkrement a térdem, és egyre erősebben fájt. Csöp-csöp-csöp... A kellemetlen hang szúrós tűként hatolt a térbe, megsokszorozva szenvedéseimet. Nem volt éjszaka, nem volt nappal, és az ilyen körülmények között való létezés sértette az emberi méltóságot.

Párszor észrevettem, hogy őreim ábrázata komor. Reméltem, hogy lassan legyűrjük az ellenséget. Aztán egyszer csak alapjaiban rendült meg a börtönöm – ebből tudtam, hogy a szövetségesek megkezdték a bombázásokat. Mivel az elhárítás központjában tartottak fogva, a támadások igen intenzívek voltak. A szövetségesek nem tudták, hogy hadifoglyokat is tartanak ott. Az épületet egyre gyakrabban rázták meg hatalmas robbanások. A cellám sarkában húztam meg magam, remélve, hogy ott több védelmet találok. A robbanások között visszatért a tökéletes csend. Hallottam a börtön felett elrepülő bombák süvöltését, majd a fülszaggató robbanás dörgését. Félttem, mert tudtam, hogy a szövetségesek késleltetett bombákat használnak. Szerencsére egy idő múlva minden elcsendesedett, és úgy tűnt, félbeszakadt a roham.

Azután egy robbanás szétvetette az egyik cellaajtót. A repülőtámadás végén hatalmas zűrzavar kerekedett. Az irakiak pánikszerűen kizavartak minket a cellánkból, és egy törött szélvédős, lerobbant buszhoz hajtottak. Útban a következő helyünk felé Szaddám feldühödött katonái alaposan elnászpángoltak. Az úti célunk Abu Ghraib börtöne volt. Ott egy közös cellába kerültem a többi hadifogollyal. Összebújtunk, hogy melegebb legyen. Mindez február 23-án történt.

Másnap bekapcsolták a hangszórókat, amelyekből Szaddám Huszeinnek a honfitársait biztató, tüzes beszéde áradt. A szövetségesek szárazföldi csapatai megtámadták Irakot. Ezután a foglyokat ugyan különböző cellákba osztottak szét, de Abu Ghraib régi, hagyományos börtön volt, így a falakban lévő nyílásokon keresztül kommunikálni tudtunk egymással. A külvilágban folyó háború hangjai folyamatosan beszűrődtek a börtönbe. Egy napon újabb helyre szállítottak át minket, de már éreztük, hogy Szaddám veresége közel lehet, mert eldönthettük: külön cellákat kérünk, vagy szeretnénk együtt maradni. Az együtt maradást választottuk. Ekkor egy magas rangú tiszt lépett elénk, és durván vetette oda nekünk: »Gyűlölöm, hogy még mind életben vagytok. Ha én döntenék a sorsotokról, kiadnám a parancsot, hogy verjenek agyon titeket! Fordítsd le nekik pontosan a szavaimat!« – utasított engem. Mivel arabul beszélt, az amerikaiak és a britek nem értették meg. Megtettem, amit parancsolt, mert tudtam, hogy közel már a szabadulásunk. Ez március 2-án volt. Március 4-én a szövetséges erők által kihirdetett fegyverszünetet követően az iraki hadsereg a békülése jeléül néhány sebesült hadifoglyot kiengedett. Én két nappal később szabadultam.”

A történetet a barátnőm sokszor meghallgatta a munkaadója házában, és később továbbmesélte a többi szolgálonak, amikor a megszállásról beszélgettünk. Ezért tudtam szinte szóról szóra idézni. A barátnőm elmondta, hogy a pilótának azóta sem gyógyult meg a térde, és nagyon érzékeny a hidegre. Egész télen takarókba bugyolálták a lábát, mert folyton érezte a metsző fagyot a testében.

Szabadulásuk után, családjukat bizonytalanságban hagyva, a hadifoglyok némelyike nem tért haza. Az asszonyok nem tudták, él-e a férjük, vagy végeztek vele. A gyerekek hiányolták az apjukat. Az egyik szolgálo mesélte, hogy asszonya hároméves kislánya egyfolytában az apját kereste, és az anyának fogalma sem volt, mit mondjon neki. A gyerek arról faggatta, hogy apu hazajön-e, miközben a nő még abban sem volt biztos, hogy egyáltalán életben van. A madame szenvedését tetézte kislánya kétségbeesése, aki irigyelte a többi gyereket, amikor látta, hogyan sétálgatnak, játszanak azok a saját édesapjukkal.

A legnagyobb hatással egy hindu szolgáló elbeszélése volt rám, aki egy kétéves kisfiút nevelő, fiatal kuvaiti nőnél szolgált. „A fiam az ellenségem.” – E szavak sokszor hagyták el asszonya ajkait. A barátnőm eleinte nem értette, hogyan beszélhet így egy anya a gyermekéről. Ám később, elcsípett beszélgetésekből sok mindent megtudott az iraki megszállás alatt történt szörnyű esetről. Egy nap a madame otthonába két iraki katona tört be. Agresszívak voltak, és illetlenül viselkedtek a házban élő hölgyekkel. A madame öccse védelmébe vette a nőket. Ekkor az irakiak a nővér szeme láttára hidegvérrel lelőtték a férfit. Ezután ketten többször is megerőszakolták a madameot. Ennek az undorító tettnek az eredménye lett a kisfiú. A barátnőm többször hallotta, amint asszonya a hozzátartozóinak elpanaszolja, milyen nehezebbé esik gondozni a gyermeket. Voltak napok, amikor az anya annyira gyűlölte a fiát, hogy rá sem tudott nézni. Ilyenkor a kicsi teljes felügyelete a szolgálóra, vagyis a barátnőmre maradt. Amikor megpróbálta átvinni a fiút az anyjához, az asszony üvöltött, hogy tüntesse el a szeme elől. A barátnőm szíve majd megszakadt, miközben a síró és az édesanyja után vágyakozó gyereket kellett nyugtatgatnia. Előfordult, hogy az anya karjába vette a gyermeket, magához ölelte, csókolgatta, hogy aztán pár perc múlva újra undorral lökje oda a szolgálónak. Látszott, hogy nem tud mit kezdeni a benne feszülő, ellentétes indulatokkal. Ráadásul ez a nő a megszállás során az öccsén kívül elvesztette a vőlegényét és az édesanyját is. Éppen az esküvőjét tervezte, amikor az irakiak lerohanták az országot, és megölték a jövődöbelijét. Az anyja szívrohamban hunyt el.

Szinte minden kuvaiti családban történtek ehhez hasonló traumatikus események. Azt beszélnek, hogy a hét hónapos megszállás ideje alatt az iraki katonák több mint ötezer erőszakot követtek el, amelyekből körülbelül háromszáz gyermek született. Az sem kizárt, hogy a valódi számok ennél jóval magasabbak. Tekintettel a nők fizikai megalázását övező szegényre, Kuvaitban a téma tabunak számított, amiről mindenki tudott, de keveset vagy egyáltalán nem beszéltek róla. A teherbe esett nők közül nem sokan választották az illegális abortusz lehetőségét. A legtöbb anya

megszülte, majd árvaházba adta az ilyen körülmények között fogant gyermekét. Azoknak, akik a barátnőm madame-jához hasonlóan úgy döntöttek, hogy felnevelik a csecsemőjüket, rengeteg problémával kellett megküzdeniük, hiszen saját érzelmi bizonytalanságuk mellett még az is tudatosult bennük, hogy olyan gyereket óvnak, gondoznak, akinek az apja végzett az anya hozzátartozóival. A háború után létrehoztak egy gyermekotthont, ahol az állam az odakerülő gyerekek számára kiváló körülményeket biztosított. Az ott dolgozó személyzet valamennyi tagjának kötelessége volt azt mondani az árváknak, hogy a szüleik autóbalesetben haltak meg. Azt beszélték, hogy a háborús árvák – ahogy az iraki katonák által elkövetett erőszakok következtében született gyerekeket neveztek – közül sokat gazdag és befolyásos kuvaiti családok fogadtak örökbe és neveltek fel. Valószínűleg ezek a családhoz tartozó, megerőszkolt nők gyermekei voltak, akiket anyjuk nem akart nyilvánosan elismerni.

Szaddám Huszein propagandája nagy gyűlöletet ébresztett az irakiakban a kuvaitiak iránt. A diktátor bebeszélte honfitársainak, hogy a szomszédjaik mesebeli gazdagságban élnek az Iraktól ellopott kőolajmezőknek köszönhetően. Ez felcsigázta az egyszerű és gyakran igen szegény iraki katonák képzeletét. Akik Kuvaitban láttak először bankautomatát, szájról szájra adták tovább a hírt, hogy ebben az iszonyúan gazdag országban még az épületek falából is pénz dől.

Előfordult, hogy azért kerültek be irakiak a kórházba, mert a kenyerüket testápoló krémmel kenték meg – azt hitték, krémsajt. És mert elhitték, hogy ebben az elpuhult Kuvaitban még a sajtnak is finom illata van.

Az iraki katonai vezetés nem csupán eltúrta a lopásokat és a vandalizmust, de egyenesen bátorította is erre alárendeltjeit. Így hát kifosztották a szupermarketeket, az üzletközpontokat, az autószalonokat, az aranyműveseket és az elektronikus berendezéseket árusító boltokat. Magánvillákat és lakásokat raboltak ki. Mohón lecsaptak mindenre, ami a kezük ügyébe került. Ezt követően a lopott holmit néhány tiszt és a Baasz párt kövér üzletembereinek felügyeletével teherautókra rakodták és Irakba

szállították. Az üzletembereknek hosszú listáik voltak, amelyeken gondosan kipipáltak minden felrakodott tárgyat. Pirulva vallom be, hogy néhány honfitársam is kihasználta a káoszt meg a törvényen kívüli helyzetet, és részt vett a rablásokban. Egy indiai férfi, aki egyébként földim volt, a szomszéd faluból származott, kirámolt egy aranyboltot, és egyetlen nap alatt milliommossá vált. Más hinduk szintén loptak: ruhákat, órákat, háztartási eszközöket.

A megszállás első napján senki nem tudta, milyen irányt vesznek a további események. Mindenki összeszorult szívvel várta haza hozzátartozóit, akik, nem tudva a veszélyről, reggel munkába indultak.

Amikor jó pár órányi türelmetlen várakozást követően a küszöbön megjelent baba, úgy megörültünk neki, mintha legalábbis a világot járta volna körül. A madame felváltva kacagott és zokogott, és végtelen kérdésözönnel árasztotta el a férjét: „Miért? Miért történt ez? Mi lesz velünk ezután? Mi lesz az országunkkal?” A férje szomorúan horgasztotta le a fejét. A kérdések egyikére sem tudott választ adni. Augusztus 8-án Szaddám Huszein kihirdette, hogy arrébb tolja az országhatárt, és Kuvait egy részét az iraki Bászra kormányzósághoz csatolja; a megszállt ország másik fele viszont ezentúl Kuvait néven a tizenkilencedik iraki kormányzósággá válik. Kuvait kormányzóság katonai kormányának vezetésével Szaddám az unokatestvérét, Ali Hasszán al-Madzsidot nevezte ki, aki „Vegyí Aliként”^{33} vált hírhedtté.

Mindenki arról beszélt, hogy az iraki hadsereg rendelkezik mustárgázzal,^{34} valamint tabunnal és szarinnal^{35} is, és hogy ezeket Vegyi Ali már régebben, máshol is bevetette. Kuvait lakosságát még inkább eltöltötte a rettegés. Az asszonyom férje közölte, hogy biztonságos helyet kell keresnie a családjá számára. Az egyik ismerőse villája alatt óvóhely is volt, ezért baba kiadta a parancsot, hogy szedjük össze a legfontosabb holminkat, és elszállított minket a barátja házához. Ő maga a bérelt villa és a saját lakása között ingázott. Nem akarta az apartmant teljesen felügyelet nélkül hagyni, nehogy kirabolják. Mi a villa felső szintjén laktunk, de tudtuk, hogy ha az irakiak vegyi fegyvert vetnek be, lemenekülhetünk az óvóhelyre. Az óvóhelyen többször is jártam,

amikor a többi szolgálóval együtt az élelmiszerkészletet hordtuk le oda. Alapvető élelmiszereket halmoztunk fel: rizst, lisztet, olajat, tésztát, vizet és konzerveket. Az óvóhely egy nagy terem volt, ahová sokan befértek, ezért a tulajdonosa védelmet ajánlott fel az ismerőseinek – elsősorban nőknek és gyerekeknek. Ez jellemezte ezt a korszakot: az iraki agressziótól meglepett kuvaitiak egyesítették erőiket, és amennyire lehetőségük adódott, segítették egymást. Amíg a villában tartózkodtunk, baba barátja szomorú volt, mert fennállt a veszélye, hogy használni fogják ellenünk a vegyi fegyvereket.

Pár nappal később, amikor a vegyi támadás lehetősége miatt érzett félelem némileg alábbhagyott, átköltöztünk a madame családjának házába. Ekkor már gyakran keringtek hírek az iraki katonák által elkövetett erőszakokról, ezért baba úgy vélte, az apósáéknál nagyobb biztonságban leszünk, hiszen ott a háznál mindig volt férfi. Én is jobban éreztem ott magam, mivel egy szobában laktam Ramával és a többi szolgálóval, akikkel beszélgethettem.

Már az átköltözéskor feltűnt, mennyire megváltozott Kuvait képe ilyen rövid idő alatt is. Sok épület romokban állt, vagy falait lövedékek lyukasztották át. Az út szélén kiégett autótörmelék láttunk. Más járművek betört szélvédőkkel, golyónyomoktól sebzetten csúfoskodtak. Az épebb autókból kitépték a rádiókat és a hangszórókat. Hírt kaptunk, hogy a repülőteret is lerombolták, kifosztották. Polgári gépek egyáltalán nem repülhettek.

Az utakat nehéz harcjárművek szántották fel, ezért a rajtuk való közlekedés sem egyszerűnek, sem biztonságosnak nem volt nevezhető. Az utcákon nemigen jártak civilek. Voltak, akik elmenekültek, mások a házaikban húzódtak meg. A többség, különösen éjszakánként, igyekezett együtt maradni a családtagokkal vagy az ismerősökkel, mert így nagyobb biztonságban érezték magukat. A legrosszabbul fizetett munkások heti rendszerességgel járó buszokon menekültek el. Ez nagyon veszélyes vállalkozás volt. Borzasztó történeteket hallottunk arról, hogy a katonák autóbuszokon ütöttek rajta, és az emberek a sivatagban lelték halálukat.

A madame szüleinek házához eljutva örültünk, hogy a szűk családból még senkit nem lőttek le vagy hurcoltak el. Ekkor már hallottuk a híreket az iraki katonák által elkövetett brutális erőszakokról, ezért Badar megtiltotta, hogy a nők kitegyék a lábukat otthonról. Ugyanezt az utasítást kaptuk mi, szolgálók is. El kell ismernem, hogy a megszállás alatt a munkaadóim éppolyan gonddal vigyáztak ránk, mint a saját családtagjaikra. Ez éppúgy vonatkozott a biztonságunkra, mint a megfelelő ételmezésünkre. Bár fennállt a veszélye, hogy a háború miatt kifogyhatunk az élelmiszerekből, a madame szüleinek házában mindig gondoskodtak arról, hogy a személyzet ne éhesen dolgozzon.

Ramának feltűnt, hogy az iraki hadsereg durva agressziója elsősorban a kuvaitiakra és a nyugati országok polgáira irányul, főképp az angolokra és az amerikaiakra. A szegény országokból származó szolgálókkal és munkásokkal nem bántak kegyetlenül. Rama mesélte, hogy amikor időnként kivitte a szemetet, az utcán járőröző, magabiztosan lépdelő, vállukon hosszú csövű puskát vivő iraki katonák vidáman mosolyogtak rá. Egyszer egy ismerős sofőrrel is találkozott, egy hinduval, aki kenyérért jött át a mi negyedünkbe. Már a megszállás elején gond akadt a kenyérellátással. Ha híre ment, hogy kiszállítottak belőle valamelyik boltba, rögtön hosszú sorok alakultak ki. Az emberek szóltak egymásnak, hol kapni kenyeret, és mindenfelől odasiettek. Rama indiai ismerőse is megerősítette, hogy az irakiak meglepően barátságosan viselkedtek vele. Egyszer az egyik katona megállította, és elmondta, mennyire szereti a bollywoodi filmeket. Még az egyik ismert indiai színész nevét is tudta. Egyúttal megkérdezte a sofőrtől, nincs-e egy kis ennivalója, mert Szaddám nem eteti valami jól a hadseregét. Ezt furcsának találtam.

Egyik nap egy kisebb csomagot cipelő szolgáló kíséretében egy tetőtől talpig fekete abajába burkolt nő érkezett a madameék családi házába. A villa felbolydult. Azonnal utasítottak minket, hogy takarítsuk ki és készítsük elő a legjobb vendégszobát. Az idegen vendég ide költözött be. Badar megtiltotta, hogy bejárjunk hozzá, még a szoba ajtaja előtt is elkergetett, nehogy zavarjuk a bent tartózkodó hölgyet.

Közölte, hogy a szoba és az ahhoz tartozó fürdőszoba takarítását kizárólag a nő személyes szolgálója végzi.

- Ki lehet ez a nő? - faggattam kíváncsian Ramát.

- Ne üsd bele az orrod! - intett barátnőm. - Tartsd észben, hogy ezekben az időkben minél kevesebbet tudsz, annál jobb neked is, másoknak is!

A titokzatos hölgy ki sem mozdult a vendégszobából, ahová kizárólag a madame lépett be időnként. Sok gondom adódott Bászma őrzésével, aki mindenáron meg akarta nézni az új nénit, és folyton próbált felszökni az emeletre, a jövevény szobájához. Egyre csak nyafogott, hogy menne a nénihez, és játszani akar vele. Egy alkalommal kitepte magát a kezemből, és villámgyorsan felrobogott. Mire utolértem, már majdnem rámarkolt a vendégszoba kilincsére.

- Bászma, gyere vissza, oda nem szabad bemenni - magyaráztam neki suttogva.

- De akarom! - ismételte.

- Gyere le, ott majd játszunk! - győzködtem.

- De nincs itt az összes játékom! Az új nénit akarom! Vagy menjünk haza!

A hölgyet az ajtó felé csalta a ricsajunk. De nem nyitotta ki.

Hallottam, hogy telefonon beszél.

- Rendben, Aszrar, készen leszek. Hát a bácsikám gyermekei? - Rövid csend következett. - Akkor jó. Igen, értem, tehát holnap.

A nyugodt és fegyelmezett hangból süttött a szomorúság. Kitaláltam, ki ő. A hercegnő! Rögtön megértettem, miért kísérte ekkora titkolózás a jelenlétét a házban. Az uralkodócsalád tagjai rendkívüli veszélyben voltak az irakiak miatt. Mivel az agresszor azt nyilatkozta, hogy Kuvait Irak részét képezi, halálos ítélet fenyegetett még a kuvaiti zászló birtoklásáért is, vagy azért, ha valaki képet őrzött meg az emírről.

- Bászma, azonnal gyere le! - Elráncigáltam a kislányt az ajtótól. - Az éjjel apukád áthozta a rózsaszín kabriót. Gyere, autózunk!

- Tényleg? - A kicsi örömeiben tapsolt, és lerobogott a lépcsőn.

A hercegnő az Aszrar nevet említette, ami azt jelenti: 'titok'. Később a megszállással kapcsolatban sokszor hallottam ezt a nevet. A kiváló és hősies kuvaiti Aszrar tragikus történetét csak sok évvel

később ismertem meg, de olyan megható és szívbe markoló, hogy most szeretném elmesélni.

Aszrar a tizből hatodik gyermeke volt apjának, Muhammadnak. 1959-ben született, és nézeteivel, valamint tevékenységével nemzedékekkel országa asszonyai előtt járt. Testvérei közül ő volt a legenergikusabb – az édesanyjától örökölte tüzes temperamentumát. A középiskolát Kuvaitban végezte, de egyetemre már – családja egyik férfi tagjának kíséretében – az Egyesült Államokba repült. Informatikából diplomázott a Coloradói Egyetemen. A nyolcvanas évek közepén a külügyminisztériumban lett adatkezelési szakértő. Huszonévesként az akkori korszak fiatal generációjának képviselője volt: egy hagyományok szerint nevelt, de nyugati módra iskolázott nő. Ám – ellentétben a kortársaival, akik ennyi idős korukban általában férjhez mentek – Aszrar nem gondolt családalapításra. Amíg társai és társnői a magánéletükkel és pénzkereséssel foglalkoztak, Aszrar az idejét és pénzeszközeit mások megsegítésére fordította.

Tevékenysége elsősorban a különleges gondozást igénylő gyerekekre irányult. Saját óvodát tartott fenn, ahová fogyatékossgal küzdő gyerekeket vett fel. A nyolcvanas évek végén szervezetet alapított, melynek fő célja a fogyatékos gyerekek megfelelő oktatási rendszerének kialakítása volt. Ezt követően, több elkötelezett nőtársával együtt, megalapította a Khalifa School magániskolát, amely az egyetlen olyan iskola volt az országban, ahol autizmussal és Down-szindrómával érintett gyerekekkel foglalkoztak. Aszrar minisztériumi fizetését, a magánóvodából és a karitatív tevékenységből befolyt összegeket ennek a speciális iskolának a fejlesztésére gyűjtötte össze. Amikor ez nem bizonyult elegendőnek, a családjától és ismerőseitől vett fel kölcsönöket, sőt az autóját is eladta.

Aszrar lelkesen vetette bele magát a fogyatékkal élők problémáiba, és támogatta a nők jogaiért folyó küzdelmet. Szabadidejében sportolt, és szeretett utazni is. Járt Izlandon és Nepálban, nyaranta pedig gyakran töltötte idejét Indiában. Annyira megszerette Kasmír vidékét, hogy úgy tervezte, a nyugdíjas éveit ott tölti majd.

Az iraki invázió Aszrart a honfitársaihoz hasonlóan megdöbbsentette.

Már az első napoktól fogva részt vett az ellenség ellen folytatott aktív küzdelemben. Első missziója az uralkodócsalád tagjainak biztonságos helyre való menekítése volt. Széles ismeretségi körének köszönhetően ezt kiválóan megoldotta. A másik kiemelkedően fontos feladat, amelyben aktív részt vállalt, a szaúd-arábiai Taifban száműzetésben működő kormánnyal a múholdas összeköttetés felvétele volt. Az irakiak megsemmisítették Kuvait teljes kommunikációs rendszerét, ezzel elvágták az országot a nemzetközi kommunikációs lehetőségektől. Az uralkodócsalád egyik tagja, Ali sejk már augusztus 4-én átjutott a szaúdi-kuvaiti határon felállított iraki katonai vonalon, visszatért az országba, és megszervezte az ország számára kulcsfontosságú kommunikáció visszaszerzéséhez szükséges eszközöket. Aszrar és barátai segítségével egy biztonságos bázist létesített, ahonnan közvetlen kapcsolatba lehetett lépni az emigráns kormánnyal és a washingtoni kuvaiti nagykövetséggel. Még egy hete sem tartott a megszállás, mire mindezt sikerült elérniük.

Ekkor az uralkodócsalád gyermekei közül körülbelül tizenöten tartózkodtak az országban. Némelyikük szülei szolgálati úton voltak külföldön. A család más tagjai nem szándékoztak elutazni megszállt hazájukból, de gyermekeiket – akik az irakiak könnyű célpontjává válhattak – szerették volna biztonságban tudni. Az agresszorok közben megpróbált egy bábkormányt felállítani, így megalapozott volt a félelem, hogy a gyerekek esetleg Szaddám katonáinak kezére kerülnek. Ekkor ugyanis az irakiak túszként és tárgyalási alapként használták volna fel őket, hogy szüleiket a megszállókkal való együttműködésre kényszerítsék. A legjobb és tulajdonképpen az egyetlen megoldás az volt, ha a gyerekeket kiviszik az országból. Aszrar már tíz nappal a megszállást követően megszervezte terepjáróval történő elszállításukat, és helyismerettel rendelkező vezetőt is talált a számukra. Az uralkodó családdhoz tartozó gyerekek, nők és szolgálók a szaúd-arábiai határ átlépését követően, sok kilométernyi sivatagi út legyűrése után végül szerencsésen megérkeztek a biztonságos célhoz.

Az uralkodócsalád országon belül maradt tagjai – köztük volt az emír irakiak által megölt öccsének a fia is, valamint a hadsereg és a rendőrség tisztjei – ellenállási hálózatot szerveztek, amelyben Aszrar fontos szerepet játszott. Sok-sok kuvaiti polgárt – férfiakat, nőket, középosztálybelieket és arisztokratákat – megmozgattak, hogy politikai és vallási nézetkülönbségeik ellenére is összefogjanak a megszállók ellen, és segítsék a lakosság túlélését a nehéz napokban. A következő hónapokban a száműzetésben tevékenykedő kormány sok millió iraki dinár segélyt gyűjtött össze és juttatott el Kuvaitba. Aszrar csoportja a többi aktivistája társaságában végezte a pénz szétosztását az emberek között.

A szervezet fő céljának tekintette a kuvaiti és a nyugati állampolgárok – rájuk külön vadásztak az irakiak – életének védelmét, valamint a világ közvéleményének informálását az országot megszálló iraki hadsereg pusztításáról és könyörtelenségéről. Az ellenállási mozgalomnak esélye sem volt közvetlenül szembehelyezkednie Szaddám Huszein speciálisan kiképzett hadigépezetével, de titkos éjszakai akcióikkal, az „odacsapni és kereket oldani”-val számos iraki egységnek törtek borsot az orra alá. Ezek során a kuvaitiak nagy merészségről, eltökéltségről és találékonyságról tettek tanúbizonyságot.

Aszrar szoros együttműködésben dolgozott az egyik korábbi kuvaiti emír lányával és annak férjével, az emír fiával, valamint az uralkodócsalád több más tagjával is. Eleinte saját iskolájának tengerparti épületét bocsátotta a szervezet rendelkezésére, de a hely csakhamar túlságosan veszélyesnek bizonyult. Ekkor Aszrar, kapcsolatait felhasználva, másik bázist talált az ellenállás számára. Az új hely az országot irányító egyik család villája volt. Később Aszrar iskoláját az irakiak elfoglalták és porig rombolták.

A csodálatra méltóan aktív kuvaiti nő az ellenállás más csoportjaival is kapcsolatot tartott, melyeket tábornokok, ezredesek, valamint a Kuwait Oil Company vezetői irányítottak. Elszántan hitt abban, hogy a hazája hamarosan felszabadul. Jelszava egyúttal az egész ellenállási mozgalom jelszavává vált: „Isten, haza, emír”. Kuvaitiaknak, amerikaiaknak, briteknek segített új iratokhoz jutni: útlevelekhez, forgalmi engedélyekhez, jogosítványokhoz, melyek

elrejtették a valódi személyazonosságot az irakiak gyűlése előtt. Asszisztált Bahrein nagykövete mellett, miközben a kuvaitiak számára útleveleket állított ki. Részt vállalt a megszálló erők elleni akciókban. Barátai tulajdonában van egy videófelvétel, amelyen Aszrar a házak falára fest festékszóróval Irak-ellenes jelszavakat. Egy alkalommal, sötét árnyalatú bőrét használva álcaként, hindu száríba öltözött lopódzott be a minisztériumba, ahonnan számítógépes lemezekre írt, rendkívül értékes, kulcsfontosságú adatokat csempészt ki.

Ugyanakkor Aszrar neheztelt azokra a kuvaitiakra, akik minden különösebb ok nélkül elhagyták a bajba jutott országot. Tisztában volt azzal, hogy a legfőbb hatalom képviselőinek, valamint a katonai vezetésnek a Kuvait jövőbeni felszabadításáért alakuló koalíció megszervezése érdekében a határon kívül kell tevékenykedniük. Megértette, hogy az idős emberek, nők és gyerekek számára az anektált hazából való menekülés jelentette az egyetlen választási lehetőséget. De gyakran mondogatta: „Ha túlélem, szeretnék kiállni a szaúdi-kuvaiti határra egy nagy láda abajával, amit darabonként, személyesen nyújtanék át minden férfinak, aki alapos indok nélkül hagyta itt az országot!”

Amikor a kuvaiti események kezdtek eltűnedezni a világhírek első oldalairól, egy politikatudományokat kutató közeli munkatársa tanácsára Aszrar programsorozatot szervezett, amit a legfőbb amerikai, brit és francia televízióállomások tűztek műsorukra. Négy amerikai újságíró, akiknek Aszrar segített átvészelné a megszállás nehéz napjait, műholdas telefonon jelentkezett be az amerikai ABC csatornához, és beszéltek Szaddám katonáinak brutalitásáról és az életveszélyben lévő emberek ezreinek tragikus helyzetéről. Az amerikai közvélemény így közvetlen információt kapott a diktátor valódi arcáról. Ez a rendkívül meggyőző, tévéműsorban közvetített propagandaakció komolyan elgondolkoztatta az amerikai társadalmat a kuvaitiakat, valamint saját honfitársaikat is érő szenvedésekről. A Kuvaitban rekedt amerikaiak ugyanezt a kommunikációs rendszert használva kapcsolatot tarthattak az Egyesült Államokban élő családtagjaikkal, és egy vietnámi háborús

veterán ezen keresztül tanította meg a kuvaiti ellenállás tagjainak, hogyan készítsenek bombát.

Aszrar napi kapcsolatot tartott a Taifban tartózkodó elnök – egyúttal trónutód – el-Szádem Ál-Szabáh sejjkel, valamint Aszrar főnökével, a külügyminiszterrel. A kuvaiti lány telefonos és faxkapcsolatban állt a bátyjával, Adnannal, aki a taifi emigrációs kormánynak dolgozott. Ezen a vonalon pontos és kimerítő információval látta el őket az aktuális kuvaiti helyzetről. A faxgépekben megőrzött fájlok sajátos beszámolót adnak a szétszakadt királyi család problémáiról, aggodalmairól és félelmeiről.

Október végén Aszrar Szaúd-Arábiába utazott. Az irakiak által szeptember elején megnyitott Nuvajsab határátkelőn lépett ki az országból. A határ megnyitásával Vegyi Ali siettetni akarta Kuvait kiürítését. Aszrar a szaúdi Káfdzsiban találkozott testvérével, Básszámmal. Úgy tervezte, Taifba megy, az emigráns kormányhoz, majd onnan elrepül az Egyesült Államokba, hogy fellépjen a Kongresszus előtt. Amerikai iskolázottsága és nyelvtudása, az agresszor ellen folytatott intenzív harca, valamint az általa korábban szervezett titkos, de élő kapcsolatai a népszerű amerikai műsorcsatornákkal az aktuális események hiteles tanújává tették. Ekkor az amerikai közvélemény még nem volt teljes mértékben meggyőzve arról, hogy Kuvait felszabadítása érdekében katonailag kell fellépni Szaddám ellen. Aszrar tanúságtétele fontos lett volna ebben az ügyben.

De amint ott állt a szaúdi város egyik házának erkélyén, és nézte a távolból, a kuvaiti határ felől látszó fényeket, nem tudta rászánni magát a hosszú útra. Honvágya támadt, és úgy döntött, hazatér. A testvére próbálta meggyőzni arról, hogy ne tegye. Nyilvánvaló volt, hogy az irakiak a nyomában vannak. Tudták már a valódi nevét, sőt az általa használt álnevet is: „Szara”. A testvére könyörgött neki, hogy ne menjen vissza Kuvaitba, hogy már így is nagyon sokat tett a hazájáért. De Aszrar nem is hallgatta végig. Testvére ekkor, Szaúd-Arábiában látta őt utoljára.

Aszrar úgy döntött, hogy az egyik segélycsempész sofőrrel vág neki az útnak. Az ilyen pénzek nagy segítséget jelentettek az

embereknek a megszállás kemény időszakában. A segélyből olyan kuvaitiaknak juttattak, akik nem kaptak élelmiszerjegyeket; a nyugati államokból származó külföldiek kaptak belőle, valamint ebből fizették a kenőpénzeket, amelyek a kuvaiti börtönökben fogva tartott embereket voltak hivatottak kiszabadítani. A sofőr remekül ismerte a sivatagot, és túljárva a határ mentén állomásozó irakiak eszén, csakhamar bejutottak Kuvaitba. Aszrar felhívta a testvérét, és ezt mondta neki: „Találd ki, hol vagyok!” „Rijádban? Washingtonban?” – kérdezte ő. „Dehogya! – kacagott fel a lány. – Már Kuvaitban vagyok.”

November első hetében Aszrar kezdett kifogyni a szerencséből.

Ellenálló társai közül néhányat elfogtak az irakiak. Aszrar új személyazonosító okmányokat próbált szerezni, emiatt felkereste nagybácsiját, akinek volt egy vele egykorú lánya. A bácsi ekkor látta őt utoljára élve.

Egy útlezárásnál fogták el, majd őrizetbe vették. Két hétbe telt, mire a társainak sikerült megtudniuk, hol tartják fogva. Többször is megpróbálták kiváltani a börtönből – sikertelenül. Úgy tűnt, hogy a Szaddám-rezsim fő elnyomó szerve, a Mukhabarat, az iraki nemzetbiztonsági és hírszerzési szolgálat mindent tudott Aszrar tevékenységéről. Múholdas telefonját valószínűleg már egy ideje lehallgatták, sőt gyanítható, hogy a környezetébe informátor is beépült. Keményen megdolgozott ellenállási mozgalmi társaiból is biztosan kinyerték a rá vonatkozó, terhelő információkat.

Egyik este, rögtön a kijárási tilalom kezdetekor a Mukhabarat húsz férfi tagja rajtaütött Aszrar családjának házában. Letartóztatták az idős apját, Muhammadot, valamint nagybátyját és egyik bátyját is. A nőket és a gyerekeket otthon hagyták, de utasították őket, hogy ne hagyják el a házat. Aszrar nővére úgy döntött, semmibe veszi az ellenség parancsát, és már hajnalra különböző helyekre menekítette a családot.

Aszrar apját a lánya jelenlétében hallgatták ki. Hajthatatlanul ismételte, hogy az utóbbi két évben nem állt kapcsolatban a lánnyal. Ekkor az irakiak lejátszották neki magnóról az egyik lehallgatott beszélgetésüket. Az idős ember tisztában volt vele, hogy az irakiak végezni fognak a lányával. Aszrar nagybátyját és fivérét

külön-külön hallgatták ki, de ők semmilyen fontos információval nem rendelkeztek. Aszrart az apja jelenlétében nagyon megverték. A fogolykínzásra kiképzett Mukhabarat-tisztek ezzel a módszerrel próbáltak tőle fontos információkat megszerezni. De Aszrar nem beszélt az apjával kulcsfontosságú akciókról, így az apa nem tudott sokat. Mivel nem tudtak adatot kihúzni az idős emberből, megfenyegették, hogy ha nem mond el mindent a lánya ellenzéki tevékenységéről, a szeme láttára erőszakolják meg. A két nagydarab tiszt gúnyos nevetéssel lökdöste egymásnak Aszrart. Ekkor a bátor nő kiszakította magát a markukból, az arcukba köpött, és azt kiáltotta, hogy nem eléggé férfiak ahhoz, hogy ezt megtegyék vele. Egy idő múlva a tisztek rájöttek, hogy Aszrar apja valóban nem tud érdemi információt adni. Azután békén hagyták.

December végén Aszrar apját, nagybátyját és fivérét kivásárolták a börtönből. Amikor ez a tisztparancsnokok tudomására jutott, katonákat küldtek ki utánuk, hogy ismét letartóztassák őket. De elkéstek. A kiváltott férfiak addigra már rejteket találtak baráti házaknál.

Az iraki kézbe jutott Aszrar sorsáról nem ismerünk részleteket.

Annyit tudunk, hogy fogva tartása első tizenhét napját a Mukhabarat székhelyének egyik íróasztalához bilincselve töltötte. Még a mosdóba se engedték ki.

Az irakiak biztosak voltak benne, hogy műholdas telefon volt a birtokában, amelyen keresztül kapcsolatba lépett az amerikai CNN és ABC csatornákkal. Amikor ezt tagadta, elé rakták az irakiak által elfogott, neki címzett másik műholdas rendszer faxának adatait. Kétség sem fért ahhoz, hogy az ellenség már régóta, rengeteg módszert igénybe véve kereste Aszrart. A lányt rendszeresen verték, és brutális körülmények között hallgatták ki, mégsem adta ki a társait.

Néhány héttel később három másik fogva tartott nővel tették egy cellába. December végéig tartották itt. A női foglyok száma hol nőtt, hol csökkent, mert egy részüket néhány nap vagy egy-két hét múltán kiengedték. A börtönben a nők vékony takarókon aludtak a padlón. A foglyokat egy idő után a tisztek a ruháik kimosására és főzésre kezdték használni. Éjszakánként a szomszédos cellákból megkínzott

foglyok ordításai hallatszottak. A kínzás volt az irakiak kedvenc szórakozása, akik késő estére rendszerint már alaposan leitták magukat.

Ez volt Kuvait történetének egyik leghidegebb és legnedvesebb tele.

Sok fogoly borzalmasan szenvedett a hidegtől, mert még ekkor is a letartóztatásukkor rajtuk lévő nyári ruháikat viselték. Egy idő múlva az irakiak már tiszteletet mutattak a megtörhetetlen Aszrar iránt, aki a börtönben is megőrizte bátorságát. Beszélt az örökkel, és kérte, adjanak meleg ruhát a fogvatartottaknak. Cserében elektronikai berendezésekről szóló információkat adott át az irakiaknak. Elmondta, hogy melyik kiürített villában hol található a rejtekhelyük.

Nem sokat tudunk a hősi Aszrar utolsó napjairól. Azt beszélik, hogy Bagdadba vitték, ahol halálra ítélték, majd visszaszállították Kuvaitba, és kivégezték. Egy biztos, hogy az irakiak ölték meg január 13-án vagy 14-én, nem sokkal az ENSZ Szaddámnak átadott, a megszállt területekről való visszavonulásra felszólító ultimátumának lejárta előtt.

Lelőtték: négy golyó a mellkasába fúródott, egy a fején találta el.

Ezután egy baltával jobb felől kettéhasították a koponyáját. Az így megbecstelenített testet a családi háza előtti, eső áztatta járdára lökték. Aszraron ekkor is az a farmer és ing volt, amiben több hónappal korábban elfogták. Széthasított arca gyakorlatilag felismerhetetlenné vált. Csak a jobb szeme maradt meg. A bal nem volt látható, ahogy agyvelejének egy része is hiányzott. Kezeit vékony gumicsővel kötötték össze a teste előtt. Nadrágja zsebében a vértől foltos papírlapot találtak, rajta a Koránból származó kézírásos versrészlettel.

Ekkor Aszrar házában senki nem volt otthon. Január 14-én reggel riadóztatták az apját a szomszédok, hogy fekszik valami a ház előtt. Az öregnek rögtön az futott át a fején, hogy a bebörtönzött lányának a teste lesz. Úgy is volt. Az apa odaautózott, elvitte a holttestet és lefényképezte, hogy bizonyíték legyen a szörnyű tette; majd három orvossal végeztetett rajta boncolást. Az orvosok megállapították, hogy Aszrart a halála előtt súlyosan bántalmazták, de nem

erőszakolták meg. Az alapos vizsgálatot követően a testet átszállították egy kórház boncosztályára, hogy előkészítsék a temetésre.

De az irakiak még nem végeztek Aszrar családjának megalázásával.

Apjának, hogy eltemethesse leányát, a rendőrségen kellett kérnie a halotti anyakönyv kiállítását. A halott temetésre történő kiadásához feltétlenül szükség volt engedélyt kapni a megszállótól. Az irakiak által kiadott iratokon a halál okának megadásánál „halálos lövés” szerepelt, de a halál helyszínéként kórházat írtak be a börtön helyett. A gyásztól megtört apa, a nagybácsik, rokonok és barátok január 15-én, egy sötét, komor délelőttön temették el Aszrart.

Aszrar különleges alakját és tevékenységét sem családja, sem távolabbi környezete nem felejtette el. Az általa létrehozott alapítványt a hazáért tett különleges szolgálatai és az embereknek nyújtott segítsége elismeréseként róla nevezték el. Érdemei közül kiemelték, hogy kész volt életét áldozni azért az eszméért, amelyben szüntelenül hitt. Az alapítvány azóta is a speciális igényű gyerekek érdekében működik, és támogatja a számukra létrehozott iskolát.

Ezt a történetet azért mondtam el, mert meggyőződésem, hogy Aszrar olyan különlegesen erős nő volt, aki a legváratlanabb és legnehezebb helyzeteken is képes volt felülemelkedni – így alakja példaként állhat minden ember előtt.

Miután a hercegnő távozott a madame szüleinek házából, nehéz napok köszöntöttek ránk. Kezdtük érezni a megszállás mindennapjainak nehézségeit. Egyre gyakrabban kapcsolták ki az áramot, időnként nem volt víz. Tudtam, hogy a munkaadóinknak nehézséget jelent a szükséges élelmiszerek beszerzése. Nekünk sem fizették ki a bérünket. Ezenkívül újra napirendre került Vegyi Ali fenyegetése a lakosság ellen bevethető tömegfegyverekről. Rettegtünk, hogy hamarosan biológiai vagy kémiai fegyverrel támadnak ránk, és az elképzelhetetlen mennyiségű halálos áldozattal járt volna. Hallottam, hogy a háziak a kurdok három évvel korábbi tragédiáját emlegetik, amikor Vegyi Ali először napalmbomba ledobására, majd vegyi fegyver bevetésére adott ki

parancsot Halabdzsában. A madame édesapja azt mondta, hogy a túlélők a város felett vándorló fehér és sárga színű füstfelhőkről számoltak be. A levegőben édes almaszag terjengett. A harci gázkeverék működésének eredményeként az emberek elvesztették látásukat, nyáladzottak, hánytak, kiütések lepték el őket, rángógörcsben fetrengtek. Ha nem találtak megfelelő óvóhelyet, hamarosan életüket veszítették. A vegyi bomba ötezer emberéletet követelt, és további ezreket egy életre megnyomorított. A mészárlást túlélő emberek között aratott a rák, és sokan pszichiátriai betegségekől szenvedtek. Akkoriban úgy gondoltam, hogy talán jobb lenne azonnal meghalni, mint sebhelyektől borítottan kínlódnai a fájdalomtól életem végéig. Az a szóbeszéd járta, hogy amennyiben az Egyesült Államok katonai akciót kezdeményez, a zsarnok Szaddámnak már nem lesz veszítenivalója, és válaszul egy borzasztó, mindent kiirtó bombát is bevethet. Badar szerzett tucatnyi gázmaszkot, hogy ha efféle támadás következne be, viseljük azokat. A nyilvánvaló veszély ellenére is a madame szüleinek a házában maradtunk, mert baba barátjának óvóhelye már tömve volt öregekkel, nőkkel és gyerekekkel. A jövő bizonytalansága különösen nagy súllyal nehezedett ránk. Ehhez társult a félelem, amely baljós árnyékot vetett minden beszélgetésünkre.

Egyik nap éppen a szemetet vittem ki, amikor megszólított egy látásból ismert indiai férfi. Ott lakott a közelben a két feleségével, akik nővérek voltak. Tudom, hogy bár az iszlámban engedélyezett a többnejűség, tilos két nővért feleségül venni. Viszont Indiában elfogadott volt ez.

- Nem félsz egyedül kijárni? - kérdezte a férfi.

- Csak a szemetet hoztam ki. Máshová nem engednek el - feleltem.

- Akkor rendben. Ez a háború... olyan hirtelen jött... És te mikor utazol?

- Tessék? - Nem értettem, mit mond.

- Mikor utazol haza? Hiszen folyik az evakuáció! - A férfi rájött, hogy fogalmam sincs, miről beszél, és furcsálló pillantást vetett rám.

- Evakuáció?

- Igen. Az indiai kormány mindent megtesz annak érdekében, hogy kimenekítsen minket ebből a pokolból. Hisz nem tudhatjuk, meddig tart ez az egész. És ráadásul Vegyi Ali a kormányzó...
Vannak már maszkjaitok?

- Igen, a madame bátyja hozott mindenkinek, a kórházban osztogatják.

- Nekünk is van, de én mondom neked: ha bevetik a gázt, az ellen nem sokat segít. A lehető leghamarabb vissza kell jutnunk Indiába! Mondd meg a madame-nak, hogy elutazol, és akkor jöhetsz velünk! Pár napon belül indulnak a buszok! Először Irakon keresztül Jordániába visznek, aztán Ammánból repülővel megyünk tovább Bombayba. Csak jelentkezned kell a listára. Siess! Nagyon sok a jelentkező. Hozd az útleveledet, segíték elintézni a hivatalos dolgokat.

- De nekem nincs útlevelem! A szponzoraim őrzik.

- Akkor mondd meg nekik, hogy adják vissza, mert elutazol!

Az utóbbi néhány évben – a később szívből megbánt szökésemet, illetve a tébécékórházban töltött időt nem számítva – minden egyes percben pontosan azt tettem, amire a madame és baba utasítottak. Abban a néhány napban, amit munkaadóim otthonán kívül töltöttem, Radzsú irányítása alatt álltam. A kórházban alkalmazkodnom kellett a kötelező szabályokhoz. Kuvaitba is azért jöttem, mert anyu küldött. A tény, hogy most magam dönthettem egy ilyen fontos, a sorsomat érintő kérdésben, újdonságot jelentett a számomra.

- De ha a madame nem akarja majd, hogy elutazzam?

- Jogod van hozzá! Végül is háború van! – biztosított az indiai.

Tudtam, hogy a Szaúd-Arábiába átszökő kuvaitiak megparancsolták a személyzetüknek, hogy tartsanak velük. Ez azt jelentette, hogy még a megszállás sem változtatott azon a meggyőződésükön, miszerint a szolgálóknak teljes mértékben alá kell rendelniük magukat a szponzoraiknak, és minden utasításukat követniük kell. Látva az arcomon tükröződő zavart, a férfi így szólt:

- Engem Szurájnak hívnak. Abban az épületben lakom – mutatott egy közelben álló háztömbre –, a hármas szám alatt. Ne félj tőlem! Van két feleségem, és ez nekem így teljesen megfelel. – Felnevetett. –

Egyszerűen csak ki szeretnék menteni innen, mert ki tudja, milyen pokol vár itt ránk Szaddám alatt. Ez a zsarnok bármilyen gaztettre képes.

Mihelyt hazaértem, rohantam is Ramához.

- Te hallottál az evakuálásról?

- Miféle evakuálásról?

- Amit az indiai kormány szervez. Talán Srí Lanka is kimenekíti innen a saját állampolgárait?

- Talán... De én inkább maradnék...

- Hogyhogy? Hiszen veszélyben vagyunk!

- Már annyi éve dolgozom itt. Nem akarom elveszíteni a munkám.

- De hát háború van! Még csak fizetést sem kapunk!

- Minden rossz dolognak vége szakad egyszer - jegyezte meg komolyan Rama. - Ha most elutazom, nem tudom, lesz-e lehetőségem visszatérni ide.

- De ha bevetik a vegyi fegyvert?

- Akkor ennek így kellett történnie. Akkor nekem ez volt megírva.

Megyek - mondta Rama -, ki kell takarítanom az emeletet.

Csak ekkor tudatosult bennem, hogy Rama miért sürgölődött olyan szorgalmasan minden áldott nap: mintha a rutincselekvések elvégzése távol tarthatta volna tőle a háború borzalmait. Egész éjjel forgolódtam, töprengtem, mit tegyek. Menjek vissza az indiai nyomorba, vagy várjam ki itt a felfordulásnak a végét? A fejemben egymást kergető gondolatok nem hagytak aludni. Mi lesz, ha elveszítem a munkámat, és soha nem térhetek már vissza ide? Miből élünk majd Indiában? Anyu beteg, a házon ott az adósság.

Másnap baba és Badar néhány tucat ásványvizes palackkal állítottak be.

- Ivásra és a főzéshez a palackos vizet használjátok - adta ki az utasítást a madame bátyja. - Híre ment, hogy a csapvíz szennyezett lehet.

Most kezdtem csak félni igazán. Minden egyes nap úgy kezdődött el, hogy egyre rosszabb hírek érkeztek hozzánk. Vegyi fegyverek, erőszak, most meg a biológiai fegyver! Éreztem, nem

bírom tovább a feszültséget. Döntöttem. Visszamegyek Indiába! Már rohantam is a madamehoz, hogy megkérjem, adja ki az útleveletem.

- Kérem, asszonyom... - vágtam bele bizonytalanul -, én... - Nem tudtam, hogy fogjak hozzá. - Vissza akarok menni Indiába! - szakadt ki belőlem a kiáltás.

A madame meglepetten bámult rám.

- Bibi! Te meg miről beszélsz? Hogy mehetnél el innen? Hiszen a repülőteret lebombázták, senki nem repül! Teljesen megbolondultál?

- Azt mondják, evakuáció lesz. Vagyis Szuráj azt mondta...

- Miféle Szuráj? - förmedt rám nagyon idegesen a madame. - Te csak úgy kijárogatsz magadban? Megmondtuk, hogy nem mehetsz sehová!

- Én csak a szemetet vittem ki - mentegezőztem.

- Nem, nem mész te sehová! - döntött a madame. - Most pedig menj, és foglalkozz Bász mával!

Csak álltam csüggedten, mozdulni sem tudtam. Elképzeltem, amint mérgező gázbombákat dobnak le, amelyek behatolnak a tüdőmbe, a bőrömet perzselik, és halálos rángásokat okoznak. Egyszerre elfogyott a levegőm, és egy borzasztó köhögőroham kapott el. Éppúgy fuldokoltam, mint amikor a tüdőbetegségem a legsúlyosabb stádiumban volt. Ekkor lépett be a nappaliba Fejszál baba.

- Mi folyik itt? Bibi, rosszul vagy? Mi történt? - fordult a feleségéhez.

- Remélem, nincs komoly baja, mert ha most megbetegszik... - Letörtén a kanapéra rogyott. - Az irakiak szétlopkodták a gyógyszereink nagyobb részét...

A kórházban figyelmeztettek, hogy bármikor visszatérhet a betegségem.

- Bibi itt akar hagyni minket - jelentette be a madame.

- Felmondasz? - nézett rám baba.

- Igen - feleltem, miközben próbáltam visszatartani a köhögést.

- De hát most? Ilyen hirtelen? - A férfi arcán kimerültség tükröződött. - És hová mennél?

- Vissza akarok jutni Indiába. A honfitársaim kimentése már zajlik.

Ezért kérem, hogy adják ki az útleveletem.

Csend lett. A madame és a férje tanácstalanul néztek egymásra. Nyilvánvalóan meglepte őket a kérésem. Aztán a madame hirtelen megszólalt:

- Mondtam már, hogy ebbe nem megyünk bele. Az arcomon könnycseppek gördültek végig.

- Fel kell iratkoznom a listára! Nagyon kérem, adják ide az útleveletem! Később már nem lesz hely...

- Nem, nem, most nem utazhatsz el - ismételte meg határozottan a madame. - Na indíts Bászmahoz, nem hallod, hogy kint őrjög a lépcsőn? Biztosan megint a korláton csúszkál! Intézd el, mert ha leesik, és eltöri valamijét, akkor nagy baj lesz! Hiszen egyetlen kórház sem működik normálisan!

Látva csalódottságomat baba hozzátette:

- A te érdekedben akarjuk, hogy itt maradj. Nem engedhetünk el egyedül. Túl kockázatos lenne.

A szememet megint elöntötte a könny.

- De nem lennék egyedül! Ez evakuáció. Szuráj azt mondta, hogy az összes indiai elmegy...

- Ki az a Szuráj? - kérdezte baba.

- Szuráj is indiai. Itt lakik a közelben, látásból ismerem. Azt mondta, hogy ha feliratkozom, autóbusszal visznek Jordániába. És onnan repülővel juthatok el Bombayba. Épp ezért van szükség az útlevelemre - magyaráztam. - De gyorsan kellene jelentkezni, mert később elfogyhatnak a helyek.

Az idegességtől megint rám tört a köhögés. Lehajtott fejjel álltam, vártam gazdáim döntését. Egyszerre hangos kiáltás hangzott fel, majd rögtön utána Bászma sírása hallatszott.

- Nem megmondtam, hogy foglalkozz vele? - csattant fel a madame.

- Futás hozzá, azonnal!

Kirohantam a hallba, ahol Bászma a lépcső alján feküdt és bögött. Felemeltem, alaposan megvizsgáltam. Szerencsére nem esett komoly baja. Kézen fogtam a kicsit, és átballagtunk abba a sarokba, ahol halmokban álltak az otthonról átszállított játécai. Bászma csakhamar megnyugodott, így nekiláttunk pikniket szervezni a maciknak.

Reggel kiderült, hogy nincs áram. A gazdáink utasítottak minket, hogy takarékoskodjunk az ásványvízzel, mert ki tudja, mikor tudnak újra venni. Megint köhögni kezdtem. Aggódtam, hátha visszatért a tüdőbaj. Feltűnt, hogy Fejszál baba az összes köhögőrohamnál nyugtalan pillantásokat vet rám. Délután hallottam, hogy munkaadóim a nappaliban beszélgetnek:

- Bibi megint szörnyen köhög - mondta baba. - Talán tényleg az lenne a legjobb megoldás, ha visszaküldenénk Indiába. A doktor is figyelmeztetett, hogy a nem megfelelő élelmezés és a stressz a betegség visszatérését okozhatja. Most pedig sem orvos, sem orvosság nincs a közelben. Ráadásul egyre nehezebben jutunk élelmiszerhez is. Ha nem Szaddám irt ki bennünket, a tüdőbaj fog végezni velünk. Ahányan a háznál vagyunk... A szüleid is idősek, kevésbé ellenállók...

Elhallgatott, én pedig arra gondoltam, milyen rövid idő kell ahhoz, hogy az emberek élete teljesen darabjaira hulljon. Néhány hete még senki nem gondolta volna a luxushoz szokott háziak közül, hogy hamarosan alapvető dolgok: a víz, az ennivaló és az orvosi ellátás lehetősége gondot fognak okozni. Eszembe jutott a hercegnő, aki pár napig itt bujkált. Valószínűleg ő sem számított arra, hogy a saját országában, ahol a családja uralkodott, én, az egyszerű szolgáló leszek az, aki magabiztosabban, kevésbé rettegve, takaratlan arccal mehetek végig az utcán. A katonák énrám mosolyogtak. A hercegnőt, ha megtudnák, ki is valójában, biztosan agyonvernék. A történelem váratlan viharai miatt az emberek olyan helyzetben és helyeken találhatják magukat, ahol addigi rangjuk és éveken keresztül rendíthetetlennek tűnő értékeik váratlanul visszájukra fordulnak. Ezért sosem szabad szem elől tévesztenünk, hogy nem tudható, kik leszünk a következő napon. A történelem szelének egyetlen fuwallata teheti sorsunkat jobbá vagy mérhetetlenül rosszabbá.

- De mi lesz Bászmával? - harsant fel a madame hangja. - Vele ki foglalkozik majd? Tudod, hogy milyen... Csak Bibi tudja kezelni.

- Tehát inkább választanád a tébécét? - emelte meg a hangját baba. - Enélkül is épp elég a dolgunk Badarral, hogy mindent megszervezzünk a háznál. Ha Bibi el akar utazni, menjen. Csak még

ellenőrizni szeretném, mi is ez az evakuáció. Azt akarom, hogy Bibi biztonságban érjen haza. Végül is annyi éven át szolgált minket! És jól bánt Bászmával. Bibi! Gyere csak ide hozzánk! – kiáltott ki. Engedelmesen beléptem a nappaliba. – Biztos vagy benne, hogy vissza akarsz menni most Indiába? – kérdezte.

– Igen, szeretnék. – Megint köhögtem. – Félek. És látni szeretném az anyukámat...

– Rendben. Ha a környéken nyugalom lesz, ebéd után átmegyünk ehhez a Szurájhoz. Megnézzük, igazat mond-e.

Rohantam a hírral Ramához.

– Rama! Beleegyeztek! Megyek Indiába! Megyek haza! – Örömben összevissza ölelgettem barátnőmet.

– És ennek te örülsz? – kérdezte szkeptikusan Rama.

– Naná! – Már tényleg elegendő volt a háborúból és az állandó veszélyből.

– Hát a munkád? A fizetésed? Biztos, hogy egy vasat sem fizetnek most ki neked!

– De hazamegyek az anyámhoz! És nem fogok attól rettegni, hogy a fejemre esik egy bomba! – Valójában a legjobban annak örültem, hogy hamarosan találkozni fogok a szeretteimmel.

Délután baba kíséretében átmentem Szurájhoz. A szponzorom részletesen kifaggatta az indiait a jelentkezésről, valamint az autóbuszok indulásának helyéről és idejéről. Baba egyúttal arról is meggyőződött, hogy a férfinak tényleg van két felesége, akik velünk együtt fognak utazni. Munkaadóm többször a lelkükre kötötte, hogy az utazás során nekik hármuknak nagyon kell rám vigyázniuk. Cserébe Szuráj azt kérte tőle, hogy néhány holmiját ott hagyhassa a madame szüleinek a pincéjében. Baba beleegyezett.

Néhány nappal később érkezett a kimentésem ideje. Csak miközben egy kisebb táskába rakosgattam be kevéske holmimat, tudatosult bennem, hogy annyi munkás év után nem ilyenek képzeltem a Kuvaitból való hazatérést. Pénzem szinte nem is volt. Ajándékba csak azt a néhány üvegcsé parfümöt vihettem, amit valamikor az ünnepekre kapott pénzből vásároltam. Ezenkívül néhány apróságot, köztük egy teáskészletet. Amikor mindenkitől elbúcsúztam, csorogtak a könnyeim. Átfutott a fejemben, hogy talán

már soha életemben nem találkozom velük. Hiszen a háború éppen csak elkezdődött. Egyébként sem tudtam, hogy valaha is visszajutok-e még Kuvaitba. Bászmától volt a legnehezebb elválnom. Erős kötődés alakult ki bennem a kislány iránt, akire éveken át vigyáztam. Bászma talán fel sem fogta, hogy elutazom, mert egyfolytában arról faggatott, hogy hamarosan visszatérek-e.

Hosszan búcsúzkodtunk Ramával. Kértem, gondolja át még egyszer, és ragadja meg az alkalmat, ha a kormánya menekítő akciót szervez.

- Addig dönts észszerűen, amíg túl késő nem lesz! - mondtam, és szorosan magamhoz öleltem.

Útban a város felé, ahol autóbuszok vártak ránk, a szélvédő üvegén keresztül bámultam a lerombolt és idegen katonák által elfoglalt Kuvaitot. Egy pillanatra az a furcsa érzésem támadt, hogy ez csak valami rossz álmom, és mindjárt felébredek. Bászma kényelmes, gyönyörűen berendezett, rózsaszín-fehér szobácskájában. De a szélvédő mögött könnyörtelenül sorjázta a szenes ablaknyílások, a rommá lőtt villák, a kiegészítő gépkocsivázak.

Amikor a gyülekezőhelyre értünk, már jó pár busz útra készen állt. Körülöttem nyüzsögtek az indiaiak, keresték a járműszámukat. A káosz elkerülése érdekében már a jelentkezésnél közölték velünk a buszunk azonosítóját. Amikor meglett a járműszámunk, beálltunk a sorba, hogy kitöltsük a formanyomtatványokat. A hindu hivatalnokok alaposan átvizsgálták az okmányainkat, összevetették a listán szereplő adatainkkal, majd a többi menekülttel együtt beülhettünk az autóbuszunkba. Feltűnt, hogy a térről hármával-négyesével indulnak útnak a járművek. Rájöttem, hogy biztonsági okok miatt történhet így, hisz végül is több mint ezer kilométert kell megtennünk iraki autóutakon. Amikor a mi busztriónk megtelt, jelezték, hogy indulhatunk. Nekivágtunk. Tisztában voltam velem, hogy most tényleg elhagyom Kuvaitot. Utazom, menekülök a háború elől.

Elég lassan haladtunk, mert Szaddám katonái sok helyen lezárták az utakat. Többször elkérték az iratainkat, a buszt is átvizsgálták. Gondosan ellenőrizték, nem rejtőzik-e bent valahol kuvaiti, amerikai vagy brit állampolgár. Mire a határhoz értünk, már szabályosan

rettegtem. A határ mentén – rengeteg táborozó katona mellett és nehézfegyverek közvetlen közelében – az indiaiak sátrak százait verték fel, és ezekben húzták meg magukat a honfitársaim. Megtudtam, hogy a többségük már hetek óta itt várakozik. Ők nem kaptak engedélyt a továbbutazásra. Voltak, akiknél útlevél sem volt, mert a megszállás kezdetekor nem volt idejük kikérni a szponzoraiktól. Az iraki hivatali gépezet szigorúan járt el: a továbbutazáshoz szükséges engedélyek beszerzéséhez rengeteg hivatalos dokumentumra volt szükség.

A mi buszunk utasait is sátrakban helyezték el, mert nem lehetett tudni, meddig tart majd a papírjaink ellenőrzése. A katonák teherautókról osztottak ki élelmiszer-fejadagokat a sátorlakóknak.

Hosszú sorokban álltak ennivalóért az emberek. Nekem állni sem volt erőm. Gyenge voltam, és időnként csak úgy rázott a köhögés. Amikor az iraki katonáknak feltűnt, hogy egy falatot sem eszem, soron kívül kiadták a fejadagomat. Kedvesek voltak velem, és szívesen beszélgettek volna. Ilyenkor Szuráj szigorúan lépett fel, és megtiltotta, hogy szorosabb kapcsolat alakuljon ki a katonákkal. Közölte, hogy nem bízhatok bennük, és azt sem tudom, mit is akarnak tőlem valójában.

Teljesen kimerültem, ezért nem vitatkoztam Szurájjal. De nem volt erőm ételért sorban állni. Ekkor Szuráj feleségei osztották meg velem a maguk szerény fejadagját.

Két fiatal indiai fiú is utazott a mi buszunkban, akik jól beszéltek angolul. Ők vállalták a járművünk továbbhaladásával kapcsolatos formalitások intézését. Valahogy sikerült szót érteniük az iraki tisztekkel, mert mindössze két nap várakozást követően engedélyt kaptunk a továbbhaladásra Ammánig. A sátrak lakói lemondó arccal, csüggedt tekintettel kísérték távozó autóbuszunkat.

Meglepett minket az Irakban tapasztalható rettenetes ínség. Furcsa volt, hogy egy ország, ahol hatalmas kőolajmezők találhatóak, ennyire szegény lehet. Utazásunk során éppolyan nyomort tapasztaltam itt, mint amilyen nálunk volt, Indiában. Utastársaim közül sem értette ezt senki. Az invázió előtt időnként láttam a kuvaiti tévében Irakról készült vágóképeket – akkor tehetős államnak tűnt. De miközben kinéztem a buszablakon, teljesen más

országot láttam. Az utasok azon tanakodtak, mit csinál Szaddám a kőolaj eladásából befolyó pénzekkel. Arról beszélgettek, hogy az általunk hátrahagyott városkák és falvak miért hasonlítanak inkább Indiára, mint Kuvaitra.

A Kuvaitból Ammánba vezető úton rengeteg katonai és rendőrállást állítottak fel, melyeknél az irakiak megállítottak minket, gondosan ellenőriztek mindenkit, és átkutatták a csomagjainkat. Ahányszor csak feltűnt nekik valami, ami számot tarthatott az érdeklődésükre – óra, rádió, szappan vagy ruhák –, megkérdezték a tulajdonosát, hogy elvihetik-e. Az indiaiak mindig igennel feleltek. Úgy fogták fel a veszteséget, hogy kenőpénzt adtak az útzáron való gyorsabb áthaladás érdekében. Minden egyes alkalommal megismétlődött a követelkezés, ahányszor csak megállították a buszt az egyenruhások. Egy idő múlva szinte minden táskából eltűnedeztek az értékesebb holmik. Így szabadítottak meg az otthoniaknak szánt apró ajándékaimtól: a pár üveg olcsó parfümtől és a teáskészlettől. Mire kijutottunk az ammáni repülőtérre, a buszban síri hangulat uralkodott. Sok-sok évnyi rabszolgamunkával a hátunk mögött pénz nélkül, üres kézzel térünk vissza családunkhoz. Még azt a néhány, nehezen összepórolt apróságot is ellopta tőlünk az iraki hadsereg, amelyekkel szeretnénk volna megörvendeztetni hozzátartozóinkat.

A repülőtéren az ammáni indiai nagykövetség képviselői a jordán hivatalnokokkal együtt rengeteget dolgoztak azért, hogy folyamatossá tegyék az utasok tömegeinek áthaladását. Az Air Indiának és az International Movement Organizationnek körülbelül tizenöt repülőjárata indult el Bombay felé. Három-négyezer honfitársamat tudták elszállítani. Akkoriban csak Kuvaitban úgy száznyolcvanezer, Irakban tízezer indiai dolgozott. Túlnyomó többségük a biztonságos hazautazást választotta.

A becsekkolás után a kimerült és megalázott emberek elfoglalhatták helyüket a repülőgépen. Amikor fél óra múlva a stewardessek elkezdtek felszolgálni az ennivalót, az utasok úgy próbálták oldani a stresszt, hogy egyre-másra rendelgették a szeszes üvegcséket. A mellettem ülő nő zokogott, és egyfolytában arról kérdezte a férjét, miért történt, hogy azon a napon, augusztus

másodikán, amikor kinézett az ablakon, nem a felhőtlen, napfényes, tiszta kuvaiti eget pillantotta meg, hanem azokat a kerregő, kerregő – ezeket a szavakat hosszan hajtogatta –, kerregő, idegen felségjelzésű helikoptereket.

A buszúttól fáradtan lehunytam a szemem. A fületem betöltötte a repülőgép motorjainak zaja és az utasok egyre hangosabb fecsegése. Tervek, tervek, tervek. Főleg a tervekről esett szó a beszélgetésekben. Tervek, amelyeket sosem terveztek megvalósítani. Tervek, amelyek mindörökké tervek maradtak. Tervek, amelyeket szétzúztak az iraki tankok hernyótalpai. A Kuvait elleni invázió valamire megtanított: minden napot méltóképp kell megélni, és teljes egészében kihasználni a lehetőségeket, mert sosem tudható, mi vár ránk, mire ébredünk másnap reggel.

VIII. FEJEZET

Az én gyermekem

Bombayban Szuráj lakásában szálltam meg. Az eltelt évek során hozzászoktam a kuvaiti lakások és villák hatalmas méreteihez, ezért nagyon szűknek éreztem ezt az otthont. Két kisebb szobából állt – feleségenként egy jutott –, egy apró konyhából és egy még kisebb fürdőszobából. A repülőtérről a legszívesebben mentem is volna egyenesen a vasúti pályaudvarra, hogy vonattal utazzam tovább Madrászba, onnan pedig a falumba. De Szuráj, aki komolyan vette az asszonyom férjének tett ígéretét, nem volt hajlandó beleegyezni ebbe. Már a repülőn közölte velem, hogy csakis az édesanyámnak hajlandó átadni. Még szerencse, hogy a repülőtéri tömegben megpillantottam egy férfit a szomszéd faluból. Megkértem Szurájt, hogy írja fel egy lapra a címét, azután nagy nehezen áttörtem a menekültek tömegén, akik a következő repülőjárárral érkeztek meg, és megkértem az ismerőst, értesítse anyut a hazatérésemről.

Szuráj lakásában sokszor voltam egyedül, mert ő a feleségeivel végiglátogatta az egész népes családját. Szívesen magukkal vittek volna engem is, de én jobban szerettem volna otthon megvárni anyut.

Harmadnap, amikor épp a zuhany alatt álltam, halk kopogást hallottam.

Anyu?, gondoltam rögtön. Hamar egy törölközőt kanyarítottam magamra, nem törődve a lábamon végigcsorduló vércsíkkal. Éppen megjött a menzeszem.

- Anyu! - kiáltottam, amikor kitártam az ajtót, és a karjaiba vetettem magam.

- Bibi! Kislányom! Hát itt vagy! - Anyu magához ölelt és megcsókolt.

Nem bánta, hogy a nedves hajam és bőröm alaposan összevizezi. Úgy éreztem, újra gyermek vagyok. - De jó, hogy visszajöttél! - Anyu szeme megtelt könnyel. - Bibi! Az én Bibim! - Felváltva sírt és nevetett, és úgy megszorogatózott, mintha el sem hinné, hogy tényleg

én vagyok az. – Bibi! Megnőttél! – Kicsit eltolt magától. – Nézzelek csak meg egy kicsit jobban! – Boldogan bámultam anyámat. Feltűnt, hogy lefogyott és megöregedett a távollétem alatt. Egyszerre felkiáltott: – Bibi! Megsebesültél? Meglőtték? – Rémülettel nézte a törölközőn terebélyesedő vérfoltot.

– Nem, anyu, nem... Ez csak a vérzésem.

– Bibi! Hisz megmutattam, mit kell csinálnod, ha megjön. Ott vannak a betétek...

– Tudom, anyu, tudom. Csak a fürdőszobában voltam, amikor csengettél, és gyorsan kiszaladtam. Tudtam, hogy te vagy az. – Odabújtam hozzá, ő pedig szorosan átölelt.

– Jól van, most már minden rendben... – simogatta meg a hajamat. – Most pedig menj, és öltözz fel!

Visszamentem a fürdőszobába. De jó volt megint anyu hangját hallani, nem pedig a madameét! Fürgén megmosdottam, felöltöztem és bementem a szobába. Anyu mellett, a széken Movlal ült, a nővérem férje.

– Movlal! Hát te meg hogy kerülsz ide? – kiáltottam örömben. Odarohantam hozzá, és üdvözöltem.

– Néhány lépéssel a mamád mögött álltam, de még csak észre sem vettél! Bibi! Hol az a kislány, akivel rangolit játszottam? Kész nő lett belőled! Micsoda szerencse, hogy sikerült megmenekülnöd! – A sógoromon látszott, mennyire örül, hogy épen és egészségesen lát.

– Mi van Anisával? Hogy van? – Most éreztem csak igazán, mennyire hiányzott a nővérem. – Hát a kisfiatok? Meggyógyították? Elkezdett beszélni? – Szerettem volna minél többet megtudni a családomról.

– Anisa jól van – nyugtatott meg anyu. – Nemrég kislányt szült. A neve Szunita. Nagyon szép! Rád hasonlít. – Kedvesen rám mosolygott. – Nazir pedig... vagyis Mallikardzsuna továbbra sem beszél, és ez valószínűleg így is marad. – Egy pillanatra elkomorodott. – De nagyon aranyos kisfiú. Olyan okos, mindent megért... – derült fel. – De most te mesélj! Milyenek a gazdáid? Jól bántak veled? – Aggodalmas pillantással mért végig.

– Igen, igen, nem panaszkodhatom. – Nekifogtam elmesélni, milyen életem volt Kuvaitban, de nem tettem említést a rossz

dolgokról. Bő negyedóra múlva észbe kaptam. – Anyu! Főztek teát? Hát neked, Movlal? Éhesek vagytok? Habár itt nincs semmilyen ennivaló. – Nyugtalanná váltam. – Vendég vagyok itt...

– Movlal! – fordult anyu a vejéhez. – Eredj, vegyél szendvicseket és üdítőt! Meg tejet a teához. – Amikor Movlal elment, anyu komoly pillantást vetett rám, és így szólt: – Jó, hogy van havivérzésed. De mondd csak... – egy pillanatra visszatartotta a lélegzetét –, nem tettek veled rosszat a katonák? A Kuvaitból idemenekülők borzasztó dolgokat meséltek Szaddám hadseregéről. Hogy a katonái lopnak, tönkretesznek, felégetnek mindent. Hogy nőket erőszakolnak. Veled minden rendben van? Szűz vagy még? – kérdezett rá egyenesen.

– Igen, anyu, az vagyok. – Lehajtottam a fejem, mert szégyelltem vele efféle témáról beszélni. Gondolataimon átvillant Radzsú és a vénember botjának kopogása. Ha nincs az a rendőrségi razzia...

– Akkor jó, nagyon jó. – Anyu megkönnyebbült. – Nincs rosszabb, mint ha egy lány szégyenben marad. De valamire fel kell készülnöd... – Nem fejezte be, mert megjött Movlal a vásárlásból. Csak most, anyu mellett éreztem, milyen farkaséhes vagyok. Sok napja nem laktam már jól. Mohón nyúltam a szendvicsért, aztán rögtön egy másodikért is. – Egyél csak, kicsim, egyél! – Anyu örömmel tolta közelebb az ennivalót.

Eszembe jutott, milyen nehéz munkát végzett, hogy minket ételhez juttathasson. Hogyan rakta félre nekem a fehér rizses tálkát...

– Anyu! – szólaltam meg tele szájjal.

– Igen, kislányom?

El akartam neki mondani, milyen jó, hogy itt van mellettem az édesanyám, aki átölel, a hajamat simogatja, és szendvicset ad nekem. Milyen jó úgy élni, hogy nem kell várnom bármelyik pillanatban a madame vagy Bászma valamelyik utasítását. De ekkor hazaért Szuráj a két asszonyával.

– Ó, Bibi, hát vendégeid vannak? – Nem annyira kérdezte, mint inkább megállapította ezt Szuráj.

– Igen. Ő itt az édesanyám, ő pedig a nővérem férje. Anyu, ő itt Szuráj. Ő szólt nekem az evakuálásról, és vigyázott rám az utazás alatt – mondtam.

Anyu megköszönt Szurájnak mindent, amit értem tett, Szuráj pedig utasította az egyik feleségét, hogy főzzön teát a vendégeknek. Később arról beszélgettünk, hogy Indiában is mekkora meglepetést okozott Szaddám inváziója. Rengetegen aggódtak a Kuvaitban dolgozó hozzátartozóikért. Féltették rokonaik egészségét és életét, de amiatt is reszkettek, hogy miből fognak megélni, ha már nem érkezik több pénz tőlük. Hindu emberek millióinak jövedelemforrását jelentette a kuvaiti szolgálók, sofőrök, kertészek, takarítók és egyéb dolgozók keresete.

Közeledett a minket Bombayból Madrászba szállítónkatunk indulásának időpontja. Anyu megkérdezte, hogy sok csomagot hoztam-

e. Azt feleltem, hogy nem, mert az irakiak mindent elloptak, még a neki hozott ajándékaimat is. Anyu megnyugtató, hogy ne törődjek ezzel, mert a legfontosabb, hogy biztonságban visszatértem Indiába. Elbúcsúztunk Szuráj családjától, és kimentünk a pályaudvarra.

A pályaudvaron hatalmas tömeg tolongott. Emberek tízezrei landoltak szinte azonos időben Bombay-ban, és szerettek volna eljutni India-szerte elszórt otthonaikba. Elég rossz volt a hangulat, mert a kimenekített emberek holtfáradtak és elkeseredettek voltak, hiszen hirtelen kellett ott hagyniuk a munkájukat és visszatérniük Indiába.

Ezenkívül ügyelni kellett a tolvajokra és rablókra is, mert köztük is elterjedt a hír, milyen rengeteg kuvaiti munkás jön most haza a gazdag Kuvaitból. Pedig valójában - hozzám hasonlóan - a többségnek egy árva garas sem volt a zsebében.

A Bombay-Madrász vonatoknak majdnem ezerháromszáz kilométert kellett megtennie, így a teljes vonatot több mint egy napot vett igénybe. A vonat viszonylag lassan zakatolt előre, és több mint harminc állomáson állt meg. Minden egyes megálló tele volt olyan emberekkel, akik már hetek óta várták a kuvaiti munkából hazaérkező rokonaikat.

Amikor a vonat megállt, családok kémlétek, megérkezett-e a hozzátartozójuk, és ha nem bukkant fel az ismerős arc, a leszálló utasoknak mutogatták a fényképét, hátha tud valaki valamit a fotón

lévő személy sorsáról. A várakozók kis falvakból érkeztek, és azt gondolták, ahogy nálunk, a faluban, úgy Kuvaitban is mindenki mindenkit ismer.

Az összes megállóban örömkönnyek keveredtek az elkeseredés könnyeivel az emberek arcán, az egymásra találás eufóriája a keserőséggel vegyült. Anyu elmondta, hogy éppen így várt rám ő is a mi vasútállomásunkon, amíg csak meg nem jött a szomszéd faluból származó ismerős, aki odaadta neki a Szuráj lakcímét tartalmazó cetlit.

Mire a mi állomásunkon leszálltunk, már szinte magamnál sem voltam a kimerültségtől és a kialvatlanságtól. Movlal vitte az irakiak által lényegében kiürített táskámat, én pedig már csak arra tudtam gondolni, hogy milyen jó lesz elnyújtózni az ágyamban. Leléptünk a peronra, és egy könyökkel lökdösődő, ordító tömegben találtuk magunkat. Egyfolytában jött valaki, aki fényképet lóbált az orrom előtt, és faggatott, nem ismertem-e a rajta látható személyt Kuvaitban. Movlal és anyu megpróbáltak utat törni nekünk, hogy a lehető leghamarabb átvágjunk a piszkos, hullámzó embertömegben. Egyszer csak éreztem, hogy valaki megrángatja a karomat. Megfordultam. Egy idősebb nő kopott száriban egy kifakult fényképet szorongatott. Olyan keményen megmarkolta a karomat, hogy meg kellett állnom.

- Ez itt a lányom, Amala - tátogta fogatlan szája, miközben az arcomba nyomta a fotót. - Mikor jön? Mit mondott neked?

- Nem tudom, nem ismerem őt. - Siettem volna, mert anyu és Movlal eltűnt előlem.

- Ismerned kell. - A nő szorítása már fáj. - Ott lakik, ahonnan jössz.

Biztosan ismered. Gondolkozz. Amala. A lányom.

- Nem, nem láttam. - Szabadulni próbáltam az öregasszony vasmarkából.

- A lányom, Amala. - Nagyra meresztett szemmel bámult rám, örültség bujkált benne. - Ő ott van. És jöttek a gonosz katonák... Mondd már, mikor érkeznek!

Kirántottam magam, hogy megszabaduljak az erőszakos asszonytól, de körülöttem túl sűrű volt az embertömeg, és egy lépést

sem tudtam tenni. A hetek óta tartó várakozástól kétségbeesett indiaiaknak feltűnt, hogy megálltam, és egy fényképre meredek. Ekkor elkezdtek nyújtogatni felém a kezeiket, melyekben ott volt az ő hozzátartozójuk fotója is, és egymást túlkiabálva kezdték rám zúdítani az illetők neveit. Karok erdeje börtönzött be; a sokaság felém lódult, és nagy torlódás alakult ki körülöttem. Ekkor a Madrászba tartó vonatra feljutni akaró, ideges utasok is kíméletlenül tolni kezdtek maguk előtt. Fulladozni kezdtem, majd jött a köhögőroham.

Egyszerre az az abszurd gondolat férközött az agyamba, hogy Szaddám azért rohanta le Kuvaitot, mert Csandra átka tovább él, és Csandra azt akarta, hogy egyik napról a másikra én is éppúgy elveszítsek mindent, ahogy ő. A tömeg folyamatosan csak tolt, a vonat lassan elindult, én pedig egyre közelebb kerültem a sínekhez. Hallottam a kerekek csattogását, ami a szűz lányra licitáló öreg kuvaiti botjának kopogását juttatta eszembe. Újra köhögtem. A sínektől már csak néhány méter választott el. Hát azért menekültem el a háború elől, hogy most, amikor szinte már itthon vagyok, egy vonat kerekei alatt érjen véget az életem? Ekkor valaki erősen megragadott, és kirántott a vénasszony halotti szorításából. Movlal volt az.

- Gyere, gyere gyorsan! - kiáltotta, és utat vágva az emberek között, a peron kijárata felé vonszolt.

Amikor végre anyu mellett találtam magam a vasútállomás épületében, úgy ölelt át, mintha csak most érkeztem volna meg Kuvaitból.

- Bibi! Kislányom!

Az utazástól és a váratlan eseményektől kimerülten értünk haza. Az otthonunk nagyon szegényesnek tűnt. Anisával megöleltük egymást, és hangosan sírtunk. A testvérem, bár csak néhány évvel volt idősebb nálam, úgy nézett ki, mint egy megfáradt, középkorú asszony. Indiában a korán férjhez menő és gyerekeket szülő nők gyorsan öregszenek.

Megszorongattam Nazirt, aki értelmes kisfiúnak látszott. Nem ismert fel, és mivel néma volt, nem beszélgethettünk, de látszott, hogy ő is örül az érkezésem okozta ünnepi hangulatnak. A karomba

vettem testvérem kislányát, Szunitát. Bászma jutott róla az eszembe, aki nagyjából ennyi idős lehetett, amikor a gondjaimba vettem. Most én itthon voltam, biztonságban – de a kis kuvaiti lány a népes családjával együtt továbbra is Szaddám bombáinak fenyegetése alatt élt. A szememet elfutotta a könny. Nem akartam, hogy a munkaadóimnak, akiknél annyi évet töltöttem, bajuk essék.

– Bibi! – Anyu kivette a kezemből Szunitát. – Elég lesz mára, nagyon fáradt vagy! Már megvettem az ágyadat. Feküdj le aludni!

Megmosdottam, bebújtam az ágyamba, és máris úgy aludtam, akárcsak egy kisbaba.

A következő napokban szinte ki sem tettem a lábam otthonról. Nem tudtam betelni azzal, hogy újra a családommal lehetek. Anyu igyekezett a kedvemben járni. A kedvenc ételeimet főzte, és kimosta a ruháimat.

Furcsa érzés volt, mert nem kellett senkit kiszolgálnom, ellenkezőleg: most engem szolgáltak ki.

Amikor elkezdtem kijárni a házból, észrevettem, hogy az emberek rosszalló pillantással méregetnek. Ha boltba mentem, vagy akár sétálni, ellenséges, lenéző tekintetek követtek. Nem tudtam, miért történik ez, mi rosszat tehettem. Úgy döntöttem, megkérdezem a nővéremet.

– Anisa, a falusiak miért mutogatnak ujjal rám? Még a kölykök is kiröhögnek a hátam mögött, és sértő szavakat kiáltoznak utánam.

A testvérem kelletlen arckifejezéssel fordult felém.

– Magadnak is tudnod kellene, hogy miért.

– Nekem magamnak?

– Mivel Kuvaitból jöttél vissza...

– Na és?

– Itt mind tudjuk, mit tett az iraki hadsereg a nőkkel. Egyetlen szolgáló sem tért vissza tisztán...

– De ez nem igaz! – gurultam méregbe.

– Miért, talán nem is voltak erőszakolások? – kérdezte ironikus mosollyal a nővérem.

– Voltak, de...

Szunita felébredt, és sírni kezdett, így Anisa elment, hogy megnyugtassa. Úgy éreztem, hogy a saját testvérem is ellenem

fordult. Ekkor vált előttem nyilvánvalóvá a kegyetlen igazság, hogy a társadalmunk hogyan viszonyul az erőszak áldozataihoz. Eszembe jutott az a néhány évvel korábban megtörtént eset, amikor egy megerőszakolt kislány apja képtelen volt feldolgozni a megesett gyalázatot, és öngyilkos lett.

Indiában naponta több tucat erőszakot követnek el. Gyakran fordul elő különösen bestiális csoportos erőszak is, amelynek áldozatai belehalnak a kínzásba. Járványszerű méreteket öltött a kiskorúak elleni erőszak. A legfiatalabb áldozatok, akikről hallottam, ötévesek voltak.

Egyiküket, aki Delhi egyik elővárosának nyomornegyedében élt, a saját szomszédjuk rabolta el, akinek tettestársa is volt. A két férfi többször megerőszakolta, és kegyetlenül meg is kínozta a gyereket. Aztán elmenekültek; ott hagyták a komoly sérüléseket szenvedett kislányt, mert azt hitték, nem él már. A súlyos sebekkel borított gyerek két napon át feküdt leírhatatlan gyötrelmek közepette egy bezárt helyen.

Kétségbeesett kiáltásait csak ekkor hallották meg a szülei. Válságos állapotban szállították kórházba, ahol a nemi szervéből üvegpalack szilánkjait és gyertyamaradványokat műtöttek ki. A fertőzés elterjedt az egész szervezetében, a sérült nemi szervet pedig egy későbbi plasztikai műtétnek kellett helyrehoznia.

Rengeteg ilyen megtörtént, elborzasztó történetet hallottam, amelyeket az emberek egymásnak adtak tovább. Egy kilencéves kislányt szintén két férfi erőszakolt meg, aztán megpróbálták átvágni a torkát.

Az áldozat túlélte. Egy másik faluban három férfi – köztük két rendőr! – csoportos erőszakot követett el egy tizennégy és egy tizenöt éves lányon, aztán megfojtották őket, majd a testüket fákra akasztották ki. Az egészben az a legszörnyűbb, hogy bár a szülők bejelentést tettek, a rendőrség nem tett semmit annak érdekében, hogy megtalálja a gyerekeket. Tény, hogy az elkövetőket ritkán büntetik meg, pedig a helyi közösség nemegyszer nagyon is jól tudja, kik voltak azok. Erőszak áldozataivá válnak diáklányok, hivatalnoknők, női fényképészek, újságírók, banki alkalmazottak, turisták, háziasszonyok és kislányok. Indiában egyetlen nő vagy

kislány sem érezheti magát biztonságban, különösen a városi közlekedési eszközökön nem, ahol gyakran fordul elő pofátlan szexuális molesztálás. Nagyon bántó, hogy az erőszakért kizárólag a nőket vagy lányokat teszik felelőssé, provokatív viselkedéssel vádolva őket. Az áldozatoknak és családtagjaiknak, akik megtapasztalták az erőszakot és az ehhez kapcsolódó traumát, végül lakóhelyükön a társadalom megvetését is el kell túrniük. A nőt és hozzátartozóit gyalázzák, sértegetik. Nem elég, hogy borzalmas dolgokon kellett átmennie az áldozatnak, ráadásul még saját környezete kirekesztését is meg kell tapasztalnia.

Vezető indiai politikusok is széles körben hangoztatják a nézetet, mely szerint mindig a nő a felelős az erőszakért, és meg kell bűnhődnie érte. „Minden nőt, aki házasságon kívüli szexuális kapcsolatot létesít, fel kell akasztani. Függetlenül attól, hogy ez a beleegyezésével vagy anélkül történik. Az erőszakot elkövető férfiaknak pedig meg kell bocsátani, mert ők már csak ilyenek.” Ilyesféle üzeneteket küldözgetnek a politikusok az újságok címlapjain. Ezután ne csodálkozzunk, ha a megerőszakolt áldozatokat romlottnak és tisztátlannak tartja a saját közösségük. Az erőszakot elszenvedett nők nem mások, mint „megbélyegzett szukák”, akiket jobb messziről elkerülni. Én is így éreztem magam. A Kuvaitból való visszatérésemet követően olyanná váltam, mint egy „megbélyegzett szuka”.

A rám süttött bélyeg napról napra kízóbbá vált. Amint kiléptem otthonról, a megvető pillantások és rosszmájú megjegyzések nyomán égető szégyenem nyílt, lüktető sebbé változott. Szinte a lábamat sem tehettem ki a házból, mert – ahogy a bekiabálásokból hallottam – ilyenkor nyilván „üzekedni indultam” valahová. Egy idő múlva már teljesen nyíltan gúnyoltak. Kisfiúk rohantak oda hozzám, és köptek le, kaptak a mellemhez vagy a fenekemhez; tizenévesek állták el az utamat, és előrántva merev péniszüket a szemem láttára onanizáltak, miközben azt ordibálták, hogy tegyek már valamit értük; a férfiak pedig bunkó módon szólítottak fel szexuális aktusra. A családomat is megvetették, és emiatt az otthoni hangulat is egyre kellemetlenebbé vált. Egyetlen férfi családtagunk, Movlal semmit

nem tehetett, mert másik faluból jött, és alacsony kasztból származott.

Pár hónap múltán a közösség nyomása kibírhatatlanná vált, szinte már ki sem mozdultam otthonról. Ennek eredményeként a szidalmak főleg anyura és a nővéremre áradtak, akik szintén haragudni kezdtek rám. Mindketten fájlalták, hogy nem hoztam Kuvaitból pénzt magammal. Mindennapi létünk ínsége, amelyről a kuvaiti tartózkodásom alatt némileg megfeledkezhettem, nyomasztóan hatott rám. A családom nagy szegénységben élt, mert az általam havonta küldött összegén kívül nem volt állandó keresetük. Anyu beteg volt, nem tudott dolgozni. Movlal már rég elvesztette a munkáját a közeli városban, ezért Aniséval átköltöztek anyuhoz. Valójában az utóbbi időben az általam küldött pénzből éltek. Igaz, hogy Movlal vállalt munkákat, de ezek alkalmoszerűek voltak, és nagyon keveset fizettek értük. Amióta hazajöttem, csakis kölcsönökre számíthattunk. A házon lévő adósságot nem sikerült még teljesen visszafizetni, így az eladósodásunk újra növekedni kezdett. Anyu minden hónapban orvosi felülvizsgálatra szorult, és utána még a drága gyógyszereket is ki kellett váltani. A visszaérkezésem után nem ment orvoshoz, mert azt akarta, hogy több pénz maradjon meg nekünk. Ahogy telt az idő, a helyzetünk egyre reménytelenebbé vált. De Kuvaitban még mindig tartott a háború.

Mivel nem kapott orvosi kezelést és gyógyszert, anyu egyre rosszabbul érezte magát. Fájtak a csontjai, mozogni is alig tudott. Néha egész nap ágyban maradt. Egy ízben, amikor teát vittem neki, így szólt hozzám:

- Bibi! Várj egy kicsit! Beszélünk kell! - Megigazítottam a párnáját, és leültem mellé. - Bibi! Meg kell oldanunk a gondodat... A gondunkat.

- Miféle gondunkat?

- Azt, hogy a faluban mindenki szajhának tart téged - közölte egyenesen.

- De nem csináltam semmit! És igen, tényleg szűz vagyok! - vágtam vissza dühösen.

- Annak most nincs semmi jelentősége!

- Hogyhogy nincs jelentősége? - kiáltottam fel. - El kell magyarázni nekik! Az irakiaknak a kuvaitiak és a nyugatiak voltak az ellenségeik, nem a szolgálók meg a szegény munkások! Igen, voltak erőszakolások, de a kuvaiti nőket bántották! Nem hallottam olyanról, hogy a katonák a szolgálóknak estek volna neki! Ezenkívül a gazdáim törődtek velem, és amikor híre ment az erőszakoskodásnak, ki sem engedtek otthonról! Ezt mondd el mindenkinek a faluban!

- Úgysem hiszik el. - Anyu józanul közelítette meg a helyzetemet. - Tudod, hogy mostanában mit tartanak a Kuvaitból visszajött összes csinos lányról? Hogy ágyba bújt a szponzorával vagy bármelyik férfival, aki pár garast odavetett neki. Meg aztán jöttek hírek Szaddám hadseregéről... Mindenki tudja, milyen durvák a katonái. Senki sem állhat ellen nekik.

- De én szűz vagyok! - hajtogattam makacsul.

- Ennek most semmi jelentősége. Az a fontos, hogy megoldódjon ez a helyzet. Tovább nem élhetünk így. A nővérednek kislánya van. És ha tesznek vele valamit, hogy megbüntessenek?

Tisztában voltam vele, hogy a falusi társadalomnak megvannak a maga törvényei. Nem sokkal korábban híre ment egy csoportos erőszaknak, amit egy huszoneves hajadon lányon követtek el, akit a szomszédos falu egyik nős férjével kaptak rajta. A nőt egy fához kötözték, aztán összeült a falusi tanács megvitatni, hogy mi legyen a büntetése. A gyűlölködő falusiak megbeszélték, hogy ez egy „rossz természetű nő”, aki fittyet hány a helyi erkölcsökre. Kezdetnek a tanács néhány száz dolláros pénzbüntetést rótt ki mindkét félre. Ez Indiában igen soknak számít. A férfi rokonai eladták az aranyukat, és kifizették a büntetést. De a nőnek, aki az apja halála óta az anyjával élt együtt, megszerezhetetlen volt ez az összeg. Ekkor a tanács vezetője közölte a férfiakkal, hogy mivel az elkövetett bűnért kiszabott büntetést nem tudták beszédni, kiadja a lányt „szórakozásra”. A férfiak ekkor egy viskóba vitték be a nyomorultat, és ott rengetegszer megerőszakolták. Csak két nappal később vitték kórházba az addigra erősen vérző nőt. Az orvosi vizsgálat szerint öt-tizenöt férfi erőszakolhatta meg.

- Megmondtad már neki? - Kezében Szunitával Anisa lépett a szobába.

- Épp most mondom. Bibi! - fordult hozzám anyu. - Férjhez kell menned! Ez az egyetlen módja, hogy a falusiak békén hagyják a családunkat! - Anyu szavai annyira váratlanul értek, hogy megszólalni sem tudtam. Szunita halkán gügyögött, Anisa gyengéden ringatta.

Anyu folytatta: - Tudod, hogy nálunk egy lánynak nagy hozományt kell bevinnie a házasságba. Nekünk csak adósságunk van, és te nem hoztál semmit Kuvaitból... - Hangjából szemrehányás érződött. - Emiatt a férjhezmenési esélyed gyakorlatilag nulla. És ezenkívül azt gondolják rólad...

- Senki nem akar majd elvenni! - szólt közbe Anisa.

- Sokáig gondolkodtam rajta, mit tegyünk, és megtaláltam az egyetlen kivezető utat ebből a helyzetből. - Látszott, hogy anyu már döntött. - Básához mész hozzá, távoli unokatestvérem, Rahman fiához. Emlékszel rá?

Ködösen felrémlt előttem Rahman bácsi. Volt is nálunk néhányszor, mielőtt anyu Kuvaitba utazott volna. A fiával, akit magával hozott, rangolit játszottunk a ház előtt.

- De hát nem is ismerem! - Már a gondolatára is annak, hogy vadidegen férfival házasodjam össze, kellemetlen szorítás jelentkezett a torkomban.

- Megteszed, és kész! - fortyant fel anyu. - Elég volt a szégyenből!

Mindnyájunknak szenvednünk kell miatta!

- Igen! Férjhez mész, ha akarod, ha nem! - csatlakozott Anisa anyuhoz. - Még a boltba sem mehetek el nyugodtan, mert mindenki pofákat vág, hogy a húgom kurva! Azt is mondogatják, hogy Szunitából is efféle nő lesz! Nem akarom, hogy ha majd Szunita nagyobb lesz, sárral dobálják meg, mert a nénje egy prosti! Ő még csak egy ártatlan gyerek!

- Én is ártatlan vagyok! És nem akarok férjhez menni! - kiáltottam kétségbeesetten, és ömlöttek a könnyeim.

- Nem gondolhatsz csak magadra! - szidott meg anyu. - És örülj, hogy el akar venni valaki! Hisz semmi hozományod nincs!

- Anyu jó hozzád, de te ezt egyáltalán nem értékeled! - támadt rám a nővérem. - Anyu okos, és kitalálta, mit kell csinálni! Üzent Rahmannak, hogy jöjjön ide, és beszéljétek meg a házasságot a fiával. Beleegyezett, mert nyilván számít a kuvaiti pénzedre.

- Mindenki azt hiszi, hogy nagy vagyonnal jöttél vissza onnan! - Anyu megint mérgesen nézett rám, mintha én tehetnék arról, hogy Szaddám lerohanta Kuvaitot, és nem kaptam meg a fizetésemet. - Még jó, hogy Rahman rokon, így el tudtam neki magyarázni mindent.

Megígértem, hogy a köteles hozományt később fizetjük ki a fiának. És biztosítottam arról, hogy szűz vagy. Mert az vagy, nemdebár? - Anyu szemében a kétely szikrája villant meg.

- Erről van szó! Inkább most valld be, hogy is áll a dolog valójában! - A nővérem sem hitt nekem. - Hogy aztán az esküvő napján ne legyen még nagyobb a szégyen!

A szemem előtt megjelent a gyönyörűséges Dalaja... Ahogy lógott a kötélén. Először gondoltam arra, hogy megértem. Hogy jöhet egy olyan perc az ember életében, amikor a szoruló hurok miatt nem marad más választása. Az ember nyakára tekeredő zsinór már csak a fizikai megjelenése ennek.

- Igenis szűz vagyok! - Felugrottam a székről, és kiszaladtam a házból.

Néhány napja nem jártam már odakint, ezért amikor a falusi gézengúzok megláttak, máris csapatostul szegődtek a nyomomba, és ocsmány szidalmakat zúdítottak rám. Egész csapatnyi suhanc trappolt a hátam mögött, ezért igencsak szedtem a lábam a bolt felé, hogy megszabaduljak tőlük. Amint bejutottam a boltba, az emberek nyomban elhallgattak, majd tüntetően a hátukat fordították felém. Hallottam suttogásukat és a nekem címzett sértéseiket. Három férfi lépett be. A láttomra rosszindulatú mosolyra húzódott a szájuk. Egyikük hozzám lépett, és durván a mellembé markolt. A többiek ocsmány röhögésbe kezdtek.

- Ez jár neki! - vakkantott oda az egyik asszony.

Megalázottan iszkoltam ki a boltból, ahol már várt a tizenévesek bandája. Pofátlanul hozzám dörgölöztek; éreztem meredező, izgalomba jött péniszüket. Kiszakítottam magam, és mint az örült,

vágtáztam előre. Nem is tudtam, merre rohanok. Minél távolabb szerettem volna tudni magam a falusiaktól, akik kinevettek, és anyutól meg a nővéremtől, akik férjhez menni kényszerítettek volna. Szerettem volna egy olyan helyre eljutni, ahol nincs ínség, erőszak, és nem tiporják sárba a nőket. De hol van ilyen hely? Egy facsoportot láttam meg a távolban, arrafelé vettem az irányt.

Mire odaértem a ligethez, utolért Movlal.

- Bibi! Merre mászkálsz? A mama és Anisa aggódnak érted!

- Annyira aggódnak, hogy a legszívesebben belelöknének valakinek az ágyába, akit nem szerettek? - kiáltottam kétségbeesetten. - És azt akarják, hogy velem éljem le az életem? Így aggódnak értem?

- Bibi! Értsd meg, hogy családot van! Ne mindig csak magadra gondolj!

- Szerinted mit csináltam az utóbbi években? - jegyeztem meg keserűen. - Megállás nélkül robotoltam idegen embereknél, és minden egyes dinárt nektek küldtem el! Abból nekem semmi nem maradt!

Semmi! Szóval szerinted akkor is csak magamra gondoltam? Válaszolj!

- Lábamat megvetettem, és dühösen meredtem Movlaira. - Még te és a családod is az én pénzemből éltetek! És most mindnyájan ezt tennétek velem? Férjhez adnátok akaratom ellenére? - Rám tört a köhögés, mint mindig, ha felizgattam magam.

A falu felé vezető úton szembejött velünk a tizenévesek bandája.

Movlal is észrevette őket.

- Gyerünk haza! - mondta, és megfogta a kezem.

A következő napokban anyu, Anisa és Movlal egyfolytában rágták a fülem, hogy a Básával kötött házasságom lesz a legjobb megoldás.

Valójában tényleg nem volt más választásom, mert minden ebbe az irányba szorított. Megjött Rahman, és nekiláttak megbeszélni anyuval az esküvő részleteit. Bása, a jövendőbelim is vele jött. Egész jóképű férfi volt, de én inkább néztem rá bátyként, mint a vőlegényemre. Bása egyszer odaszólt az apjának, hogy válthatna-e velem négy szemközt néhány szót. Rahman kérdő tekintetet vetett

anyura, ő pedig bólintott. Talán azt gondolta, hogy a csinos ifjúval való beszélgetés hatására elismerem, hogy igaza volt a jövőmről való döntését illetően.

Amikor kettesben maradtunk, Bása máris beszélni kezdett:

- Bibi! Apám és az édesanyád úgy döntöttek, hogy összeházasodunk. Tudod, hogy nem szegülhetünk szembe az akarattal. De most őszinte leszek veled. - Básának kellemes, meleg hangja volt. - Én nem akarom ezt a házasságot. Vagyis, meg ne sértődj... Te nagyon szép lány vagy, de én... valaki másba vagyok szerelmes! - szakadt ki belőle, mintha a beszédet a lehető leghamarabb maga mögött szeretne volna tudni.

A szívemben megcsillant a remény szikrája.

- Figyelj! - mondtam izgatottan. - Én sem akarom ezt a házasságot!

Ne érts félre, kedvellek, de csak mint a testvéremet! - Megértő pillantást váltottunk. - Mondjuk el nekik, hogy mi tényleg nem akarjuk ezt a házasságot! Végül is nem erőltethetnek bele minket.

Bása szomorú tekintettel nézett rám.

- Kétlem, hogy ez ilyen egyszerűen menne. Ez családi ügy. Ugye tisztában vagy vele, hogy neked itt, a faludban gondjaid vannak. - Szeme valahová a távolba meredt, látszott, milyen kellemetlen beszélnie erről. - Nekem pedig húgaim vannak. Itt a hírek hamar szárnyra kelnek. Nem szabad megengedni, hogy az egész családnak rossz legyen a híre.

- De én most egyáltalán nem akarok férjhez menni! Vissza akarok menni dolgozni Kuvaitba! Talán csak véget ér egyszer az a háború!

- Hát ez az, ez a Kuvait. - Bása elfintorodott. - Apám azt hitte, hogy egész vagyont hoztál el onnan. Ezért is örült annak, amikor anyukád beszélni akart veled a házasságunkról.

- Akkor mondd meg neki, hogy nekem nincs semmim! Semmit nem tudok adni. - Bármibe belekapaszkodtam volna, csak elrendezett házasságra ne kerüljön sor.

- Már tudja. Anyukád mindent elmondott neki. Megmondta, hogy azért jöttél haza, mert lehetőség nyílt evakuációra, és a munkaadóid pénzzel tartoznak neked.

- Na látod! Akkor apád talán meggondolja magát! És elveheted azt, akibe szerelmes vagy.

- Arra semmi esély! Ő falunkbeli lány, és nagyon szegény. Apám tisztában van vele, hogy sosem lesz meg a szükséges pénze.

- Nekem sincs semmim! Egy árva rúpiám sincs! Egy gramm aranyam sem! Nem hoztam semmit! - Továbbra is azzal áltattam magam, hogy valamiképp kihátrálhatok a rám erőltetett házasságból.

- De van lehetőséged! Apám azt akarja, hogy menjek Kuvaitba dolgozni, és neked annyi év után nyilván megvannak a kapcsolataid.

Nekünk nincs pénzünk arra, hogy a közvetítőket kifizessük. Különösen, ha Kuvait felszabadul, és emberek tízezrei kezdenek el megint öböl menti munkáról ábrándozni! Képzeld csak el, milyen ára lesz akkor egy közvetítő megfizetésének, hogy elintézzé a kiutazást! Apám már döntött: mindent összevetve azt szeretné, ha feleségül vennék. - Az imént felcsillanó reményszikra kihunytt Bása utolsó szavai hallatán.

Megértettem, hogy semmi nem tántoríthatja el az apját és az anyámat attól, hogy megtartsák az esküvönket. Beletörődéssel hajtottam le a fejem. - Ne aggódj! - Bása igyekezett kedves lenni. - Mi kedvelünk téged. Megértünk. Ez talán elég ahhoz, hogy együtt élhessünk? - Inkább magának tette fel a kérdést, nem nekem.

Elgondolkodtam, milyen jövő vár rám. Át kell költöznöm Básáék családjának házába, és ott végezhetem a házimunkát az egész családjának. Bása nem szeret, igaz szerelme pedig ugyanabban a faluban lakik. Olyan férfinak kell majd odaadnom magam, akiről tudom, hogy valaki másról álmodozik. Az a másik pedig nyilván pár háznyira fog lakni tőlünk. Naponta látni fogom. És Bása is... Ezek a települések olyan aprók... Hát Kuvait? Igazából senki nem tudhatja, mikor ér véget a háború.

Bása is a gondolataiba merülten ült mellettem, amikor a szobába belépett anyu.

- Na, mára elég lesz. Hamarosan minden időtöket együtt fogjátok tölteni. - Anyu kimondottan elégedettnek látszott. - Egy hónap múlva esküvő! Nincs értelme várni! Minél hamarabb meglesz, annál jobb!

Szomorú pillantást váltottunk Básával. Nagyon jól tudtuk, hogy semmi nem akadályozhatja meg ennek a nem szerelemből kötendő házasságnak a létrejöttét.

Rahman bácsi és Bása távozása után az én beteg anyukámat új energia árasztotta el. Minden követ megmozgatott, hogy megint nagyobb értékű kölcsönt vehessen fel a lakodalmamra.

- Oda kell adnunk Básának a szokásos ajándékokat. Nem mehetsz úgy férjhez, mint egy koldus – közölte meggyőződéssel.

Rájöttem, azért örül, mert az esküvő után átköltözöm a férjem házához, és itt hagyom a falut. Akkor a nővéremmel majd újra emelt fővel léphetnek ki az utcára, mert senki nem fogátkozni egy olyan lányt és húgot, aki példás házasságban él. Egyébként sem leszek itt, így a szégyen forrása eltűnik szem elől.

Egyik nap Anisa izgatottan rontott be a házba.

- Bibi! Hallottad? Holnap a szomszéd faluba érkezik az egyik ismert bollywoodi színész! Imádom! Rengeteg filmben láttam szerepelni!

- Ide fog jönni? – Nem fért a fejembe, mit keresne egy bollywoodi sztár egy nyomorúságos kis indiai faluban. – És mit fog itt csinálni? Talán új filmet forgatnak?

- Nem! Házasodik az öccse, elveszi az egyik lányt a faluból!

- Anisa! Miket beszélsz itt össze? Neked elment az eszed! Az indiai társadalmi élet krémje és egy nincstelen falusi lány? Egész nap a tévét nézed, és azt hiszed, hogy az élet egy bollywoodi film?

- Pedig igaz! Mindenki erről beszél! – szögezte le Anisa. *Ezek szerint új izgalmas téma foglalja le a közvéleményt, futott át a fejemben. Talán végre engem is békén hagynak.* – Készíts teát, mindent elmesélek – ígérte Anisa. Amikor a kezünkben csészével letelepedtünk, Anisa lelkes mesélésbe kezdett: – Emlékszel Uneszára? Arra az alacsony, de különös szépségű kislányra? Mindenki megbámulta, olyan világos bőre volt! A haja aranyosan csillámló gesztenyebarna, a szeme mézszínű. Nagyjából annyi idős, mint te.

- Tehát róla van szó? – kérdeztem meglepetten. – Hiszen azt beszélnek róla, hogy elég furcsán viselkedik. Nem képes normálisan megszólalni emberek között... – Mit számít az! – rikkantotta Anisa. – A legfontosabb, hogy az apja milliomosként jött haza Kuvaitból!

Most pedig ahhoz adja a lányát, akihez akarja. Akár a bollywoodi filmcsillag öccséhez is!

Csak ekkor jutott eszembe, kicsoda is Unesza apja.

- De Anisa! Az a férfi lopta azt a pénzt. Amikor jöttek az irakiak, és mindent elraboltak, a hinduk közül is voltak, akik ugyanezt csinálták! Amikor a katonák feltörték és széthordták az arany ékszeres bazárokat, a hinduk egész zsákokkal vittek el abból, amit a katonák nem győztek szétlopni! Ez egy tolvaj! Nem hiszem, hogy rossz cselekedetektől sikerülne boldogságot felépíteni!

A közlésem nem tett különösebb hatást Anisára.

- Hát aztán? Ő legalább hozott is Kuvaitból némi pénzt... Rengeteg pénzt! - helyesbített. - Nem úgy, mint egyesek - célozgatott rosszmájúan.

- Viszont én tisztességes vagyok! Én nem lopok!

- És mi haszna a nagy tisztességednek? - Úgy tűnt, Anisa azt nehezményezi, hogy nem csatlakoztam a fosztogatókhoz. - Ha gondoltál volna a saját jövődre, a család jövőjére, akkor most gazdagok lennénk! És magad választhatnál férjet magadnak! - Anisa tudta, hogyan okozzon nekem fájdalmat. Nem feleltem neki, mert nem kívánt esküvőm időpontja elkerülhetetlenül közeledett, és ez rettenetesen kétségbe ejtett. Nővérem a hallgatásomat beleegyezésnek vette, ezért folytatta a szónoklást: - Így jár, aki olyan, mintha tisztességes lenne... Te szűz! - förmedt rám maró gúnnyal. - De úgyis mindenki kurvának tart! - És szemében nem titkolt kárörömmel meredt rám.

Utolsó szavai teljesen lesújtottak. *Milyen igazságtalan a világ,* gondoltam.

Másnap eljött hozzánk Bása, hogy megbeszéljük, mikor ejtjük meg a szükséges közös bevásárlásunkat. A hagyományaink szerint az ifjú pár a hozzátartozókkal bemegy a városba, hogy a menyasszonynak szárit vegyenek. Ezenkívül arany nyakláncot vesznek a nőnek, pecsétgyűrűt a férfinak. Ezek az ékszerek jelzik a közösség előtt, hogy a fiatalok egymáshoz tartoznak, és hivatalosan jegyben járnak. A vásárlást a férfi intézi. Ha nincs elég pénzük erre, a rokonaiktól és az ismerőseiktől kérnek kölcsön, hogy majd akkor

adják meg, amikor a jövőbeli feleség ajándékából származó összeget megkapja a vőlegény.

Anyu nagyon megörült, amikor meglátta Bását.

- Gyere, foglalj helyet! Van valamim a számodra! - mondta neki, majd kiment a szobából. Kis idő múlva egy vastag borítékkal tért vissza, amit elégedett mosollyal nyomott Bása kezébe. - Ez a neked járó ajándék - közölte büszkén, hogy sikerült megtartania a tradíciót, és mégis szerzett pénzt a lánya vőlegényének ajándékára. - Tudom, hogy apád beleegyezett az ajándék későbbi kifizetésébe, de én már most odaadhatom ezt a jelentős összeget.

Rájöttem, hogy anyu azért, hogy ezt a sok pénzt kölcsönbe kapja, újabb zálogkölcsönt vett fel a házuk már kifizetett részének terhére. Indiában nagyon elterjedt a kamatra történő pénzkölcsönzés. Ha a családnak akár egyetlen tagja is Kuvaitban dolgozik, máris könnyű megszerezni a szükséges összeget.

- Köszönöm - mondta udvariasan Bása. - Szeretném megbeszélni, hogy mikor megyünk be a városba a Bibinek való holmit megvenni.

- Igazán kedves tőled. - Látszott, hogy anyu nagyon elégedett a közelgő nászom miatt, és hogy igazán kedveli jövőbeli vejét. - Nekem mindegy. Válaszd ki te, mikor lesz jó neked!

Megegyeztek, hogy két napra rá Bása eljön hozzánk a szüleivel, aztán együtt utazunk be a városba. Amikor Bása elment, anyu nekem ugrott:

- Igyekezhettél volna jobban! Csak ülsz és duzzogsz, még csak el sem mosolyodtál! - szidott meg felháborodottan. - Szerencséd, hogy a te helyzetemben valaki egyáltalán feleségül akar venni! Ráadásul egy ilyen jóképű legény! Csinos, kedves... és udvarias.

- De nem vagyok belé szerelmes! - Az ilyen jelenetek szinte naponta megismétlődtek köztünk. - És nem akarok férjhez menni!

- Igazán értékelhetnéd néha, amit érted teszek! - Anyu sértődötten kivonult a szobából.

Két nappal később megismertem Bása édesanyját és a két húgát. A nők tetőtől talpig alaposan végigmérték, és egymás között sutyorogtak - nyilván rólam. Rahman bácsi túlradó lelkesedéssel

köszöntötte anyut, biztosan azért, mert a fia váratlanul sok pénzhez jutott a családjuktól.

Anyu úgy döntött, hogy a családjukat a városban Movlal és két szomszédasszonyunk fogja képviselni. Az a szokás, hogy a menyasszonyi bevásárlásnál minden részt vevő személy ajándékot kap. Gondolom, anyu azért választotta a falusi asszonyokat, hogy később lelkesebben terjesszék el a hírt: hamarosan férjhez megyek. Valószínűleg így akart enyhíteni a családjuk szegénységén.

A városi bevásárlást a legjobban jövődöbéli anyósom, sógornőim és a szomszédok élvezték. Én végig a sírás határán voltam. Bása minden szükséges dolgot megtett, de a szemén láttam, milyen szomorú. A fehér szári kiválasztásakor már képtelen voltam uralkodni magamon, kitörtek a könnyeim. Az eladó azt hitte, örömben zokogok. Aztán vettünk még néhány különböző színű szárit nekem, mert a lakodalmi ünnepséget háromnaposra tervezték. A fehér szárit az esküvői szertartás utolsó, legfontosabb pillanatában kellett magamra öltönnöm. Aztán még új fehérneműt is kaptam, cipőt és vagy egytucatnyi vékony karperecet. Friss virágokat is rendeltünk, ezeket közvetlenül a lakodalom előtt kellett átvennünk. A hagyományaink szerint az arát virágfüzérékkel ékesítik fel. Ezenkívül girlandokat akasztanak ki a fiatalok székei fölé; virággal díszítik fel az ünnepség helyszínéül szolgáló termet – mindennek virágban kellett úsznia.

Végül elmentünk megvenni az arany ékszereket. Amint nyakamba került a nyaklánc, Bása pedig pecsétgyűrűt húzott az ujjára, hivatalosan is menyasszonynak és vőlegénynek számítottunk. Innentől kezdve bárki személyesen meggyőződhetett arról, hogy tartozunk valakihez. Anyu és Rahman bácsi arcán boldogság ragyogott. Észrevettem, hogy a Bása szemében ülő bánat elmélyült. Biztosan imádotjjára gondolt. Az Indiában kötelező szokások, az elháríthatatlanul közelgő ünnepség, amelyben főszerepet kellett játszani, és az érzés, hogy ugyanakkor semmiféle hatással nem vagyok a bekövetkező eseményekre, egyre nagyobb terhet róttak rám.

Anyu elbúcsúzott Rahman bácsitól és a családjától, majd mindenki elindult vissza a maga falujába. A vonaton anyut szinte

szétvetette az öröm, és az esküvőmről fecsegett a szomszédasszonyokkal. Tudta, hogy ha hazaérnek, az egész faluban el fognak dicsekedni az új szárijaikkal. És ennek kapcsán azt is hírül adják, hogy Bibi férjhez megy, és hogy tisztességes nő!

A táskából kibuggyant az esküvői szári fehér halma. A vonat robogott előre, de én az elsuhanó táj helyett a sínek melletti falvak és városkák asszonyainak és lányainak meggyötört, milliós tömegét láttam.

Átéreztem a megerőszkolt áldozatok fájdalmát és szégyenét, akiknek bántalmazói sosem kapnak büntetést. Éreztem azoknak a fiatal lányoknak az undorát és félelmét, akiket a családjaik idegenekhez, gyakran sokkal idősebb férfiakhöz adnak hozzá. Éreztem a maró savval végigöntött áldozatok pokoli szenvedését és mélységes sebeit, melyek arcukat formátlan, sokszor szem nélküli maszkká változtatták. Ez volt a bosszú azért, ha valakit kikosaraztak, vagy megtagadta a nemi kapcsolatot. A büntetés azért, mert maguk szerettek volna határozni a sorsukról. Éreztem a benzinnel lelocsolt menyek égő bőrének szagát, és éreztem a rájuk rótt kínokat, mert nem teljesítették ígéretüket a hozomány kifizetésével. Éreztem az anyák fájdalmát, akik abortáltak, mert kiderült, hogy kislányt várnak. Éreztem az anyák keservét, akik saját kezükkel ölték meg újszülött lánycsecsemőiket; az elváltak gyehennáját, akik megalázottan tengették életüket a társadalom peremén; a mindenkitől kitzasztott, utcán kolduló özvegyek pokoljárását, akik nem is olyan rég még férjük halotti máglyájára fellépve égtek el, mert így parancsolta az ősrégi hagyomány... Olyan köhögőroham tört rám, hogy majdnem megfulladtam. A víg szomszédasszonyok anyut faggatták:

- Mi van, Bibi talán beteg?

- Nem - mondta anyu -, Bibi örömeben köhög.

Az esküvői előkészületek anyut is nagyon megviselték. Egyik este hallottam, hogy jajgat. Bementem hozzá, hogy megnézzem, mi a baj.

- Anyu, mi van veled? Fáj valamid?

- Igen. Az összes csontom hasogat. - Anyu összegörnyedve feküdt, és hangosan nyöszörgött.

- Van gyógyszered? Mondd meg, hol van, hozom!

- Nem, nincs gyógyszerem. Már rég elfogyott. - A másik oldalára fordult, de ez sem segített, még hangosabban jajgatott. - Óóóó! Úgy fáj! Olyan nagyon fáj! - Az arca eltorzult a szenvedéstől.

Ráébredtem, hogy amióta hazajöttem, anyu egyszer sem volt orvosnál, és nem vásárolt gyógyszert sem. Még a kölcsönbe felvett pénzből is kizárólag az én esküvőmre költött.

- Anyu! Elmegyek, veszek neked gyógyszert! Csak mondd meg, milyen!

- Úgy fest, hogy tényleg szükség lesz rá - egyezett bele anyu. - Attól tartok, ez nem múlik el magától, pedig mindjárt itt az esküvő...

Gyógyszer nélkül ki sem bírok kelni az ágyból.

- Mit vegyek? - kérdeztem.

- A fenti fiókban kell lennie egy üres gyógyszeres doboznak. Azt használtam. Piros színű. Vidd, és mutasd meg a boltosnak! Talán emlékezni fog, mivel ő rendelte meg nekem, csak már rég nem jutottam hozzá. Remélem, van még nála pár dobozzal, nem küldte vissza. A bádog teásdobozban van a pénz.

- Rendben, máris keresem.

A falunkban nem volt patika. A boltban árultak alapvető gyógyszereket, a ritkébbakat pedig meg lehetett rendelni a boltosnál, aki gyakran bejárt a városba. Megkaptam, amit anyu rendelt, és sietős léptekkel indultam el hazafelé, hogy szenvedő anyukám fájdalma minél hamarabb enyhülhessen. Kint már alkonyodott. Az üres utcákon kóbor kutyák grasszáltak. Ezeket sosem szerettem, mert képesek voltak alaposan ráijeszteni az emberre, amint ott vonyítottak és csaholtak a lába körül. Gyorsítottam, mert tudtam, hogy hamarosan teljesen sötét lesz. Sajnáltam, hogy nincs otthon Movlál, aki a bíró egyik távolabbi földjén kapott alkalmi munkát. Ha otthon lett volna, ő megy a gyógyszerért. Éjjelente kivilágítatlan kis falunk nem tartozott a barátságos helyek közé.

Amikor előugrottak az egyik sötét zugból, azonnal tudtam, mit akarnak. Hatan-heten lehettek. A legfiatalabb tizenéves volt, a legidősebb hatvan körüli. Ki akartam térni előlük, de elállták az utamat.

- Bibi! - Szorosan körülfogtak. - Mit hallunk? Férjhez mész? És itt hagyod a falut?

- De előtte még van egy megfizetetlen tartozásod... - mondta a legidősebb.

- Még nem kaptad meg a büntetésed a viselkedésed miatt - tódította a falu legnagyobb bajkeverője, akinek az arcát verekedésben szerzett, késtől származó hegek csúfították.

- Nem csináltam semmit! - Szinte hallottam a szívem dobogását, olyan vadul dübörgött.

- Hát az irakiak? Mutasd, mit csináltak veled? Mi is azt akarjuk. - Egyszerre mindnyájan nekem estek, fogdosni kezdtek, csúszós, cigarettabűzös mancsukkal a melltartómba túrtak.

- Vagy talán a kuvaitiakat jobban bírtad? - Felrántották a ruhám szélét. A sebhelyes arcú rögtön a bugyimba nyúlt.

Megrándultam az undortól - éppúgy, mint régen, a medence partján, Radzsú birodalmában, amikor a sejkek piszkos ujjakkal akarták ellenőrizni az árverésre bocsátott szüzet. Megpróbáltam kiszakítani magam, de ketten hátracsavarták a karomat, a harmadik pedig a tenyerével befogta a számat, így nem kiálthattam segítségért.

Hánykolódtam, rugdostam mindenfelé, így a banda szabdalt képű feje nem tudott az intim részeimhez férni. Ez feldühítette, és máris durvulni kezdett. Lelökött a földre, a többieknek megparancsolta, hogy tartsanak szorosan. Letépte rólam a bugyit, nadrágjából pedig kiszabadította ágaskodó hímtagját. Én egyre csak rángattam magam, lábammal szilajul rugdostam. Inkább meghaltam volna, mint hogy ez a mocskos banda megerősokoljon.

- Szorítsátok le a lábát! - üvöltötte a vezérük, és közelebb férközött hozzám meredt hímtagjával. - Félre! Szorítsátok le oldalra a lábát! - dirigálta őket kásás hangon.

Lemeztelenített nőiességem láttán a legfiatalabb is előkapta duzzadt tagját, és kezével gyors, pumpáló mozdulatokat téve bőségesen az arcomba fröcskölt. Az utolsó pillanatban csuktam le a szemem. A sperma végigfolyt az arcomon és a hajamon. A bandavezér gyilkos pillantást vetett a suhancra, hogy előbb merészelt kielégülni nála. Majd kezére támaszkodva fölém tornyosult, és akciókész hímtagjával védtelen szüzességem felé

fordult. Úgy éreztem, most kellene megrendülnie a földnek, és mindnyájunkat a legmélyebb bugyraiba nyelnie.

Egyszer csak hangzavart és káromkodást hallottam. Azt hittem, hogy erősen felizgult támadóim azon veszekszenek, melyikük gyalázzon meg hamarabb. Kinyitottam a szemem, és verekedő férfiak összegabalyodott tömegét pillantottam meg. Nem teketóriáztam, kirántottam magam alóluk, és minden erőmet összeszedve vágattam az otthonom felé.

Útközben szakadt szoknyám egyik foszlányával törölgettem arcomról a spermát. A felfordulás odacsalta a falusi kutyafalkát. Mindenfelől összefutottak, vadul ugatva üldözőbe vettek, és odaodakaptak a lábszáramhoz. Némelyik korcsnak sikerült fájón felszakítania a bőrömet, éles fogával a testembe marnia. Egy pillanat múlva már folyt a lábamból a vér. Egyre több kutya gyűlt oda. Képtelen voltam megszabadulni a magukból kifordult állatoktól. Csak akkor maradtak le, amikor beugrottam a házunk kapuján. A házban sötét volt. Rájöttem, hogy megint kikapcsolták az áramot.

- Te vagy az, Bibi? - kérdezte anyu. - Meghozta az orvosságot?

- Nem, nem volt - hazudtam, és gyorsan beszaladtam a fürdőszobába, hogy megmosakodjam.

Szappannal dörzsöltem az arcomat, de nem tudtam megszabadulni a sperma szagától, ami összeragasztotta a hajam. A fejemet a csap alá dugtam, hogy lemossam, de amint hozzáértem a ragacsos váladékhoz, undorral rántottam vissza a kezem. Kétségbeesésemben a tükör mellett fekvő ollóhoz nyúltam, és vadul nyiszálni kezdtem a hajam; némelyik fürtöt közvetlenül a fejbőrömnél kurtítva le. A csípős, sós-savanyú szag megmaradt, mindenbe beleitta magát, a rám száradt apró cseppektől ragacsos lett a nyakam és a szakadt ruhám.

- Bibi! Ott vagy? - Anyu kopogott be az ajtón. - Add ki a gázlámpát, mert nincs villanyunk. A polcon áll.

- Jól van, mindjárt! - feleltem elváltozott hangon.

Úgy éreztem, nem bírom elviselni a gyűlöletes bűzt. *Ez vár rám egész életemben? Szagolhatom egy idegen, engem nem kívánó férfi spermájának a szagát?* Megtaláltam a lámpát. Megemeltem a kis

gáztartályt, elfordítottam a csapot, hátradöntöttem a fejem, és a számba illesztettem a csövet.

Amikor kinyitottam a szemem, egy kórházi szobában feküdtem. Sajnos túléltem. Az ágy melletti széken anyu ült. Amint meglátta, hogy magamhoz tértem, már neki is állt ordítani velem:

- Bibi! Vigyázhattál volna jobban a lámpával! Hogy lehettél ilyen óvatlan, hogy gázmérgezést kapj! És mit műveltél a hajaddal? Szólnom kellett Básának, hogy nem látogathat meg! Még lemondaná az esküvőt! Pocsékul nézel ki! És az összemarcangolt lábaid! Miféle húzás ez a nászéjszaka előtt? Pár héttel elhalasztottam a lagzit, hogy magadhoz térj! Most megyek, mert indul az utolsó vonatom. - Bosszúsan elvonult, meg sem kérdezte, hogy érzem magam.

Másnap Movlal jött be hozzám.

- Bibi! Alig tudtunk megmenteni! - hadarta suttogva. - Szerencsére időben jöttünk vissza a munkából, és megláttunk. Úgy tűnt, épp csak nekiláttak a dolognak. Így volt? Igaz? - faggatott. Merev nyakkal biccentettem. - Akkor jó, mert a mama kezeskedett érted. A szavát adta. A lehető leghamarabb férjhez kell menned, hogy végre megszűnjenek a gondok!

Nem akartam férjhez menni. Nem akartam kimenni a kórházból. A világon sehová sem akartam menni. Szerettem volna elillanni az éterben.

Az állami kórház termében tizenegynéhányan voltunk, férfiak-nők vegyesen. A szomszéd ágyon egy falumbéli fiatalember feküdt, a nálam tíz évvel idősebb Zakir.

- Bibi! - szólított meg. - Emlékszel rám? Anyám sokszor adott neked édességet, amikor mentél haza az iskolából. Emlékszel? - Nem emlékeztem, de ráhagytam: - Igen, így volt.

- Na, látod! - derült fel a képe. - Hát azt tudtad, hogy az anyám mindig azt szerette volna, ha te leszel a feleségem? Egyre hajtogatta:

„Ez a Bibi aztán igazán szép kislány! Éppen neked való!” Még a halála előtt - mert már nem él, akkor halt meg, amikor Kuvaitban voltál - is azt mondta: „Ha Bibi hazajön, őt vedd el!” Még vártalak is. Sokszor gondoltam rád. De aztán később jött a balesetem...

- Miféle baleset? - kérdeztem.

- Motorral karamboloztam. Súlyos belső sérüléseim voltak, kellett néhány műtét. Hetekig feküdtem itt bent. De már jobban vagyok.

Belőled pedig gyönyörű nő lett! - mosolygott rám.

- Nem hinném. - Megtapogattam szanaszét meredő fürtjeimet. - Ez a haj...

- Ugyan, semmiség. A haj gyorsan nő. - Tekintetében rokonszenv villant.

A következő néhány napban többször beszélgettünk egymással.

- Hallottam, hogy az édesanyád a közeledő esküvőről beszélt. Kár... - jegyezte meg egyszer Zakir. - Valahogy... Talán azért, mert az anyám folyton rágta a fülem, hozzászoktam a gondolathoz, hogy te leszel a feleségem. De másként alakult - sóhajtott fel sajnálkozva. - Én balesetet szenvedtem, te pedig az invázió miatt korábban jöttél haza. Kár... - ismételte meg. - Egyedül élek, elkelne egy feleség.

- Egyedül laksz? - kérdeztem érdeklődéssel.

- Igen. Apám rég nem él már, anyám egy éve halt meg. A húgaim férjhez mentek, és átköltöztek az apósuk házába.

Figyelmesen végigmérem. Átlagos külsejű férfi. Bása kétségtelenül csinosabb nála. De egyikük iránt sem éreztem semmit a világon. Viszont nyugalomra lenne szükségem. Nem akartam visszatérni a házukba, ahol anyu és a nővérem egyfolytában nehezteltek rám; nem akartam zajos, emberektől nyüzsgő esküvőt, ahol mindenki vizsla tekintettel fürkészs; nem akartam összeköltözni az irántam közömbös Básával, akinek otthonában ki lettem volna téve a rokonaim parancsolgatásának. Mély lélegzetet vettem, és így szóltam:

- Zakir, ha most is el akarsz venni, hozzád megyek!

- Micsoda? - Annyira meglepte az ajánlatom, hogy fel sem fogta, mit mondok.

- Mert hát... Tudod, én egyáltalán nem vagyok szerelmes a vőlegényembe - ismertem be. - Lehetsz te a férjem. Csakhogy most nincs pénzem, ezért nem ajánlhatom fel a neked járó ajándékot. Ne legyen nagy lakodalom sem, mert az egyszer már tervbe volt véve, és nem szeretnék újabb kalamajkát. Még a végén Bása valamelyik rokona savval találna leönteni. - Zakir arcán nyugtalanság villant. - A házassági szerződést pedig titokban írjuk alá, amint kimegyünk a

kórházból. Még itt, a városban összeházasodunk, mielőtt visszamennénk a faluba. Ha ezekbe beleegyezel, feleségül megyek hozzád.

Látszott, hogy Zakirt nagyon meglepték a szavaim. Gondolkozott egy darabig, aztán megkérdezte:

- És mi lesz az ajándékkal? Később majd megadod? Amikor visszamész dolgozni Kuvaitba?

Már megint Kuvait! Sok földim számára már-már mesebeli ország, ahová elég csupán kijutni, hogy aztán egy pillanat alatt, mintegy varázsütésre gazdagok legyünk. Movlal szavai jutottak eszembe: „A lehető leghamarabb férjhez kell menned, hogy végre megszűnjenek a gondok!”

- Igen, visszamegyek Kuvaitba - feleltem. Zakirnak felcsillant a szeme, és közölte:

- Rendben van, úgy teszünk majd, ahogy mondtad.

Amint megkaptuk a kórházi zárójelentést, első utunk a megfelelő hivatalba vezetett. Zakir két barátját kérte meg, hogy legyenek a tanúink. Amikor a falunknál leszálltam a vonatról, már Zakir felesége voltam.

Eleinte nem tudtuk elhálni a házasságunkat. Ahányszor csak közeledett hozzám a férjem, felvillantak előttem a csoportos erőszak képei, és megéreztem a sperma émelyítő szagát. Három nappal később Zakir így szólt:

- Ma meg kell tennünk. Végül is a feleségem vagy.

Belegondoltam, hogy ha már annyi rossz dolgon túljutottam, valahogy ezen is túlleszek. Súlyos tüdőbetegségen estem át, rettegettem a vegyi támadástól, majdnem megerőszakolt a falusi banda. Majd lehunyom a szemem, összeszorítom a fogam, és kész. Amikor először adtam oda magam egy férfinak, csakis átható fájdalmat és viszolygást éreztem. De tudtam, hogy át kell esnem rajta, hiszen még a halálnak sem kellettem.

Zakir háza nagyon szegényes és gondozatlan volt. Mindjárt munkához is láttam, hogy rendbe tegyem. Ezenkívül értesítenem kellett a házasságomról anyut és a nővéreket, akik még azt sem tudták, hogy a faluban vagyok.

- Menj el hozzájuk, és közöld velük a hírt - mondtam Zakirnak. - Nem akarok ennél jelen lenni, mert biztosan elszabadul a pokol. - Tisztában voltam vele, hogy anyu és Anisa mérgesek lesznek, ha megtudják az igazságot, de ennek nem volt már jelentősége. Férjes asszony voltam, és kizárólag a férjemnek volt hatalma fölöttem. - Azt is mondd meg anyámnak, hogy Bása tartsa meg az ajándékba kapott pénzt. Adjon ki neki mindent, amit a lagzira vásároltunk. Megadom neki az összes pénzt, mihelyt visszamegyek Kuvaitba.

A következő napokban ki sem tettem a lábam a házból. Zakirtól tudtam meg, hogy a faluban nagydobra verték a hírünket. Anyu és a nővérem kijelentették, hogy látni sem akarnak. Így hát bent ültem a négy fal között, mert féltem, hogy az utcán belefutok a rám támadó banda tagjaiba, akik a közelben laktak.

Zakir hamarosan új falusi pletykákkal állított be.

- Tudtad, hogy a szomszéd faluban az a milliomos férjhez adta a lányát, akinek „valami nem volt rendben a fejével”? - Többen így hívták a lányt, mert időnként furcsán viselkedett. - Na és kihez? - folytatta a férjem. - Egy bollywoodi színésznek az öccséhez! A lány apja mindent odaadott neki, amit csak hazahozott Kuvaitból! Gyönyörű lakást vett a városban, kocsikat, földet... És rengeteg készpénzt is kapott. Bollywoodi sztárok is voltak a lagziban! És mindez hol? Hát a szomszéd faluban!

Ismét kiderült, micsoda varázsereje van a pénznek, amely segítségével valóra válhatnak a legmerészebb álmok is. Ugyanakkor elítéltem a lány apját. Pénzért nem szabad tolvajlásra vagy más gazságra vetemedni.

Pár hónappal később híre kelt Kuvait felszabadításának. A környék lakossága fellelkesült. Megint feltámadt a remény, hogy öböl menti munkát kaphatnak! Az Indiába hazamenekített munkások megpróbálták felvenni a kapcsolatot a szponzoraikkal. Én is többször felhívtam a gazdáim telefonszámát, de nem vette fel senki. Egyébként nem volt pénzem kifizetni a közvetítői díjat a vízumért.

Eközben megtudtam, hogy Bása az én ajándékomnak köszönhetően összeházasodhatott a szerelmével. Ennek nagyon örültem. Tudtam, hogy bár nem adatott meg egy férfi karjaiban

megtalálnom a boldogságot, de elégedettséggel töltött el, hogy nekem köszönhetően egy másik nő megtapasztalhatta ezt.

Anyuval és Aniséval is kibékültünk. Movlalnak sikerült munkát szereznie Szaúd-Arábiában, és elutazott. Így Zakir lett az egyetlen férfi családtagunk a faluban. Nem lett volna értelme tovább tartani a haragot.

Több mint egy évvel később sikerült kapcsolatba lépnem a madame-ommal. Megtudtam, hogy a családból senkinek nem esett bántódása. De munkát adni nem tudott, mert már volt szolgálója. Bászma iskolába járt, így a madamenak nem volt már olyan nagy szüksége a munkámra. A szülei házánál sem volt szabad hely, mert az ő szolgálóik a háború ideje alatt is Kuvaitban maradtak. Így hát a személyzetük még hosszú évekre biztosítva volt. De a madame hallotta, hogy barátnőjének, a hercegnőnek az új palotájába több szolgálóra lesz szükség, és megbízható embereket keres. Asszonyom megígérte, hogy beajánl hozzá, és értesíteni fog, ha megtud valamit.

Mire a hercegnő palotájából megérkeztek a munkaaajánlatot tartalmazó iratok, kiderült, hogy terhes vagyok. Egyik kezemben a vízumomat tartottam, a másikban a terhességemet megerősítő orvosi papírt. Választanom kellett a bennem növekedésnek indult élet és a kuvaiti kiutazás között – ami talán az utolsó munkaesélyem volt.

Felötlött bennem a beteg lánya boldogsága érdekében tolvajjá vált falusi férfi képe. Eszembe jutott, milyen keményen elítéltem őt. Azt hiszem, tartózkodnunk kellene más emberek cselekedeteinek túl szigorú megítélésétől. Ezt csak most vallom be, eddig senkinek nem mondtam el. Megöltem a méhemben fejlődő gyermekemet azért, hogy újra szolgáló lehessen Kuvaitban.

IX. FEJEZET

A hercegnő szolgálatában

Második kuvaiti beutazásomkor mindenki arról az apokaliptikus helyzetről beszélt, amit a szövetséges erők által levert, menekülő iraki hadsereg idézett elő. Sűrű, fekete füstfelhők, mindenhová beszivárgó füst- és mérgező gázzag, mindent elborító, vastag koromlepedék - a százával, fáklyaként égő olajkutat szinte elviselhetetlen melléktermékei. 1991. január 22-én - öt nappal a szövetségesek „Sivatagi Vihar” hadműveletének kezdete után - Szaddám hadserege felgyújtotta az első olajkutat. Így nyert bizonyítást, hogy az ökológiai katasztrófa előidézéséről szóló korábbi fenyegetőzése nem volt üres blöff. A következő hónapban az irakiak több mint hatszáz olajkutat gyújtottak fel, ami napjaink egyik legnagyobb természeti katasztrófájához vezetett. Naponta több mint ötmillió hordó olaj égett el! Emberi közbeavatkozás nélkül több mint száz évig tartott volna, hogy a kutak maguktól kialudjanak. A gigászi tüzek mérgező gázai és füstje, valamint az ezzel együtt szálló korom egészen Indiáig eljutott, sőt Kínában, Törökországban, Egyiptomban, Etiópiában és Szudánban is észlelhető volt. Bangladesben feltételezhetően ciklonok kialakulását okozta.

A kutak megrongálásának mértékétől függően az olaj helyenként szivárogni, másutt ömleni kezdett, magasra lövellt, majd patakokban folyt tovább, amelyek folyókká, tavakká alakultak. Az öböl vizébe mintegy kétszáznegyvenmillió hordó olaj ömlött bele, ami megmérgezte a tengert, és tönkretett ötszázötven kilométernyi partszakaszt. Becslések szerint harmincezer tengeri madár pusztult el. A kőolaj eljutott egészen a sivatag mélyéig is, ahol ötvenmillió hordónyi olajból keletkezett tó. A mérgező folyadék kétméteres mélységig átítatta a talajt, kiirtva ezzel a természeti környezetet. Az égő olajat és kormot tartalmazó gázok feljutottak a sztratoszféráig, majd a szelek szétvitték, az egész tájat fekete korommal borítva be.

A hercegnő egy napon elvitette a személyzetet az általa patronált fotókiállítás megtekintésére. A fényképeken égő olajkutat és a tűz

pusztításának következményei látszottak. A fotók nagy hatást tettek rám, mert apokaliptikus látványt ragadtak meg. A szénfekete földmélyből óriási sárga, narancsszínű és vörös lángnyelvek törtek elő.

Felettük veszélyes, sűrű kátrányfüstfelhők lebegtek. Sötét volt, az égboltot teljesen eltakarta a mérgező gáz. Miközben a kiállítás anyagával ismerkedtünk, egyik szolgálótársam visszaemlékezett arra, hogy az olajkutaktól meglehetősen távol eső Kuvaitvárosban napközben is teljes sötétség uralkodott. A Kuvaitban szinte állandóan tűző napfénynek hetekre nyoma veszett.

Más képeken az iraki mérnökök által tervezett csővezetékek voltak láthatók, amelyeken keresztül több mint harminc kilométeres távolságból szivattyúzták át a kőolajat egyenesen az öböl vizébe. Ez kivételes barbárság volt. Óriási természeti károkat okozott, és rengeteg tengeri élőlényt ölt meg. Más fotók a kuvaiti partszakaszt, valamint a sivatagot mutatták be, melyek egy végzetes katasztrófa után kipusztult bolygó tájaiként hatottak, mintha minden életnek végérvényesen nyoma veszett volna. A legjobban a madarakat sajnáltam: sűrű, halálos ragacstól borítottan kókadoztak.

A szolgáló, aki nem ragadta meg az evakuáció lehetőségét, és az egész megszállást Kuvaitban élte át, elmesélte, hogy közvetlenül a felszabadulás után el sem tudta képzelni, hogyan lesznek úrrá a magasra törő, dübörgő lángokon, és miként fogják eloltani az olyan könnyen égő anyagot, amilyen a kőolaj. A több száz olajkút eloltásának időtartamát eleinte tíz évre becsülték. Aggodalomra adott okot, hogy a tüzekkel kapcsolatos szennyezések szét is terjedhettek volna.

Szerencsére a tüzek ereje nyolc hónappal később alábbhagyott.

Megkérdeztem, hogyan érték ezt el, de nem tudott választ adni rá. A kíváncsiságtól fűtve mindenkit arról faggattam, hogyan sikerült megoldani ezt a problémát. Végül az egyik sofőr elmagyarázta, hogy az oltási akció másfél milliárd dollárba került, tíz ország szakértői vettek részt benne, és azért vezetett ilyen gyors eredményre, mert a tűzoltáshoz folyékony nitrogént használtak.

Első kuvaiti tartózkodásom után nem egészen két év telt el, mire újra Kuvaitba repülhettem. Az egyik udvari sofőr vett fel a

repülőtéren, és mindjárt a palota területére szállított. Itt a női szolgálók felügyelője fogadott. Marika a Fülöp-szigetektől származott, és már régóta a királyi család szolgálatában állt. Kuvaitban előfordult, hogy eszes és bizalomra méltó szolgálók akár az egész életüket egyetlen szponzornak dolgozva tölthették. Marika ilyen alkalmazott volt.

Már az első naptól hangsúlyt fektetett rá, hogy bevezessen az udvari élet rejtelmeibe.

- Az útleveledből látom, hogy jártál már korábban Kuvaitban - állapította meg. - Ez jó, mert így biztosan sok dologgal tisztában vagy már. Férjnél vagy? - kérdezte meg.

- Igen.

- Nagyon helyes. Akkor a munkával fogsz törődni, és nem jár máson az eszed. Vannak gyerekeid?

Az abortusz ellenére a melleim még mindig duzzadtak voltak, és a vérzésem sem állt még el teljesen. Az alhasamba éles fájdalom hasított. Az akartam felelni: „Igen, van egy. A gyermekem az indiai bába viskójának szemetesében fekszik kidobva.”

- Nincsenek. - Mintha tűt szúrtak volna a szívembe.

- Hát azt tudod, hogy miért esett éppen rád a hercegnő választása? - folytatta a kikérdezést Marika.

- Öt éven át voltam a barátnője szolgálója. A madame-om beajánlott hozzá.

- Tehát a kuvaiti munkád során egyetlen szponzornál dolgoztál?

- Igen.

Marika arcán elégedett mosoly suhant át. Nyilván nem fogadták volna szívesen, ha váltogatom a munkaadóimat. Marika jóindulatú pillantást vetett rám, és tovább beszélt:

- Itt a legfontosabb szabály, ami számodra is kötelező érvényű, hogy tanúsíts mindig messzemenő diszkréciót. A hercegnő a férjével él itt, aki szintén a királyi család tagja. Nem beszélhetsz sem róluk, sem arról, hogy mi történik a palota falai között. Még a hercegnő vagy a férje nevét sem árulhatod el senkinek. - Marika egyenesen a szemembe nézett, és világos, de határozott pillantása megerősítette szavai súlyát. - Jól megértetted ezt?

- Igen.

- A másik fontos dolog: nem tarthatsz fenn bensőséges kapcsolatot egyetlen férfi dolgozóval sem. Vannak itt sofőrök, kertészek, a medencével foglalkozó munkások, az őrség. De ha már dolgoztál Kuvaitban, mindent tudsz az itteni nemi elkülönítési szabályokról, ugye?

- Igen.

- Akkor most térjünk át a kötelességeidre! - Közvetlen főnöknőm nagyon következetes és határozott személynek tűnt, ezért reméltem, hogy a munkában is jól kijövünk majd egymással. - A feladatod a palota bal szárnyának tisztán tartása lesz - kezdett bele. - Ebben a szárnyban egy kisebb étkező, konyha, két szalon, a moziterem és három fürdőszoba található. A palotának csakis abban a részében tartózkodhatsz, ahová a feladatod szólít, ezenkívül sehová nem léphetsz be. Ezt jól jegyezd meg, mert nagyon fontos! - Marika elhallgatott, várta, hogy jelezzem: felfogtam, amit mondott.

- Rendben, megértettem - mondtam.

- Ma a sofőr elvisz, és vásárolsz két egyenruhát magadnak.

Mindnyájan ugyanolyan uniformist viselünk. Egyúttal elkezded intézni a tartózkodási vízumoddal kapcsolatos hivatalos feladatokat. Ezen átestél már egyszer, biztosan emlékszel: ujjlenyomatot vesznek tőled, orvosi vizsgálatnak és tüdőrontgennek vetnek alá. - Ettől tartottam némileg. Időnként most is elkapott a köhögés, és a terhességmegszakítást követően még egy kellemetlen mellkasnyomás-érzés is csatlakozott a tünetekhez. - Ami a kimenődet illeti, arról a hercegnő a megérkezése után dönt. Ő jelenleg nem tartózkodik az országban, ezért a földszinti bal szárnyat átmenetileg az a szolgáló takarítja, aki egyébként az emeleten dolgozik. Te a következő pár napot amúgy is a hivatalok között ingázva töltöd, így a munkádat csak a jövő héten kezded meg. Egy órán belül légy kész! Az egyik sofőr, Szuru elvisz abba a boltba, ahol az egyenruháinkat vásároljuk.

Maradt egy kis időm, így visszamentem a szobámba. Apró helyiség volt, de nagyon kellemes. Két egyszerű ágy állt benne, szekrény, asztal, székek. A falat meleg sárga színre festették, az ablakon tarka, virágos függöny lógott. Marika új ágyneműhuzatot, párnát és takarót utalt ki nekem. Ezenkívül kaptam szappant,

sampont, fogkefét, fogkrémet, valamint három törölközőt. A személyzeti rész a palotához kapcsolódott, de oldalt külön bejárata volt, és önálló lakóterületet képezett. Volt fürdőszobánk és konyhánk, mi ott étkeztünk. A személyzet egyik tagjának csakis az volt a feladata, hogy a szolgálknak főzzön. A férfiak étkeztetését is ő látta el. A heti bevásárlást Marika intézte az egyik sofőrrel. Ő gondoskodott arról is, hogy a királyi konyhában ne lássanak hiányt semmiben. Abban a konyhában libanoni és indiai szakácsok dolgoztak. Marikának a konyhafőnök egy lapra írta ki a bevásárlólistát, és a sofőrrel ketten ennek alapján látták el élelmiszerekkel a palota lakóit.

Marika szól, hogy ideje mennem, mert Szuru már vár rám. A férfiszemélyzet szobáihoz külön bejárat vezetett. Férfiak nem léphettek be a mi helyiségeinkbe. Kint Szuru az autóban már járó motorral várt rám. A palota hatalmas, föld alatti garázsában több mint egy tucat különféle gyártmányú gépkocsi parkolt. Beültem az autóba, és elindultunk a gazdagon díszített kapu felé.

Kedvtelven nézegettem a felújított épületeket, a rendbe hozott utcákat és a nyüzsgő autóforgalmat. A szélvédő mögötti vidék cseppet sem emlékeztetett arra a borzasztó háborús képre, amelyet akkor láttam, amikor a kimenekítéskor elhagytam Kuvaitot.

- El sem hiszem, hogy a megszállást követően ilyen hamar eltűntették a rombolás nagy részét! - jegyeztem meg csodálkozva Szurunak.

- Maga a felszabadítás is nagyon gyorsan történt - jegyezte meg Szuru. - Néhány hétnyi intenzív légitámadást követően, február 22-én Bush elnök ultimátumot nyújtott be Szaddámnak, melyben az állt, hogy a diktátor elkerülheti a szárazföldi offenzívát, amennyiben huszonnégy órán belül visszavonja a csapatait Kuvait területéről. Amikor Szaddám nem fogadta el ezt a feltételt, Szaúd-Arábia felől megkezdődött a szövetséges erők szárazföldi támadása. A hadművelet a „Sivatagi Kard” nevet kapta. A kivételesen rossz időjárás - erős szél volt, és zuhogó eső - megnehezítette az előrenyomulást. Ekkor égtek már az olajkutak is, így a füst és a gázok szintén nagy kihívás elé állították a koalíciós repülőgépeket, helikoptereket és a tengerészgyalogság katonáit.

Kíváncsian hallgattam Szuru szavait. A megszállás első napja és az állandó félelemben eltöltött következők fájdalmas emlékként belém vésődtek mindörökre. Örültem, hogy az ellenséges hadsereget kiűzték az országból, és én, valamint rajtam kívül még ezrek, akik számára a kuvaiti fizetés jelentette az egyetlen megélhetési forrást, visszatérhettek ide dolgozni.

- A háború vége különösen drámaian alakult, mert az irakiak az utolsó pillanatig egymás után gyújtogatták fel az olajkutatkat, és robbantották be a korábban előkészített bombacsapdákat - folytatta Szuru. - A legtragikusabb mégis az volt, amit a visszavonuló iraki hadsereg tett, ugyanis igyekeztek a lehető legtöbb kuvaiti hadifoglyot ejteni. Bagdadból érkezett a parancs, hogy ejtsenek rabul minden tizenöt és ötven év között férfit, akiket szállítsanak Irakba, ahol élő pajzsként akarták felhasználni őket. Megkezdődött a vadászat: az utcán, a mecsetekben, még a házakban is férfiak után kutattak.

Eszembe jutott, amikor asszonyommal reszketve vártuk a ház urának hazatértét. Később olvastam arról, hogy a háború első óráiban, a megszállás idején és a végső szakaszban, Szaddám hadseregének menekülése közben több mint hatezer hadifoglyot hurcoltak el Irakba. A többségük a tűzszünetkor, 1991 márciusában tért vissza az országba, de több mint hatszáz ember sorsáról tíz éven át semmit nem lehetett tudni - amikor is megtalálták az első iraki tömegsírokat. A mai napig nem tudják, mi történt további négyszáz áldozattal, de valószínűleg előbb-utóbb újabb holttesteket fognak felfedezni.

- És tudtad, Bibi? - A megszállás még friss emlékei erős érzelmeket váltottak ki Szuruból. - Érdekes, ahogyan az egyszerű emberek képesek viselkedni a történelem viharában. Azt tudtad, hogy az iraki hadsereg nem kapott megfelelő élelmezést Szaddám alatt?

- Igen, hallottam erről.

- És képzeld, megesett az is... - Szuru megköszöri a torkát, jelezve, hogy rendkívüli dolgot fog közölni. - Voltak olyan kuvaitiak, akik ételt adtak a megszálló katonáknak! Igen! Élelmiszert adtak az ellenségeiknek, akik kegyetlenségeket követtek el az ő

földjükön! És szerinted miért történt meg mindez? – Rám nézett, de maga felelt a kérdésére: – Mert önnön mélyükre nyúlva képesek voltak megtalálni a tiszta emberséget önmagukban! – Szuru elhallgatott, de megrendült ábrázatán látszott, hogy továbbra is az emberi lélek összetettségén tűnődik. – És amikor Szaddám legyőzött hadserege parancsot kapott a kuvaitiak begyűjtésére, azok az iraki katonák, akik enni kaptak az itteniektől, engedték, hogy a jótevőik elmenekülhessenek, elbújhassanak. Pedig tudod, hogy mi volt a következménye az iraki hadseregben a parancsmegtagadásnak?

Annyit hallottam már Szaddám rezsimjéről és annak könyörtelenségéről, hogy tudtam a választ.

– Igen, halál.

– Bizony, Bibi, halál. Azok a katonák az életüket kockáztatták, hogy megmentsek az embereket, akikről azt mondták nekik, hogy a legnagyobb ellenségeik!

Megérkeztünk a bevásárlóközponthoz, és Szuru parkolóhelyet keresett. Ám mielőtt kiszálltunk volna a kocsiból, még megjegyezte: – És tudnod kell még valamit! A saját fülemmel hallottam, hogy iraki katonák ezt mondták egymásnak: „Egyáltalán mit keresünk mi itt?

Miért kell arab testvéreinkre tüzelnünk? Miért kell muszlimokra lőnünk?” Nagyon ritkán nyíltak meg ennyire, mert ha ezt meghallotta volna a parancsnokuk vagy a Baasz Párt valamelyik fejeese...

Beléptünk a munkaruhákat árusító üzletbe. Az eladónő már jól ismerte a hercegnő sofőrjét, és pontosan tudta, milyen uniformist viselnek a palota szolgálói. Egy pillantással felmért, és nyújtotta is a megfelelő öltözéket.

– Ezt próbáld fel, lássuk, jó lesz-e! – mondta.

Felvettem az egyenruhát, és azonnal éreztem, milyen puha az anyaga. Megnéztem magam a tükörben. A lábszárközépig érő, bordó tunikát mintha rám öntötték volna. Tetszett a ruhát díszítő, hímzett gallér is, meg a hímzésminta megismétlődése a ruhaujjak és a zsebek szegélyén. A ruhához tartozott egy, a tunikával megegyező színű, kényelmes nadrág. Az uniformist egy fehér, vállpántos, alul kerekített, fodros szélű kötény egészítette ki. Előjöttem a

próbaülkéből, és közöltem, hogy az egyenruha jó rám. A sofőr két váltást kért belőle.

Feltűnt, hogy a ruha - valószínűleg a kiváló anyagminőség és a finom kidolgozás miatt - elképesztően drága volt. A két egyenöltözékért a sofőr annyit fizetett ki, amennyi a madamenál egyhavi bérem volt.

Mivel még nem álltam munkába, nem léphettem be a palota termeibe, viszont sétálhattam a rezidencia környékén. Az épületkomplexumot magas, csipkeszerű oromdísszel ellátott, fehér fal kerítette el. A tágas udvar közepét egy hatalmas, klasszikus stílusú, elefántcsont színű márvány szökőkút uralta. Ennek felső, kinyílt virágot formázó részéből ömlött ki a tajtékos víz. A falak mentén hús árnyékot adó, magas pálmák nőttek. Közéjük keskeny virágágyásokat ültettek, színes virágokkal, melyek bársonyos, mintás szirmai geometrikus kompozíciókba rendeződtek. A rövidre nyírt pázsitzöntyegek üde zöld színükkel sűrűnek és nedvdúsnak tűntek. A környezet harmonikus egészé állt össze.

A palota túloldalán magánstrand létesült, melyet az öböl vizének nyugodt, mélykék hullámai nyaldostak. A fövényen hatalmas, fantáziadús, színes baldachinos nyoszolyákat és strandbútorokat láttam, továbbá fekvőhelyeket, foteleket, valamint apró asztalkákkal körülvevett kanapékat is. Felettük a szél púposra fújta a tűző naptól védő, hófehér vászonvitorlákat. Mindezt messziről szemléltem meg, mert Marika értésemre adta, hogy nem mehetek ki a partra.

Miközben Szuru ide-oda szállított, hogy a munkaengedélyem formaságait elintézzem, többször is visszatért a megszállás témájához. Éreztem, hogy a még frissen benne élő emlékek miatt továbbra is zaklatott, de a beszélgetés segített megszabadulnia a háborús emlékek okozta tehertől.

- Bibi! Azok az utolsó napok... Azok tényleg borzalmasak voltak! Nem volt áram, víz, étel. Egyre-másra robbanások hangját lehetett hallani, amelyekről nem tudtuk, hogy bombázásról van-e szó, vagy az olajkutat felrobbantásának hangját halljuk. Azután megtudtuk, hogy elkezdődött a szárazföldi offenzíva. Az az iszonyú gondolat, hogy Szaddám tömegpusztító fegyvereket vet majd be... - Tökéletesen átéreztem a szavaiból áradó aggodalmat. Én is féltem a

vegyi támadástól és a harci gáztól. – De Szaddám már 26-án kiadta a parancsot Kuvait elhagyására. Ha tudnád, mi folyt itt akkor! – mesélte átéléssel a sofőr. – Tankok, páncélozott gépjárművek, tartálykocsik tartottak Kuvaitváros felé, majd onnan tovább, a Bászrába vezető úton. Minden menetképes járművön fűrtökben lógtak a katonák. Ültek a rommá lőtt buszokban, teherautókban, sőt még az itt szerzett személyautók csomagtartóiban is.

– Türelmesen hallgattam, mert reméltem, ha kiadja magából az egész történetet, mindörökre megszabadul kínzó rémálmaitól. – A kuvaitiak közül sokan felmászta a házuk tetejére, hogy láthassák a menetet.

Kellemetlenül hideg éjszaka volt, az eső az égő olajkutak zsíros égéstermékével együtt szakadt a nyakukba. A kocsioszlop kikapcsolt reflektorokkal araszolt Irak felé. Csak a parázsló hátsó lámpák tanúskodtak a menekülő áradat nagyságáról. Ekkor hatalmas robbanások rázták meg a vidéket. Az egyesült amerikai-kanadai légierő órákon át bombázta a visszavonuló hadoszlopot. Később néhányan kétségüket fejezték ki, hogy erre valóban szükség volt-e. Reggel olyan iszonyatos látvány fel, hogy azóta azt az utat, a híres 80-as autóutat, amely Kuvaitból vezet Bászrába, „a halál autópályájának” nevezték el.

Azt pedig, ami rajta maradt, úgy hívták: „acéllelkek temetője”. De valószínűleg – a megrázó első benyomás ellenére – az iraki katonák többségének sikerült elmenekülnie; átkeltek az Eufráteszen, és megúszták élve. Több mint hetvenezer katona jutott el Bászráig. Persze nem volt mindenki ilyen szerencsés – erről darabokra szakadt testek tanúskodtak... És tudod, Bibi, mire gondoltam akkor? Hányan lehettek az úton halálukat lelő katonák közül, akik egyáltalán nem hittek ebben a háborúban? Akik csakis azért jöttek ide a hadsereg tagjaként, mert Szaddám megparancsolta nekik. Az egyik iraki elmondta nekem, hogy épp nősülni készült, amikor megérkezett a behívója...

Már megint ezek a tervek. Az indiaiaknak megvoltak a terveik. A kuvaitiaknak is. Nem beszélve az irakiak terveiről. Fel kellett tennem magamnak a kérdést: miért törnek ki háborúk a világban?

- Aztán később - fejezte be elbeszélését Szuru -, február 28-án a szövetséges erők, élükön a kuvaiti hadsereggel, beléptek Kuvaitvárosba. Március 14-én az emír visszatért az országba. November 6-án pedig ő volt az, aki ünnepélyesen eloltotta az utolsó égő olajkutatót. - Szuru megkönnyebbülten nagyot sóhajtott. Számára az élet visszazökkent a rendes kerékvágásba.

Később meghallgathattam a hercegnők történetét is, akiknek a megszállás kezdetekor el kellett hagyniuk a palotájukat. Beszélnem kell erről, hiszen velem is megtörtént ez: engem is váratlanul úztek ki az otthonomból. A mai napig látom magam előtt a sárban landoló összes vagyonkánkat és a kék ruhás babámat. A mai napig fáj. Az volt az egyetlen babám. Ezért értettem meg olyan jól, mit érezhettek a hercegnők, akiket az éjszaka közepén felébresztettek, és haladéktalanul el kellett hagyniuk a szobájukat. Mert valójában nem fontos, hogy egy vert falú indiai viskóról van szó vagy az öböl partjának mesebeli palotájáról. Az otthon az otthon. Minden ember számára fontos és értékes; és lényegtelen, hogy nyomorúságos vagy pompától ragyogó. A legfontosabb. Ezért döntöttem úgy, hogy fellebbentem a fátylat a titokról.

Azon a szörnyű éjszakán a kuvaitvárosi palota telefonja hajnali fél öt előtt pár perccel szólalt meg. Mariam Szád Ál Szabáh hercegnő az ágya melletti éjjeliszekrényen lévő telefonért nyúlt.

- Halló! - mormolta a kagylóba álmos hangon.

- El kell hagynod a palotát! Indulj a nyári lakba! - hallotta meg a sógora hangját.

Később, immár biztonságba kerülve, Mariam hercegnő így emlékezett vissza:

- A sógoromnak arra sem volt ideje, hogy elmondja, miért kell így tennem. Tudtam róla, hogy általában nagyon nyugodt férfi, a hangjából ekkor azonban idegességet hallottam ki. Ezért azonnal megtettem, amit mondott.

Mariam és a húga, Sheikha Szád Ál Szabáh hercegnők, a trónörökös Szád Ál Szabáh leányai közvetlenül az iraki hadseregnek a két királyi palotát célba vevő ostroma előtt menekültek el a palotából. A nyári lak felé menet beugrottak unokahúgukért, Barahért, akinek két gyermeke volt.

A három nő és a két kislány a királyi palota mögötti partszakaszon kuporogtak, míg Szaddám hadserege támadást intézett a közvetlenül a nők rejtekhelye mellett álló katonai bázisra. Csodás véletlenek összjátékának köszönhetően sikerült elmenekülniük, és repülőgéppel Szaúd-Arábiába eljutniuk, ahol megkezdődött életük a száműzetésben.

Mariam történetét megszakítva Sheikha hercegnő általában közbevetette:

- Az igazi életem azon a napon fog elkezdődni, amikor visszatérek Kuvaitba. Nem gondolkozhatom másként. Az országomat megszállták.

Unokatestvére, Barah Ál Szabáh hozzáfűzte:

- Az életünk fel lett függesztve. Nem vagyunk sem fenn, sem lenn.

Jelenleg azt sem tudom, merre lehet a férjem.

Az apró, de mesésen gazdag emirátus királyi családjában nevelkedett három nő közül egyik sem érzékelte még júliusban az ország északi határánál gyülekező iraki hadsereg fenyegetését.

- Kuvait hosszú éveken át támogatta Irakot - magyarázta Barah. - Pénzügyi segítséget nyújtott az Iránnal folytatott nyolcéves háborújában. Északi szomszédunkat a szövetségesünknek tartottuk. Van egy muszlim közmondás: „A nővéremmel ellenségei vagyunk a bátyánknak, de a bátyám és mi együtt állunk ki az idegenekkel szemben.” Ezért Irak elnökét, Szaddám Huszeint mindenben támogattuk.

Az augusztus 2-át megelőző estén Sheikha hercegnő együtt vacsorázott az édesapjával, a trón várományosával, Szád Ál Szabáhhal, aki ekkor érkezett vissza a szaúd-arábiai Dzsiddából, ahol sikertelen tárgyalásokat folytattak az irakiakkal.

- Milyen volt a találkozó? - kérdezte az apjától a hercegnő. - Láttam a jelentéseket a határon gyülekező iraki katonaságról. Szerinted készülnek valamire?

- Ugyan, dehogy - nyugtatta a herceg.

Kevéssel éjfél után a trónörökös ülést hívott össze a védelmi minisztériumban, de Sheikha hercegnő, aki biztos volt benne, hogy nincs ok aggodalomra, aludni tért. Nővére, Mariam ezen az estén a

barátainál volt látogatóban, majd hazatérése után egy ideig a tévéműsort nézte, aztán elaludt.

A telefonos riadóztatást követően Mariam gyorsan felkapta a székre készített ruháit, Sheikha pedig felhívta unokatestvérüket, Baraht, és közölte vele, hogy indulnak érte.

Barah sietősen csomagolta össze két kislánya tápszeres üvegeit. Az egyikük kétéves volt, a másik alig öt hónapos. A férje elővette a szekrényből a pisztolyát. Amikor a hercegnők megérkeztek, az egész család átment velük Barah édesanyjához. Biztosak voltak benne, hogy a tengeri katonai bázis mellett a parton álló királyi lak biztonságos helyet nyújt nekik.

Mire a királyi család eljutott a nyaralóba, az alakulatok már harcban álltak. Robbanások hangzottak fel. A három nő, akik tekintetüket az ablak mögött elterülő Perzsa-öbölre szegezték, látták, amint egy kuvaiti rakéta eltalál egy iraki helikoptert. A lelőtt gép lángoló darabokban zuhant bele a tengerbe.

- Ekkor már tudtuk, hogy az irakiak betörték a hazánkba. De miért? - osztotta meg Barah a tanakodó királyi család bizonytalanságait. - Hogy legyen némi csetepaté a határon? Hogy lerohanják a palotákat, aztán szabadon engedjenek? De amikor láttuk a széthulló helikoptert, egymásra néztünk, és azt mondtuk: „Sokkal nagyobb bajban vagyunk, mint amit eddig egyáltalán elképzelni tudtunk.”

A hercegnők alig tizenöt percet töltöttek bent a nyaralóban, mert ekkor telefonon utasították őket, hogy a lehető leggyorsabban meneküljenek a szaúd-arábiai határ felé. Egy minivan fékezett le közvetlenül a nyaraló bejárata előtt, amely elszállította a nőket és a gyerekeket. Barah férje a házban maradt.

- Annyira sokkoltak az események, hogy a délre vezető, kétórás úton egyetlen szót sem szóltunk egymáshoz - idézte fel Barah. - A csendet az autó belsejében csak a gyereksírás szakította meg időnként. A kétéves kislányom ott ült az ölemben, átölelt, sírva törölgette a könnyeimet, és könyörgött: „Anyu, kérlek, ne sírj! Anyukám, ne sírjál!” Ettől összefacsarodott a szívem.

A határon útlevel és személyazonosító okmányok nélkül egy órán át várakozott a királyi család, mire elkészültek a szükséges iratok

kiadásával, hogy folytathassák útjukat. A hercegnők először az egyik dammámi hotelben szálltak meg. Később átutaztak Taifba, ahol a szaúdi királyi család hivatalos védelem alá helyezte őket saját hegyi rezidenciájában. Itt a hercegnőknek nem maradt más dolguk, mint várakozni.

Nem tudom, mi dönti el, hogy hercegnőnek vagy koldusnak születünk. De egyet tudok: egy hercegnő is elveszítheti az otthonát.

Eljött a következő hét, és én munkához láthattam. Reggel felöltöttem új egyenruhámat, laza hullámokba tűztem fel a hajam, és siettem Marikához, aki már várt rám. A személyzet számára fenntartott épületrészt egy átjáró kötötte a palota bal oldali szárnyához, de Marika azt mondta, hogy most az egyszer a főbejáraton keresztül fog bevinni a palotába. Hatalmas, faragott faajtó vezetett be az épületbe. Amikor először léptem be a palotába, úgy gondoltam, hogy óriási és nagyon magas. Az impozáns méretű hall falait fehér márvány borította; oldalt oszlopsorok magasodtak, az emeletre széles lépcsők vezettek fel.

Hátravettem a fejem, és egy óriási csillárt láttam meg, amely ezernyi kristályelemből szórta szét a fényt. Úgy megbámultam, hogy Marikának rám kellett szólnia:

- Ne ácsorogj itt! Gyere gyorsan!

A széles lépcsőn felmentünk a palota bal szárnyába. Menet közben feltűnt, hogy a falakon férfiaktól függnek.

- Ezek kicsodák? - kíváncsiskodtam.

- Ők itt valamennyien Kuvait emírei - közölte Marika.

A régebbi fekete-fehér fényképekről és az újabb színesekről hagyományos arab viseletbe öltözöttek, büszkén néztek le rám az emirátus uralkodói. A folyosó egy bemélyedéssel zárult, melyben diszkrétan elrejtették a liftet.

- A lift a hercegnő emeleten lévő magánlakosztályához visz fel. De ugye, emlékszel, hogy nem mozogatsz szabadon a palotában? - Marika szigorú tekintettel nézett rám. - Csakis azokba a helyiségekbe léphetsz be, amelyeket rendbe fogsz hozni.

- Igen, megjegyeztem.

- Itt van az egyik szalon - mondta Marika, és továbbvezetett.

Feltűnt, milyen gazdagon díszítettek a bútorszövetek, amelyekkel a márványasztalkák mellett sorakozó kanapékat és foteleket kárpitozták. Az ablakokat a textíliákhoz illő, súlyos sötétítőfüggönyök keretezték. Ízlésesnek találtam a berendezést.

- És itt van a tizenkét fős ebédlő. Ebben a szárnyban fogadja a hercegnő a magánvendégeit - adta tudtomra Marika. - Ūrnőnk általában vacsorákat ad. Ha a nővéreivel, unokanővéreivel vagy a barátnőivel szeretne elkölteni egy reggelit, akkor a legtöbbször valamelyik luxushotel éttermébe hívja meg őket. Ezt az étkezőbútort külön megrendelésre szállították ide Olaszországból. - Marika a művészien faragott lábú, hosszú asztalra és a körülötte álló magas támlájú székekre mutatott. - Különleges fafajtából készült. Nagyon gondosan kell ápolnod. Külön ápolószerral kell átdörzsölni, mindjárt megmutatom. - Az étkezőben egy tálalószekrény és masszív büféasztal is állt. - Itt fent vannak a poharak, a csészék, lent pedig a tányérok - mutatta meg. - De vigyázz, el ne törj semmit! Ez borzasztóan drága készlet. Ha a hercegnő itt kívánja fogadni a vendégeit, a többi szolgálóval együtt fogod kiszolgálni őket. De ne felejtse el, első a diszkréció! Senkinek nem mondhatod el, ki járt itt, és miről beszélt. A vendégek közelébe csakis akkor mehetsz, ha kiszolgálod őket. Ha nincs rád szükség, akkor itt vársz... - Marika egy rövid folyosón keresztül bevezetett egy közepes méretű konyhába. - Itt főzöd majd a kávékat és a teát, készíted elő az édességeket vagy a gyümölcsöt.

A konyhai eszközök tisztaságtól ragyogtak, és mindegyik úgy nézett ki, mintha sosem használták volna még azelőtt.

- Itt minden vadonatújnak néz ki! - jegyeztem meg.

- Azért, mert vadonatúj is - bólintott Marika. - A hercegnő nemrég ment férjhez. - Ezután átmentünk az étkezőből nyíló szalonba. - A hercegnő vacsora után a legszívesebben ide tér be a vendégeivel. Itt szolgáljuk fel a kávékat és a desszerteket. Ne felejtse el: éberén figyelj, és azonnal reagálj, ha szükség van valamire! Ha a hercegnő fogad valakit, a találkozás általában késő éjszakáig tart. Amint a hercegnő a vendégekkel elhagyja a szárnyat, azonnal neki kell látnod alaposan kitakarítani. A palota valamennyi termének, minden apró zugának éjjel-nappal ragyognia kell a tisztaságtól.

Addig nem fekhetsz le, amíg a munkáddal nem végeztél. Megértetted?

- Igen.

Ezután Marika a három fürdőszobát mutatta meg, amelyek olyanok voltak, mintha soha senki nem használta volna őket.

- A te feladatod lesz, hogy mindennap alaposan takarítsd ki ezeket.

Ahogy az egész épületszárnyat is. Ugye nem felejtetted el? - A fejemet ráztam: - Nem, nem fogom. - Aztán itt van még a moziterem... - A második szalonból újabb folyosóra jutottunk ki, amelynek a végén néhány lépcsőfok vezetett lefelé. Lementünk, és Marika kinyitotta a soron következő helyiség ajtaját. Egy óriási képernyő volt benne, amely felé vagy tucatnyi kényelmes fotel fordult. - Ezt a termet csak nemrég rendezték be - magyarázta Marika. - Az Amerikából érkező bútorok szállításával késtek, mert a hercegnő férjének volt néhány speciális kívánsága. A mozit a legtöbbször a királyi család gyermekei és a fiatal generáció használják. Itt is naponta takarítanod kell, különösen filmnézés után. A gyerekek jó nagy felfordulást tudnak itt hagyni. - Ezt az utolsó mondatot Marika sokkal halkabban tette hozzá: ez csak az én fülemre tartozott.

Ezután megmutatta a fülkét, amelyben a különféle tisztítószeret, törölkendőket, keféket, porszívókat tárolták. Részletesen elmagyarázta a rendeltetésüket. Végül azt mondta, hogy álljak neki a takarításnak, ő pedig később majd mindent ellenőriz.

Munkához láttam. A palotában csend honolt. Az Indiában töltött hosszú és rossz dolgokkal teli hónapok után ez a munka egyenesen felüdített. Fogtam a színes törölkendőket és a tisztítószeret, majd gondosan sorra fényesítettem a különböző területeket. Ügyelnem kellett, hogy ne tévedjek, és egy adott felületen a megfelelő folyadékot, habot vagy kenőcsöt használjam. Az asztallapokat, a fürdőszobát és a padlót borító márvány, a kristálycsillárok és -tükrök felülete, a vitrinek üvegtáblái, a különleges fafajtákból készült bútorok, az aranyozott csapok és díszítések kifogástalan állapotának fenntartása nagy gondosságot és figyelmet igényelt. Bevallom, hogy amikor Marika mindent elmagyarázott, használat

szerinti sorrendbe állítottam a tisztítószerket és az ezekhez tartozó törölkendőket. Így sikerült elkerülnöm, hogy a takarítás során összekeverjek valamit. Szerettem volna a hercegnő elégedettségét kiérdemelni. Nem akartam visszamenni Indiába.

A következő napokban belemerültem a munkába. Marika időnként további útmutatással szolgált. Megmutatta, hogyan kell rendet tenni úgy, hogy a szobák kifogástalanul nézzenek ki. Igyekeztem kellett, mert közeledett a hercegnő hazaérkezése. Figyelmesen végighallgattam Marika tanácsait, ő pedig nagyon elégedett volt az eredménnyel.

Egyik reggel figyelmeztetett, hogy aznap különösen gonddal dolgozzam, mert a hercegnő délután érkezik meg New Yorkból. Feltűnt, hogy a személyzet körében kissé feszült a hangulat. Az összes alkalmazott szerette volna, ha a palota általa gondozott része a lehető legtökéletesebb állapotot mutatja. Kinn a parton néhányan zsákokkal a kezükben masíroztak fel-alá, hogy a legapróbb szemetet is felszedjék.

Mások lelkesen dörzsölték át a strandbútorokat. A kertész a bokrok metszésén finomított, és darabonként vizsgált át minden virágot, majd a szinte láthatatlan gyomokat irtotta ki az egyenletesre nyírt pázsitban. A szökőkút állapotáért felelős munkás leállította a vizet, és szinte centiméterről centiméterre megtisztította a márványt. Egyesek az udvart vízzel öntötték fel, majd felsúrozták az egészet, mások az épületek külső falán esetleg leledző tökéletlenségeket igyekeztek megszüntetni. A sofőrök gondosan felpolírozták az autókat; munkájuk nyomán a legapróbb alkatrész is ragyogott. A szolgálók a reggelit követően felpattantak, és siettek át a palotába, hogy az összes termet előkészítsék a hercegnő érkezésére. Marika közölte, hogy nekem különösen szorgosnak kell lennem, mert a hercegnőhöz hamarosan rengeteg rokona és barátnője érkezik látogatóba, hogy köszöntsék hazaérkezése alkalmából. Nagyon komolyan vettem az utasítást, és mindent megtettem, hogy a palota bal szárnya különösképpen ragyogjon.

Amikor egy pillanatra kimentem az épületből, Szuru szaladt oda hozzám.

- Bibi, nézd meg, rendesen kivasaltam az ingemet? Mindjárt indulok a repülőtérre. Na, mondd már, hogy sikerült? - Látszott, hogy a lehető legkedvezőbb hatást szeretné kelteni. A palota sofőrjei az előírás szerint fekete nadrágot és fehér inget viseltek. - Hát a nadrágom? - faggatott tovább Szuru. - A nadrágot is jól kivasaltam?

Tetőtől talpig végigmértem.

- Igen, minden nagyon jól áll.

- Akkor jó - nyugodott meg némiképp -, mert mindjárt indulunk.

- Indultok? - kérdeztem meglepetten. - Ezek szerint veled tart valaki?

- Igen, két másik sofőr is jön - hadarta Szuru. - Én fuvarozom a hercegnőt a kedvenc Jaguarján, a másik kettő pedig minivanokkal jön, hogy beszállítsák az úti csomagjait. - Szuru az órájára pillantott. - Ideje mennem. Egy szűk óra múlva leszáll a gép.

Pár perccel később az autóflotta kivonult a föld alatti garázsból.

- Végre újra láthatom a hercegnőt - mondtam Marikának.

- Kétlem - nevetett fel.

- De miért? - Nem értettem.

- A hercegnő a garázsban száll ki, és onnan lifttel megy fel egyenesen a lakosztályába. A sofőrök és a szolgálók majd foglalkoznak a csomagjaival.

- Hát a hercegnőnek egyikünkre sem lesz szüksége?

- Nem. A hercegnőnek van egy személyes szolgálója, aki mindig a közelében van, és készen áll az összes kívánsága teljesítésére. Ez a szolgáló a hercegnővel utazik: most is vele volt New Yorkban. A megszállás idején is végig együtt voltak, eleinte Kuvaitban, később Szaúd-Arábiában.

Arra gondoltam, hogy biztosan arról a szolgálóról beszél, aki a madame szüleinek a házában is járt a hercegnővel.

- Holnap kelj fel korábban, mert valamit meg kell még tanítanom neked! - utasított Marika.

Másnap Marika eljött velem a palota bal szárnyába. Végignézte valamennyi helyiséget, gondosan ellenőrizte a tisztaságukat. Különös gonddal vizsgálta át a fürdőszobákat és az apró fülkéket. Megemelte a szőnyegek szélét, belesett az alig hozzáférhető

zugokba, szemrevételezte a dísztárgyakat, az ujját végighúzta a tükrök és képek felső szélén.

- Nos, jól vizsgáztál - közölte elégedetten. - Most pedig megmutatom neked, mely poharakat, csészéket, tányérokat add ki, amikor a hercegnőnek vendégei vannak. - A tálalószekrényhez lépett, és elővett belőle egy apró, fehér, csipkeszerű aranydíszítéssel ellátott porceláncsészét. - Ebben szolgálod fel az arab kávé. - Kezével finoman végigsimított az ízléses darabon. - Tudsz kávé főzni? - kérdezte.

- Igen - feleltem.

- A hercegnő számára a kávé a személyes szolgálója készíti el. Ő kérdezi meg a többi vendéget is, hogy milyen forrázású kávé kérnek, mennyi cukorral. Raina, így hívják őt, éveken át szolgált a hercegnő édesanyjának a palotájában. Te nem szólíthatsz meg senkit, hacsak valaki nem kérdez vagy kér tőled valamit. A királyi család hölgyeit „seiká”-nak kell nevezned. Mindent megértettél?

- Igen.

- A hercegnőt a leggazdagabb és legbefolyásosabb kuvaiti családok hölgyei látogatják. Ha nem tartoznak az uralkodócsaládhoz, madamenak kell hívnod őket. Figyelj oda, hogy fordul a vendégekhez Raina, mert ő remekül kiigazodik ebben! Raina nagyon kedves nő, ezért, ha elbizonytalanodsz, hozzá mindig fordulhatsz segítségért. Jobb először kérdezni, mint később bakot löni!

- Értem.

- Most megmutatom, mire való a szerviz többi része. Ne felejtse el!

Ezeket a lehető legnagyobb gondossággal kell elmosogatnod! - intett. - A díszítések huszonnégy karátos aranyból készültek!

- Rendben, nagyon fogok vigyázni.

- Ezek a tányérok valók a süteményekhez, ezek pedig a gyümölcsök felszolgálására - hívta fel a figyelmemet Marika. - És itt vannak a poharak. Ezekben nyújtod át a vizet, ezekben a gyümölcsleveket. - Mindent türelmesen megmutatott. - Itt tartjuk a kanalakat és a villákat.

- Kinyitott egy bársonybélésű fadobozt. - Mosogatáskor ezekre is vigyázni kell! Aranyberakásos evőeszközök. Mára elég lesz ennyi - mondta végül Marika. - Nemsokára megérkezik az a szolgáló, aki a hercegnő ruhatárát fogja kezelni. A te szobádban helyezem el. Ő majd segít neked eligazodni az udvari munkákban, mert eddig a hercegnő unokanővérének a komornája volt. Jelenleg ez az unokanővér Washingtonban él, mert ott dolgozik a férje. Most pedig láss hozzá a napi munkádhoz! - utasított Marika, és kiment az étkezőből.

Új lakótársam, a filippínó Marisa nagyon rokonszenves nő volt. Már az első estén is hosszan elbeszélgettünk, megosztottuk kuvaiti szolgálói tapasztalatainkat.

- Ami az udvari munkát illeti, azt szeretem benne, hogy minden kiválóan szervezett - árulta el Marisa. - Nagy személyzetet tartanak, és mindenkinek megvan a munkaterülete, amiért felel. Az uralkodócsalád csakis kipróbált, megbízható embereknek ad munkát, akik - azonkívül, hogy hajlandók keményen dolgozni - a hűségükről is tanúságot tesznek. Az ilyen személyzettel élvezet együtt dolgozni. Tudtad, hogy vannak felsőfokú végzettséggel rendelkező szolgálók is?

Ezt nem tudtam, de szerettem azt, ahogy Marika és Szuru velem beszéltek.

- Tényleg? - kérdeztem.

- Igen - erősítette meg Marisa. - Maguk a hercegnők is kiváló egyetemeken tanulnak, a leggyakrabban az Egyesült Államokban vagy Angliában. Általában igen aktív életmódot folytatnak. Aktívak az üzleti életben, a bankvilágban, a politikában, a sportban; de forgatnak filmeket, támogatják a művészetet, verseket írnak, és kapcsolatban állnak a világ vezető divattervezőivel. Ezeken kívül az életükben fontos szerepet kap a karitatív és szociális tevékenység. Talán ezért is lehet, hogy - hidd el! - nagyra értékelik a jól végzett munkát. Figyelj csak, Bibi - Marisa barátságos pillantást vetett rám -, mondok valamit, mert megkedveltelek. A királyi család bőkezű is tud lenni. Nagyon bőkezű... - fűzte hozzá nyomatékkal.

- Mit értesz ezalatt? - kérdeztem.

- A nagy muszlim ünnepek alkalmával, amikor mindenki látogatóba jár, a hercegnők és hercegek által szétosztogatott pénzajándékokból (mert a legtöbbször pénzt adnak) egy szolgáló akár több száz dinárt is összegyűjthet!

- Micsoda? - A szemem tágra nyílt a meglepetéstől.

- Bizony, így van! - Marisa elégedetten figyelte, milyen hatással volt rám ez az információ.

- De hiszen ez iszonyú nagy összeg! Több ezer dollár!

- Ha megkedvelnek, akár össze is szedhetsz ennyit az ünnep három napján.

Ez irgalmatlanul nagy összeg volt nekem. El sem hittem, hogy ilyen rövid idő alatt összejöhessen ennyi. De arra gondoltam, hogy mindenképp szívvel-lélekkel szeretném végezni a munkám.

Másnap délután Marika magához hívott engem és Marisát.

- Gyertek velem! - mondta, miközben a tekintete végigfutott az egyenruhánkon, a vasalt kötényünken és a csinosan fésült frizuránkon. - A hercegnő szeretné megismerni az új szolgálókat.

Végigmentünk a bal oldali épületszárnyba vezető folyosón. Bár korábban láttam már a hercegnőt Bászma születésnapján és a kórházban, valamint emlékeztem arra, hogy a megszállás idején a régi madameom szüleinek házában rejtőzködött, most nagyon ideges voltam, hiszen immár neki dolgoztam.

Mi lesz, ha nem nyerem el a tetszését? Vagy ha elégedetlen lesz a munkámmal? A félelmem percről percre nőtt.

Beléptünk az általam aznap kitakarított egyik szalonba. Gyors pillantást vettem körbe, hogy megbizonyosodjam arról, nem felejtettem-e ki valamit. Láttam, hogy Marika ugyanezt teszi.

- Most itt várakozunk - súgta Marika. - A hercegnő bármikor megérkezhet.

Egyenes sorban állva vártunk. Csendben voltunk, és figyeltük, mikor hangzik fel a hercegnő lépteinek zaja. Nagyjából negyedóra múlva meghallottuk a belső lift csendes zümmögését, azután pedig a magas sarkak kopogását a márványpadlón.

A hercegnő belépett a szalonba. Szorosan mögötte haladt személyes szolgálója, Raina, aki ezután odaállt mellénk. A seika leült a kanapéra, és finoman elmosolyodott. Pontosan olyan volt,

amilyennek Bászma születésnapjáról emlékeztem rá. Egyszerű, elegáns, fekete ruhájában maga volt a megtestesült méltóság és nyugalom. Leengedett, vállig érő, fényes haja lágy hullámokat vetve hullott alá. Fülében csillogó gyémánt fülbevalót viselt, megjelenését pedig egy ragyogó gyémántfüggő tette tökéletessé, amely a ruha feketéjének háttéréből villogott elő.

- Ti vagytok az új szolgálók, nemde? - fordult hozzánk. Irtózatossá zavarban voltam, így Marisa felelt elsőként:

- Igen, seika.

- Téged hogy hívnak?

- Marisa.

- Te gondoztad az unokatestvérem ruhatárát?

- Igen, seika.

- A kuzinom nagyon dicsért téged. - A hercegnő egyenes háttal ült, kezét a térdén keresztbe fektette. - Tudod-e, miből fog állni a munkád?

- Igen, seika.

- Tehát mit teszel a Dior-, Lanvin- és Chanel-ruhákkal?

- Elküldöm ezeket a tisztításukra szakosodott ügyfélpontokra.

- Jól van.

Nagyon feszült voltam, és féltem, hogy nem tudok felelni a hercegnő kérdéseire. Éreztem, hogy mindjárt rám tör egy újabb köhögőroham, és minden erőmmel azon igyekeztem, hogy ezt elfojtsam.

- Hány évet dolgoztál a kuzinomnak? - folytatta a hercegnő Marisa kikérdezését.

- Nyolc évet, seika.

- Akkor péntekenként lesz a kimenőd - döntött a hercegnő, majd hozzám fordult:

- És téged hogy hívnak?

- Bibi - nyögtem ki elszorult torokkal.

- Kinek dolgoztál azelőtt?

- Madame Ambernek.

- Hány éven keresztül?

- Öt éven át.

- Mi a kötelességed itt a palotában?

A fejből mintha kifújták volna a gondolatokat. Mondani akartam, hogy a fürdőszobákat és a szalonokat kell tisztán tartanom, továbbá az étkezőket, a mozitermet. Fel kell szolgálnom a kávé, a gyümölcsöt és az édességet; aztán mosogatni, aztán vigyázni... Képtelen voltam ennyi mindent szavakba foglalni. Kellemetlen csend ereszkedett ránk. Marika, látva, hogy megmukkanni sem tudok, a segítségemre sietett:

- Bibi a palota bal szárnyával foglalkozik, seika.

A hercegnő szinte észrevétlenül végigsöpört tekintetével a szalonon, majd folytatta a kérdéseit:

- Te voltál kórházban?

- Igen, seika - nyögtem ki nagy nehezen.

- És most már rendben vagy?

Összeszedtem magam, és egy lélegzetvételre kivágtam:

- Igen, a legutóbbi vizsgálatok szerint egészséges vagyok.

A hercegnő gondolkodott egy kicsit, majd így szólt: - Mivel dolgoztál már Kuvaitban, te is megkapod a kimenőt. De ha esetleg valamelyik pénteken szükségem lesz rád, akkor bent kell maradnod a palotában. A szabály természetesen mindkettőtökre vonatkozik - nézett Marisára a hercegnő. - Erről és valamennyi külön kérésemről majd Marika fog értesíteni titeket. Most térjünk rá a fizetésekre! A te fizetésed legyen... - A seika rám szegezte a tekintetét, és egy több mint ötszáz dolláros összeget mondott ki. - Neked pedig... Marisa bére másfélszerese lett az enyémenek, de neki - ahogy a hercegnő elmagyarázta - olyan ruháknak kellett gondját viselnie, amelyek értéke több tízezer dollárt képviselt.

- Köszönöm, seika - mondta Marisa.

- Köszönöm, seika - visszhangoztam utána.

A hercegnő felállt, és elmentében még odaszólt Marisához:

- Raina megmutatja neked az emeleten a gardróbomat, később pedig megismertet az udvari szabóval.

- Igen, seika - hajtotta meg a fejét Marisa.

A hercegnő a főbejárat irányában távozott, ahol a palota előtt már várta egy autó a sofőrrel. Mi egy darabig szótlánul álltunk, majd Raina így szólt hozzánk:

- Köszöntelek benneteket a palotában! Remélem, rendesen nekiláttok majd a munkának, és a hercegnő elégedett lesz veletek!

- Mindent megteszünk azért, hogy így legyen - mondta komolyan Marisa.

- Úgy bizony - helyeseltem én is.

- Te most gyere fel velem az emeletre - szólt Raina Marisának. - Megmutatom a királyi gardróbot. Az utazást követően rengeteg munka lesz vele.

Raina Marisával a lift felé indultak el, én pedig úgy gondoltam, hogy visszaballagok a szobámba.

- Te se menj még el! - tartott vissza Marika. - Megtanítalak, hogyan kell felszolgálni az asztalnál, amikor vendégek jönnek.

Marika újabb tányérokat rámost elő, én pedig figyelmesen hallgattam az útmutatását, és igyekeztem mindent a fejembe vésni. Madarat lehetett volna velem fogatni, hisz most már biztosra vehettem, hogy a hercegnő elfogadott, és maradhatok a palotában.

Este, amikor fáradtan feküdtünk az ágyunkban, megkérdeztem Marisától azt, ami egy ideje már foglalkoztatott:

- Marisa! Minek a hercegnőnek külön szabó? Hiszen biztosan rendesen bevásárolt New Yorkban. Két minivan szállította be az úti táskáit!

Marisa felkuncogott.

- Igazad van! A hercegnők New York, Párizs és London legfelkapottabb divattervezőinél rendelnek ruhákat. Ám a hagyományos arab öltözékeket az indiai származású udvari szabó készíti el nekik. És Indiából hozatják be a ritka, roppant értékes szöveteket is, amelyeket időnként kifejezetten az arab uralkodói körök rendelnek meg tőlük. A szövetekbe aranszálakat szőnek, gyöngyökkel vagy más értékes drágakövekkel varrják tele őket. Ezekből a leggyönyörűbb, régi arab motívumokat alakítják ki. Hidd el, Bibi, annak a szabónak bőven akad teendője!

- Most már értem... - A szemem majd leragadt, így gyorsan álomba merültem.

A következő napok rengeteg munkát és élményt tartogattak. A hercegnőt esténként a királyi család és a legelőkelőbb kuvaiti családok nőtagjai látogatták meg. Mindnyájukat a palota bal

szárnyában látták vendégül. Éreztem, hogy óriási felelősség nehezedik rám. Nagyon igyekeztem, hogy a legapróbb aranykacskaringó is teljes fényében tündököljön, a tükrök kristályfelszíne tökéletesen verje vissza a termék pompáját, a tökéletesre polírozott márvány pedig ámulatba ejtse a szemet csodás erezetével. A hercegnő személyes szolgálatában álló Raina magával ragadóan kedves személyiség volt, és sokszor sietett a segítségemre, különösen a meghívott hölgyek első vizitjeikor. Marikára is mindig számíthattam.

A vendégeket szállító autók a palota főbejáratához érkeztek meg. Ha a meghívott maga vezette a kocsiját, a bejáratnál az egyik alkalmazottunk átvette az autót, és beállt vele a garázsba. Ha a volán mögött a vendég személyes sofőrje ült, akkor az utas kiszállását követően ő intézte a parkolást. A palota nagyajtóját a portás tárta ki. Ezután az előkelő hölgyeket Marika vezette fel a szalonba, akik itt várták meg a hercegnő érkezését. Eltelt tizenegynéhány perc, de időnként több is, mire a hercegnő leért a lifttel, hogy köszöntse őket. Raina mögötte lépdelt.

Nála voltak az utazás idején a vendégek számára vásárolt ajándékok. Felfigyeltem az ajándékokat tartalmazó táskákra, mert bár szerepük mindössze annyi volt, hogy különféle holmik kerüljenek beléjük, nekem nagyon tetszettek. Erős tartású, a legtöbbször fekete vagy fehér anyagból készültek, préselt minták és aranybetűk díszítették mindet. Elegáns szalagcsokrocskák tették még csinosabbá a megjelenésüket. Az egyik kis csokron el tudtam olvasni a feliratot: „Prada”.

Kezdetben fogalmam sem volt, hogyan viselkedjem a vendégek érkezésekor. Marika azonban mindenre megtanított. Elmondta, hogy amikor a hölgyek a hercegnőre várnak, távolabb kell megállnom, de úgy, hogy láthassanak, hátha kérnének egy pohár vizet. A hercegnő belépése után néhány perccel, Raina intésére tálcán hoztam be a vizet és a gyümölcsleveket. Egy hosszabb szünetet követően kistányérokon szeletelt gyümölcsrel vagy édességgel kínáltam őket. Ezután a megfelelő távolságot tartva megint csak várakoztam, hátha valakinek további vízre vagy gyümölcslére lenne szüksége. Amint a vendégek végeztek az evéssel, azonnal össze kellett szednem a

használt poharakat és tányérokat. Ez volt a leginkább stresszes része a munkámnak. Marika precízen elmagyarázta, miként kell ezt csinálni.

- Ne felejtse el, hogy az edények elvitelekor nem fordíthatja hátat a hercegnőnek vagy a vendégeinek! Ügyelj, hogy a tányérokról ne szóródjanak le a kanalak és a villák vagy a sütemény és a gyümölcs maradványai! Vigyázz, hogy össze ne törd a poharakat! Diszkréten és gyorsan vidd ki a maradékot, nem szabad megzavarni a hölgyek társalgását! Amikor az edényeket bevitted a konyhába, ne állj neki rögtön a mosogatásnak, ne csapj zajt! Maradj ott, és várj, amíg Raina azt nem mondja, hogy ideje kávé főzni. Már említettem, hogy a hercegnő kávéját csak Raina készítheti el, a többiekét pedig te főzöd Raina utasításai alapján. A kávé felszolgálásakor mindig a hercegnőnél kezdesz, és csak ezután nyújtod át a kávé a többieknek. A kávécsészéket csak akkor szeded össze, amikor már mindenki elhagyta a szalont. Ekkor végzed el a mosogatást, és alaposan feltakarítasz, külön ügyelve a padlóra és a mosdóra. Megértetted?

- Igen - feleltem Marikának, és a következő napokban igyekeztem mindent az utasítása szerint végezni.

Mivel nagy odaadással végeztem a feladataimat, azt hiszem, meglehetősen elégedettek lehettek velem. Mindenesetre sem Marika, sem Raina nem kritizálta a munkámat. Emlékszem, egyszer nagy csendüléssel kiesett a kezemből egy kisvilla, de hamar felkaptam.

A kötelességeim közé tartozott a moziterem gondozása is. Ezt a helyiséget elsősorban a kis hercegnők és hercegek, valamint a királyi ifjúság vette igénybe. A gyerekeket sofőrök szállították a palotába, és itt is szolgálok voltak mellettük. A kicsik láttán eszembe jutott, hogy ha nem szakítatom meg a terhességemet, hamarosan megérezhettem volna a gyermekem mozgását a testemben. A gyász ilyenkor torkon ragadott, tehát igyekeztem elterelni a gondolataimat.

A vetítés előtt hideg üdítőt vittem be a terembe, aztán kukoricát pattogtattam. A konyhában volt egy ehhez használt gép. Szerettem a perzselődő kukoricaszemek pattogásának jellegzetes, pukkanó hangját. Rádöbentem, hogy még sosem voltam moziban. Úgy döntöttem, egy napon elmegyek egy igaziba. A kuvaiti mozikban

sok bollywoodi filmet vetítettek, a személyzet gyakran járt el megnézni ezeket.

Amikor a hercegi gyermekek jöttek filmnézésre, sok volt a nevetés és a zaj. Azonnal benyargaltak a vetítőterembe, és rávetették magukat a gyermekfilmeket tartalmazó szekrényre, amelyben több mint száz, kicsiknek való alkotás várta őket. Volt bőven kiabálás és bögés, mire eldöntötték, melyik filmet válasszák. Az amerikai rajzfilmek voltak a kedvenceik, de a bőség zavara itt is visszaütött. Mikor rengeteg veszekedés után kiválasztották a filmjüket, a palota vetítésért felelős technikusa magával vitte a kazettát. Ezután egy darabig még nem ült el a ricsaj, mert a gyerekek megküzdöttek a legjobb fotelekért, illetve lemeccselték, ki ki mellé fog ülni. Ha mindenki a helyére került, szénsavas üdítős dobozokat vittem ki nekik popcornnal. Majd lekapcsolták a villanyt, a gyerekek elcsendesedtek, és megkezdődött a vetítés.

A hercegi csemeték szolgálói bent maradtak a moziteremben, mert az volt a feladatuk, hogy gyámolítottjaikat egy pillanatra se veszítsék szem elől. Épp csak a mosdóba mehetek ki. Nekik vizes palackokat hagytam kint, hogy ne kelljen emiatt kijönniük a konyhába. A megszállás tragikus emléke túskeként élt továbbra is a királyi családban, így a családtagok nagyon érzékenyek voltak a gyerekek személyes biztonságára. Csak Malaja, az egyik szolgáló nézett be egyre-másra a konyhába. Ő Amira hercegnőre vigyázott, aki élt-halt a karamelles popcornért. Mivel ezt nem tudtam jól elkészíteni, Malaja gyártotta le mindig. Ilyenkor alkalmunk nyílt egy kis beszélgetésre is.

Malaja filippínó volt, és hosszú évek óta szolgált az udvarnál.

Észrevettem, hogy a kis hercegnő számára fenntartott mosolyok mögött mély szenvedés rejtőzik. Egyszer megkérdeztem, nincs-e valami gondja. Azt válaszolta, hogy aggódik a lányáért, aki súlyosan megbetegedett.

Malaja minden megkeresett pénzét a lánya orvosainak kifizetésére küldte el. Sajnos a rengeteg vizsgálat ellenére sem tudtak rendes diagnózist felállítani. Malaja már aludni sem tudott amiatt, hogy egyre több pénzre volt szükség a specialisták és a labororvosok kifizetésére. A lányának három apró gyermeke volt, akiket egyedül

nevelt. Mivel túl gyenge volt a munkához, négyük eltartásának gondja teljes egészében Malaja vállát nyomta.

- Az egészben az a legrosszabb, hogy nem tudni, meddig tart ez az egész, meg hogy mennyi pénzt emészthet még fel - magyarázta egyik alkalommal, miközben a karamellt csorgatta a kukoricára. - Már kezdek kifogyni a tartalékaimból... - Arcára csüggedt kifejezés ült ki.

Amira hercegisasszony ekkor rohant be a konyhába.

- Hol a kukoricám?

Malaja elfordította a fejét, és titokban letörölte az arcán végigcsorduló könnycseppeket.

- Máris, máris... - mondta, és megpróbált vidám hangot megütni. - Egy perc, csak hűljön még egy kicsit!

Megnéztem a kis hercegnőt. Öt év körüli volt, szép kreol arccal, hatalmas, barna szemekkel, és sötét, derékig érő, hullámos hajjal. Feltűnt nyomott virágmintás, halványrózsaszín ruhácskája.

- Nagyon szép a ruhád - kucorodtam le mellé, hogy eltereljem a figyelmét, amíg Malaja magához tér. - De gyönyörű kis virágok!

Rózsaszínek, narancs és fehér színűek. Szerintem ezek itt orchideák. És ez? Ez itt micsoda? Ugráló kuttyus? Hú, milyen sűrű, bozontos farka van! Hát ez itt? Mi van ide írva?

A hercegisasszony kíváncsian nézegette a ruháján lévő mintákat.

- Young - olvastam ki. - Young Versace...

- Versace - visszhangozta a kislány.

- Kész a kukorica! - jelentette be Malaja. - Menjünk, mert a hercegnő lemarad a filmről!

A távozó kislány után néztem, és arra gondoltam, néhány év múltán talán így nézett volna ki az én gyermekem. A szívem megint fájdalmas összeszorult. Fájt, hogy sosem fogom megtudni, milyen lett volna.

Amikor a vetítőtermet a királyi család ifjai szállták meg, sokkal több feladat várt rám. A felszolgálás teljesen az én feladatomból volt, mert a tizenévesek szolgálók nélkül érkeztek. Sokat üvöltöztek, és egyfolytában kellett nekik valami. És folyamatosan duzzogtak. Vagy az üdítő volt túl meleg, vagy a kukorica pattogatásának minőségét kifogásolták.

Ráadásul a sofőrökkel különböző éttermekből hozattak ételt maguknak, így a távozásuk után a terem kész csatatér lett: mindenféle szétszórt üdítő dobozok, ételes tálcák, műanyag evőeszközök, mocskos papírszalvéták hanyódtak. Időnként cigarettacsikkeket is eldobáltak.

Mivel a vetítések az éjszakába nyúltak, előfordult, hogy hajnalra végeztem a rendrakással. Ilyenkor két-három órát alhattam csak, majd újra fel kellett kelnem, és egész nap dolgoznom.

A moziteremben néha a hercegnő és a férje nézett filmet, de ilyenkor Raina szolgálta ki őket. Én csak akkor léptem be, amikor a házaspár már elhagyta a helyiséget. Ha a hercegnő férje a barátait hívta meg vetítésre, a palota férfiszemélyzete szolgált fel. Az utána következő takarítás természetesen rám maradt.

A hercegnő hazatérése után néhány hétig minden pénteken szükség volt a munkámra, így nem kaptam szabadnapot. Egyébként annyira magába szippantott a palotán belüli élet, hogy teljesen megfeledkeztem a falakon kívüli világról.

Az első kimenőmön bebusoztam Kuvaitvárosba. A zsúfolt város tele volt a különféle nemzetekhez tartozó szolgálkkal. A beszélgetések általában ezzel a kérdéssel kezdődtek: „A te gazdáid rendesen bánnak veled?” Ezután jöhettek is a pletykák a szponzorokról és a házimunkáról. Egyértelmű utasítást kaptam arra vonatkozóan, hogy nem beszélhetek a palotáról és a királyi családról. Bár Szaddámot legyőzték, és a hadseregét kipenderítették az országból, a kuvaitiak még a tarkójukon érezték a zsarnok leheletét, aki a határon túlról szüntelenül fenyegette apró országukat. Az uralkodócsalád a galád, mindenre képes ellenség bosszújától tartott. Szuru elmondta, hogy a Szaddám által előidézett ökológiai katasztrófa elképzelhetetlen nagyságrendű természetkárosodáshoz vezetett. Évtizedekre lesz szükség ahhoz, hogy az ökoszisztéma nagyjából helyreálljon, és igazából már sosem állhat vissza teljesen a katasztrófa előtti természeti állapot.

Az emberek számára a megszállás előtti és utáni időre oszlott a világ.

A kihallgatott beszélgetésekből kezdett kibontakozni előttem a kellemetlen igazság, hogy a szolgálk elnyomása és az ellenük

irányuló erőszak a megszállást követően érezhetően megnőtt. Tanácstalanul álltam e tény előtt. Azt hittem, hogy a kuvaitiak, akik maguk is megszenvedték a háborús időszakot, a trauma után kedvesebbek és megértőbbek lettek a szolgálkkkal. Sajnos éppen fordítva történt.

Előfordult, hogy a megalázott személyzet megszökött a szponzorától. A szökevények arra panaszkodtak, hogy nem kaptak fizetést, nem kaptak enni, illetve folyamatosan sértegették, megalázták és verték őket. Volt példa szexuális kihasználásra és durva nemi erőszakra is. Ezekről még hallani is borzalmas volt. Egy beszélgetésből kiszűrtem a „hercegnő” szót. Kíváncsi lettem, és fülelni kezdtem, miről tárgyalnak a szomszédomban.

- A hercegnő éhezett!

- Ritkán vetett csak oda neki némi ételt, és ilyenkor a padlóról kellett ennie!

- Azzal ijesztgette, hogy levágja a kezét!

- És kivágja a nyelvét!

- A hercegnő azt mondta, hogy kiszúrja a szemét!

Törtem a fejem, miféle hercegnőről lehet szó. A jelenlévők közül senki nem tudta, hogy a palotában dolgozom. De ha már hercegnőről volt szó, tudni szerettem volna, ki az.

- Miről beszéltek? - csatlakoztam a csevegőkhöz.

- Egy hercegnőről.

- Nem él már!

- A szolgálója megölte!

- Egy konyhakéssel szurkálta halálra!

- Tízszer döfött belé!

Egy pillanatig azt hittem, hogy valami légből kapott marhaságról hallok. Sem Marika, sem Raina, de más munkatársnőm sem tett említést efféle borzalomról.

- Ez mikor történt? - kérdeztem.

- Nem egészen egy éve - hangzott a válasz.

- Egyiptomban - fűzte hozzá valaki.

- De hát mi történt? - kíváncsiskodtam.

- Egy filippínó szolgáló megölte a hercegnőt, aki gonoszul bánt vele.

- Melyik hercegnőt?
- Az emír öccsének a volt feleségét.
- Később ez a szolgáló vallomást tett arról, hogy munkája során milyen aljasul bántak vele!

- Állítólag amikor a seika hazajött az egyik londoni utazásából, megvádolta a lányt, hogy nem helyénvaló kapcsolatba került a seika fiával, az emír unokaöccsével. Ettől kezdve gyötörte a szolgálót, amit végül az nem tudott már elviselni.

- A filippínó nő fel akart mondani és visszamenni Manilába, ahol a férje meg a négy gyereke élt. De a seika nem akarta kiadni az útlevelét, amíg nem törleszti az összes, vele kapcsolatos költséget.

A szolgálók hatalmas átéléssel adták tovább egymásnak a megrázó esemény részleteit.

- A szolgáló fizetett is valamennyit a hercegnőnek, de nem volt elég.

A seika továbbra sem engedte haza, megtagadta az útlevele kiadását.

- Ekkor a lány kapcsolatba lépett az őt alkalmazó kuvaiti ügynökséggel, és tőlük kért segítséget. De ők azt mondták, addig nem foglalkoznak az ügyel, amíg személyesen be nem megy hozzájuk.

- Ez viszont az ő helyzetében lehetetlen volt, mert a seika nem engedte ki a házból.

- És amikor a hercegnő Egyiptomba utazott nyaralni, a helyzet pattanásig feszült!

Hallgattam mindezt, és alig hittem a fülemnek, mert a lelki szemeim előtt egyfolytában az én kiegyensúlyozott, fegyelmezett hercegnőm jelent meg. Az emberek nem egyformák.

- De miért fajult gyilkosságig a bántalmazás? - kérdeztem közbe.

- A szolgáló átadott a hercegnőnek néhány dinárt, amit a ruhái mosása közben talált. És mit mondott erre a seika? - Az indiai szolgáló, aki a legtöbbet tudta az incidensről, egy pillanatig kivárt. Aztán kivágta: - Lopással vádolta meg! Állítólag - ahogy később a tettes a vallomásában közölte - a következő tíz nap maga volt a pokol. A hercegnő egyfolytában ezt szajkózta a szolgálónak: „Jobban teszed, ha eltűnsz.” Aztán a lány kihallgatta a seika

telefonbeszélgetését, amelyben azt mondta, hogy meg akar szabadulni a szolgától... Ekkor betelt a pohár. A szolgáló elővett két konyhakést, hogy az egyiket a seikába, a másikat pedig magába döfje. Később így vallott: „Amikor a hercegnőt elkezdtem szurkálni a késsel, bocsánatért könyörgött, de az én fejemben csak egyetlen gondolat forgott: ha ezt túléli, az összes ígéretése hiábavaló lesz.”

- Nagy port vert fel ez a gyilkosság - szólt közbe az egyik sofőr, aki figyelemmel kísérte a beszélgetést. - Nagy indulatokat keltett az eset, és a vélemények megoszlottak. Az apartmanban találtak egy segélykérő levelet, a filippínó nagykövetséghez címezve. A nincstelen egyiptomi társadalom inkább a gyilkossal szimpatizált. Még ingyenes védelmet is ajánlottak neki ügyvédek; de a kuvaiti újságok címlapjai bestiális gyilkosságot emlegettek, és a szolgákat általában is hűtlenséggel és hamissággal vádolták.

- Úgy van, mindenfélét összeírtak az állítólagos viszonyáról az emír unokaöccsével, és prostituálnak nevezték őt is, meg a többi szolgát is - tette hozzá egy filippínó asszony.

- A kuvaiti nők jobban tennék, ha magukba néznének! - horkant fel mérgesen az egyik sofőr, aki szintén a Fülöp-szigetéről származott. - Amikor a szövetséges haderő belépett Kuvaitba, tudjátok, miről kérdezősködtek a szaúdi katonák? Hogy merre van a *sigig*, vagyis azok a kuvaiti apartmanok, amik, ti is tudjátok, hogy miről híresek! - A férfi nagyon dühösnek tűnt. - És ki sündörgött egyfolytában az iraki katonák körül? Hát a kuvaiti nők! A saját szememmel láttam! Aztán később, ha teherbe esett valamelyik, mindenki azt hitte, hogy erőszak történt! De nem mindig! - A férfi tekintete körbepásztázott, mintha ellenőrizni akarta volna, milyen hatással vannak szavai az összegyűltekre.

- No de erőszak is előfordult! Ráadásul csoportos erőszak! Szemtanúk vannak rá! - kiáltott közbe az egyik szolgáló.

- Tudom, hogy voltak - ismerte el a sofőr. - Csak annyit mondtam, hogy voltak olyan nők, akik jószántukból bújtak össze az iraki katonákkal.

Távolabb húzódtam a pletykáló csoporttól, mert fel kellett még hívnom Indiát. Amikor sikerült, a rokonaimat kizárólag egyetlen dolog foglalkoztatta: a pénz. A férjem, Zakir bejelentette azonnali

igényét az elmaradt házassági ajándékra, és kérte, hogy szerezzek neki kuvaiti vízumot. Anyu a meg nem valósult lakodalmamra kifizetett pénz azonnali visszatérítését követelte. Megígértem, hogy minden megkeresett filléremet elküldöm nekik.

Amikor visszaértem a palotába, így szóltam Marikához:

- Figyelj csak, ma hallottam egy megdöbbentő történetet. Mondd meg nekem, mert benned megbízom: igaz, hogy egy szolgáló megölte Latifa hercegnőt?

Marika megrovó pillantást vetett rám.

- Hogy került elő ez a téma? Remélem, nem mondtad el senkinek, hogy a királyi családnak dolgozol?

- Nem, nem, persze hogy nem! - tiltakoztam. - De erről beszéltek az emberek.

- Ezek a pletykák... Ezek a legrosszabbak - jegyezte meg kelletlenül Marika. - Ami azt illeti, igen, igaz. A hercegnő temetése a felszabadulás után nagyjából egy évvel, februárban volt. Jegyezd meg jól! Ne hozd fel senki előtt ezt a témát - sem a palotában, sem azon kívül! A legjobb, ha az uralkodócsalád személyzetéből senki nem nyilatkozik erről a tragédiáról. Ezek kötelező szabályok, és ha szeretnéd megőrizni a munkádat, tartsd magad távol az ilyesmitől! - Marika gyors léptekkel elsietett, és én már azt is sajnáltam, hogy egyáltalán említést tettem a hercegnő meggyilkolásáról.

Teltek a napok, a hetek, a hónapok. A munkaidőm teljesen rendszertelen volt. Volt, hogy alig három-négy órát alhattam egy nap, mert a hercegnő vacsoravendégeket fogadott, a vetítési szeánszok pedig az éjszakába nyúltak. Máskor pedig - ez általában olyankor történt, amikor a hercegnő külföldön tartózkodott - a palota aktuálisan használaton kívüli bal szárnyának napi rutintakarításán kívül nem volt semmilyen munkám. A hercegnő az utazásai során mindig gondolt a személyzetre is, és ajándékot hozott nekünk. Parfümöket kaptam általában, és egyszer egy csodálatos, gazdagon díszített szarit is, amit egy New York-i butikban vásárolt. A ruha a mai napig megvan, és kivételes alkalmakkor viselem.

Mivel Amira hercegkisasszony gyakori vendég volt a palotában, összebarátkoztam Malajával, aki elpanaszolta a lánya betegségének nem szűnő gondját. Kiderült, hogy rákos, és intenzív, elképesztően

drága terápiára szorul. Malajának fájt, hogy nem utazhatott haza a Fülöp-

szigetekre, hogy nem tudta támogatni a lányát és gondját viselni az unokáinak. De nem hagyhatta ott a kis hercegnő körül végzett munkáját, mert csakis így tudta anyagilag segíteni a családját. Ő is úgy tett, ahogy a legtöbb szolgáló: mivel a munkaadója állta az ellátása költségét, a teljes keresetét ő is hazaküldte. Én sem tettem másképp, és csak buszjegyre való aprópénzt hagytam magamnál.

Miközben Malaja a pattogatott kukoricára való karamellöntetet főzögette, Amira, aki alig várta a finomságot, gyakran beszködcéscelt a konyhába. Nagyon megszerettem ezt a kislányt. Virgonc és szimpatikus gyerek volt. Malaja, akinek hiányoztak a sajátjai, minden szeretetét a kis hercegnőre árasztotta, akit a születése óta gondozott. A kislány a törődést gyermeki bizalommal hálálta meg. Nem fért hozzá kétség: nagyon szoros kötelék alakult ki közöttük. A gyermek boldog tekintete egyfolytában a szolgálóét kereste, aki mindent megtett azért, hogy a kislány elégedett legyen.

Egyik szabadnapomon meglátogattam a régi madame-omat. Bászma nagyon megnőtt, de nem felejtett el engem, és szívesen mesélt az osztálytársairól. Baba emlékezett rá, hogy tartozik pár havi béremmel, és megmondta, mikor jelentkezhetek a pénzemért. Amikor ezt megkaptam, kifizettem a közvetítőket, akik kuvaiti vízumot vásároltak a férjemnek. Az igazat megvallva nem akartam, hogy Zakir is Kuvaitba jöjjön, de nem volt választásom.

A legtöbb pénteki napom szabad volt, és ilyenkor beutaztam Kuvaitvárosba. Ott időnként Ramával is találkoztam, és együtt töltöttük a napot, miközben emlegettük azokat az időket, amikor szobatársak voltunk a madame szüleinél, és együtt jártunk ki a sivatagba. Szerintem Rama tudta, hol dolgozom - talán otthon kihallgathatott egy beszélgetést rólam -, de sosem említette. A Kuvaitvárosban gyülekező szolgálók szokás szerint egyfolytában pletykáltak. Így hallottam arról a filippínó szolgálóról is, akit megtámadott és megölt egy oroszlán. Bár a vadállattartás hivatalosan tiltott volt, házi kedvencekként divatba jöttek a kuvaiti elit köreiben.

A szolgáló éppen a szponzorai padlásán teregette ki a mosott ruhát, amikor az oroszán rátámadt. Vad dühvel szakította le a nő bal karját, és felhasította a gyomrát. A szolgálót súlyos állapotban szállították kórházba, ahol két nappal később kiszivedett. A munkaadója eleinte arról beszélt, hogy a sebek kutyatámadásból származnak, de a kórházi személyzet – tekintettel a sebek jellegére és méretére – nem adott hitelt a magyarázatnak. A nyomozás kiderítette, hogy a vadállat ketrecének reteszét nem zárták le, így az oroszán könnyedén kijutott onnan. A szolgáló haláláért egy kuvaitit vádoltak meg, aki viszont feljelentette a beteget ellátó orvost, és azt állította, hogy a páciens kezelése hagyott kívánnivalót maga után. Az egyiptomi származású orvost kirúgták. A kuvaitvárosi szolgálók sokat beszéltek arról, hogy külföldi munkavállalóként nehéz ebben a gazdag országban érvényt szerezni a jogainknak. Valaki egy másik esetet is megemlégett, amikor egy oroszánokat gondozó munkás szerzett komoly sérüléseket. A szponzora még csak orvoshoz sem vitte, mivel nem akarta beismerni, hogy két vadállatot tart az otthonában illegálisan.

Számomra fontos hír volt, hogy kártérítésért lehetett folyamodni a megszállás miatt elveszített munka címén. Az Indiába evakuált munkavállalók rendelkeztek a megfelelő iratokkal, így kártérítési kérelmet nyújthattak be. Örültem, hogy, megfogadva Szuráj tanácsát, az egyik államilag szervezett transzporttal tértem haza. A kuvaiti-iraki határon eltöltött idő azért volt hasznos, mert itt beszereztem az elvesztett keresetem pénzügyi kompenzációjához szükséges összes dokumentumot. Reméltem, hogy az iraki kormánynak a jövőben ki kell fizetnie az akár több ezer dollárra rúgó kártérítési összeget. Úgy gondoltam, hogy miután ezt a pénzt megkapom, kifizetem az összes tartozásomat és az indiai házon lévő adósságot is.

Aztán a férjem is megérkezett Kuvaitba. Ekkor jöttem rá, hogy kizárólag azért házasodott össze velem, mert a jóvoltomból bejuthatott ebbe az országba. Továbbra sem voltam belé szerelmes, ezért elkerülhetetlen közeledései sok szenvedést okoztak. Miközben élélvezett, visszatartottam a lélegzetemet, hogy ne érezzem a belőlem kiömlő spermájának undorító szagát. Utána máris rohantam

a fürdőszobába, hogy minél hamarabb lemossam magamról. Ilyenkor lelki szemem előtt megjelent a falusi erőszakoskodók képe, és ismét éreztem az arcomba fröccsenő, meleg, ragacsos lucskot. Előfordult, hogy az emléktől hánytam is. Amikor pedig megpróbáltam visszanyerni lelki egyensúlyomat, hirtelen megrohant annak a napnak a fájdalmas emléke, amikor szétvetett lábakkal feküdtem a falusi bába ágyán, és hallottam, amint a bensőmből kikaparja a magzatomat. Az eljárás nagyjából egy óra hosszat tartott, de a meg-megszakadó, kicsit csikorgó hang életem végéig elkísér majd. Mindezek miatt kész gyötrelmem volt minden egyes együttlét a férjemmel. Egy idő múlva azt hazudtam neki, hogy a hercegnőnek pénteken is szüksége van rám a palotában. Inkább kimenőre se mentem, nehogy összefussunk.

Egyik nap Szuru izgatottan megkért, hogy menjek le vele a palota alatti garázsba. Eleinte haboztam, mert mindig gondosan betartottam a szabályt, hogy csakis ott legyek, ahol valóban dolgom is van.

- Nem, Szuru, nem tehetem - mondtam. - Tudod, Marika mennyire ügyel arra, hogy betartsuk a palota házirendjét.

- Gyere már, csak egy pillanatra - folytatta a rábeszélést Szuru, a szeme pedig ragyogott. - Muszáj megmutatnom valamit! Marika nincs itt, a másik sofőrrel mentek vásárolni, a hercegnő pedig a férjével New Yorkban van.

- Hát, nem is tudom... - tétováztam.

- Tényleg csak egy pillanatról lenne szó - győzködött tovább Szuru. - Látnod kell ezt a csodát!

Némi szorongással ballagtam le a nyomában a garázsba. Több mint egy tucat gépkocsi állt ott. Maga a helyiség is inkább emlékeztetett elegáns hallra, mint egyszerű autótárolóra. Szuru odavezetett az egyik járműhöz.

- Ezt nézd meg! - mutatott a piros autóra. - Egy Ferrari! A hercegnő legújabb vásárlása! - Szemügyre vettem az alacsony járművet, és semmi különöset nem láttam benne. Csak a motorháztetőn elhelyezett apró, négyszögletű, sárga háttér előtt felugró ló képe nyerte el a tetszésemet. Szuru a kocsi körül keringett, és áhítattal beszélt a gép erejéről, gyorsulásáról és legnagyobb

sebességéről. – Látod ezeket a foteleket? – mutatott rá a mélysárga, bőrrel borított ülésekre.

Az autó belsejében sem láttam semmi érdekfeszítőt. Továbbra is csak a fekete ló tetszett, amelynek képe a kormány közepén elhelyezkedő sárga körben, illetve a padlószőnyegen köszönt vissza. Szuru az autó minden egyes részletéről áradozva beszélt: hogy milyen egyedi a formája, milyen kivételesek az alufelnik és az egyedülálló, semmivel össze nem téveszthető hang, amit a speciális, óriási, hangtompítós kipufogó ad ki magából. Úgy tűnt, az egész napot el tudná tölteni az autó nézegetésével és csodálásával. Szerettem volna egy kicsit elterelni a figyelmét, ezért így szóltam:

– Az a másik kocsi szintén érdekes! – Elindultam egy ezüstsínű autó felé, amit a hercegnő férje szokott használni.

– Bibi! Naná, hogy érdekes! Ez egy limitált példányszámú Lamborghini! – rikkantott elégedetten Szuru, mintha legalábbis az övé lenne az autó. – És azt láttad, hogyan nyílnak az ajtajai?

– Igen. – Szívesen hozzátettem volna, hogy az egyáltalán nem tetszik. Egyszer láttam, amikor a herceg autózni vitte a hercegnőt. A sofőr kiállt a kocsival a garázsból, és leparkolta a palota főbejárata előtt. Kinyitotta a két ajtót, amelyek felemelkedtek, és ott meredeztek magasan a kocsi felett. Furcsának találtam ezt a látványt.

– Nézd csak, micsoda márkák gyűltek össze itt! – hívta fel a figyelmemet lelkesen Szuru. – Én szinte naponta látom ezeket, de ha a garázsban feltűnik egy új darab, mindig eszembe jut, hogy az itt összegyűjtött járgányok együtt több millió dollárt érnek! Figyeld csak, mik állnak itt: Rolls-Royce, Bentley, Porschéből két modell, Lexusok, Mercedesek, BMW-k...

– Szuru! Most már tényleg mennem kell – szakítottam félbe. – Ráfizetek, ha Marika hazaér, és meglátja, hogy a garázsban locsogok veled. – Gyorsan otthagytam a palota alagsorát, és visszasiettem a szobámba.

Nem sokkal később történt egy tragédia, ami megrázta a királyi családot. Egyik nap Marika kétségbeesett arccal esett be a szolgálóknak fenntartott részlegbe.

– A hercegnő... – nyögte ki, szinte fuldokolva. – Meghalt a hercegnő!

- Hogyhogy meghalt? - kiáltotta ijedten Marisa. - Mi történt vele?

- Nem él! - Marikából feltört a zokogás. - A hercegnő nem él!

A hír sokkolt minket. Hang nélkül, dermedten álltunk. Kis idő múlva Marisa halkán így szólt.

- Ez lehetetlen. Lehetetlen... Ma reggel még láttam. - Az arcán könny csordult végig.

- Nem, nem a mi hercegnőnkéről van szó... - Marika arca eltorzult a fájdalomtól. - Hanem Amira hercegnőről!

Amira hercegnőről? Az az édes kislány halt meg, akinek láttán a meg nem született gyermekemre gondoltam mindig? Eszembe jutott, hogy alig két hete volt itt a palota mozitermében. Mivel unta a vetített filmet, sokáig ült kint velem a konyhában. Eszegette a karamelles pattogatott kukoricáját, és játszottak Malajával. Könnyezve nevettek egy csak számukra érthető viccen.

- Marika! De hát honnan veszed ezt? Talán félreértettél valamit? Vagy valaki összevissza beszélt? - Még mindig reménykedtem, hogy a hír nem igaz.

- Nem, sajnos nem. - Marika megpróbált úrrá lenni a könnyein. - A hír hivatalos, Raina mondta. A hercegnő utasította, hogy közölje: a királyi család gyászol, és ezzel kapcsolatban a személyzettől is elvárják a megfelelő magatartást.

Velem is megesett, hogy párszor meglegyintett a halál szele. De nem vitt magával.

- A kis Amira hercegnő. Ahányszor csak láttam, mindig jókedvre derített - szólaltam meg, hisz az összegyűlt szolgálok közül valószínűleg én találkoztam a legtöbbször a kislánnyal, aki váratlanul, mindörökre eltávozott. - Hogyan történhetett meg ez a tragédia?

Marika a királyi családot illetően csakis a kötelességeinkről szokott beszélni. De most őt is megrázták a történetek, így csak leült szomorúan, és ezt mondta:

- Nem tudom pontosan. - Az arcán látszott, hogy maga sem érti teljesen a helyzetet. - Azt mondják, összeesküvés történt. Talán gyilkosság. Malaja látta őt utoljára életben. - Kutató tekintettel mért

végig minket, mintha most ébredne rá, hogy nem bízhat meg senkiben.

- Malaját gyanúsítják? - kiáltottam fel. - Lehetetlen! Ő imádta a hercegnőt! Játszott vele, beszélgettek, tréfálkoztak... Elkészítette a kedvenc karamellöntetét... Csodálatosan bánt vele! - Elképzzelhetetlennek tartottam, hogy Malaja ártott volna a kislánynak.

- Tény, hogy Malajának kellett volna odavinnie Amira hercegnőt az édesanyjához, a seikához. - Marika hangja csupa fájdalom volt. - És akkor... - Nem fejezte be, mert a szolgálok konyhájában megcsörrent a palota belső telefonja. Marika felemelte a telefonkagylót. - Igen, rendben. Megmondom neki, mindjárt ott lesz. Marisa! - fordult a gardróboshoz. - Raina üzeni, hogy azonnal indulj fel az emeletre, a hercegnő apartmanjába! Segítened kell neki felöltözni! Mindjárt indul részvétet nyilvánítani. Na, eredj már, eredj! - sürgette Marisát. - Ti pedig menjetek a szobátokba! - mondta most már a megszokott, határozott hangján. - És semmi fecsegés Amira hercegnő haláláról! - figyelmeztetett mindenkit, fenyegető pillantást vetve ránk.

Szót fogadtam Marikának, és behúzódtam a szobámba, de a gondolataim egyre a tragédia körül forogtak. Hallani véltem a kislány papucsának kopogását, ahogy szaladt át a márványpadlón a moziteremből a konyhába a csemegéjéért. Mondtam is Malajának, hogy tanítson meg karamellt készíteni, akkor elkészítem, ő pedig ügyeljen nyugodtan a hercegnőre, ahogy arra a munkaadói utasították. De Malaja ragaszkodott ahhoz, hogy csak ő tudja úgy megfőzni a finomságot, hogy a gyerek elégedett legyen. Nem erőltettem, mert emlékeztem a magam szolgálatára a madamenál és a Bászmára való felvigyázásra. Tudtam, hogy a gyereket a legjobban a csecsemőkorától vele foglalkozó személy ismeri. Sok szolgálonak a szülőanyánál is jobb kapcsolata volt a gondozottjával, és sokkal többet tudott arról, hogy mik a kedvenc ételei, játécai és ruhái. Amira és Malaja között nyilvánvalóan erős kötelék alakult ki.

Leültem az ablakhoz, és elgondolkodtam, mi is történhetett. Eszembe jutott, miket mondott Malaja a lánya súlyos betegségéről és az ezzel kapcsolatos pénzügyi problémákról. Az utóbbi időben

Malaja mindenkitől egyfolytában pénzt kért kölcsön – de nekem elárulta, hogy még ez sem lesz elég a lánya szervezetét megtámadó rák gyógyításának fedezésére és az unokái eltartására. Ahányszor csak találkoztunk, mindig ezen rágódott. Eltöprengtem, mire lehet képes egy ember azért, hogy elérje az általa legfontosabbnak tűnő célt. Milyen határokat képes átlépni, ha a neki legdrágább dolgokért küzd. Egy falusi férfi azért lopott, hogy biztosítsa a beteg leányának a boldog életet. Én pedig... elvettem a terhességemet, hogy ide jöhessek dolgozni – pedig a bába figyelmeztetett, milyen súlyos következményekkel járhat a beavatkozás. Azt mondta: talán soha többé nem lehet gyermekem.

Szaddám rémképe még egyre Kuvait felett lebegett. A legyőzött, ám kiszámíthatatlan ellenségtől való félelem érzékelhető volt mind a szolgák, mind szponzoraik körében. Sokan reggelente nyugtalanul lestek ki ablakaikon. Az öböl vizét felügyelő kuvaiti helikopterek hangjára mindenki összerezzent – hátha az ellenség tért vissza. Az emberek emlékezetébe belevésődött a megszállás utolsó napjaiban a diktátor által felgyújtatott olajkutak képe. A szirénázó tűzoltóautók az égő kőolaj lobogó, felcsapó lángnyelveit és a dühöngő elem irtóztató robaját idézték fel. A lakosságot kísértette az olajfáklyák magasba lövő, baljós lángjaitól szabdalt állandó sötétség emléke. A személyzet körében történetek keringtek a Kuvaitban működő iraki titkos ügynökökről, akiknek a feladata az uralkodócsaládra mérendő csapás megszervezése volt. Vajon lánya életének megmentése érdekében Malaja hagyta volna belerángatni magát egy összeesküvésbe, és képes lett volna végezni Amira hercegnővel? Ez teljesen elképzelhetetlennek tűnt – de az élet megtanított rá, milyen hatalmas meglepetések érhetik időnként az embert.

Láttam az ablakból, hogy Szuru előjön a garázsból. Bár emlékeztem rá, hogy tilos Amira hercegnő halálának körülményeit egymás között megvitatni, de az igazság megismerésének vágya legyőzött. A sofőrök biztosan sokkal többet tudnak nálunk, hisz ők szállítják a királyi család tagjait. Kiléptem a szolgálok épületrészből, és odakiáltottam neki:

– Szuru! Szuru! Gyere ide egy pillanatra! Szuru maga hozakodott elő a témával:

- Hallottad már? - kérdezte komoran.

- Igen! Nem tudom elhinni! Úgy szerettem a kis hercegnőt... - Szívem mélyéig lesújtott a hír. Emlékeztem dallamos csacsogására, gondtalan kacagására, gyönyörű, hosszú, hullámos hajára, színes ruháscskáira. - Tudod, Szuru, az a kislány olyan boldogan szaladt oda minden alkalommal Malajához!

- Hát ez az, Malaja. Éppen róla akartalak kérdezni, mert te közelebből ismered. Szerinted képes lehetett ilyen kegyetlen bűncselekményre?

Ha korábban kérdez, határozottan tiltakoztam volna, mert a meleg törődés, amivel Malaja körülvette Amirát, nem tűnt tettettnek. De az utóbbi években azt tapasztaltam, hogy az emberek szélsőséges körülmények között olyan tettek elkövetésére képesek, amelyeket elképzelni sem tudtam volna. Magamról sem feltételeztem, hogy ilyen körülmények között megyek majd férjhez. Egyáltalán nem is gondoltam arra, hogy ilyen hamar férjhez fogok menni.

- Nem hinném... Nem tudom - helyesbítettem.

- És igaz a pletyka, hogy a lányának halálos betegsége van? Hogy Malajának már nem volt kitől kölcsönkérnie a kezelésre? Ezt állítja az a sofőr, aki a kis hercegnővel idefuvarozta őket. - Szuru átható pillantást vetett rám, mintha Malaja ártatlansága vagy bűnössége múlt volna a válaszomon.

Meg kellett fontolnom a szavaimat. Ha megerősítem, hogy Malajának tényleg komoly pénzügyi gondjai voltak, mindenki nyomban gyilkosnak tartja majd.

- Pontosán mi történt? - próbáltam meg minél több részletet megtudni. - Hogyan halt meg a hercegnő?

- Ez valami titokzatos sztori - mondta Szuru. - Én magam is csak a sofőröktől hallott információmorzsákat tudom, de ők nem voltak jelen személyesen.

- Tehát a tragédia nem a palotájukban történt?

- Nem. Amira hercegnő az egyik barátnőjénél volt vendégségben.

Malaja szokás szerint elkísérte oda. A seika maga ment el autóval a lányáért. Aztán később... A részleteket pontosabban nem tudom...

- Ezek szerint a tragédia a hercegnő barátnőjének az otthonában történt? - faggattam.

- Nem... - Szuru keresgélte a szavakat. - Amira kis barátnője egy magas apartmanházban lakik a tengernél. Egy meglehetősen egyedi szerkezetű épületről van szó, mert - bár több lift működik az épületben - van egy külső, falra erősített vaslépcsője is. A seika közvetlenül az odaérkezése előtt felhívta Malaját. Azt mondta, hogy mindjárt leparkol, ezért a hercegnő kezdhet is búcsúzkodni, a látogatásnak vége. De amikor a seika az apartmanház elé ért... - Szuru egy pillanatra elhallgatott, majd nagy levegőt vett -, akkor meglátta a vértócsában fekvő, halott gyereket.

- Iszonyú... - suttogtam.

- Azt mondják, hogy a seika, miközben Malajával beszélt, hallotta a hercegnő vidám kiáltozását. Azután pedig - szó szerint pillanatokon belül - holtan látta a kislányát. A hetedik emeletről zuhanhatott ki.

- De Malaja? Hol volt ekkor Malaja? - kiáltottam.

- Jó kérdés. - Szuru pillanatnyi szünetet tartott. - Malaja lifttel ért le, közvetlenül a seika után. Állítólag amikor meglátta a hercegnő holttestét, teljesen kikészült. Hisztérikus állapotba került, üvöltözött, és megpróbált elmenekülni. A házfelügyelő érte utol. Nyomban kihívták a mentőket és a rendőrséget.

Észrevettem, hogy Marika közeledik, ezért sietősen odavettem Szurunak:

- Most mennem kell. Később beszélünk még.

A királyi családot sújtó gyászban az egész személyzet osztozott.

Ugyanakkor a gyanú és a bizonytalanság árnya lepte be, hiszen mindenki tudta jól: igazából senkiben nem bízhat meg teljesen. Az általános béke és az egymás iránti jószándékkal teli légkör Amira hercegnő tragikus halálával elillant a palotából. Tudtam, hogy nyomoznak az ügyben, és attól tartottam, hogy kihallgatásra is beidézhetnek. Emiatt aludni sem tudtam. Rettegtem, hogy ha elmondom a teljes igazságot Malaja családi helyzetéről, a vallomásom a kárára lehet. Nem akartam, hogy ezek a tények bizonyítékul szolgáljanak ellene, mert tudtam, időnként teljesen

ártatlan embert is rossz színben tüntethetnek fel. Jól emlékeztem, hogy a falumban szajhának tartottak, holott szűz voltam.

Eltelt néhány komor hangulatú hét, és Marika az összes szolgálot berendelte a konyhába.

- Szeretném elmondani nektek, hogy a nyomozás megállapította Amira hercegnő halálának okát. Szerencsétlen balesetről van szó. A tanúk részletes kihallgatása és a tőlük kapott információk teljes bizonyossággal megerősítették a tényt, hogy nem történt bűncselekmény. Habár... - A mindig kötelességtudó és ezt tőlünk is elváró Marika szünetet tartott -, habár azon el kell gondolkodni, hogy Malaja vajon mindent megtette-e annak érdekében, hogy teljesítse feladatát, a hercegnő felügyeletét.

- Hogyan történt pontosan a tragédia? - kérdezte Marisa.

- Miután a seika telefonált, Amira búcsút vett a barátnőjétől és annak édesanyjától... - Marika megpróbálta elfojtani feltörő könnyeit. - Malajával együtt indultak el a lifthez, ami éppen akkor állt meg az emeletükön, amikor odaértek. Kinyílt az ajtó, és a hercegnő a szolgálóval együtt belépett. És ekkor... Ez volt az a pillanat. - Marika arcán könnyek csordultak végig. - A hercegnő egyszerűen kiszaladt a liftből. Éppen akkor, amikor az ajtó csukódni kezdett. Malaja rögtön megnyomta a nyitógombot, de már késő volt. A lift lement a földszintig, ott pedig...

- Szóval ez volt Malaja verziója? - szólalt meg Rani, a szakácsnő.
- És azt honnan tudjuk, hogyan történt *valójában*?

Marika szigorú tekintettel mérte végig.

- Már mondtam, hogy a szemtanúk vallomásaiból. A liftben is voltak néhányan, akik mindent láttak... Azután pedig... - folytatta - a hercegnő valószínűleg kifutott a külső lépcsőre. Ott pedig kihajolt... Talán látni akarta, hogy megérkezett-e már az édesanyja... - Elöntött a bánat, hogy Amira hercegnő soha többet nem hoz jókedvet magával a palota konyhájába. - A királyi családot nagyon megviseli ez a tragédia - jelentette ki határozott hangon Marika. - Ezért nem szabad tovább feszegetnetek a témát. Mindenkit kérek, hogy tartsa tiszteletben a hozzátartozók gyászát - mondta nyomatékkal, és sorban mindnyájunknak mélyen a szemébe nézett.

- Hát Malaja? - kérdeztem. - Vele mi lesz? - Tudtam, ha elveszíti a munkáját, nem tudja majd fizetni a lánya kezelését. Intenzív terápia nélkül pedig a lányának nincs esélye a túlélésre.

- Malaja megmarad a királyi család szolgálatában - szögezte le Marika.

- Tényleg? - kiáltott fel meglepetésében Rani.

- Igen. Most pedig térjetez vissza a kötelességeitekhez, és erről többé ne essen szó - utasított minket Marika.

A tiltás ellenére mi Szuruval időnként váltottunk néhány szót a tragikus eseményről. Megtudtam, hogy a megtört szívű seika, a kis hercegnő édesanyja szinte ki sem teszi a lábát a lakosztályából. Amira hercegnőt az egész uralkodócsaládban mindenki imádta. Szuru emlékeztetett rá, hogy amikor először fuvarozott be a palotába, megmutatta az egyik leglátványosabb királyi rezidenciát, amelyen ott tündökölt a felirat: AMIRA. Ezt a reprezentációs fogadóközpontot a hercegnő tiszteletére nevezték el. Arról is elbeszélgettünk Szuruval, hogy a család miként tarthatta meg továbbra is Malaját a szolgálatában. Bár a vizsgálat tragikus kimenetelű balesetet állapított meg, nekünk természetesnek tűnt volna, ha a seika felelőssé teszi Malaját a történetekért. Malajának talán fognia kellett volna a gyerek kezét, esetleg elkapnia, mielőtt kiszaladt volna a liftből? De, ahogy én tudom, a királyi család nem tartotta hibásnak a szolgálót. A mai napig úgy gondolom, hogy ez olyan nemeslelkűségről és megbocsátási képességről tanúskodik, amilyennel nemigen találkoztam életemben.

Időnként eszembe jut az a hercegnő is, aki addig bántotta a szolgálóját, amíg végül az végzett vele. Szerintem nem számít, hogy hercegnőnek vagy szolgálónak születünk-e. Az a fontos, hogy jó vagy rossz emberek leszünk-e.

X. FEJEZET

A rijádi palota

Amira hercegnő halála után a palotában feszültté vált a hangulat. Úgy éreztem, nem mindenki hisz Malaja ártatlanságában. Ami addig sosem történt meg: némelyek a sarkokba húzódva sugdolóztak. Még egy olyan pletyka is lábra kapott, amely szerint Malaja beszélte rá Amirát, hogy ugorjon ki a liftből, és fusson le a külső lépcsőn. Hogy ez valamiféle móka lett volna – verseny, hogy ki ér le hamarabb. Malaja ismerte a hercegnőt, így tudhatta volna: ki fog hajolni, hogy meglesse, leért-e már a lift, és hogy az anyja vagy a szolgáló érték-e oda hamarabb. És ha a személyzet nagyobb része nem is hitte el ezt a verziót, érezhető volt valamiféle idegesség; mindenki görcsösen igyekezett, nehogy a napi legapróbb, legunalmasabb feladatától is eltérjen. Amira hercegnő akkor halt meg, amikor Malajának kellett volna vigyáznia rá, tehát kimondatlanul is úgy tartották, hogy a szolgáló bizonyos mértékig felelős a haláláért. Mindezek ellenére Malaja nem vesztette el a munkáját – ez pedig frusztrálta a szolgálókat.

Nem volt kivel megbeszélnem a helyzetet. Szuru egyfolytában ügyködött valamin, és Marisa is szinte éjt nappallá téve dolgozott.

Egyszer még a garázsba is lementem, hogy megkeressem a sofőrt, de nem volt ott. Feltűnt viszont, hogy milyen üres a terem, és ekkor tudatosult bennem, hogy egy ideje nem láttam a palota előtt a hercegnő új Ferrariját. Késő éjjel, amikor a szobatársam beért a szobába, megkérdeztem tőle:

– Marisa, mi folyik itt? Érzem, hogy történik valami a palotában. A garázsból hiányzik néhány autó, te meg ki sem mozdulsz a hercegnő gardrójából.

Marisa némileg habozva pillantott rám. Karikás szeme arról árulkodott, hogy jó ideje nem aludta ki magát rendesen.

– Elárulom, de csak neked, és kérlek, senkinek ne add tovább! – mondta kelletlenül és fáradtan. – A hercegnő hosszabb időre az Egyesült Államokba utazik.

- Micsoda?

- Igen. - Marisa bizalmas suttogásra váltott. - Ezt Rainától tudom, de ígérd meg, hogy senkinek nem beszélsz róla!

- Nem fogok, ígérem - biztosítottam.

- A hercegi pár kisbabát szeretne, de magad is látod, milyen a hangulat a királyi családban és a palotáikban Amira hercegnő tragikus halála óta.

- Tény, hogy nem vidám - ismertem el.

- Erről van szó. Ezért a hercegi pár úgy döntött, hogy jobb lesz, ha a hercegnő hosszabb időre elutazik innen. Tudod, hogy még mindenkiben frissen él a megszállás emléke, Szaddám pedig továbbra is hatalomban maradt. Köztudott, hogy ő magától sosem fog lemondani; így aztán ki tudja, nem kezdődik-e meg előbb-utóbb a következő fegyveres konfliktus.

- Hát velünk mi lesz? - Hirtelen tudatosult bennem, hogy bármelyik nap elveszíthetem ezt a jó munkát. - Velünk, szolgálókkal mi fog történni?

- Néhányan szintén Amerikába utaznak. Raina biztosan a hercegnővel együtt repül, hiszen amúgy is mindig együtt mennek mindenhová. A többiek pedig? Tényleg nem tudom. Nyilvánvalóan a legrégebben itt dolgozóknak van a legnagyobb esélyük az utazásra. De te vagy én erre nemigen számítunk, ezért javaslom, már most kezdj el új munka után nézni! Szerencse, hogy péntekenként kimehetsz innen, így lesz időd kérdezősködni. Nekem sajnos az utazásig egyfolytában a palotában kell maradnom, mert a hercegnőnek szüksége van rám. Átnézem és felfrissítem a teljes ruhatárát, azután a hercegnő majd dönt arról, mit visz magával. A ruhái egy részét már el is szállították egy különgéppel.

- Akkor már értem.

- Mit?

- Hogy miért pakolták össze és vitték el a bal szárny étkezőjének teljes evőeszközkészletét.

- Úgy van, rengeteg tárgyat fognak átszállítani. A hercegnő Ferrarija és még néhány kocsit már át is ért az Egyesült Államokba.

- És pontosan mikor utazik el a hercegnő? - Tudni szerettem volna, mennyi időm maradt új szponzort találni magamnak.

- Senki nem tudja, még Raina sem. De a tempóból ítélve, amit elvárnak tőlem a ruhák előkészítésénél, azt hiszem, hamarosan.

Ez a hír mélységes nyugtalansággal töltött el. Megint eszembe jutott Csandra. Vajon mindig a sarkamban jár majd az átka, sosem lesz nyugtom tőle? Mindörökké a gonosz szem hatása alatt maradok? Miért van az, hogy ha a sorsom kicsit is jobbra fordul, mindig történik valami, ami újra csak porig rombol mindent? Az adóságaim még kifizetetlenek, de máris úgy fest, hogy újra munka nélkül maradok.

E beszélgetés után nem sokkal Marika ismét összehívta a szolgálókat.

- Egy fontos hírt kell közölnöm veletek - mondta. Mariséval titokban egymásra pillantottunk, mert sejtettük, mi következik. De úgy tűnik, nem csak mi tudtuk, mi folyik a palotában, mert az egyik szolgáló máris felzokogott. Marika nyomban, szigorúan rászólt: - Ezt azonnal hagyd abba! Nincs időnk hisztériázásra! - Amikor társunk erőt vett magán, Marika folytatta: - A hercegnő egy előre nem meghatározható időre az Egyesült Államokba utazik, ezért a palotában bizonyos személyi változásokra lesz szükség. - A társaság felmorajlott. Ezek szerint mégsem ért el mindenkihez a szóbeszéd. - A személyzet egy része a hercegnővel tart. - Marika Mariséra nézett. - Közületek azonban csak a gardrób kezelője.

- Én? - Marisa arca lángolt.

- Igen - erősítette meg Marika. - A hercegnő elégedett a munkáddal, ezenkívül több éven át szolgáltál az unokatestvérénél, így magával visz téged. - Megcsörrent a telefon, mire Marika félbeszakította közlendőjét.

- Halló! - Figyelmesen hallgatott, míg valaki a vonal túloldalán beszélt hozzá. - Rendben, Raina, megyek már! - Lerakta a kagylót, és újra hozzánk fordult: - Hívat a hercegnő. El akarja mondani, hogyan határozott a személyzet többi tagjáról.

Amikor Marika kiment, a konyha méhkasként bolydult fel. Az egyik szolgáló megint elsírta magát.

- Most mihez kezdjek? - zokogta. - Hogyan fizetem ki az adóságaimat? Miből él majd a családom a Fülöp-szigeteken? - Ezzel

megfogalmazta mindannyiunk félelmét, hisz magunkban ugyanezeket a kérdéseket tettük fel.

Egyedül Marisa volt boldog, és ezt nem is rejtette véka alá. Észre sem vette a többiek keserű, irigy pillantásait.

- Utazom! - rikkantott fel örömeiben. - A hercegnővel együtt utazom!

Hallottad, Bibi? Amerikába megyek! - És a nyakamba ugrott.

- Örülök neki - mondtam, de egyáltalán nem volt jó kedvem. Törtem a fejem, hogyan szerzek új munkát. Köhögni kezdtem.

- Bibi! Mi bajod? - kérdezte Marisa. - Nem érzed jól magad?

- De, de... - A gyomrom görcsbe rándult. - Mennem kell... Le kell feküdnöm egy kicsit.

Bementem a szobába, és sírva vettem rá magam az ágyra. Csakis azért döntöttem a veszélyes terhességmegszakítás mellett, mert jövedelmező, állandó munkára számítottam a hercegnő udvaránál. És végül mi történt? Elveszítettem a gyermekemet is, a munkámat is.

Képtelen voltam uralkodni magamon. A testem vadul reszketett, olyasféle rángások törtek rám, amelyek a betegségem során kínoztak. Párnát szorítottam a fejemre, hogy kint ne hallja meg senki a hangos üvöltésemet. Marika szerint az udvarnál dolgozó szolgálók egyik elvárt tulajdonsága, hogy minden körülmények között őrizték meg a hidegvérüket. Mindig hangsúlyozta, milyen fegyelmezettnek bizonyult a királyi család személyzete a megszállás során előforduló különféle, időnként életveszélyes helyzetekben.

Egy óra múlva kopogott valaki az ajtón.

- Szabad! - szóltam ki gyorsan, és letöröltem a könnyeimet.

Marika lépett be a szobába. Tekintetét szétbőgött arcokra szegezte.

Nem tett megjegyzést a kinézetemre, inkább rögtön a tárgyra tért.

- A hercegnő elégedett volt a munkával, amit a bal szárnyban és a moziteremben végeztél, ezért állást ajánl neked az egyik ismerősénél, egy rijádi hercegnőnél, Szaúd-Arábiában. Ha ez megfelel neked, holnaptól elkezdjük intézni a hivatalos ügyeket.

Arra gondoltam, hogy bármibe beleegyeznék, csak ne kelljen visszamennem Indiába, ezért szinte rávágtam a választ:

- Igen, jó lesz így.

Marikát nem lepte meg gyors döntésem.

- Rendben. Amint a formaságokat elintéztük, indulsz is. Rijádban azonnal szükség van egy szolgálóra, tehát nincs mire várnunk.

Marika kifelé menet az ajtóban találkozott Mariséval.

- Jól hallottam? - kérdezte a szobatársam. - Munkát kaptál Rijádban?

- Igen.

- Remek! Látod, a hercegnő mindenkire gondol. A személyzet egy része a kuvaiti palotában marad, és vannak, akiknek másutt ajánlottak munkát. Tudtad, hogy Marika is jön Amerikába?

- Tényleg?

- Raina mondta, hogy a hercegnő nagyra tartja a szervezőképességét.

Ezenkívül Marika remekül beszél angolul, így biztosan hasznára lesz a hercegnőnek a tengerentúlon.

Pénteki kimenőmön értesítettem a férjemet, hogy Szaúd-Arábiába megyek.

- Hát a pénz? A pénzt hogyan adod oda nekem? - Ezek voltak az első szavai, amikor tudomást szerzett az utazásomról.

- Majd küldöm.

- Biztosan? Havonta? - kérdezte.

- Hát persze.

Rijádba utazásom pozitív vonatkozásának éreztem, hogy megszabadultam a házasságom intim együttléteinek terhétől, amelyek nagy lelki és testi fájdalmat okoztak nekem. Ezen a napon is szerettem volna gyorsan szabadulni, de Zakir nem engedte. Megint szorosra zártam a szemem, visszatartottam a lélegzetem, és reméltem, hogy hamar végez. Nagyon kellemetlen volt.

Amikor sikerült minden hivatalos akadályt elgördíteni a szaúd-arábiai utazásom előtt, már csak azt sajnáltam, hogy kuvaiti szolgálatom a hercegnőnél nem tarthatott tovább. Szerettem a munkámat és a munkatársaimat is. Egy tökéletesen ismeretlen helyen kellett megint mindent előlről kezdenem.

A palotából való távozásom előtt egyszer találkoztam még Malajával. Egy mozizni érkező csapat hercegfiaival érkező szolgálók

csoportjában volt. Alig ismertem rá. A konyhába lépve az arca fájdalmas görcsbe rándult. Lerogyott a padlóra a popcorn gép mellett, és mereven egy pontra szegezte tekintetét. Úgy festett, mint aki rögvést sírva fakad, csak hogy nem teheti, mert már elfogytak a könnyei. Kis idő múlva alig hallhatóan suttogni kezdett:

- Látom, amint kifut. A liftajtók záródnak. Aztán a járdán a betört feje.

- Elhallgatott, összekuporodott. - Egyfolytában ezek a képek kísértének. Éjjel-nappal. Éjjel-nappal. Ha nem a lányom életéről lenne szó, már itt hagytam volna mindent. - Pillanatnyi szünetet tartott. - Látni a seikám fájdalmát. A hercegnő érintetlen szobáját. Az „AMIRA” feliratot az épületen. Ezt nem lehet elviselni. De muszáj, muszáj... - visszhangozta fakó hangon.

- Hogy van a lányod? - kérdeztem.

- Jobban. Jobban. - Lassan felállt, majd megtörten, fájdalomba burkolózva kiment.

Elhittem, hogy Amira hercegnő halála tragikus baleset volt. Mélyen együttéreztem Malajával, mert tudtam, hogy a szerencsétlenség súlya élete végéig nyomasztani fogja.

Rijádi elutazásom előtt hívatott a hercegnő.

- Köszönetet szeretnék mondani az itteni szolgálatodért - mondta mindig kedves, kiegyensúlyozott hangján a hercegnő. - Bejárnlottalak a rijádi királyi családhoz, remélem, hogy nem okozol majd csalódást.

- Mindent megteszek annak érdekében, hogy a szaúdi hercegnő elégedett legyen velem - ígértem.

- Ennek örülök. - A hercegnő lágyan elmosolyodott. - Útravalóul megkapod háromhavi béredet.

- Köszönöm, seika.

A hercegnő felállt, majd elindult a lift felé, amely a magánlakosztályába szállította. Én visszamentem a szobámba, és nekiláttam a csomagolásnak. Nem volt sok holmim. A legértékesebb darabom az a szári volt, amit a hercegnő New Yorkból hozott nekem. Az utazás napján elbúcsúztam a többiektől; különösen meleg búcsút vettem Marisától. Raina is lejött, hogy sikeres munkát kívánjon a szaúdi palotában. Megköszöntem a segítségét, különösen,

amit eleinte tett értem, amikor sokat tanulhattam tőle. Mindig szép emlék marad számomra az a korszak, amikor együtt szolgáltuk a hercegnőt és annak vendégeit. Végül Marika is megölelt. Jóindulatúan figyelmeztetett, hogy ne feledkezzem meg az arab palotákban kötelező szabályokról. Azt mondta, reméli, hogy a tudás, amit az irányítása alatt magamra szedtem, segítségemre lesz a szaúd-arábiai munkám során. Azt mondtam, hogy biztosan így lesz, és a köszönetem szívből jött. A repülőtérre Szuru vitt ki. Így ért véget második kuvaiti tartózkodásom.

Rijádban a palota sofőrje vett fel. Nem volt olyan rokonszenves, mint Szuru, egész úton egy árva szót sem szólt. Bámultam ki a szélvédőn. Az első dolog, ami feltűnt, hogy milyen üresek az utcák. Ezt furcsálltam, mert Rijád egyébként nagyvárosnak látszott. Úgy félórás autótút után a kocsit egy magas fallal körülvett zárt kapuhoz ért. A sofőr telefonált, és a masszív ajtószárnyak lassan kinyíltak. Begurultunk egy meglehetősen tágas, de minden zöld színt nélkülöző udvarra. Megláttam a palotát.

Nagyobb volt, mint a kuvaiti. Megálltunk, és a sofőr, miközben egy pillantásra sem méltatott, rámutatott a szolgák lakrészébe nyíló ajtóra. Kiszálltam, kivettem a csomagtartóból a táskámat, és az autó már tova is gurult a garázs felé. Egyedül maradtam a tökéletesen üres helyen.

Szétnéztem, mert arra számítottam, hogy jön valaki, aki majd eligazít, ahogyan azt Marika tette. De nem így történt. Habozva az oldalajtóhoz léptem. Kezemet a kilincsre helyeztem. Az ajtó zárva volt. Ekkor megtaláltam a csengőgombot, és megnyomtam. Továbbra is csend volt. Tanácstalanul álldogáltam a perzselő napon, és azon törtem a fejem, hogy mit tegyek. Megpróbáltam még egyszer megnyomni a csengőt, de most sem szólt. Eleinte halkán, majd egyre hangosabban kopogtatni kezdtem az ajtón, végül már dörömböltem.

Egyszer csak kinyílt az ajtó, és egy fejkendő, alacsony figura toppant elém.

- Mit akarsz? - kérdezte barátságtalanul.
- Munkába szeretnék állni.
- Nincs szükségünk senkire. Nincs szabad hely - vetette oda gorombán a nő, és már csapta volna be az orrom előtt az ajtót,

amikor az utolsó pillanatban gyorsan elhadartam:

- A hercegnő vett fel a munkára!

Az asszony kelletlenül tárta szélesebbre az ajtót, és beengedett. Nyomban felbukkant körülöttünk néhány szolgáló, akik kíváncsian megbámultak. Kellemetlenül éreztem magam.

- Ez azt mondja, hogy itt fog dolgozni velünk - mondta kétkedő hangon az asszony.

Észrevettem, hogy az összes szolgáló kendőben van, mely alól egyetlen hajszáluk sem látszott ki.

- Megjött a kuvaiti? - hangzott fel egyszer csak egy hang.

A báméskodó szolgálók szeme kerekre tágult a meglepetéstől.

- Kuvaitból jöttél? - kérdezte csodálkozva a kelletlen asszonyság.

- Igen, a hercegnőm palotájából - dicsekedtem el.

Azonnal feltűnt, hogy a szolgálók nagyobb tisztelettel néznek rám.

Cipőkopogás hangzott fel, és csoportunkhoz egy arabnak látszó nő csatlakozott.

- Te vagy Bibi? - fordult hozzám.

- Igen - mondtam.

- Akkor gyere velem, megmutatom a helyedet.

Végimentünk egy sötét folyosón, amelyen kétoldalról nyíltak szobák. Az arab nő bevezetett az egyikbe.

- Ez lesz a helyed - mutatott a padlón heverő három matrac egyikére, majd a pillantása megállapodott a hajamon.

- Hol a hidzsábot?

- Nem hordok hidzsábot.

- Kuvaitban nem hordtál hidzsábot? - Meglepettnek látszott.

- Nem.

- Akkor most fogsz - közölte ellentmondást nem tűrő hangon. - Egész idő alatt legyen hidzsáb a fejedben.

- Mit jelent az, hogy egész idő alatt? Még akkor is, amikor a palotában vagyok?

- Igen. Sosem szabad levetned a kendőt, függetlenül attól, hogy a palota termeiben dolgozol, a szolgálók részében tartózkodsz, vagy a szobádban vagy.

- Még akkor sem, ha bent vagyok a szobában? - Nagyon korlátozónak tűnt ez a szabály.

- Akkor sem. Aludnod is hidzsábban kell.

Azt hittem, tréfál, de szigorú arca másról tanúskodott.

- A palotában hercegek is laknak, és nem tudhatod, mikor lesz valamelyiknek szüksége a szolgálatodra. Ilyenkor a lehető leghamarabb ott kell teremned náluk, és nincs idő a kendő felrakására. És egy férfi sem láthatja a hajadat - magyarázta, nem törődve elképedt ábrázatommal. - Itt van egy rakás öreg hidzsáb, disdása és abaja, amit a szolgáltók használhatnak. Válassz magadnak egyet! - mondta, és kinyitott egy szekrényt a sarokban.

Az arab nő kiment, én pedig az utazástól fáradtan letelepedtem a nekem kiosztott matrakra. A szobában sem asztal, sem szék nem volt. A falakat rég nem festették, helyenként málladozott a vakolat. Feltűnt, hogy egyetlen ablak sincs a helyiségben.

- Hová valósi vagy? - szegezte nekem a kérdést a belépő szolgáltó, aki valószínűleg a szobatársam lehetett.

- Indiai. Hát te?

- Én Srí Lankáról jöttem. Mi a neved?

- Bibi. Hát a tied?

- Dzseja. Jobb lesz, ha most rögtön felteszed a hidzsábot, mert ha Rasida meglátja, hogy nincs rajtad, levon a fizetésedből.

- Rasida?

- Az a marokkói nő, aki megmutatta a szobát. A szolgáltók közül ő áll a legközelebb a fiatal hercegnőkhöz, ő a legbefolyásosabb. Nem ajánlom, hogy összerúgd vele a port! - Dzseja kinyitotta a szekrényt, és a benne tornyosuló megviselt ruhahalomból előtűrt egy kendőt, és átnyújtotta. - Nesze, vedd ezt fel, és ügyelj, hogy egyetlen hajszálad se bújjon ki belőle!

Dzseja segített felrakni a hidzsábot a fejemre. Nem volt kényelmes viselet. Tudtam, hogy Kuvaitban akadtak munkaadók, akik hidzsáb viselésére utasították a szolgáltóikat, de nekem sosem kellett hordanom.

- Hát az igaz, hogy aludni is kendőben kell? - Még most sem tudtam elhinni.

- Igaz - felelte Dzseja, és lehajtotta a fejét.

Másnap igen korán keltettek. Feltűnt, hogy a palota elrendezése nagyjából ugyanolyan, mint amelyet Kuvaitban megismertem.

Rengeteg márvány, kristály, aranyozás, különleges fafajták és súlyos, díszes kárpitok. Kezdeként Rasida arra utasított, hogy takarítsam ki az emeleti fürdőszobákat. Ez rengeteg munkát jelentett, mert tizenegynéhány helyiséggel kellett végezniem. A palota igen nagy volt, és egyfolytában eltévedtem benne. A nap során többször is belefutottam a szaúdi királyi család tagjaiba. Ahogy Dzseja elmondta, a palotában az idősebb herceg lakott a feleségével és nagyszámú leszármazottjával, köztük hercegekkel és hercegnőkkel. A királyi családban meglehetősen nagy életkori különbségek voltak, akadtak egészen idősek, mások alig pár évesek. Miközben elhaladtam mellettük, a ház urainak tekintete sem rebbent, mintha észre sem vettek volna. A palotában nagyszámú személyzet sürgölődött, így nem hinném, hogy bárki észrevette volna egy új szolgáló munkába állását. Dzseja később elmondta, hogy mivel a királyi család tagjai gyakran utaznak külföldre, és ilyenkor magukkal viszik személyes szolgálóikat, több munkáskézre lett szükség helyben, a rijádi palotában is.

Délután kellemetlen híreket kaptam. Először is kiderült, hogy az itteni bérem több mint száz dollárral elmarad a kuvaiti fizetésemről. Ez nagy pénzügyi csapást jelentett, mert a férjemnek is, a családomnak is pénzt kellett küldenem. Zakir egyáltalán nem dolgozott, és folyton több pénzt követelt magának. Újra szembesülnöm kellett a ténnyel, hogy Zakir kizárólag azért házasodott össze velem, hogy kényelmesen élhessen Kuvaitban az én költségemen. Anyu is egyfolytában a lakodalmam miatti kiadásait emlegette, és utasított, hogy mindezt a lehető leghamarabb adjam vissza neki. Az alacsonyabb bér azt jelentette, hogy hosszabb ideig tart megszabadulni a kötelezettségeimtől.

A másik rossz hír az volt, hogy Szaúd-Arábiában a személyzet nem kapott kimenőnapot. A hercegnők időnként magukkal vitték ugyan az üzletközpontokban tartott bevásárlótúráikra a kedvenc szolgálóikat, de én új voltam, tehát erre esélyem sem volt. Kuvaithoz hasonlóan itt is kétéves időtartamra szólt a munkaszerződés, így hozzá kellett szoknom a gondolathoz, hogy ezt az időt valószínűleg

a palota falai között kell letöltenem. Ez nem volt kecsegtető kilátás. Korábban arra számítottam, hogy időnként találkozhatom a nővérem férjével, Movlallal, aki szintén Szaúd-Arábiában dolgozott. Most úgy tűnt, erre nincs esély.

A rijádi munka sokkal nehezebbnek bizonyult a kuvaitinál. Nem volt konkrétan meghatározott kötelességem, de elvárták tőlem, hogy szükség esetén az óriási királyi család bármelyik tagjának bármikor a rendelkezésére álljak. Volt, hogy az éjszaka közepén ráztak fel, mert a hercegeknek éppen ekkor jutott eszükbe rendbe hozatni egy szobát, vagy étkezni kívántak. Miközben a hercegnők udvartartásukkal az Egyesült Államokban vagy Európában tartózkodtak, érzékelhető volt, hogy a palotában hiányzik a személyzet. A szolgálók kimerülten és kialvatlanul gürcöltek, mivel a gigantikus palota rendben tartása, valamint a királyi család egész napos kiszolgálása emberfeletti erőfeszítést igényelt. A légkondicionálás ellenére rosszul éreztem magam kendővel a fejemen, amit még éjszakára sem vethettem le. A világtól való elrekesztettségén kívül a szolgálók csüggedését az is mélyítette, hogy a szobáinkon nem volt ablak – még csak ki sem nézhettünk.

A személyzet tagjai zömmel a Fülöp-szigetektől, Srí Lankáról és Indonéziából érkeztek, de akadtak közöttük más nemzetek képviselői is, akikkel Kuvaitban nemigen találkozhattunk: marokkói, egyiptomi, kenyai, kambodzai és vietnámi szolgálók. Indiaiak nem voltunk sokan, mert a földijeim inkább Kuvaitban kerestek munkát. Hamar rájöttem, miért van ez így. Ha sikerült jó kuvaiti szponzorra akadni, akkor ott sokkal több szabadság jutott az embernek, mint Szaúd-Arábiában.

Megtudtam, hogy ez egy végtelenül korlátozó ország, amelynek kivételesen szigorú megszorításai a szaúdi nőkre is érvényesek. Többek között megtiltották a nőknek a gépkocsivezetést.

Mivel elárasztott a munka, nem volt túl sok szabad időnk sem. Ha mégis lélegzethez jutottunk egy pillanatra, az egyetlen szórakozásunk a szaúdi királyi családról való pletykálás volt. A már huzamosabb ideje a palotában dolgozó vagy a külföldi kiruccanások során a hercegnőkhöz társuló szolgálóknak rengeteg mondanivalójuk akadt.

A dollármilliárdokat birtokló Szaúd-ház tagjai a világ leggazdagabb emberei közé tartoztak. Jövedelmük a kőolajeladásból származott, de világszerte több – banki, szállodaipari, médiaszolgáltató vagy ingatlanforgalmi – szektorban végrehajtott számtalan beruházásukból is vagyonok folytak be hozzájuk. Voltak, akik – államközi szerződéseknél közvetítve – csupán a jutalékokból is óriási pénzt tudtak szerezni. Ez történt például akkor, amikor az Egyesült Államok úgy döntött, hogy a legmodernebb hadászati technológiát adja el Szaúd-Arábiának. A szaúdi hercegek zsebében irdatlan összegek landoltak az 1991-es öbölháborúban a szövetséges erők katonáinak vízzel való ellátása révén is.

A királyi család már évtizedek óta elképesztő pénzeket adott ki extravagáns célokra. Szaúd-Arábiában százával épültek a látványos paloták, és az uralkodó osztály tagjai tucatszám vásárolták a luxuskocsikat, a magánrepülőgépeket és jachtokat. Akár több száz millió dollárt is elköltöttek luxuskiadásokra évente. A hercegek már régóta rákaptak az európai szórakozóhelyekre, és dollármilliókat veszítettek Monte-Carlo kaszinóiban és exkluzív éjszakai klubokban. Köztudott volt, mennyire kérkednek a pénzherdálással, és az a szóbeszéd járta, hogy egy szaúdi előkelőség egyetlen szezonban költ annyit mondjuk Spanyolországban, hogy az a helybelieknek bőven több mint százmillió dolláros hasznot hozhat. A hercegek imádták a drága cigarettákat, az italokat és a prostituáltakat. Egy escortlány arról beszélt, hogy egy szaúdi herceg egyetlen éjszakáért húsznegyven ezer dollárt is fizetett.

És ha egy nő igazán megtetszett valamelyiküknek, az összeg jóval magasabb is lehetett.

A szaúdiak nemcsak Rijádban érezhették otthon magukat, de Londonban, Párizsban vagy New Yorkban is. Többfelé vásároltak jól őrzött ingatlanokat, amelyeket azután a saját ízlésük szerint rendeztettek be. Egyszer egy szolgáló azt mesélte, hogy a korábbi munkaadójának három palotája volt szerte a világban, és ezek mindegyike a hölgy kedvenc szaúdi rezidenciájának a másolata volt.

Még a felszereltségük is a legapróbb részletekig megegyezett. Bármilyen tárgy is be a szaúd-arábiai ingatlanba, ugyanekkor a másik háromba is be kellett szerezni belőle. És itt nemcsak a bútorokról

vagy a berendezési tárgyairól volt szó, de fehérneműkről, ruhákról, törölközőkről, sőt illatszerekről vagy szappanokról is. Végül négy hasonmás autót is vásárolt ez a hercegnő, mert éppen egy bizonyos modell és annak egyik színárnyalata nyerte el a tetszését.

Némely szaúdiak gigantikus palotákat építettek Európában vagy az Egyesült Államokban – hogy aztán alig néhány hetet töltsenek el bennük évente. Ezek az épületek általában több tucat hektáros telkeken álltak. Tulajdonosaik elképesztően drága épületkomplexumokat hoztak létre, a paloták mellett további rezidenciákat húzattak fel, és a teljes területet igyekeztek a tájépítészet legújabb eredményeit hasznosítva átalakítani. A Szaúdok birtokainak egész éves fenntartása az ott dolgozó személyzettel járó költségekkel együtt csillagászati összegre rúgott.

Évente egyszer a rezidenciatulajdonosok udvartartásukkal együtt repülön kiutaztak egy adott országba, a leszállást követően pedig tíz-húsz tagú gépkocsioszlopban vágtak neki az üdülőpalotájuk felé vezető útnak.

A szaúdi királyi családban az egyik legnépszerűbb nyári úti cél a Côte d'Azur volt. A hercegek, hercegnők milliókat adtak ki a legdrágább szállodákban, éttermekben és üzletekben. A hercegnők imádtak drága, gyémánttal vagy más drágakövekkel kirakott ékszereket vásárolni. A szolgálók lángoló arccal ecsetelték, hogy az egyik hercegnő Cannes egyik promenádján sétálva meglátott a kirakatban egy nyakéket, amely felkeltette az érdeklődését. A seika betért az ékszerboltba, és percekben belül megvásárolta a csodás szépségű nyakéket, amelyet kivételesen hatalmas, mélyzöld smaragdok és tömérdek gyémánt díszített. Az ékszer egymillió-kétszázézer dollárba került. Ezután a hercegnő máris befordult egy Christian Lacroix butikba, hogy a nyakékhez illő ruhakollekciót szerezzen be. Az ismert francia divattervező üzletében dollártízezreket adott ki. A beszélgetésbe belefülemelő egyiptomi szolgáló közbeszólt, hogy az arab hercegnők szívesen vesznek smaragdot, mert úgy tartják: az ékkő amulett, amely véd a szemmel verés ellen.

A Földközi-tengeren, a francia Riviérán mindig horgonyzott néhány gigantikus méretű jacht, úszó palota, amelyek tulajdonosai a

szaúdi királyi család tagjai voltak. Egyetlen ilyen úszó egység fenntartása akár hatmillió dollárba is kerülhetett évente. A jachtok közül némelyik a világ legnagyobbjai közé tartozott, és helikopterleszállóval is rendelkezett. A helikopterek igen kényelmes közlekedési eszközök. Egy zsúfolt városban való átjutás két-három órába is beletelik, viszont helikopterrel az előkelőségek akár tizenöt percen belül beérhettek kedvenc éttermükbe vagy klubjukba. A hercegek dicsérték Cannes központi fekvését, mert onnan a jachtút a leggyakrabban választott úti célok – Olaszország, Spanyolország, Szardínia, Korzika – felé alig tizenkét órát vett igénybe. A királyi család tagjai szerették a barátaikkal körülvenni magukat, akiket vakációzni is meghívtak úszó palotáikba.

Nyári estéken a hercegnők és hercegek barátokból, szolgálókból és örökből álló népes csapatokban rótták az ismert üdülőhelyek, Cannes vagy Nizza boulevard-jait.

Az arab hercegek hangsúlyozták, hogy úszó palotáikban otthon érzik magukat, mert azokon mindig a természetben tartózkodhatnak. A mérhetetlen vízfelületet éppoly közelinek érezték magukhoz, mint a homoksivatag végtelenjét. Érdekesnek találtam, amikor Huda, az egyiptomi szolgáló elmondta, hogy az arabok a tevét a sivatag hajójának, arabul *szafina al-szahrának* nevezik.

Nyarálásuk során a hercegek szerették aktív tevékenységgel tölteni idejüket, többféle sportot is szenvedéllyel űztek: vízisíeltek, -szkútereztek, úsztak, joggingoltak, de csapatjátékokat is szívesen játszottak. Különösen felkapott volt az ejtőernyős ugrás a szikrázó napfényben a Côte d'Azur hullámai felett. Amikor kiruccantak Európa fővárosaiba, a legelőkelőbb hotelekben szálltak meg. A szállodák között volt olyan, amelyet a Szaúd-Arábiai Királyság vásárolt meg, mások a királyi család bizonyos tagjainak tulajdonában voltak. A hercegek hangsúlyt fektettek arra, hogy magánszállodáik a legmagasabb színvonalat képviseljék, és gyakran investáltak irdatlan pénzeket a felújításukba. Emiatt később elvárták, hogy a személyzet a legkisebb részletre is odafigyeljen, ezzel biztosítva a hoteljeikben elvárt különleges kiszolgálást és eleganciát. Az egyik szolgáló, aki egy utazás alkalmával elkísérte az

egyik hercegnőt egy ilyen hotelbe, elmondta, hogy ott csak friss virágokra több mint egymillió dollárt adtak ki évente.

Utazásaik során a hercegek több fontos eseményen is megjelentek, amelyeken alkalmuk nyílt találkozni és magánbeszélgetéseket folytatni az európai királyi házak képviselőivel. Többek között megjelentek a magas presztízsű windsori lovaspólóversenyeken, amelyeken Nagy-Britannia királynője, II. Erzsébet és fia, Károly herceg, valamint az angol arisztokrácia krémje is részt vett. Egy alkalommal a szaúdi uralkodópár szót váltott a brit trónörökössel, és szemtanúk elmondták: látszott, hogy nagyon jól megértik egymást. Nem csodálkozom – egyik herceg beszélgetett a másikkal.

A szolgák pletykálkodása időnként kitért a királyi családtagok botrányaira is. Azt mondják, hogy az egyik szaúdi hercegnő fizetés nélkül távozott egy párizsi luxushotelből, ahol a tartozása kis híján nyolcmillió dollár volt. Az udvartartásával együtt érkező hercegnő hat hónapra vette ki a szálloda negyvenegyedik emeletét. Egy napon hajnali fél négykor a hatvanfős személyzet csomagok tucatjait hordta le a hotel kapujában várakozó limuzinok oszlopához. Ekkor a hercegnő, akitől Szaúd-Arábia királya megtagadta szállásának kifizetését, diplomáciai védelemre hivatkozva átköltözött egy közeli, a Champs-Élysées melletti hotelbe, amely a család barátjának, a katar emírnek a tulajdonában volt. Egy hónap múlva a hercegnő elhagyta Franciaországot, de az adósságát nem rendezte. Később kiderült, hogy a hercegnő hitelezőinek listája lényegesen hosszabb, például egy olyan ötcsillagos cég is szerepelt rajta, amelytől a hercegnő limuzinokat és sofőröket bérelt. Ugyanez a cég foglalkoztatta azokat az alvállalkozókat is, akik a hercegnőnek és kíséretének biztonsági, catering- és takarítási feladatait látták el. A seika tömérdek luxusvásárlását nem fizette ki, pedig három apartmant vett meg Párizs központjában csak azért, hogy legyen hová lepakolnia a város exkluzív üzleteiben tett mindennapi vásárlási portyáinak új szerzeményeit. A lakásokat telehordta luxusbőrárúval, műalkotásokkal, ékszerekkel, valamint ismert divattervezők ruhakollekcióival. A felhalmozott javak összértéke meghaladta a tizenötmillió dollárt. A szolgák megemlézték, hogy

a hercegnő gyakorta nem fizetett az őt körülvevő luxusért. Egyszer úgy utazott el Franciaországból, hogy huszonnégy millió dollár adósságot hagyott maga után. Tékozló életmódja miatt abban az évben Európa rengeteg pontján akadt hitelezői, akiknek dollármilliókkal tartozott. Az egyik szolgáló a saját szemével látta, hogy a seika harmincezer dolláros hitelre vásárolt kristályt kézműves arany- és ezüstberakásokkal.

Hallgatva ezeket a történeteket, arra gondoltam, hogy ezek szerint nem csak nekem vannak kifizetetlen adósságaim. Egy hercegnőnek is lehetnek.

Előfordult, hogy a szolgálók azon versenyeztek, melyikük volt tanúja a királyi család nagyobb pazarlásának. Egyikük egy szaúdi herceg számára szervezett, érettségít ünneplő partit említett. A hatvanfős ünnepség az erre a célra bérelt, Párizs melletti Disneylandben volt. A buli három napon át tartott. Ez volt a megkoronázása annak a *Disney Dreamers Everywhere* elnevezésű világ körüli túrának, amelynek keretében a meghívottak a világ különféle Disney vidámparkjaiban szórakoztak. A herceg és vendégei, akiknek a szaúdi szülők minden költségüket állták, Tokió, Kalifornia és Florida Disney-parkjait látogatták végig. Ennek lezárásaként szervezték meg a háromnapos mulatságot Franciaországban, ahol egy nyolcvanfős tánccsoport szórakoztatta a vendégeket a kimondottan erre az alkalomra koreografált bemutatókkal és látványosságokkal. Disney-figurák tucatjainak varrtak új kosztümöt – még a Disney-filmekben ritkábban előbukkanó és kevésbé népszerű karaktereknek is. A herceg személyesen vett részt a kosztümök megtervezésében és az ünnepség forgatókönyvének előkészítésében. A multság alkalmából a vidámpark vezetősége megerősítette a létesítmény őrségét. A személyzetnek megtiltották, hogy nyilatkozzanak a herceg és vendégei szórakozásának részleteiről. Csak annyi volt tudható, hogy az ünnepelt remekül mulatott. A háromnapos móka a saját használatra lefoglalt, Párizs melletti Disneylandben több mint tizenhétmillió dollárba került.

Egyébként nem ez volt az első eset, hogy a Disneylandet magáncélokra vették ki. Egy korábbi, szerényebb partit is tartott már

itt a család, szűkebb baráti körben. Az majdnem egymillió dollárba került.

A királyi család kíséretében a magánrepülőgépeken utazó szolgálók elmondták, hogy az óriásgépeket, amelyek rendszeres repülőjáratként utasok százait szállították, mennyei palotákká építették át. A fedélzeten helyet kapott egy luxusfürdőszoba zuhanyzófülkével, hálószoba, étkező, konferenciaterem és több pihenőzug is. A repülőüléseket, amelyekben a hercegeknek-hercegnőknek a felszálláskor, a leszálláskor és turbulencia esetén helyet kellett foglalniuk, kényelmes trónusokká alakították. A gép berendezési tárgyait a legjobb minőségű, aranyozott bőrkárpit borította. A cateringgel a legtöbbször valamelyik ötcsillagos hotelt bízták meg. A személyzetet jól képzett, különlegesen szép stewardessekből válogatták össze. A lányok uniformisa szűk, nagy dekoltázsú, aszimmetrikus szabású ruhából állt, amely felfedte testüket, hangsúlyozva mellüket. A szolgálók sokat nevetgéltek azon az elméletükön, hogy a királyi repülőgépek személyzetébe való beválogatás egyik fontos szempontja lehetett a melltartóméret, mert az összes stewardessnek egyformán telt melle volt. Amikor a herceg elhagyta a fedélzetet, és búcsút vett annak személyzetétől, a sorban álló nők bájosan mosolyogtak a távozó fenségre, miközben minden módon megpróbálták felhívni magukra a figyelmét. Talán abban reménykedtek, hogy megtetszenek a hercegnek, és ő majd luxuséletet biztosít a számukra?

Szóbeszéd járta arról, hogy a magángépeket heroin és más kemény drogok Európába való szállítására is felhasználták. A királyi család tagjainak élethosszig tartó havi apanázs járt az államkincstártól, de ennek összege a családban elfoglalt pozíciótól függően jelentősen különbözhetett. A legalacsonyabb és legmagasabb díjak közti rés nagy volt. A költséges életmód miatt nem minden herceg érezte elegendőnek a havi juttatást, így többen nekiláttak más jövedelemforrások után nézni. A Szaúdok között kezdett elterjedni a korrupció, a csalás, a kormányzati pályázatok lenyúlása, amelyek profitjából kielégíthették szeszélyeiket.

Olykor a királyi család tagjainak extravaganciáját taglaló fecsegés hajnalig is eltartott, közben a szolgálók egymásra licitáltak, ki tud

többet a gazdája kicsapongásairól.

- Az egyik király egyetlen éjszakán hatmillió dollárt veszített el a monte-carlói kaszinóban!

- És rengeteget ivott!

- Az összes vendége aranyórát kapott tőle, amire rávésette a képmását!

- Az egyik herceg egy Harley-n robogott ide-oda a palotában!

- És egy az egyben méretű Alhambrát{36}_építtetett több mint négymilliárd dollárból!

- Hát a hercegnők? Ők is tudják jól, hogyan mulassanak.

- Sokszor részegek. Még itt, Szaúd-Arábiában is.

- Tudom. Hallottam, hogy egyszer egy bepiált hercegnő Dzsiddában, egy szálloda előtt garázdálkodott, és sokáig nem tudták megfékezni.

Üvöltözött, táncolt, és nem akadt ember, aki oda mert volna menni hozzá, hogy lecsillapítsa. Ott állt mellette a limuzinja, de a tomboló hercegnőnek esze ágában sem volt beülni.

- És azt hallottátok, hogy az egyik hercegnő szexuálisan molesztálta a brit testőrét?

- Micsoda?

Ez valószínűleg új történet lehetett, mert a szolgálók többségének szeme kikerekedett a meglepetéstől.

- Tényleg? Mesélj erről! Mondd el, hogy történt! - kérték a beszélőt a szolgálók, akiket igencsak felajzottak munkaadóik újabb pikáns történetei.

Az apró termetű filippínó asszony, aki először nyitott nekem ajtót a szaúdi palotában, láthatólag elégedett volt azzal, hogy ekkora érdeklődést váltottak ki szavai.

- Egy negyvenéves brit férfi évi százezer fontért munkát kapott az egyik hercegnő közvetlen testőrségében.

- De legalább csinos volt? - kérdezte kacarászva valamelyik szolgáló.

- Baromira... Magas volt, jó felépítésű, kék szemű.

- Ó - sóhajtottak fel páran.

- A hercegnő nem hagyta békén. Végül a testőr minden közös utazásukkor a személyzet többi tagjának a szobájában keresett

menedéket, mert tartott a hercegnő szexuális nyomulásától.

Felneveltünk, mert lelki szemeink előtt megjelent a kisportolt, képzett testőr, amint menekül egy arab hercegnő elől, és megbújik valamelyik munkatársánál.

- A hercegnő éjjelente sokszor részegen ért haza... - folytatta a nő. - Ráadásul meglehetősen gyakran drogozott is, és ilyenkor nemegyszer szexelt idegenekkel.

- És mit szólt ehhez a férje? - kérdezte a mesélő mellett ülő szolgáló.

- Neki is megvoltak a maga titkos szórakozásai - és a hercegnő tudott is ezekről. A férfi pornográf homoszexuális internetes oldalakat nézegetett...

- Egy szaúdi herceg?

- Igen. Megengedhette magának.

Nem csodálkoztunk a válaszon, mert tudtuk, hogy a Szaúdok népes házának tagjai bármit megtehetnek.

- Végül a testőr nem bírta tovább a hercegnő szexuális zaklatását, és felmondott. Ezenkívül azt is közölte, hogy a nő illetlen viselkedése megnehezítette, hogy testőri feladatát megfelelően lássa el. Előfordult, hogy a hercegnő nekitámadt, egy ízben fájdalmasan lágyékon is rúgta.

Az utolsó szavak hallatán kirobbant belőlünk a nevetés.

- Ezek a hercegnők időnként kiszámíthatatlanok - kotyogott közbe valaki.

- Képesek felpofozni a szolgálókat!

- Táncolnak a motorháztetőn!

- Fedetlen fejjel mutatkoznak, cigarettáznak, és kihívó pillantásokat küldözgetnek mindenfelé!

- Sőt puszikat is!

- Minit hordanak!

- Ők aztán élvezik az életet!

- Síelni járnak a legmenőbb üdülőhelyekre a Francia-Alpokba!

- Partizni Olaszországba és Görögországba!

- Hát azt hallottátok, hogy az egyik hercegnő menyasszonyi ruhája hárommillió dollárba került?

- Olyan volt, mintha arannyal borították volna be...

- A herceg pedig színarany öltözőasztalkát ajándékozott neki.

A szolgálók képesek voltak a végtelenségig, egymásra licitálva sorolni a királyi család mérhetetlen gazdagságának példáit. Bevallom, én magam nem értettem az elragadtatásukat. Mi hárman aludtunk egyetlen szűk, ablaktalan, sivár szobában; a keresetem pedig alig valamivel volt több, mint a szaúdi házaknál dolgozó sorstársaimé. Habár, gondoltam, ha munkatársnőimhez hasonlóan nekem is lehetőségem adódna arra, hogy a hercegnővel tartsak a magánrepülőgépén vagy a jachtján, és ötcsillagos hotelekben szállhatnék meg, magam is áradoznék az engem körülvevő pompáról. Talán így lenne. Azokban az időkben az én leghőbb vágyam mégis egy ablakos szoba, egy lélegzetvételnyi friss levegő volt, és hogy levehessem - akárcsak egyetlen pillanatra is - a kényelmetlen, fojtogató kendőt.

A szaúdi palotában a már említett Hudát szerettem meg a legjobban. Ez az idős egyiptomi asszony már évtizedek óta szolgálta a családot, és nem tetszett neki a szolgálók végtelen pletykaáradata. Öreg volt már, szívvel-lélekkel hűségesen szolgálta úrnőjét, a koros hercegnőt, a palotában lakó hercegfiak és hercegleányok anyját. Huda, a kuvaiti Marikához hasonlóan, azt az elvet vallotta, hogy a jó szolgáló legfőbb tulajdonsága a diszkréció. Neki külön szobája volt, és időnként, hogy ne kelljen egyfolytában társnőim kotyogását hallgatnom, hozzá mentem be, és vele teáztam. Szokatlanul erős és igen édes teát főzött; arab aprósüteményt kínált hozzá egy maréknyi mogyoróval, amit előző este az asszonyától kapott. Ha Huda mesélt a királyi családról, annak tagjai teljesen más színben tűntek fel.

- Bibi, jegyezd meg jól, hogy a Szaúdok nemzetsége rengeteg jót is tett a hazájával és annak lakosságával. 1962-ben az országot irányító Fejszál ibn Abdul-Aziz Al Szaúd eltörölte a rabszolgaságot. Tudnod kell, hogy Szaúd-Arábia volt a világon - nemcsak az arab országok között - az utolsó, ahol véget vetettek a rabszolgaságnak. Még magam is emlékszem a fekete rabszolgákra, akik fehér köntösökben, turbánnal a fejükön szolgáltak fel az asztalnál. A becslések szerint 1960-ban Arábiában körülbelül háromezerezer rabszolga élt. - Huda egy pillanatnyi szünetet tartott, kortyolt a teájából. - Fejszál 1964-ben került hivatalosan a trónra, és

uralkodása alatt az országban sok haladó reformot vezetett be. Ezek közül a legfontosabb az volt, hogy kitérte az iskolák kapuit a lányok előtt, ami a konzervatív szaúdi társadalomban nagy ellenállásba ütközött. De az uralkodó következetesen ragaszkodott az elveihez, és a lányok is elkezdheték képezni magukat. Ekkor terjedt el a televíziózás is, amit nem volt könnyű bevezetni egy hagyománytisztelő, vallásos országban. Fejszál kormányzása idején növelték a kőolaj-kitermelést, ami – azzal együtt, hogy ennek az ára is növekedésnek indult – Szaúd-Arábiát gazdasági nagyhatalommá tette. Fejszál király volt az, aki korlátozta a Szaúd nemzetség számos ágának pénzbeli támogatását, és ezeket a pénzeket az ország modernizálására és a jóléti állam kiépítésére fordította. A hercegek és hercegnők napjainkban is rengeteg jótékonyági szerepet vállalnak.

- Ahogy a kuvaiti Ál-Szabáh család tagjai – szóltam közbe.

- Láthatod, hogy a leggazdagabbak is képesek megosztani a vagyonukat másokkal.

- Igen. Az egyik barátnőm olyan kuvaiti családnál dolgozik, amely a saját pénzén építtetett a lány indiai falujában egy gyönyörű mecsetet. A kuvaitiak a mai napig fenntartják ezt az épületet, sőt élelmiszert osztanak azoknak a falusiaknak, akiknek nem jut étel.

- Nálunk pedig a hercegek és hercegnők személyesen keresik fel a szegénynegyedeket, és több száz dollárt tartalmazó borítékokat osztanak szét az emberek között. Mert nem minden szaúdi gazdag. Az itteni embereknek is lehetnek anyagi gondjaik, és küzdhetnek a munkanélküliséggel.

Szerettem Hudával beszélgetni. Sok fontos dolgot megtudtam tőle a királyi családról. Ami a legfontosabb: az idős egyiptomi szolgáló megosztott velem egy fontos igazságot. Vannak jó, és vannak rossz emberek, de a jó embereknek éppúgy lehetnek jó és rossz cselekedeteik – mint ahogy a gonosz emberek is tehetnek rosszat, de jót is.

Huda szaúdi királyokról szóló történetei között volt egy, amely Khalid királyról szólt, aki nagyon szerette az idejét a sivatagi beduinok között tölteni. Khalid sejk Szaúd-Arábia létrehozójának és első királyának, Abdul-Aziz ibn Szaúdnak és Dzsauhara

hercegnőnek volt a fia. Bölcs, nyílt és vallásos uralkodónak tartották. 1981-ben ő indítványozta az Öböl Menti Együtműködési Tanács létrejöttét.

Megoldást talált az Egyesült Arab Emirátusok, Omán és Szaúd-Arábia határán lévő al-Burajmi oázis birtoklása vonatkozó konfliktusra.

Végrehajtotta a szaúdi infrastruktúra és egészségszolgáltatás reformját célul kitűző tervet. De enyhülést a sivatagban talált, ahol tevétejet ihatott, és solymászversenyeket szervezett. Amikor a betegsége miatt kerekesszékbe kényszerült, és már az ülés is neheze érett, egy nyitott terepjáróra helyeztetett fel egy puha kanapét, amelyen pihenhetett, miközben kedvenc sólymai röptét figyelte.

Huda elmondta, hogy a leggazdagabb hercegek a mai napig szeretnek a sivatagban időzni, ahol megtapasztalhatják a valódi szabadság érzését. Gyakran előfordul, hogy a legfontosabb politikai vagy üzleti döntések is a sivatagban születnek meg.

- Biztosan sokan meglepődnének, ha tudnák, milyen sok milliós tranzakciót bonyolítottak le telefonon vagy faxon keresztül egy sivatagi sátorból – jegyezte meg felnevetve az egyiptomi szolgáltató.

Én is meséltem Hudának kuvaiti madameom családjának sivatagi táborozásairól. Említettem neki a sólymokkal való vadászatot is, és hogy az arabok körében milyen tisztelet övezte ezeket a büszke madarakat. De idős barátnőmet Dalaja és Omár sivatagi szerelmének a története hatotta meg a legjobban. Emlékszem, hogy ennek elbeszélését a rengeteg munka miatt több estén át folytattam. És így, ezekkel az éjszakai beszélgetésekkel telt el lassacskán a magas falú rijádi palotában töltött időnk.

Szűk három hónappal Arábiába való érkezésemet követően rosszul éreztem magam. Az igazat megvallva a palotában való tartózkodásom legelső napjától fogva pocsékul voltam, de ezt a környezetváltozással, a kialvatlansággal és a zárt termekben töltött hosszú idővel magyaráztam. Arra gondoltam, hogy a friss levegő hiánya is megviseli tébécétől kikezdett tüdőmet, és ezért vagyok olyan gyenge, ezért szédelgek, sőt időnként hányok is. Eleinte nem akartam ezt megemlíteni senkinek, mert féltem, hogy elveszítem a

munkám. De amikor nemcsak hogy nem javult a helyzet, hanem ellenkezőleg, egyre romlott, és a kötelességeim teljesítése egyre nagyobb erőfeszítést igényelt, úgy döntöttem, megkérdezem Huda-tól, mit tegyek.

Egyik este átmentem a szobájába. Az egyiptomi asszony szokás szerint apró csészékben szolgálta fel a teát.

- Huda! Nagyon rosszul érzem magam - bukott ki belőlem a panasz.

- Mit érzel pontosan? - vetette rám figyelmes tekintetét.

- Egyfolytában fáradt és álmos vagyok. Felöklendezem, amit megeszem. Forog velem a világ.

Az egyiptomi asszony alaposan végigmért, majd váratlanul megtapintotta, megnyomkodta a mellemet. Aztán így szólt:

- Terhes vagy.

- Micsoda?

- Mikor volt az utolsó havibajod?

- Nem is tudom... Talán már Szaúd-Arábiában...

Nem akartam Huda-nak beismerni, hogy Indiában abortuszom volt, és azóta rendszertelenül jött meg a vérzésem.

- Remélem, nem a palotából ejtett teherbe valaki! - Huda elég régóta szolgált ahhoz Arábiában, hogy felmerüljön benne ez a lehetőség is.

- Nem! Férjem van.

- Ja, persze. Említetted már.

Nem szerettem a férjemet, és nem is akartam beszélni róla. Úgy éreztem, ha nem emlegetem, akkor egyszerűen nincs is jelen az életemben.

- És mit fogsz most tenni? - kérdezte Huda. - Meg akarod szülni a gyereket?

Rájöttem, hogy a kérdésében benne rejlik annak lehetősége is, hogy esetleg megszakítom a terhességet. Ahogy Kuvaitban, úgy Arábiában is megvolt a szolgáltók módszere arra, hogyan szabaduljanak meg a gondjuktól.

- Nem... Igen... Nem tudom... - A hír annyira meglepett, hogy nem tudtam, mit feleljek.

- Gondold át jól, mielőtt bármiről döntenél! - tanácsolta Huda. - Nehogy később megbánd a döntésedet!

Az egyiptomi asszony nem tudta, hogy ezen én egyszer már áttestem. És hogy ahányszor csak kisgyereket láttam, annyiszor jutott eszembe a meg nem született kicsikém.

- Átgondolom, átgondolom... - mondtam, és igyekeztem a lehető leghamarabb visszajutni a szobámba.

A két szobatársnőm beszélgetett, így nem tudtam koncentrálni.

Ezúttal a törvényt szidták, amely a szaúdarábiai szponzoroknak teljhatalmat biztosít a foglalkoztatottjaik felett. Panaszkodtak az egész hetes és a nap minden órájára kiterjedő munkarendre, a szabadidő hiányára.

- Úgy érzem magam, mint egy rabszolga - háborgott egyikük, aki mintha egyenesen a fülembe kiabált volna. - Elvették az útlevelem, folyamatosan ki kell szolgálnom őket, és nem mehetek ki a palotából. Még egyszer sem utazhattam egyik hercegnővel sem... - sóhajtott nagyot. - Az utazó szolgálóknak nagy mázlijuk van.

- Nem tudom, hogy tényleg olyan jó-e nekik, vagy csak a szájuk jár, hogy mi irigykedjünk - jegyezte meg szkeptikusan a másik lakótársam.

- Az egyikük egyszer bevallotta nekem, hogy a szállodában vagy tucatnyian laknak egyetlen szobában, és ott sem mehetnek el sehová egyedül. A hercegnők csak a bizalmas szolgálóikat viszik magukkal shoppingolni, éppúgy, ahogy itt, Rijádban is; így a szolgálók többsége körül csak a falak változnak. Mit számít, hogy a falak mögött ott van Párizs vagy New York? Van ennek egyáltalán jelentősége?

- De legalább repülön utazhatnak - bökte ki a szomszédos matracon heverő lány.

A gyermekemre gondoltam. Egyszer már a munkát választottam helyette, de aztán a munkát is elveszítettem. Úgy döntöttem, ezúttal másképp teszek.

Másnap újra átmentem Hudához.

- Meg akarom szülni a babát - jelentettem be meggyőződéssel. - Csak azt mondd meg, kivel kell beszélnem itt a palotában arról, hogy vissza akarok menni Indiába!

Tisztában voltam vele, mit jelent számomra ez a döntés. Tudtam, hogy a szaúdi hercegnőm csalódott lesz, mivel a szokásos két év letelte előtt mondom fel a munkát. Biztos lehettem benne, hogy ha most elutazom, soha többé nem dolgozhatom arab udvaroknál.

- A legjobb lesz, ha Rasidát keresed meg ezzel - javasolta Huda. - Ő áll a legközelebb a fiatalabb hercegnőkhöz, és ha jól tudom, téged az egyikük vett fel.

- Igen, a kuvaiti seika azt mondta, hogy a szaúdi hercegnő a barátnője.

- Na ugye. Van félrerakott pénzed? - kérdezte Huda, bár számított a nemleges válaszra. Minden hónapban odaadtuk neki a fizetésünket, amit ő továbbadott a sofőrnek, aki elküldte azt a rokonainknak. A pénz egy részét pedig a Kuvaitban tartózkodó férjemnek küldtettem át.

- Igen - mondtam. Meglepetten kapta fel a fejét. - Az a háromhavi bérem, amit a kuvaiti hercegnőtől kaptam búcsúzáskor. - Erről nem szóltam a férjemnek, mert ha elmondtam volna, azonnal elveszi tőlem. De a megszálláskor, amikor sokévnnyi munka után minden pénz nélkül kellett visszatérnem Indiába, megfogadtam, hogy - hacsak lehetséges - mindig lesz nálam tartalék készpénz.

- Akkor jó. Biztosan visszakérik majd tőled a rád kifizetett költségeiket. Másképp nem kapod vissza az útleveledet.

- Igen, tudom. - Tisztában voltam vele, hogy ez a szokás, ha a szolgáló a megbeszélte két év helyett korábban fel akarja mondani a munkát.

- Beszélj Rasidával, aztán meglátjuk, hogyan tovább. Az nyilvánvaló, hogy nem tetszik majd nekik az események ilyen alakulása. Senki nem szereti, ha a szolgálók váltogatják egymást. Ezenkívül téged a kuvaiti hercegnő ajánlott be, és manapság nem könnyű megbízható munkaerőt keríteni. - Az egyiptomi szolgáló odalépett hozzám, és megfogta a kezem. - De jól teszed. Ha nem szülnéd meg ezt a gyermeket, hidd el, egész életedben bánnád! - Ráncok hálójától övezett szeme könnyes lett.

- És jegyezd meg, ha bármikor gondod adódna, tudasd velem!

- Köszönöm, Huda. Nagyon hálás vagyok neked! - És megszorítottam a kezét.

Ettől kezdve csak a megfelelő pillanatot lestem, mikor beszélhetek Rasidával. Nem volt egyszerű elkapnom, mert egyébként is csak ritkán láttam. Az egyik hercegnő személyes szolgálójaként a szobája az emeleten volt, közvetlenül a seika magánlakosztálya mellett. Eltelt néhány nap, amikor megláttam végre Rasidát az alsó hallban, amint a vásárlásból hazatérő két hercegnő nyomában hordta be a luxusüzletek címkéivel ellátott szatyrokban a legújabb szerzeményeket. Alig ismertem rá, mivel fekete abajában volt, amit a hidzsábhhoz hasonlóan minden nőnek viselnie kellett, ha közterületen tartózkodott.

Megragadtam az alkalmat, és gyorsan odasiettem hozzá.

- Rasida! Beszélni szeretnék veled.

- Ne most, Bibi! Nem látod, hogy dolgom van? - förmedt rám türelmetlenül.

- Fontos lenne! - folytattam rendületlenül.

- Rendben, akkor később, és most ne zavarj! - vetette oda kelletlenül.

A hercegnők még csak rám sem néztek, mert - a palota összes lakójához hasonlóan - csakis azokat a szolgálókat ismerték fel, akik közvetlenül nekik szolgáltak. A palota személyzetéhez tartozó többiek mintha átlátszók lettek volna - egy másodpercre sem akadt meg rajtunk a szemük. Pár nappal később Rasida bejött a szobámba.

- Mi történt? - kérdezte. - Gyorsan mondd, mert nincs időm!

Rosszulesett, amit mondani készültem, hiszen csakis azért kaptam meg a munkát, mert a hercegnők bizalmat szavaztak nekem. De ekkor már a gyermekem volt a legfontosabb.

- Nekem... Vissza kell mennem Indiába. Személyes ügy... - nyögtem ki végül.

- Meghalt valakid? - Ez volt Rasida első kérdése.

- Nem.

- Terhes vagy? - Ez meg a második.

- Igen. - Meglepett, hogy ilyen hamar rájött.

- Partira vittek a hercegek? - Így szólt a harmadik kérdés.

Nem értettem, miért mondja ezt. Hiszen a szigorú Szaúd-Arábiában voltunk! Meglepett arcomat látva egyenesen rákérdezett:

- Azt kérdeztem, kitől vagy terhes.

- Férjes asszony vagyok. A férjem Kuvaitban van. Nemrég érkeztem – kezdtem el magyarul beszélni.

Rasida arcát meglágyította a megkönnyebbülés. De lehet, hogy csak én láttam így.

- Tisztában vagy vele, hogy az Arábiába való beutazásoddal kapcsolatos összes kiadást vissza kell térítened? A jegyet, a vízumot meg a többi.

- Igen, tudom.

- És magad veszed meg a visszajegyet is Indiába!

- Tudom.

- Van ennyi pénzed?

- Azt hiszem.

- Rendben, beszélek majd a hercegnővel, aki felvett ide. Meglátjuk, hogyan dönt. De várnod kell egy kicsit. A Párizsból megrendelt ruhaszállítmány késik, és a hercegnő rosszkedvű. Ha döntés születik, értesíteni foglak.

Ebből kiderült, hogy továbbra is Rijádban kell maradnom, és nem tudtam, meddig.

Nagyon örültem a terhességemnek, de fárasztottak az azzal járó panaszok. Amint a többi szolgáló tudomást szerzett a másállapotomról, rögtön elindult a sűgás-bűgás a hátam mögött. A munkatársnőim furcsa pillantásokat vetettek rám, mintha valami rosszat tettem volna. Pedig mondtam nekik, hogy férjem van, akitől Kuvaitban vettem búcsút. Ám úgy tűnt, nem igazán hittek nekem.

Igyekeztem lelkiismeretesen végezni a dolgom, de ez nem mindig sikerült. Mivel sokszor takarítottam fürdőszobát, egész idő alatt rengeteg vegyszert kellett használnom. Emiatt sokszor émelyegtem és szédültem. Időnként a munkát is abba kellett hagynom, és a szobámban ledőlnöm egy kicsit. Egyszer elég hosszan el is aludtam. Mire felébredtem, este volt már. Az éppen nem dolgozó szolgálók vacsoráztak. Az egyikük odahívott, és így szólt:

- Bibi! A herceg bepanaszolta Rasidánál, hogy némelyik fürdő milyen koszos! Indulj, és fejezd be a munkád, mert a herceghez ma vendégek jönnek!

Már rohantam is a palotaszárnyba, ahol reggel tényleg nem takarítottam ki a mosdókat. Ekkor értettem meg újra, miért is kell

egyfolytában, még éjjel is kendőt viselnünk. Ha az éjszaka közepén hívtak volna ki dolgozni, talán elfeledkeztem volna a hajam eltakarásának kötelezettségéről.

Nekiláttam rendbe tenni az egyik mosdót abban a szárnyban, ahol a hercegek fogadták a vendégeiket. Fürgén tisztogattam a márványt, políroztam a szaniterek aranyozott részeit, mert nem akartam, hogy bárki is azt mondja: rosszul végzem a munkám. Nagyon igyekeztem, különösen azért, mert szerettem volna gond nélkül visszakapni az útleveletem, hogy hamar indulhassak Indiába. Épp végeztem az első fürdőszobával, és indultam a másodikba, amikor zeneszót hallottam kiszűrődni a palota egyik nagyterméből. A hatalmas, arannyal díszített szárnyasajtót épp csak behajtották, így kíváncsiságból belestem. A terem tele volt a fejükön ghutrát viselő férfiakkal; a többségük fehér disdásában volt. Tüzesen ugrándoztak a hangos arab zenére. Csak később vettem észre, hogy – csípőjét kihívóan riszálva – középen egy nő is ott táncol velük. Oldalt magasan felhasított fekete abaját viselt. Tánc közben feszes combjait mutogatta, így provokálta a férfiakat, akik nagy számban gyűltek össze körülötte. Voltak, akik egészen közel húzódtak a nőhöz, már-már hozzá is értek, és vele együtt imbolyogva követték buja mozdulatait. Az abaja felső részén lévő cipzár rafináltan szétnyílt, kitakarva az arab ritmusra érzékeny hullámzó kebleket. A nő mezítláb táncolt, és a fekete anyag alól többször is előtűnt formás lábfeje. A teremben összegyűlt többtucatnyi férfi mind őt csodálta. A nő arcát fekete függöny takarta el, csupán a ragyogó szempár villant biztató pillantásokkal ide-oda. Fején a kendő csak egy részét takarta a háta közepét verdeső hajfürtzuhatagnak, amelyet a táncosnő pulzáló ritmusban rázott az egyre forróbb ritmusokra. A feltüzelt férfiak vele együtt ropták. Némelyek a saját tengelyük körül keringtek, a táncosnő pedig – felgyújtva táncpartnerei érzékeit – csábos mozdulatokkal libbent hol egyikük, hol másikuk felé. Egy-egy begerjedt férfi megpróbálta elkapni a nő karját, vagy hozzádörgölni magát, de ilyenkor az egyik fiatalember magabiztos mozdulattal átkarolta a derekát, és hátrébb, biztonságos távolságra húzta vissza a magáról megfeledkezőt. Ez a férfi grafit színű disdását viselt, ghutrát nem. Mélyfekete, sűrű, félhosszú, fényes haja

volt. Bal keze kisujján jókora pecsétgyűrű villogott. Rájöttem, hogy ő a herceg. A táncosnő szemmel láthatólag bensőséges kapcsolatban állt vele, mert amikor egymással táncoltak, időnként megérintették egymást; a nő pedig közvetlen mozdulattal tette az ifjú vállára a kezét. A herceg egyszerre derékon kapta a táncosnőt, így keringett vele körbe a teremben, miközben a többiek extatikus révületben himbálták magukat körülöttük. Amint tekintetemmel őket követtem, megláttam, hogy az emeleten zenekar játszik, és egy szólista énekel a mikrofonba.

Aztán két férfi elindult az ajtó felé. Gyorsan visszahúzódtam. A terem frivol hangulata a Radzsunál a prostituáltakkal szórakozó sejkekre emlékeztetett. Nem akartam, hogy a felizgult vendégek meglássanak, és szerettem volna a lehető leghamarabb otthagyni a férfiakra fenntartott épületszárnyat. Másrészt viszont a munkámat rendesen el kellett végeznem, és hátravolt még három kitakarítatlan fürdőszoba. Rövid habozást követően berohantam a legközelebbibe, remélve, hogy sikerül befejeznem a rendbetételét, miközben nem találkozom egyetlen férfival sem. A következő két órában a fürdőszobák és a palota különféle zugai között manővereztem, hogy biztonságban elvégezhessem a feladatomat, majd visszajussak a szolgálok szobáihoz. Amikor ez végül sikerült, a társnőim még nem aludtak. Az intenzív munkától és az állandó rejtőzéstől kipirultan értem vissza. A szobatársaim jelentőségteljesen egymásra néztek, és vihogni kezdtek. Eszembe jutott Hudának és Rasidának a terhességem eredetére vonatkozó kérdése. Megértettem, hogy a rijádi palotának megvannak a maga sötét titkai.

Másnap Huda behívatott a szobájába. Már értesült róla, hogy előző nap késő éjjel értem vissza a szobámba. A pletykálkodó szolgálok előtt semmi nem maradhatott titokban.

- Mit csináltál éjszaka a másik szárnyban? - kérdezte az egyiptomi asszony, még mielőtt teával kínált volna.

- Hogyhogy mit? - Elegem volt a gyanúsítgatásokból. - Amit mindig. Takarítottam.

- Éjszaka? - kérdezte Huda.

- Igen. Éjszaka takarítottam a fürdőszobákat - mondtam, minden egyes szót külön hangsúlyozva.

Huda érezte, hogy dühös vagyok.

- Bibi! Ne idegeskedj! Nem tesz jót a te állapotodban! - Egy csésze párálló teát nyújtott át. - Ne haragudj! Csak aggódom miattad. Új vagy itt, és sok dologról nincs tudomásod.

- De igen! Tegnap láttam, mi folyik itt!

- A palotában? Ugyan! - Huda közelebb húzódott hozzám. - A sivatag! Ott folyik aztán az igazi dorbézolás! Jobban jársz, ha nem kerülsz oda! - A „sivatag” és a „dorbézolás” szavak fájdalmas emlékeket idéztek fel bennem. Fülemben újra ott visszhangzott a rám licitáló vénség botjának kopogása. Ösztönösen a gyomromhoz kaptam. - Fáj valamid? - Az egyiptomi asszony nyugtalan pillantást vetett rám. - Éjjel, munka közben nem bántott senki? - A hangjából őszinte aggódás hallatszott.

- Nem, mert elbújtam. Nem akartam, hogy bárki is észrevegyen.

- Jól tetted! Mert képzeld, a szaúd-arábiai sivatagban léteznek föld alatti éjszakai klubok! - Huda rám nézett: ellenőrizte, milyen hatással vannak rám a szavai. Mivel nem szóltam, folytatta: - Ezek a klubok olyanok, mint az európai vagy az amerikai exkluzív klubok. De ez nem minden. A hercegfiaik ott olyan partikat szerveznek, amelyekhez képest a londoni vagy a New York-i mulatókban való szórakozás olyan, mint az ovisok játszadozása.

Harminckettő, harminchárom, harmincnégy! Megvan!, hasított fülembé a fiatal kuvaitiak medenceparti szexuális versengésének számolása.

- A szaúdi partikat gyakran szervezik hangszigetelt, gondosan őrzött villák kertjében. Sok ilyen van a tengerparti Dzsiddában. A hercegfiaik zajos bulijaira száz-kétszáz, időnként ennél is több vendég kap meghívást. A vendégek csakis a királyi ház tagjai, esetleg rendkívül gazdag szaúdiak lehetnek, férfiak-nők egyaránt. Életkoruk nagyjából húsz-harminc körüli. Ott aztán van minden. Halloweenkor mindenki vad jelmezekben érkezik. Profi lemezlovasok nyomják a zenét a legújabb generációs eszközökből, filippínó pultoslányok készítenek italokat flancos szeszekből vagy a *sadiqin*nak nevezett helyi pálinkából. Bibi! - torpant meg egyszerre Huda. - Nem is csodálkozol rajta? Hiszen a világ egyik legkonzervatívabb államáról beszélünk!

- Nem lep meg - mondtam. - Ezt Kuvaitból már mind ismerem.

- Aha. Most már értem, miért nem csodálkoztál.

- Ez mind jól ismerem - ismételt meg. Eszembe jutott Radzsú birodalma, és hozzátettem: - Prostitúáltak, drogok...

- Így van - bólintott Huda. - Kokain, hasis... Az utóbbi időben ez már minden határon túlmegy. Egyre borzasztóbb dolgok történnek. Tudod, milyen szörnyű tettet követett el az egyik szaúdi herceg?

- Nem, nem hallottam róla.

- Elrabolt egy huszonöt éves nőt az egyik üzletközpontból, kivitte valahová a világvégére, és ott kegyetlenül megerőszakolta. Amikor az áldozata megpróbált elszökni, a herceg bestiálisan végzett vele. Ezután pedig... bedobta a testét egy autóba, Dzsiddába ment vele, ott a hullát kilökte az utcára, és elhajtott! A halott nő ott feküdt fekete abajában, természetellenesen kificamodott testtel, fedetlen arccal, kifordult kezekkel-lábakkal. A szemtanúk egy pokróccal takarták le, aztán hívták a rendőrséget. Valaki emlékezett az autó rendszámára, így a nyomozók eljutottak a hercegig. - Huda hangja elhalt, de aztán folytatta: - Szex, drogok, alkohol... Ezek szerint van, akinek még ez is kevés. Ezért is kell nagyon vigyáznod magadra. Különösen most, hogy terhes vagy. - Ivott egy korty teát. - Beszéltél már Rasidával a gyerekekről?

- Igen.

- És?

- Azt mondta, szólni fog a hercegnőnek, de egyelőre még nincs itt a megfelelő időpont. Kivárja a kedvező pillanatot, mert a hercegnő mostanában ideges. Talán nem érkeztek meg a ruhái Párizsból.

- Értem. Remélem, hamar megoldódik a helyzeted.

- Én is.

Néhány héttel később megengedték, hogy visszamenjek Indiába, de vissza kellett fizetnem minden költségüket, és magamnak kellett megvennem a repülőjegyet is. Erre költöttem a kuvaiti hercegnőtől kapott teljes prémiumot.

Közvetlenül az elutazásom előtt a szolgálók körében ismét pletykák keringtek.

- Hallottad, hogy mi a hercegek legújabb szórakozása? - kérdezték egymástól borzongva.

- Fiatalkorú lányoknak szerveznek késes élet-halál harcot! - járt szájról szájra a hír.

Bár az ember mindig kételkedik az efféle sokkoló hírekben, az élet megtanított rá, hogy olyan sokszor valóban megtörténnek borzalmas dolgok a világon, holott azokra a földlakók kilencven százaléka biztosan azt mondaná, hogy szemenszedett hazugságok. Nem tudom, hogy a hercegek új multságáról szóló információk igaznak bizonyultak-e, de az egyik sofőr megesküdtött rá, hogy a saját szemével látott egy lányok között folyó véres meccset. Ahhoz kétség sem fért, hogy a szegény országok - India, Pakisztán, Srí Lanka és a Fülöp-szigetek - családjai gyakran eladják lánygyermeküket, hogy gazdag arabok szórakozzanak velük. Olyan is előfordult, hogy a gyerekeket elrabolták. Először Dubajba kerültek, ahol kiképezték őket arra, hogyan tegyenek a sejkek kedvére.

Ezután nagy haszonnal adták tovább őket a közvetítőknél. A legtöbb pénzt a szüzekért fizették, mivel a sejkeknek külön élvezetet okozott ezek megbecstelenítése. Talán a sejkek még ennél is durvább tapasztalatokra vágytak, ezért szervezhetek élet-halál küzdelmeket? Tudtam, hogy imádják az erőszakot és a sólymokkal való véres vadászatokat. Otthonaikban vad oroszlánokat tartottak, nem törődve azzal, hogy ezek másokra is veszélyesek lehetnek. Így hát úgy gondoltam: bármi lehetséges.

Amikor a rijádi palotában összecsomagoltam jelentéktelen mennyiségű holmimat, Huda odajött hozzám, és így szólt:

- Jól teszed, hogy elutazol. Ez az ország nem biztonságos nők számára.

Eszembe jutottak az Indiában élve a földbe temetett újszülöttek, az agyonvert apró lányok, a tömeges, büntetlenül maradt erőszak és az ellenem tervezett csoportos erőszak a saját falumban. A világ, ahová visszatérni készültem, egy hajszállal sem volt jobb az itteninél.

XI. FEJEZET

Az új élet

Az én édes, imádott kislányom egy komor, esős napon, császármetszéssel jött a világra. Az orvosok küzdöttek értem is, érte is, mert a súlyos tüdőbajtól megviselt szervezetem rosszul viselte a vajúrást, a szülőcsatornám pedig merő sebhely volt a primitív körülmények között végrehajtott küret következtében. Az első vércseppeket a szomszédasszonyom vette észre. Ő hívta fel a figyelmemet a barnás foltra a széken, amelyről előzőleg álltam fel. Aztán már jöttek is a hasogató fájások. Nem készültem kórházba, hiszen a falumban a nők többsége otthon szült. De amikor elfolyt a magzatvíz, és a következő órákat végigüvöltöttem fájdalommban, anyu úgy döntött, hogy be kell vinnie magánkórházba. Orvosra nem volt pénzünk, így hát megint kölcsönt kellett felvennie, magas kamatra.

A kórházban ultrahangot csináltak, mely megállapította, hogy a gyermekem beletekeredett a köldökzsínóba, és császármetszésre lesz szükség. Eleinte nem akartam beleegyezni ebbe. Félttem. A tébécékórházban figyelmeztettek, hogy a gyenge tüdőm miatt minden operáció veszélyes lehet. A szülészet orvosai hosszasan győzködtek, mire elfogadtam, hogy az esetemben a császár az egyetlen megoldás. Csak mikor a fájdalmaim kibírhatatlanná váltak, és fulladozni kezdtem, írtam alá a műtéti beleegyező nyilatkozatot.

Helyi érzéstelenítést kaptam, és az orvosok gyakran ellenőrizték, hat-e már. De amint hozzám értek a szikével, ordítottam kínomban, így nem tudtak kezdeni. Néhány sikertelen próbát követően, mivel még mindig fájt, ha a hasamhoz ért a hideg fémeszköz, az orvosok ideges vitába kezdtek arról, hogy adjanak-e még egy injekciót. Néhányuk szerint ez veszélyeztette volna az egészségemet, sőt az életemet is; mások azzal érveltek, hogy ebben a helyzetben egyszerűen nincs más lehetőség.

Végül az orvoscsapat egy részének tiltakozása ellenére megemelték az érzéstelenítő adagját. A mellettem lefolytatott vitából

megértettem, hogy a maximálisan megengedett mennyiségű hatóanyagot kaptam.

Elkezdődött. A fájdalom végre alábbhagyott, és deréktól lefelé nem éreztem semmit. Hallottam a hasfali szövetek átmetszésének jellegzetes hangját. Az orvosok szaggatott megjegyzésekkel kommunikáltak. A teremben egyre feszültebbé vált a hangulat. Úgy éreztem, alázuhanok valamibe, és talán el is ájulhattam, mert a kétoldalt az ágyamnál álló orvosok és ápolónők folyton szóval tartottak, kérdezgettek, amire feltétlenül választ akartak tőlem kapni, és mindent megtettek, hogy végig öntudatomnál maradjak. A tortúra végtelenül hosszúnak tűnt. De végül a személyzet kétségbeesett erőfeszítése eredményt hozott, és meghallottam a kisbabám első sírását.

- Kislány! - közölte az orvos olyan hangon, mintha valami szerencsétlenség történt volna.

- Kislány... - visszhangozta a nővérke, és csüggedten sóhajtott.

- Nézd csak... - Az orvos megmutatta a magzatmázzal és vérrel borított újszülöttet. Ezután továbbadta a gyereket az ápolónőnek, aki kivitte a teremből.

Az orvosok nekiláttak a sebem összeöltögetésének.

- Szakad!

Mintha ködön át hallottam volna a szavakat.

- Nekem nem megy, próbáld meg inkább te!

- Nehéz napunk van! - panaszkodtak az orvosok. Több mint két óra végeztével a műtétet befejezettnek nyilvánították.

A teremben, ahová a szülés után az anyákat viszik, síri hangulat fogadott.

- Ma csak kislányok születtek! - jegyezte meg rosszkedvűen a nővér.

- Egész héten így volt! - tette hozzá egy másik.

- Rontás lehet? - A hindu asszony hátraköpött a válla felett.

- Nézz ezekre a szerencsétlenségekre! - A nővér az ágyon fekvő nőkre mutatott. - Szégyenükben azt sem tudják, hogyan takarják el a szemüket!

Körülpillantottam. A mellettem lévő ágyon ülő kismama lehajtott fejjel tartotta bepólyált csecsemőjét. Az ágya körül felsorakozott a

férje egész családja, és vádlón meredtek rá.

- Ez már a harmadik lány!
- Mikor szülsz végre fiút?
- Te tehetsz róla! - óbégatták a férj rokonai.

Az ifjú édesanya szeméből dőlt a könny. Rácsöpögött a kicsi takarójára.

Én is lányt szültem. Még szerencse, hogy a férjem Kuvaitban volt. Ő is biztosan szemrehányást tett volna, hogy nem fiú lett a gyerekünk.

Megnéztem a kislányomat. Magamhoz szorítottam, és már tudtam, mit teszek. Mumtáznak fogom hívni. Annak a nőnek a nevét választom neki, akit Sáh Dzsahán{37}_mogul sah oly nagyon szeretett, és akinek a tiszteletére olyan mauzóleumot emeltetett, amelyet a világ legszebb épületei közé sorolnak: a Tádzs Mahalt. Ezt a csodálatos szerelmi emlékművet a Delhitől több mint kétszáz kilométerre fekvő Agrában, a Jamuna folyó partján évente turisták százezrei keresik fel. Imádtam a hozzá kapcsolódó mesét, mert megmutatja az igaz szerelem erejét, és egy nő előtt fejezi ki hódolatát, akinek országában napjainkban egy kislány világra jött csak gondot és fejfájást okoz.

Amikor a Mogul-dinasztiához tartozó Khurram herceg, aki a világhódító Dzsingisz kán vérrokona volt, 1607-ben felkereste apja egyik feleségének, a perzsa nemesi származású Mirza Gijasz bég lányának a rokonait, megtetszett neki egyik unokahúga, Ardzsumánd Banu Bégum. Olyan mély szenvedély fűtötte, hogy a nő megszerzése érdekében megölte annak férjét. Az esküvőt öt évvel később kötötték meg, mert a herceg kivárta az álomnász asztrológiailag kitűzött dátumát. A szerelmes férfi úgy érezte, hogy felesége „a külsejével és a jellemével a világ összes nője fölé emelkedik”, és ezért új névvel ajándékozta meg. Így lett belőle Mumtáz Mahal, vagyis a Palota Ékköve. Tizenöt évvel később a hercegből Sáh Dzsahán uralkodó lett. Mumtáz az uralkodó imádott és körülrajongott felesége, ugyanakkor legbensőbb bizalmasa is lett. Esténként letelepedett a perzsaszőnyegre az ura elé, és figyelmesen hallgatta. Mindig mellette járt, vele tartott utazásain birodalomszerte, sőt még katonai hadjárataiban is részt vett. Amikor

1631-ben Sáh Dzsahán csapatai a félsziget déli részén portyáztak, Mumtáz is velük tartott. Itt szülte meg leányát, Gauharara Bégumot, de a szülésbe belehalt.

A szeretett asszony halála miatt az uralkodó egyetlen éjszaka alatt megőszült, alakja pedig mindörökre meggörnyedt. A következő napokban nem evett, nem ivott, és nem is aludt. Gyászában megkeseredetten kétéves siratási időt hirdetett ki az országban. Ez idő alatt betiltotta az éneklést, a táncot és bárminemű ünneplést – de az ékszerviselést és az illatszerhasználatot is. Ő maga lemondott a királyi díszruháról, és nem tartott beszédeket alattvalói előtt. Egyetlen szenvedély élt csak benne: mauzóleumot akart építeni legdrágább halottjának, melynek szépségén az egész világ ámul majd. Az imádott asszony halála után egy évvel fogtak neki az építésnek, amely aztán több mint húsz éven át tartott. A drága halott tiszteletére Tádzs Mahalnak nevezett épületen több mint húszezer ember dolgozott folyamatosan – építésszek, művészek, szobrászok és épületdíszítők. A szerelmi emlékmű márványból, aranyból, ezüsből és drágakövekből létesült. A márványt a majdnem háromszáz kilométerre eső márványbányából ezer elefánt szállította az építkezéshez. A falak díszítéséhez felhasznált drágaköveket, aranyat és ezüstöt Arábiából, Perzsiából, Bagdadból, Oroszországból, Kínából, Tibetből és Ceylonról hozták be. Így jött létre a rendkívül alkotás, a világ legszebb szerelmi emlékműve. Az épületet ideális harmónia és szimmetria jellemzi, mivel a látogatót minden oldalról ugyanaz a látvány fogadja. A boltívek, a formás kupolák, az áttört falak és a kifinomult arabeszkék a könnyedség érzetét keltik. A fehér márványba gyémántból, rubinból, zöld jádekőből, hegyi kristályból, vörös achátból, ragyogó türkizből, sötétkék lapis lazuliból, zafírból, smaragdból és rengeteg más értékes kőből készítettek berakásokat. A díszek közé számíthatók a fekete márványból készült írásbetétek is. Amikor a pompás építmény képe visszatükröződik a kék víztükrön, úgy érezheti a látogató, mintha a síremlék a mennyben lebegne. Bent, pontosan a mauzóleum közepén áttört falú paravánnal elkerítve emelkedik a fehér márványból készült síremlék. Mumtáz Mahal végső nyughelyének központi elhelyezése arra utal, hogy a hatalmas uralkodónak a felesége jelentette a világ

közepét. Teliholdkor a fehér márványból épített, éteri Tádzs Mahal nem e világi szépségtől ragyog. Ez minden idők egyik legnagyobb építészeti remeke, amelyet „a szerelem szentélye” névvel illetnek, és amely egy férfi és egy nő tökéletes szerelmének szimbólumaként létesült.

Elgondolkodtam ezen a történeten, miközben a karomban tartottam a kisbabámat, az én újszülött kislányomat, Mumtázt, és belesúgtam a fülébe:

- Meglátod, boldog leszel. Megígérem. - Pusztit leheltem a homlokára. - Boldog leszel. Ez biztos.

A kórházból anyám házához vezetett az utam. Már azóta ott laktam, amióta visszatértem Szaúd-Arábiából. Hirtelen érkezésem újra felizzította a rólam szóló pletykákat. Mindenki tudta, hogy a férjem Kuvaitban van. Félttem egyedül lakni a házunkban, hiszen a szomszédban éltek azok, akik kis híján megerőszkoltak. Anyu is neheztelt, hogy a terhesség miatt otthagytam az arábiai munkát. Már az első, otthon töltött naptól kezdve csak azt ismételte, hogy a szülés után menjek vissza dolgozni Kuvaitba. Még azt is megígérte, hogy pénzt kér kölcsön a vízumot kiküldő közvetítők kifizetésére.

- Menj Kuvaitba, és fizesd már vissza végre az adósságaidat! - Szinte mindennap ezt kellett hallgatnom. - Nem ülhetsz itt csak így, tétlenül!

Így adta tudtomra, hogy a nővérem férjének, Movlalnak a pénzéből élek, aki Szaúd-Arábiából küldözgette haza a fizetését. Amikor egyszer csak beállítottam, és egy vasat sem hoztam haza, a háznál megint alig telt ételre. Azután pedig anyu kifizette a drága császármetszést a magánkórházban.

Nagyon szerettem volna Indiában maradni és a kislányommal foglalkozni - de nem lehetett. Ott kellett hagynom. Amikor érkezett a búcsú pillanata, csak álltam az ajtóban, és a szívem majd megszakadt: nem tudtam átlépni a küszöböt, hogy elválasszon a gyermekemtől.

Mikor láthatom újra? Legkorábban két év múlva. Ő pedig olyan aprócska...

Épp akkora, mint Bászma volt, amikor elkezdtem vigyázni rá. Mennyi időt és munkát szenteltem annak, hogy egy idegen gyereket

gondozzak, most meg nem maradhatok itthon, hogy a sajátomra vigyázzak. Keserű könnyek folytak végig az arcomon, és úgy éreztem, képtelen vagyok megtenni azt a bizonyos lépést. A lábam olyan merev és érzéketlen volt, mint a császár előtti érzéstelenítéskor.

- Na, menj már, menj! - lökdösött az ajtó felé anyu. - Lekésed a vonatot, és akkor lemaradsz a repülőről is! - Képtelen voltam a tekintetemet elszakítani az Anisa karjában fekvő Mumtáztól. Hangosan felsírtam, és vissza akartam futni hozzá, hogy az utazás előtt még egyszer megcsókoljam a kicsikémet, de anyu elállta az utamat. - Eredj már! - ripakodott rám szigorúan. - Mindjárt jön a vonat!

- Bánjatok vele jól! - kiáltottam vissza zokogva. Egyedül mentem ki a vonathoz. Mumtáz túl kicsi volt ahhoz, hogy úgy fusson a vonat után, ahogy én tettem, amikor az anyukám indult dolgozni Kuvaitba.

A leszállás után a már jól ismert kép tárult elém. A repülőtéren rengeteg indiai, Srí Lanka-i, filippínó nő nyüzsgött, majd állt be engedelmesen a sorba, hogy kitöltse a határátlépéssel kapcsolatos iratokat, és felvegye a szolgálói munkát valamelyik kuvaiti háznál. Az arcukon az érzelmek széles palettája tükröződött. Láttam az örömeiket, hogy sikerült beutazniuk Kuvaitba, ahol majd pénzt kereshetnek, és hazaküldhetik a nélkülöző családjuknak - és láttam az örömebe vegyülő aggodalmat a bizonytalanság miatt, hogy milyen házhoz kerülnek majd, mi vár rájuk. Új szponzorhoz érkeztem. Várnom kellett rá, hogy átvegyen, és aláírja az irataimat. Álldogáltam, és azt találgattam, ki jön majd értem. Ha láttam egy rokonszenves arcot, reménykedtem, ha viszont ijesztő külsejű férfi bukkant fel, behúzódtam a többi szolgáló háta mögé, mintha az megmenthetett volna attól, hogy gonosz embereknek dolgozzam. Végül valaki a nevemen szólított. Elindultam a hang felé, és megláttam egy öreg, kövér kuvaitit diszkrét módon, amint éppen aláírta a papírjaimat. Rögtön tudtam, hogy nem fogom kedvelni. Az arcvonásai, a tekintete, az egész alakja olyasmit sugárzott, amitől borzadtam. Kéjsóvár pillantással mért végig (ó, ezt később mennyire gyűlöltem!), és ocsmányul cuppantott. Szája természetellenes

vigyorba torzult, szeme baljósan villant. Úgy nézett rám, mintha a tulajdona lettem volna, majd egy fejmozdulattal jelezte, hogy kövessem. Nem tehettem mást, engedelmeskedtem.

Az autóban lehunytam a szemem, ökölbe szorítottam a kezem, és egyfolytában ezt ismétелgettem: *Asszonyom biztosan jó lesz majd hozzám, asszonyom biztosan jó lesz majd hozzám.* Nem féltem attól, hogy elborítanak a teendők, hisz gyerekkoromtól hozzászoktam a nehéz munkához. De teljes szívemből vágytam arra, hogy rendesen bánjanak velem.

Amikor az autó lefékezett, kinyitottam a szemem. Egy hatalmas villa előtt álltunk meg. A férfi szó nélkül kikászálódott a kocsiból. Én is követtem. Jókora ház volt, ezért azt hittem, biztosan lesz még rajtam kívül néhány szolgáló. Reméltem, hogy lesz egy jó szándékú munkatársam, akivel megoszthatom a kislányomtól való elválás miatt érzett bánatomat. A hallgatag kuvaiti nem nyitotta ki a rezidencia jókora bejárati ajtaját, hanem hátra, a ház mögé vezetett. Nem csodálkoztam, mivel általában a villák oldalába elkülönített szolgálati bejáratot építettek. A férfi belépett, én követtem. Egy keskeny, sötét folyosó végén lépcső kezdődött. Lefelé indultunk el. A lépcső aljában egy félig nyitott ajtót láttam. A férfi belökte, majd egy mozdulattal értésemre adta, hogy lépjek be az ajtó mögötti szobába. Amikor megtettem, a kuvaiti bevágta mögöttem az ajtót, és ráfordította a kulcsot.

Leraktam a táskám a padlóra, és körülnéztem. Szűk helyiség volt, a padlón egyetlen matrac hevert. Oldalt, egy válaszfal takarásában mosdót és egy szétesőfélben lévő tusolót láttam. A padlón egy kis hűtőszekrény állt. A szobának nem volt ablaka.

Aztán később...

Azt hittem, el tudok majd mondani mindent, de tévedtem. Óriásit tévedtem. A testemen, kezemen, combomon, mellemen mély forradások maradtak a vágások nyomán. A hasam alján is csúnya a seb, ami a felszakadó, sokáig vérző császármetszés nyomát őrzi. Kerek, sötétvörös mélyedések mutatják testszerte, hol égettek meg cigarettacsikkal.

Ollónyomokat is őrzök. Nem, nem tudok erről beszélni. Most még nem, bár azóta több mint tíz év telt el. Talán egyszer majd részletesen is elbeszélem. Vagy soha.

Minden éjjel bejött hozzám, és ilyenkor arra gondoltam: *miért nem a tüdőbaj végzett velem? Miért nem pusztított el a vegyi támadás? Miért nem estem be a vonat kerekei alá? Miért volt kevés a gáz ahhoz, hogy végezhessek magammal? Miért mentett meg anyu és a nővérem apám halálos késdöfésétől? Miért jöttem egyáltalán a világra?*

Néhány hónappal vagy talán egy évvel később – mert azt sem tudtam pontosan, mennyi időt töltöttem egyedül abban a pincében – már csakis egy dologra tudtam gondolni: hogyan szerezzem meg tőle a hosszú, éles kését. Arról álmodoztam, hogy majd beledöföm a nagy, dagadt hasába, ő pedig ott fekszik, és lassan elvérzik. De előtte még, mielőtt kilehelné a gonosz lelkét, ki fogom herélni... Miközben tervezgettem, újabb és újabb köhögésroham tört rám, már-már fuldokoltam. Csak köhögtem és köhögtem, szándékoltn hangosan, remélve, hátha meghallja valaki. Aztán vonyítottam magamban, kétségbeesetten, mint a csapdába esett állat.

Az elején sírtam, és könyörögtem neki, hogy eressen el. Ezután amint belépett, tíz körömmel estem neki. Volt idő, amikor igyekeztem hízelegni is, remélve, hogy megkedvel és meghallgat. Tényleg mindent megpróbáltam. Összeszorítottam a combom. Halomba gyújtöttem a véres betéteket, hogy becsapjam: megint megjött a vérzésem. Átkaroltam a térdem, önmagamba gubóztam, hogy ne tudjon hozzám férközni. Rúgtam, haraptam, karmoltam. De nem segített. Ellenkezőleg.

Ettől még inkább izgalomba jött. Elővette a kést... És egész idő alatt egyetlen szót sem szólt hozzám.

Nem tudom, ki volt, aki kinyitotta az ajtót. Nem tudom, nő vagy férfi volt-e. Vagy egy másik szolgáló, egy sofőr, esetleg valaki a villa lakói közül. Csak annyit tudok, hogy valaki kinyitotta az ajtót, megállt a küszöbön, és meglepetten beszólt:

– Van itt valaki? És nem ő volt az.

Rohanva menekültem. Kifutottam, és a nap úgy elvakított, hogy semmit nem láttam. Csak vágattam előre, nem néztem hátra, csak minél hamarabb tűnjek el innen, csak minél messzebb kerülhessek.

Egyszer csak kironthattam az utcára, mert mindenfelől autódudák harsantak fel. Nem tudom, hogy jármű ütött-e el, vagy egyszerűen elveszítettem az eszméletemet. Annyit tudok, hogy bábuként csuklottam össze.

Amikor felébredtem, rendes ágyban, tiszta ágynemű között feküdtem. Valakinek a házában lehettem. Megrémültem, hogy elkaptak, és talán a szponzorom villájának a felső részében vagyok. Angol nyelvű párbeszéd jutott el hozzám.

- Te mit gondolsz? Hová valósi lehet? - kérdezte egy nő.

- Szerintem indiai - felelte egy férfi.

- Láttad a sebeit? - A nő hangjában az együttérzés és a borzadás keveredett. - Talán rögtön kórházba kellett volna vinnem?

- Nem, Linda. Jól tetted, hogy felhívtál. Végül is orvos vagyok.

Felírok neki antibiotikumot, sebkenőcsöket. A lehető leghamarabb meg kell vizsgálnia egy nőgyógyásznak is. Gyanítom, hogy nem csak kívül sebesült meg. Van egy ismerősöm, ő is New York-i. Megbízható ember. Meghagyom a telefonszámát. Ha bevinnéd a kórházba, azonnal kapcsolatba lépnének a szponzorával. Ez a szabály náluk. És nagyon úgy néz ki, hogy a nyomorult éppen előle menekült el.

- Igazad van. Hadd térjen magához egy kicsit, azután értesítjük a nagykövetségét.

- Linda, ha tényleg segíteni akarsz a lányon, legjobb lesz, ha magad próbálsz meg talpra állítani. Tudod, mi folyik most az indiai és a filippínó nagykövetségeken? Menekülők tucatjával, mindegyik speciális eset! Amilyen állapotban ő van, a nagykövetségről a kórházba kerülne, ahonnan felhívnák a szponzorát. A nagykövetség már-már képtelen kezelni a szökött szolgálók tömegét. El kell szállásolni őket, etetni, új iratokkal ellátni. Szinte egyiknek sincs útlevele, mind ott maradt a munkaadóknál. A követségi munkatársakat agyonnyomja a munka - szóval, ha tényleg segíteni szeretnél neki...

- Igen, David, szeretnék. Mi általában kényelmesen élünk a magunk civilizált országában, és mintha csak a konferenciák szervezésére figyelnénk, illetve hogy szép szavakkal ecseteljük az emberi jogok és az egyén szabadságának fontosságát. Nem mérjük

fel, hogy a világon embermilliók számára nem létezik az alapvető jog: az emberi méltóság tisztelete – mondta mély meggyőződéssel a nő. – Az utolsó pillanatban vettem észre őt, amikor félőrülten futkosott az utcán. Az autók dudáltak. Én fékeztem. Ekkor esett össze. Kiszálltam a kocsiból, és megláttam a testén a rettenetes vágásnyomokat. Valaki a rendőrséget akarta hívni, de én ösztönösen lehajoltam hozzá, felsegítettem, és félig ájultan betámogattam az autóba.

– A rendőrség is rögtön értesítette volna a szponzorát – szögezte le a férfi. – Itt a lány az övé, kötelessége lett volna visszamenni hozzá. Az egyetlen esélye, ha bemenekül a nagykövetségre, de ott meg már tucatjával várakoznak olyanok, amilyen ő.

– Magad is láthatod, miféle törvények vannak itt. Igen, David, segítek neki – jelentette ki a nő olyan lelkesedéssel, mintha valamiféle missziót teljesítene.

Az orvos odalépett az ágyamhoz.

– Linda – szólta hátra –, gyere! Felébredt!

Egy női alak hajolt fölém. Rövidre nyírt, gesztenyebarna haja volt, jóindulatú arca, amelyből áradt a lelkesedés és az aggodalom.

– Beszélsz angolul? – kérdezte.

Reménytelen kísérletet tettem rá, hogy mondjak valamit.

Felderengett előttem, hogyan próbáltam a fantázia világába menekülni, hogy a földöntúli fényben izzó Tádzs Mahal sugárzó szépsége bevilágítsa rabkamrák sötétjét. Hogy beszélni ne felejtsek el, magamban a kislánnyal, Mumtázzal folytattam társalgást. A karomban ringattam, és rengetegszer elmondtam neki a történetet a férfiről, aki úgy szeretett egy nőt, hogy a világ leggyönyörűbb épületét hozta létre az emlékére. Bölcsődalokat énekeltem az én kicsimnek. Sétálni vittem. Bászma színes játékaik sorra vonultak fel előtte. Még királyi születésnapot is rendeztem neki. Szép ruhákba bújtattam.

Ékszerekkel aggattam tele. Aztán a pompás hintón kocsikáztunk. Ennek köszönhetően éltem túl az egészet, és nem felejtettem el az emberi nyelvet.

– Beszélsz angolul? – ismételte meg a kérdését a nő.

- Igen - feleltem halkán. Hiszen Indiában osztályelső voltam angolból.

- Remek! - derült fel a nő arca. - Mi a neved?

- Bibi.

- Engem Lindának hívnak. Hívj Lindának!

- Rendben, madame.

- Hívj Lindának!

- Igen, madame.

A nő és az orvos összenéztek.

- Honnan jöttél? - kérdezte kedvesen a nő.

- Indiából.

- Elmondod nekünk, mi történt veled?

A szememet azonnal elöntötte a könny, szinte önkívületben remegni kezdtem, és egész testemet rázta a köhögés.

- Ne beszélj, ne mondj semmit! - kiáltott fel azonnal a nő.

- Igen, hagyd csak, hadd pihenjen! - mondta az orvos. - A recepteket az asztalon hagyom. Mindenképp hívd fel a nőgyógyászt! Itt a száma. - Egy névjegyet nyújtott át. - Most már mennem kell. Tápláld jól, de eleinte csak erőlevest adj neki! Nem tudni, mióta nem evett. - Bepakolta orvosi táskáját. - Átküldöm az ápolónőmet. Lemossa és ellátja a sebeit.

Bibi ért angolul, ezért próbálok neki szerezni egy pszichológust. Ha bármi gond lenne, hívj fel!

- Rendben, David. Mindent köszönök.

Az orvos odajött az ágyamhoz, megfogta a kezem, és így szólt:

- Bibi! Minden rendben lesz! Túljutsz az egészen! - Barátságosan rám mosolygott, és megszorította a kezem.

A következő hónapban a vendéglátóm nagy gondossággal ápolt. Elvitt a nőgyógyászhoz, aki borzadva felkiáltott, amikor belefogott a vizsgálatba.

- Gyermekekem! - mondta. - Ki intézett így el?

A mellette álló ápolónő elfordította a fejét, és az arcán kövér könnycsepp gördült végig.

Hetente kétszer egy rokonszenves amerikai asszony látogatott meg, aki egy óra hosszat beszélgetett velem. Tulajdonképpen ő

beszél, én inkább hallgattam. Időnként, ha kérdezett valamit, bólintással erősítettem meg feltételezéseit. Ő volt a pszichológus.

Egy napon, amikor Madame Linda dolgozni ment, és én éreztem, hogy van már elég erőm, felkeltem, és kitakarítottam a konyhát, a fürdőszobát, a hálót, az étkezőt és a nappalit. Kimostam a szennyest, a tisztát kivasaltam. Ezután felkutattam a konyhában a szükséges hozzávalókat, és ebédet főztem. Amikor Madame Linda megjött a munkából, tiszta lakás, kimosott ruha, vállfára aggatott nadrágok, ingek várták.

- Madame, teríték - jelentettem be.

Madame Linda furcsa fintort vágott, és amikor az asztalra helyeztem a gőzölgő ételt, és kiraktam elé az evőeszközöket, egyszer csak hangosan elsírta magát. Fogalmam sincs, hogy miért.

David doktor rendszeresen eljárt hozzánk, és minden alkalommal alaposan megvizsgált. Utasította az ápolónőt, hogy vizsgálatra vegyen tőlem vért és vizeletet. Madame Linda időnként meghívta ebédre.

Ilyenkor gyakran kihallgattam a beszélgetéseiket a kuvaiti szolgálok helyzetéről.

- Tudtad, Linda, hogy a megszállást követően a szolgálókkal való bánásmód sokkal kegyetlenebbé vált? - kérdezte az orvos.

- Hallottam erről. Tucátjával vannak drámai példák rá.

Ezután Madame Linda és doktor David fojtott hangon folytatták, hogy ne halljam, miről van szó. De időnként mégis vérfagyasztó történetek jutottak el hozzám.

Beszéltek egy nepáli szolgálóról, akit kuvaiti munkaadója intim kapcsolatra kényszerített. A lány azonban az ugyanott dolgozó munkatársába, a sofőrbe volt viszonzottan szerelmes. Egy alkalommal, amikor a szponzor elment otthonról, a pár a szolgáló szobájában találkozott. A féltékeny szponzor valószínűleg gyanakodhatott, mert hamar visszafordult. Amikor az ágyasát a sofőr karjaiban látta, a haragja nem ismert határt. A szerelmespárra rázárta az ajtót, aztán áthívta a barátait. A férfiak nekiláttak, és iszonyúan összeverték őket, míg végül a súlyos bántalmazásba mindketten belehaltak. A testük olyan véres és a

felismerhetetlenségig roncsolt volt, hogy alig lehetett azonosítani őket.

Egy másik esetben egy sofőrt vádoltak meg, hogy Kuvaitban, ahol dolgozott, ajánlatot tett valakinek. Kétlem, hogy ez igaz lenne, mert egy sofőr sosem merészelt volna ilyet tenni. De a család férfitagjai szerint ez történt. Ekkor fogták, és bezárták a garázsba, majd ott megkezdődött a kegyetlen kínzás. Egyikük forrasztópisztollyal égette meg, egy másik vastag övvel csapkodta, a harmadik pedig késsel szurkálta össze. Végül a tettesek egy rossz szőnyegbe csavarták, és ugrálni kezdtek rajta.

Halálra kínozták. Szörnyű fájdalmak közepette szenvedett ki.

- Azt mondják, hogy a személyzet elleni brutális erőszak kapcsolatba hozható a megszállás miatti PTSD-vel, vagyis a poszttraumás stressz szindrómával - magyarázta David doktor. - A kuvaitiak könyörtelen kínzásoknak és erőszaknak voltak tanúi. Maga a megszállás is hirtelen és kegyetlenül sújtott le rájuk. Aztán meg jött a sötétség és a Szaddám által felgyújtott olajkutak...

- No de ilyen kegyetlenséget? - Éreztem, hogy Madame Linda szkeptikusan viszonyul ehhez az elmélethez. - A poszttrauma elegendő magyarázat lenne az állatias viselkedésre?

Egyetértettem vele. Én is úgy gondoltam, hogy semmiféle posztizé nem lehet magyarázat mások durva és bestiális bánálmazására.

- Traumatikus események átélése különféle zavarokat produkálhat - érvelt a doktor. - A tünetek listája hosszú, és felöleli többek közt az alvászavart, az éjjeli rémálmokat, a depressziót, a félelemrohamokat, de az ingerültséget és a dühkitöréseket is. Bizonyos kutatások megerősítik, hogy kapcsolat van a stressz-szindróma, a megnövekedett erőszak és az agresszió között.

Eszembe jutott, hogy Szaúd-Arábiában időnként milyen könyörtelenül megalázták a szolgálókat. Különösen annak a filippínó lánynak az esete maradt meg az emlékezetemben, akinek egyetlen hatalmas égésnyom volt a hátán, mert a madameja forró vízzel öntötte le. A huszonhárom éves lányt már a munkába állásakor rögtön rugdosni, verni, alázni kezdte a szponzora és annak felesége. És mivel szegény sokat sírt a honvágy miatt, ez még inkább

kifordította magukból a munkaadóit. Végül a szaúdi a neje rábeszélésére, akinek nem kellett már ez a szolgáló, odaadta dolgozni a lányt az anyja háztartásába. Ez az asszony sem volt elégedett a szolgáló munkájával, egyfolytában kiabált vele, és mindenfélének elnevezte. Egy alkalommal a madame kávét kért, de mivel az ital szerinte nem érkezett meg időben, a várakozás miatt feldühödött gonosz asszony fogta a forró vízzel teli teáskannát, és annak tartalmát a szolgáló hátára lötytyintette. A forró víz megégette a filippínó lány karját, hátát, fenekét és combját. A szolgálót csak hat órával később vitték kórházba, ahol titokban oda tudott csúsztatni az egyik ápolónőnek egy cédulát a családja adataival és a kéréssel, hogy segítsenek rajta. A riasztásra a kórházba rohanó unokatestvére látteleletet vetetett fel rokona leforrázott hátáról, aztán értesítette a Fülöp-szigetek nagykövetségét. Az ottani tisztviselők gyorsan reagáltak, és kiszabadították a szolgálót szponzora felügyelete alól. A következő hetekben a nőt a nagykövetség ellenőrzése mellett kezelték, és a kórházban várhatta meg a kiutazási vízumát is.

A szaúdiak nem éltek át megszállást, mégis borzasztó, megmagyarázhatatlan gonoszságokra ragadtatták magukat a személyzetükkel szemben. Tudtam, hogy még a Szaddám támadása előtti Kuvaitban is sok hasonló eset történt. Mintha csak olvasott volna a gondolataimban, Madame Linda így szólt:

- David, én nem hiszem, hogy a személyzet sanyargatását meg lehetne magyarázni a poszttraumával. Szerintem itt az egész rendszerrel van baj. Ne felejtsd el, hogy ebben az országban a szolgálók ki vannak téve szponzoruk kénye-kedvének! Elveszik az útlevelüket, meghatározatlan óraszámokban dolgoztatják őket, a többségüknek egyetlen szabadnapja sincs. Gyakran nem is telefonálhatnak. Úgy kell öltözniük, ahogy a munkaadójuk parancsolja, még az ételhez való hozzáférésüket is korlátozzák! Napi huszonnégy órában robotolnak!

Ehhez mit szólsz? - Madame Linda most már szinte kiabált. - Szerinted elképzelhető lenne egy ilyen munkarendszer nálunk, Amerikában?

Láttam, hogy David doktor figyelmesen végighallgatta.

- De figyelembe kell vennem azt is, hogy az itteni személyzet tagjainak a fizetése ezreket ment meg otthon a legszörnyűbb ínségtől és az éhezéstől. - A doktor igyekezett több oldalról megvilágítani a problémát. - A legtöbbször ez az egyetlen lehetőség a nemzedékről nemzedékre öröklődő nyomor pokoli spiráljának a megtörésére. A szolgáltatók nemcsak ételre küldik haza a pénzüket, de a gyerekeik iskoláztatására is. Ezért a következő generációknak már van valamennyi esélyük a jobb jövőre. Nem kell messze keresnünk rá példát. - Megköszöri a torkát. - A rendelőmben egy filippínó ápolónőt foglalkoztatok, akinek az anyja annak idején szolgált volt Kuvaitban - és csakis neki köszönhető, hogy ki tudták fizetni a lánya ápolónőképzőjét.

El kellett ismernem: igaza volt. Anyám engem is magániskolába küldött, ahol sokkal jobb oktatást kaptam, mint egy állami intézményben. Például megtanítottak rendesen angolul, így most képes voltam beszélni az én amerikai madameommal. Ha anyámnak nincs az a balesete, ami miatt nem tudott tovább dolgozni, talán én is elvégezhettem volna egy ápolónőképzőt. Magamban megfogadtam: mindent megteszek azért, hogy Mumtáz rendes képzést kapjon.

Eltelt majdnem három hónap, amikor Madame Linda szólta: ideje tisztába tenni a hivatalos ügyeimet, és fel kell vennem a kapcsolatot az indiai nagykövetséggel. Az útlevelem továbbra is a szponzoromnál volt, így vagy a régi iratokat kellett megszereznem, vagy újakat csináltatnom. Amikor saját jószántamból elkezdtem házimunkát végezni nála, azonnal fizetést ajánlott. Pontosan annyit, amennyit a kuvaiti hercegnő palotájában fizettek nekem. Gondoltam, Madame Linda talán beleegyezik, hogy hivatalosan is nála maradhassak dolgozni. Mielőtt én odakerültem volna, heti két alkalommal járt el hozzá egy filippínó asszony, aki kitakarította a lakását, mosott és vasalt rá. Amikor jobban lettem, azonnal nekiláttam én elvégezni az összes házimunkát, hogy megháláljam a madamenak az ápolásomat. De ő ezt munkának tekintette, így az első hónap után azonnal bért is kaptam. Amikor elkezdtünk a jövőmről beszélgetni, reméltem, hogy a madame állandó munkára vesz fel. Rendbe kellett hozni az irataim dolgát, és átíratni a vízumot a szponzoromról madame Lindára.

Megkérdeztem asszonyomat, hogy elégedett-e a munkámmal, és lehet-e szó arról, hogy nála maradjak. A madame azt mondta, hogy nincs ellenem kifogása, de a foglalkoztatással gond lehet.

- De miért? - Nem titkoltam csalódottságomat. Madame Linda nagyon jóindulatú volt, és a legnehezebb időkben is gondosan ápolt. *Mit fogok kezdeni a segítsége nélkül?*, gondoltam kétségbeesetten. *Még nem vettem fel a kapcsolatot sem a férjemmel, sem a családommal!* Nem álltam készen arra, hogy válaszoljak az elmúlt hónapok eseményeit firtató kérdéseikre. Ezenkívül biztosan haragszanak rám, hogy ilyen sokáig nem küldtem nekik pénzt. Talán arra gondolnának, hogy csakis azért találtam ki a történetet, hogy megússzam a fizetést!

Amikor rádöbentem, hogy teljesen magamra maradok Madame Linda segítsége nélkül, nem tudtam megálljt parancsolni a könnyeimnek.

- Bibi! Mi történt? - Leült mellém a kanapéra, és átkarolta a vállamat.

- Én most mihez kezdjek? - Testem rázkódott a kétségbeesésétől.
- Ők majd visszaküldenek a szponzoromhoz! Nem akarom, nem akarom! - Örült köhögési roham tört rám.

- Bibi! Ne aggódj! Nem kell visszamenned hozzá! - vigasztalt a madame. - A nagykövetségen majd gondodat viselik! Visszamegy Indiába!

- Nem akarok Indiába menni! - Egyre hangosabban sírtam. - Nem akarok! Nem mehetek! - A képzeletem visszaröpített a falumba, ahol a családom állandóan pénzt követelt tőlem, mindenki szajhának tartott, ráadásul az erőszaktevőim a szomszédban laktak.

Belső sebeim még mindig nem gyógyultak be, ezért is nem kerestem a kapcsolatot a férjemmel. Nem akartam kiszolgálni a gerjedelmét. Már a gondolatától is kilelt a hideg, és köhögni kezdtem. Megígértem magamnak, nem engedem, hogy ismét férfi érjen a testemhez. És így is történt.

- Bibi! De hát azt mondtad, hogy Indiában kislányod van! Őt nem akarod látni? - kérdezte csendesen Madame Linda.

- Hogyne akarnám! Persze hogy akarom! - tört ki belőlem a könnyeim át. - De nem akarom, hogy belőle is szolgáló legyen! Ha most pénz nélkül visszamegyek Indiába, akkor Mumtáz hamarosan

kénytelen lesz szolgálónak állni! Mindenki ezt teszi! – Újult erővel tört fel belőlem a zokogás.

– Bibi! Én szívesen alkalmaználak, de az a gond, hogy nemsokára elutazom Kuvaitból – magyarázta.

– Én is elmehetnék a madamemal Amerikába! – A szívembe visszatért a remény. Hiszen társnőim, Marika és Marisa a hercegnő palotájából szintén elutaztak az Egyesült Államokba.

– Csakhogy én nem haza megyek – mondta Madame Linda. – A vállalatom valahová Európába akar küldeni. Ott mostanában sok minden változik, és a cégem szerint ideje teljesen új piacot felkutatni. Tudom, hogy európai ország lesz, csak azt nem, hogy melyik.

– De hát én Európába is elmehetnék a madamemal – hajtogattam, miközben a szememet dörgöltem. Bárhová elmentem volna, csak Indiába ne kelljen visszatérnem.

Madame Linda elnevette magát.

– Biztos vagy benne? – kérdezte.

– Igen, biztos – bólogattam lelkesen.

– Rendben, átgondolom. – Látszott, hogy asszonyom töpreng valamin. – Beszélek David doktorral és a pszichológussal.

Megérdeklődöm, hogyan kell ezt hivatalosan elintézni. Adj egy kis időt, és később visszatérünk még erre a témára!

– Köszönöm, madame – mondtam bizakodón. Pár nappal később a madame beszélgetni hívott:

– Bibi! Tudom már, melyik országba települ át a cégem:

Lengyelországba. Gondold meg jól, hogy továbbra is szeretnél-e velem együtt menni. – A madame figyelmes pillantást vetett rám.

– Igen, madame, biztosan ezt szeretném – bizonygattam.

A beszélgetésünk után a madame elkezdett foglalkozni a kiutazásunk körüli hivatalos ügyek intézésével, és pedig teljes erőmből azon igyekeztem, hogy kiválóan teljesítsem az összes kötelességemet. Biztos akartam lenni benne, hogy nem gondolja meg magát, és nem hagy magamra.

Közvetlenül a lengyelországi utazás előtt jutottam oda, hogy hazatelefonáljak Indiába.

– Anyu! Bibi vagyok! – mondtam.

– Bibi nincs – mondta anyu. – Bibi meghalt.

- Anyu! Én vagyok az, Bibi! Hogy van Mumtáz? Hát Anisa? És az ő gyerekei? Nazir és Szunita? - Szinte ordítottam bele a kagylóba. - Mi van Mumtázzal? Mekkora? Milyen a kislányom, Mumtáz?

A telefon túlsó végén, a hosszú csendet követően egyszer csak meghallottam, hogy anyu hosszan, szívszaggató hangon felsír.

Időnként meg kell halnunk, hogy újra megszülethessünk.

„Laura, a rabszolgalány megmenekült” - hirdetik az újságok címlapjain. Érdeklődéssel olvasom a cikkeket. Majdnem húszévesnyi, Lengyelországban töltött idő után gond nélkül olvasom az itteni újságokat. A lapok hírt adtak a filippínó szolgáló szökéséről, aki egy varsói kuvaiti diplomatának dolgozott. A nő története a magam régi életére emlékeztetett. A harmincas éveiben járó nő Kuvaitban dolgozott, és amikor a szponzorának nem volt többé szüksége rá, visszaadta annak a munkaügynökségnek, amelyik korábban elhozta őt a Fülöp-szigetekről. Ekkor egy diplomata vette fel dolgozni, akivel Lengyelországba kellett jönnie. Bár a filippínó asszony nem örült ennek, nem volt más választása, hiszen otthon öt gyermeke várta. A kuvaiti diplomata varsói rezidenciáján ez a nő takarított, mosott, főzött, gyerekekre vigyázott. Megszakítás nélkül dolgozott, nem volt szombatja, vasárnapja, napi tizenhat órában gürcölt. Nem hagyhatta el az épületet sem. Csak akkor mehetett ki, amikor a madameja vásárolni indult. *Na persze, gondoltam, a madamenak nyilván szüksége volt valakire, aki cipeli a csomagokat.* Csakis ekkor kapta meg a szolgáló ideiglenesen az útlevelét, de ezt hazatéréskor mindig le kellett adnia a nagykövetségen. Nyolcszáz zloty havi bért kapott a munkájáért.

Egy nap sikerült megszöknie, és eljutott a La Strada, vagyis az Emberkereskedelem és Rabszolgaság Elleni Alapítvány, valamint a Fülöp-szigetek Nagykövetsége által a Lengyelországban dolgozó honfitársnői részére szervezett egyik találkozóra. Itt tudta meg, hogy a havi bére mindössze a fele a lengyel minimálbérnek. Amikor visszatért a munkaadójához, béremelést valamint a jogai érvényesítését követelte. A munkaadója rögtön eldöntötte, hogy felmond Laurának, és visszaküldi a hazájába. Másnap reggel a diplomata utasította a szolgálót, hogy pár hétre utazzon Kuvaitba,

majd kivitte a repülőtérre. Valójában Manilába vett neki repülőjegyet, és erről az asszonynak csak az ellenőrző kapun való áthaladás után kellett volna értesülnie.

A repülőtérre való indulás előtt a nőnek sikerült telefonon értesítenie a La Stradát arról, hogy mi történik. Ezenkívül volt nála egy cédula, amit az alapítvány sms-ben továbbított neki. Ez állt a lapon:

„Emberkereskedelem áldozata vagyok.” Elmagyarázták neki, hogy a személyzet melyik tagjainak kell ezt megmutatnia a repülőtéren. Ez végül nem bizonyult szükségesnek, mert a La Stradának sikerült felvennie a kapcsolatot a határőrséggel, akik felismerték a szolgálot, és segítettek neki elhagyni a repülőteret.

Az újságcikkekből megtudtam, hogy nem először fordult elő ilyen eset Lengyelországban. Korábban már egy másik kuvaiti diplomata is hasonló feltételekkel dolgoztatott két filippínó szolgálot, Mayt és Lisát.

Mayt ráadásul a diplomata felesége sértegette, és meg is alázta. Az egyik botrányt követően May, aki nem bírta már a kínzásokat, megszökött a varsói Wilanów negyedben lévő rezidenciáról. Március közepe volt. A lány pénz és meleg öltözet nélkül kóborolt a város utcáin. Végül egy nő elvezette a rendőrségre, ahol aztán értesítették a La Stradát. Ettől kezdve May az alapítvány által fenntartott menhelyen élt. A diplomatákat nem lehetett felelősségre vonni, mentelmi joguk volt.

Miközben ezeket a cikkeket olvastam, tisztában voltam azzal is, hogy ami Lengyelországban annyi indulatot vált ki, és az újságok a címdalán foglalkoznak vele, az öböl gazdag országaiban egyszerűen belesimul a mindennapok eseményeibe. Vettem egy pillantást mindörökre figyelmeztető sebhelyeimre...

A történetek, amelyek Európában felháborodást szülnek, nem a legszörnyűbbek, amelyek egy szponzorának kiszolgáltatott szolgálot érhetnek. *A nyíló és csukódó ajtó csikorgása, amikor hónapokra bezártak...* A közeledő lábdobogástól a mai napig libabőrös leszek. Képtelen vagyok liftben utazni, félek a zárt terektől.

Amikor Madame Lindával Lengyelországba érkeztem, az addigitól teljesen eltérő életet és munkát kezdtem el. A madamenak

eleinte ügyelnie kellett rám, hogy ne dolgozzam túl sokat, mert hozzászoktam a tíz-tizenkét órás munkanapokhoz és a huszonnégy órás készenlétekhez. madame Linda egyre csak mondogatta:

- Bibi! Menj már ki a házból! Eredj sétálni a parkba! Mára elég volt a munkából!

- Nem, nem akarom - válaszoltam. Szerettem volna kéznél lenni, hátha a madameomnak szüksége lesz valamire.

Amint Lengyelországba értünk, a madame beíratott egy lengyel nyelviskolába. Azonnal ráéreztem a nyelvtanulás ízére, és asszonyom büszke volt rám. A tanfolyamtársaim a nevükön szólították egymást, ezért nekem is így kellett tennem. Ezt nagyon nehéz volt megszoknom.

Madame Linda sok mindent megtanított nekem, de egy dologra nem tudott rászoktatni. Képtelen voltam rászánni magam, hogy egy asztalhoz üljek le vele étkezni. A szolgálója voltam, úgy éreztem, ez nem helyénvaló. A madame sokszor invitált, hogy együnk együtt, de látva zavaromat, amint meghúztam magam az asztal sarkánál, és alig ettem valamit, végül beletörődött, és nem erőltette. Amíg nála dolgoztam, mindvégig Madame Lindának hívtam.

Tízévnnyi lengyelországi tevékenységet követően a vállalat, amelynek Madame Linda dolgozott, a munkaadómat a világ másik végébe küldte ki újra. Ez alkalommal a Távol-Keletre készült. madame Linda rábeszélte, hogy maradjak Lengyelországban.

- Bibi! Tökéletesen beszélsz lengyelül, megismerted ezt az országot.

Maradj itt, és kezdj új életet! - győzködött. - Bejárnálalak az ismerőseimhez, így lesz egy megbecsült és jól fizetett munkád az amerikai diplomatáknál. Felfogadok egy jogászt, aki elintézni a hivatalos ügyeket. Elhozathatod magadhoz Mumtázt is.

Valójában ez az utolsó érv győzött meg a maradásról. Időközben jártam néhány alkalommal Indiában, és nem láttam ott perspektívát a lányom számára. Fizettem a magániskoláját, de tudtam, hogy hamarosan felnőtt, és akkor férjhez fogják kényszeríteni, aztán alávetheti magát a férjének és a férj családjának. Szerettem volna megmenteni őt ettől a sorstól. Amikor döntöttem arról, hogy Lengyelországban maradok, Madame Linda nagyon örült. Ügyelt rá,

hogy még az elutazása előtt eljöhessen hozzám Mumtáz Lengyelországba, ahol beíratuk az iskolába. Segített kibérelni egy apró lakást is.

Madame Lindát Mumtázzal együtt kísértük ki az Okêcie repülőtérre. A búcsúnál mindketten könnyeztünk. De Madame Linda szemében – az elválás miatt érzett fájdalomon kívül – a jól végzett küldetés örömét véltem felfedezni.

Amint elutazott, az arab hercegnők mintájára smaragd ékszereket vettem Mumtáznak és magamnak, hogy megvédjenek a szemmel veréstől. Cirkóniumkövekkel körülvett smaragdgyűrűt viselek, a lányom fülbevalója pedig ugyanezt a mintát követi. Hiszek benne, hogy ezek segítenek távol tartani Csandra átkát tőlünk.

Az anyukám él még, de nagyon beteg. Segítem, ahogy tudom. Az iraki megszállás után kapott kétrésztű kárpótlásból kifizettem minden indiai tartozásomat. Most anyukám és a nővérem a családjával együtt biztonságban vannak, nem fenyegeti őket a kilakoltatás veszélye.

A férjemmel egyáltalán nem tartom a kapcsolatot. Amikor Kuvaitban hosszú időre eltűntem, a családom azt hitte, hogy – sok szolgálatársamhoz hasonlóan – megöltek, és elkapartak valahol a sivatagban. A férjem rögtön talált magának másik feleséget, aki kezdhetett is dolgozni rá. Az évek során egyetlen alkalommal sem érdeklődött a lányunk felől.

2003-ban nagy elégedettséggel vettem tudomást Szaddám Huszein elfogásának híreről. A kegyetlen diktátor miatt milliók szenvedtek – a saját hazájában éppúgy, mint más országokban. Ez ismét megerősítette a hitemet, hogy minden rossz véget ér egyszer.

Az utóbbi időben felcsillant a remény, hogy a szolgálokat éjjelnappal szüntelen munkára kötelező, törvényi jogaikat semmibe vevő rendszerben hamarosan változás áll be.

A nemzetközi emberi jogi szervezetek részéről megfogalmazott éles kritika nyomán az Öböl Menti Együttműködési Tanács országai – hasonlóképpen a szolgálok származási országaihoz – érzékelték napjaink rabszolgaságának égető problémáját. 2014 novemberében Kuvaitvárosban államtitkári szintű találkozót folytattak a tanács országai. Ennek eredményeként létrejött egy megállapodás a

háztartási személyzet munkájára vonatkozó szerződési normákról. Az elfogadott szabályozás magában foglalja a nyolcórás munkanapot, a túlórák kettőre való leszorítását, a szabadnaphoz fűződő jogot, az adott ország minimálbéréhez szabott legkisebb munkabért, valamint az elfogadható szálláskörülményeket. A megállapodás megtiltja a munkaadóknak, hogy elvegyék munkavállalóik útlevelét, biztosítja a dolgozók szabad mozgását, a munkáltató otthonán kívül való lakás jogát, valamint az utazásai lehetőségeit. A szerződés lejártakor a munkáltató köteles megvásárolni a külföldi személyzet számára a haza szülő repülőjegyet.

Azt is megtudtam, hogy nemrég Kuvaitban bevezették az indiai szolgáltatók foglalkoztatásának új szabályzatát. Az összes munkaadó a húszas számú kuvaiti vízummal alkalmazott munkavállaló esetében köteles kérelmet benyújtani az indiai nagykövetségre a munkaszerződés engedélyezésére. A kérelemben a munkaadó kötelezi magát, hogy a szerződések újonnan bevezetett módosításait tiszteletben tartja. Ezek közé tartozik többek között: nyolcórás munkanapok a hatnapos munkahetekben; a túlórák magasabb összegű díjazása; a munkavállaló előfizetéses mobiltelefonnal való ellátása; a dolgozónak a családjával és ismerőseivel való szabad kapcsolattartása biztosítása; annak elfogadása, hogy a munkavállaló magánál tarthatja az útlevelét. Ezekon kívül, ha a munkavállaló nem elégedett a munkáltató által biztosított a munka- vagy életkörülményekkel, és a szerződés lejárta előtt vissza kíván menni Indiába, a munkáltató kötelessége megvenni neki az őt Indiába visszajuttató jegyet. A munkáltató és munkavállaló közti vita esetén értesíteni kell az indiai nagykövetséget, amelynek munkatársai mindent megtesznek annak érdekében, hogy a vitát békés úton rendezzék. A munkavállaló halála esetén pedig a munkáltató köteles azonnal értesíteni az indiai nagykövetséget.

Mindkét félnek alá kell írnia a szerződést, majd azt letétbe helyezni a kuvaiti indiai nagykövetségen. Az iratnak tartalmaznia kell a munkavállalás tartamát, a bért, az évente garantált emelés mértékével. A munkáltatónak egy másik formanyomtatványon kell nyilatkoznia arról, milyen feltételek között fog lakni és dolgozni a

szolgálója, vagyis válaszolnia kell azokra a kérdésekre, hogy akár villáról, akár apartmanról van szó, hány emeletes a lakhely, mennyi szoba van benne, megadni a családtagok számát – beleértve a gyerekeket is, akiknek közölni kell a korát –, valamint a családnak dolgozó személyzet taglétszámát. Ha a szolgáltató nem kap külön szobát, a munkáltatónak meg kell indokolnia, miért nem. Az indiai nagykövetség fenntartja a jogot, hogy elutasítsa a beadott kérelmet.

Véleményem szerint ezek a változások el fognak vezetni oda, hogy a legszegényebb, a túlélésért küzdő családok tagjainak rabszolgamunkára való kiküldésének szokása lassanként a múltba vész. Úgy gondolom, a szabályok bevezetése sok időt vesz majd igénybe, és nagyfokú szemléletváltozást követel meg – így könnyen lehet, hogy az eredménye csak évtizedek múltán fog jelentkezni. Továbbra is szolgáltatók milliói dolgoznak a régi szabályok alapján a gazdag arab országokban. Ha nem fogadnák el a fennálló körülményeket, százával akadnának otthon olyanok, akik úgy várják a gazdag arab országokba való bekerülést, mint a mennybemenetelt. Úgy döntöttem, elmondom életem történetét, mert hiszem, hogy eljön a nap, amikor senkinek nem kell majd a családja fennmaradása érdekében a hazájától távol, a hét minden napján huszonnégy óras szolgálatban sínylődni. Juttassa az emberek eszébe ez a történet azokat, akik nemzedékről nemzedékre dolgoztak emberhez méltatlan körülmények között, hogy a teljes keresetüket az otthoniak túlélése érdekében hazaküldjék.

A történetem teljességének érdekében el kell mondanom, hogy sok olyan kuvaiti családot megismertem, akik jól bántak a szolgálóikkal. A munkaadó és a munkavállaló között egyfajta kötelék jött létre, amely hosszú és konfliktusmentes kapcsolatot eredményezett. Sok szolgáltató ugyanannál a szponzornál töltött el számos évet, akár húszat is, így biztosítva a gyermekei számára a jobb oktatást és a szebb jövőt.

Lengyelországban időnként olvashattam azokról a királyi családtagokról is, akiknél korábban dolgoztam. 2005-ben Szaúd-Arábia királya mintegy másfél millió dollárt fizetett ki a vagyonából a lengyel sziámi ikrek szétválasztó műtétjére. Örültem, hogy a Szaúd-nemzetség gazdagságának egy részét jó célra fordították.

2014-ben a kuvaiti emírt, Szabdallahot az ENSZ főtitkára Humanitarian Leader címmel tüntette ki. Az utóbbi években Kuvait több száz millió dollárral támogatta a Közel-Kelet humanitárius segélyre szoruló régióit, különösen Irakot és Szíriát, valamint több afrikai országot: Csádot, Etiópiát, Kenyát, Nigériát, Szomáliát és Szudánt. 2015 januárjában Rima Ál-Szabáh seika filantrópot és Szalima Ál-Szabáht, Kuvait washingtoni nagykövetének feleségét kinevezték az ENSZ Menekültügyi Szervezete jószolgálati nagykövetének. Nem csodálkoztam ezen, mivel amíg a kuvaiti hercegnő palotájában szolgáltam, többször hallottam, hogy a vendégeivel miként beszéltek arról a rengeteg karitatív akcióról, amelyekben részt vettek.

Szeretem Lengyelországot, és jól érzem magam itt. A lengyeleket is nagyon megszerettem, különösen a vendégszeretetükkel és a jószándékukkal lopták be magukat a szívembe - ezt sokszor megtapasztaltam. De nem tetszik, hogy a lengyelek sokat panaszkodnak. Feltűnt, hogy mindig találnak valamilyen okot az elégedetlenségre. Panaszkodnak a főnökökre, a drágaságra, a politikusokra, a forgalmi dugókra, a boltokban kígyózó sorokra, a bürokráciára, a folyton késő villamosokra és vonatokra, a közérzetükre, az ismerőseikre, a családjukra, az egészségükre, de mindenekelőtt: a munkájukra és a fizetésükre! A lengyelek képesek még az időjárásra is neheztelni! Hogy esik az eső, hogy fúj a szél; hogy van vagy nincs éppen hó; hogy felhős az ég, hogy nincs napsütés. Ilyenkor ezt gondolom: kinek van szüksége a napra, ha valódi szabadság veszi körül?

A legjobban annak örülök, hogy a lányomnak, Mumtáznak nem kell olyan körülmények között szolgálnia, amelyet egyetlen európai ország sem tartana emberhez méltónak. Mert Európában az ilyen munkát rabszolgaságnak nevezik. Ez az én legnagyobb boldogságom. Az, hogy az én imádott kislányom eljöhett ide, egy jobb világba.

Lengyelországba.

{1} Indira Prijadarsini Gandhi (1917–1984), indiai politikus. 1966–1977 között, valamint 1980–1984 között India miniszterelnöke. Szikh fundamentalisták gyilkolták meg. Testét elégették, hamvait azonban nem a Gangeszbe szórták, hanem a Himalájába vitték fel.

{2} *Rangoli* – hagyományos indiai művészeti forma: színes kompozíciók festése a földre. A hinduk rizsszemekből, homokból, gabonából, virágszirmokból vagy krétával mintákat hoznak létre. A sokszínű mintákat az ünnepnapok előtt készítik el, de a gyerekek minden külön ok nélkül is gyakran készítenek efféle mozaikokat.

{3} *Kabbadi* – népszerű gyermekjáték Indiában. A gyerekek két csapatra oszlanak, és felsorakoznak egymással szemben egy négyszögletes mezőn. A jeladást követően egy kiválasztott játékos átszalad az ellenfél mezejére, és amíg egy lélegzettel elkiáltja, hogy *kabbadi*, igyekszik minél több riválist megérinteni. Amint vége a kiáltásnak, vissza kell térnie a csapata térfelére. A megérintett játékosok kiesnek a játékból.

{4} Telugu nyelv – 70 millió ember beszéli India Ándhra Prades államában, ahol hivatalos nyelv.

{5} A Godavari folyóról (1465 km) van itt szó, amely a Gangesz után a második legnagyobb indiai folyó. A szokás úgy tartja, hogy ha pénzt hajítanak a sodrásába, az sikert és boldogságot jelent. A Godavari a hinduizmus hívei szerint szent folyó.

{6} *Chameli* (hindi) – jázminfajta.

{7} „Szent csepp” vagy „vörös csepp” (*bindi*) – a hinduizmus hatása alatt álló területeken a nők viselik. Időnként az indiai muszlimok is átveszik a szokást, és pöttyöt festenek (vöröset vagy feketét) díszítő vagy védő célból.

{8} *Mallikardzsuna* – az egyik legfőbb hindu istenség, Síva egyik neve.

{9} A Tirumala templomkomplexum Ándhra Pradesh területének hegyvidékén található, a világ egyik leglátogatottabb vallási központja. Az Aranyszentély nagy számban vonzza magához a zarándokokat, mivel úgy tartják, hogy Visnu istennő megtestesülésének, Venkatésvarának a közbenjárásával minden kívánságuk teljesül.

{10} Indiában népszerű, ősi arab szemfestő kozmetikum, melyet porrá őrölt antimonból készítenek.

{11} _Disdása - hagyományos, a leggyakrabban fehér színű, bő, földig érő, hosszú ujjú ingre emlékeztető kuvaiti férfiviselet, de ugyancsak disdásának hívják a színes, bő, hosszú ujjú női ruhát is.

{12} _Ghutra, másképp: kefija - hagyományos arab férfi fejedő. Egy fejre helyezett, és körben megerősített négyszögletű, a legtöbbször pamutból készült textil.

{13} _Abaja - hagyományos viselet a muszlim országokban. Köpenyszerű, fekete, bő, földig érő, hosszú ujjú ruha.

{14} _Szuk (arab) - piac, vásártér.

{15} *Baba* (arab nyelvjárási szó) - apa; a kuvaiti patriarchális viszonyok között a szolgáltók gyakran *babának* szólítják a családfőt (munkaadót).

{16} Disznóparéj (amaránt) - gyakran nevezik a XXI. század gabonájának, mivel a magjai tápanyag tekintetében még a búzát is felülmúlják.

{17} *Madzsnnuna* (arab) - őrült, eszement, bolond.

{18} *Hidzsáb* (arab) - kendő, amellyel a muszlim nők betakarják a fejüket.

{19} *Haram* (arab) - bűn.

{20} *Ja mar'a* (arab) - asszony!

{21} *Habibi, habibti* (arab) - szerelmem, kedvesem.

{22} Az Öböl Menti Együttműködési Tanács (rövidítve GCC) 1981-ben alakult meg Rijádban. Tagjai: Szaúd-Arábia, Bahrein, Katar, Kuvait, Omán és az Egyesült Arab Emírátságok.

{23} A jelenlegi Kuvait területén a 18. századtól kezdve az Ál Szabáh-dinasztia uralkodik. III. Abdullah el-Szálím Ál Szabáh (1895-1965) 1950-től 1965-ig uralkodott, és 1954-ben ajánlotta fel a helyi keresztény közösségnek a templom építéséhez szükséges telket.

{24} *Samosa* - indiai étel, háromszög alakú, olajban sült tésztatáska. A tölteléke legtöbbször csipősen elkészített zöldségekből, időnként húsból vagy sajtból készül.

{25} Kat (*khat, qat*) – Kelet-Afrikában és az Arab-félszigeten növő, kis termetű fa (*Catha edulis*) levele. Nagy adag, az amfetaminhoz hasonló pszichoaktív összetevőt tartalmaz. Fogyasztása energiát ad, könnyű eufóriát, elégedettségérzést és ellazulást eredményez.

{26} Rádzsasztán – északnyugat-indiai állam a pakisztáni határ közelében. Onnan ismert, hogy az ott elterjedt szokás szerint a lány újszülötteket gyakran kegyetlenül megölik.

{27} Túzokok – nyílt területeken élő madárcsaládok elnevezése.

{28} Tébécé (tbc) – *tuberculosis* (lat.) – tuberkulózis, tüdőbaj.

{29} Szaddám Huszein, teljes nevén Szaddám Huszein Abd el-Madzsíd et-Tikríti (született 1937-ben, megölték 2006-ban) – iraki politikus, Irak diktátora 1979–2003 között. 1990. augusztus 2-án a hadserege megtámadta Kuvaitot. Emiatt konfliktus alakult ki a térségben, amely I. öbölháborúként vonult be a történelembe.

{30} III. Dzsábir el-Ahmad el-Dzsábir Ál Szabáh (1926–2006) – Kuvait emírje 1977–2006 között.

{31} Irak és Irán között 1980. szeptember 22. és 1988. augusztus 20. között folyt háború.

{32} Udaj Szaddám Huszein et-Tikríti (1964–2003) – Irak elnökének, Szaddám Huszeinnek a legidősebb fia.

{33} Ali Hasszán al-Madzsíd (1941–2010) – iraki katona, akit más néven „Vegyí Alinak” vagy „Kurdisztán hóhérének” is neveztek, mert 1988-ban ő adott parancsot a halabjai kurdok elleni gáztámadásra. A II. öbölháború után halálra ítélték és kivégezték.

{34} Kén-mustár – égető hatású vegyi fegyver.

{35} Tabunk, szarin – paralizáló harci gázok.

{36} Alhambra (arab *al hamra*, szó szerint: ‘vörös’) – erőd-palotakomplexum Granadában. Az európai arab építészet ismert műemléke.

{37} Sáh Dzsahán (Shabuddin Mohammed Sáh Dzsahán, 1592–1666) – a Mogulok nemzetségének ötödik indiai muszlim uralkodója. Ő adta ki a parancsot a Tádzs Mahal felépítésére szeretett felesége, Mumtáz Mahal (1593–1631) halálát követően.

Tartalom

- [I. FEJEZET Bibi](#)
- [II. FEJEZET Kuvait](#)
- [III. FEJEZET A madame szeretői](#)
- [IV. FEJEZET Lányok árverésen](#)
- [V. FEJEZET Dalaja](#)
- [VI. FEJEZET A veszélyes betegség](#)
- [VII. FEJEZET A megszállás](#)
- [VIII. FEJEZET Az én gyermekem](#)
- [IX. FEJEZET A hercegnő szolgálatában](#)
- [X. FEJEZET A rijádi palota](#)
- [XI. FEJEZET Az új élet](#)